EDITURA UNIVERS

Rumer Godden, scriitoare pentru cei mici, se adresează în romanul de față adulților, printr-o povestire filtrată însă prin optica unor copii.
Acești copii, cu tactica și strategia lor infantilă, sînt eroii bătăliei menite să salveze un cămin, să zădărnicească divorțul părinților, să readucă la datorie o mamă orbită de pasiune.

Lei 8

164

1971

RUMMER GODDEN ● BĂTĂLIA DE LA VILLA FIORITA

RUMMER GODDEN

BĂTĂLIA DE LA VILLA FIORITA

COLECȚIA MERIDIANE

Coperta de: *PETRE BEDIVAN*

RUMER GODDEN

THE BATTLE OF THE VILLA FIORITA

Macmillan and Company Limited,
London, 1963

Rumer Godden

Bătălia de la Villa Fiorita

În româneşte de *Paul B. Marian*

Editura UNIVERS

Bucureşti, 1971

Lui Ceril, care a făcut
din vis o realitate

I.

Gardurile de măceşi înmiresmaţi, de ambele părţi ale porţilor vilei, aveau spinii cei mai lungi şi cei mai tăioşi pe care-i văzuseră vreodată. Porţile erau înalte, din zăbrele de fier apropiate unele de altele. După toate aparenţele, intrarea era interzisă. În mod intenţionat, vila era izolată de sătucul răsfirat pe munte ; era mai curînd un cătun decît un sat, nu dispunea decît de un hotel, hotelul Lydia, jos la drum, apoi cîteva case şi cîteva ferme, un teren de camping în apropierea unei livezi cu măslini şi o *trattoria*[1] pe marginea lacului. Pe poartă, nişte tăbliţe anunţau *Attenti al cane,* ceea ce n-avea nici un înţeles pentru Hugh şi Caddie. „Cine şi-ar fi putut închipui că aceste cuvinte voiau să însemne «Atenţie la cîine» ?" întrebă mai tîrziu Caddie. *Proprietà privata,* asta era limpede : „Proprietate particulară". Dar *I contravventori saranno puniti ai termini di legge*[2] *?* „Oare asta să însemneze «Interzis de a intra sub sancţiunea de a fi urmărit ?»" întrebă Caddie.

[1] Han, ospătărie *(it.).*
[2] Contravenienţii vor fi pedepsiţi conform legii *(it.).*

Vila era așezată pe lacul Garda, în Italia de Nord. „Dar nu interesează unde se găsea", avea să declare mai tîrziu Hugh. Putea să fie situată oriunde ; era pur și simplu locul unde două puteri adverse urmau să se înfrunte, ca două armate care se ciocnesc pe pămînt străin pentru a da o bătălie. „Bătălia de la Villa Fiorita", așa cum avea s-o denumească mai tîrziu Caddie, întotdeauna însă cu un sentiment de vinovăție.

Acum, privind printre zăbrele, puteau zări o livadă cu măslini, chiparoși, o potecă de dale cenușii șerpuind în apropierea unei perdele de chiparoși care împiedicau privirea să pătrundă ; totuși se întrezăreau cascade de flori, caprifoi și glicine — văzuseră tufe în tot lungul drumului — și trandafiri mici, galbeni, cățărîndu-se pe un chiparos. Puteau auzi cîntecul păsărilor înălțîndu-se din această verdeață proaspătă și, în surdină și de departe, clipocitul apei. Era un univers cu totul deosebit de șoseaua albă și dogoritoare pe care o străbătuseră cu pas greoi, mereu depășiți de automobile atît de rapide, încît vîntul și praful le biciuiseră obrajii și mai ales picioarele lui Caddie.

Hugh pusese jos valizele care-i rupseseră brațele în tot timpul parcursului, de la oprirea autobusului la Malcesine, dar Caddie ducea mai departe impermeabilele, ale căror cordoane se bălăbăneau, precum și plasa, acum goală, care conținuse sandvișurile, portocalele și o sticlă cu limonadă cumpărate la Victoria[1]. Pe portal, era scris cu litere aurite: *VILLA FIORITA*. Ajunseseră, dar

[1] Gară din Londra.

puteau ei oare să împingă zăbrelele grele, să treacă prin fața tăblițelor și să pătrundă în această interzisă zonă de verdeață și de umbră ?

— Trebuie, de vreme ce am venit pînă aici, spuse Caddie.

Întredeschise una din porți și se strecură în grădină. Avea impresia că intrase fraudulos, dar Hugh o urmă. Odată înăuntru, fu mînat de o curiozitate care, în zilele acelea, îl caracteriza. Ce se aștepta să vadă ? Nu știa nimic, însă de atîta nerăbdare mergea în vîrful picioarelor.

În spatele porților, observă un garaj cu zidurile din teracotă. Unul din ele era împodobit pe toată lărgimea, cu o pictură ce-l înfățișa pe sfîntul Cristofor. În față se afla o mașină, un Mercedes verde închis, decapotabil, ca și cum cineva tocmai îl lăsase acolo. O priviră cu atîta prudență cum numai niște cîini ar fi făcut-o : doar că n-o adulmecară. Capota era coborîtă, un fular de mătase albă cu flori maro zăcea pe banchetă. „Fularul mamei ?" se întrebă Caddie în gînd. Nu-l mai văzuse niciodată. Alături se găsea o pereche de mănuși de automobilist. Să fi fost ale lui ? Amîndoi remarcară că mașina era de o curățenie sclipitoare.

O cărăruie străbătea livada de măslini, o fîșie largă de iarbă aspră, veche, printre arbori bătrîni cu trunchiurile răsucite, dintre care unii acoperiți cu licheni, alții crăpați pînă la jumătate, dezgolind un lemn decolorat de secetă ; rădăcinile noduroase ale măslinilor șerpuiau printre ierburi, dar fiecare arbore era încoronat de un frunziș care, după capriciile adierilor de vînt, apărea cînd verde, cînd argintiu. Micsandre mov și albe, devenite

din nou sălbatice, creşteau de jur împrejur. De comun acord, Hugh şi Caddie părăsiră poteca şi păşiră tăcuţi pe iarbă ; pentru a intra în grădină, ceva mai departe, trebuiră s-o ia din nou pe cărăruia cu dale aspre şi uzate, dar aici se găseau la umbra unui gard viu. Sub soarele vesperal, chiparoşii tăiaţi răspîndeau un parfum cald, pătrunzător ; alte efluvii se înălţau dinspre micsandre, un miros care se accentuă cînd intrară într-o grădină împrejmuită de garduri vii. Plantată la un nivel mai coborît decît vila, în spatele acesteia şi apărată de vînt, grădina se întindea liniştită, dogorind sub soare, şi era plină de flori : liliac, gutui de Japonia, în grupuri compacte, roşii şi roz, narcise, pansele ; un arbust de iasomie se apleca de pe o terasă spre care ducea o scară pe ale cărei trepte trandafirii şi tocite se găseau vase cu muşcate.

— Trebuie să urcăm acolo, şopti Caddie, dar ar fi vrut să rămînă, nemişcată, unde se găsea.

Hugh şi ea erau scăldaţi de soare ; tot ce ţineau în mînă, valizele, hainele şi plasa, erau inundate de lumină, ca şi capul descoperit al lui Hugh şi panamaua lui Caddie. Lumina le scălda chipurile obosite şi prăfuite, veşmintele mototolite şi în dezordine, aşa cum pot arăta numai hainele în care ai dormit o noapte întreagă ; peste mîinile şi picioarele lor, peste încălţămintea plină de praf, se împrăştia o lumină mai caldă şi mai aurită decît toate cîte cunoscuseră.

— Aşa-i în Italia, declară Caddie, parcă bănuitoare.

Totuşi, i-ar fi plăcut să închidă ochii şi să lase lumina să i se aştearnă pe pleoapele care-i făceau impresia că sînt fragile ca hîrtia, pe gît, pe umeri, pe mîini, pe picioarele care o dureau. Dar, ridicînd capul, copiii putură să vadă, deasupra terasei, un acoperiş de olane, ziduri de un galben închis, streşini pictate, arcade albe-gălbui, asemănătoare cu cele ale mînăstirii dintr-o reproducere a *Bunei-Vestiri* de Fra Angelico, [1] care atîrna în camera lui Caddie la Stebbings.

— Iată vila, murmură Caddie.

Cu timiditate, urcă treptele în spatele lui Hugh. Acum puteau vedea viţa ce acoperea terasa cu un înveliş de verdeaţă ; la dreapta, o alee lungă în pantă, mărginită de glicine, cobora cît vezi cu ochii. De undeva se desluşea ciripit de păsărele. Terasa forma un boschet, adumbrit de viţa căreia îi dădeau cîrceii, şi se prelungea într-o verandă neacoperită, cu podeaua din plăci negre şi albe.

— E nostim, zise Caddie, nu ştiam că viţa face flori.

O masă şi scaune de fier erau aşezate aici, iar uşa din faţă era întredeschisă. De acolo venea ciripitul. Zidul clădirii era acoperit cu mici colivii, fiecare ocupată de cîte o păsărică ce sălta de pe podea pe o stinghie, de pe stinghie pe podea, desfăcîndu-şi uneori aripile.

— Oh, oh, oh, exclamă Caddie.

— Sst !

— Dar... sînt păsări sălbatice, închise...

[1] Pictor şi călugăr dominican (1387—1455), unul dintre primii artişti ai Quattrocento-ului florentin. *(n.tr.)*

— Sst!
— Coliviile astea mici...
— Sst! Hugh o pişcă pe Caddie pentru a o face să tacă. Nu fi toantă! Vrei să ne audă?
De ce această nevoie imperioasă de linişte, habar n-avea. Încălţămintea lor cu talpă de crep nu făcuse nici un zgomot, nici chiar pe pietriş, iar glasul păsărilor înăbuşise pe cel al lui Caddie.
Era regatul neamului păsăresc; rîndunelele cuibărite sub acoperiş, descriau în mişcările lor de du-te-vino o fulgerare azurie şi alb-gălbuie.
— Şi bietele păsări din colivii care sînt silite să le vadă! şopti Caddie înduioşată.
Se părea că acolo nu exista nici o prezenţă omenească. Apoi, de după o uşă boltită, pe stînga, auziră un cîntec sonor, aproape răguşit, dar indiferent, aşa cum cîntă cineva în timp ce munceşte.
— Italieneşte, murmură Hugh şi privi din nou uşa boltită.
Afară era un coş cu o săpăligă şi o funie de ceapă.
— Trebuie să fie bucătăria. Să batem? întrebă Caddie.
Hugh clătină din cap. Nu voia să bată la această uşă.
Cîntecul continuă şi Hugh, urmat de Caddie, care păşea în vîrful picioarelor, se îndreptă spre uşa din faţă.
— Putem intra? N-ar fi mai bine să întrebăm?...
Hugh însă, răspunse scurt „Sst!" Simţea încă o nevoie imperioasă de mister.
Ascultă din nou.

— Totul e în regulă. Urmează-mă.

Se opri în vestibul. Un pardesiu, pe care îl recunoscură, stătea agățat acolo. Era al lui Fanny, mama lor. O canadiană, din antilopă căptușită, atîrna alături. Jos, pe un grătar, se alinia încălțămintea ; pantofii troteur ai mamei lor și pantofi bărbătești cu șireturi.

— N-are picioarele atît de mari ca tata, șopti Caddie.

Se mai afla acolo o umbrelă de soare, japoneză, din hîrtie cerată, în culoarea levănțicăi.

— N-a avut-o înainte.

Din nou părură să adulmece acest obiect necunoscut pentru ei, apoi, în tăcere, se strecurară în camera care urma după vestibul.

Era o sufragerie. Observară imediat că fața de masă rotundă era lucrată în dantele, iar un sfeșnic de argint cu mai multe brațe trona la mijloc. Pe bufet se găseau alte trei sfeșnice ; o glastră cu o hortensie trandafirie împodobea fereastra. Pe jos, covoare persane, în culori pastelate.

— Ei bine, și noi avem acasă covoare persane, spuse Caddie.

— Nu ca astea, replică Hugh.

O masă pe rotile, încărcată cu băuturi, fusese împinsă pînă la ușă.

— Zeci de sticle, observă Caddie.

Odaia mirosea a flori, a vin și a mîncare, iar stomacul înfometat al lui Caddie scoase un chiorăit sonor. Uși cu geamuri despărțeau această sufragerie de un salon pustiu și răcoros, tot cu covoare persane pe podeaua lustruită. Caddie puse piciorul pe lemn, lăsă o urmă prăfuită și se trase

repede înapoi. Nu intrară în salon, ci rămaseră în pragul uşii, privind. Zugrăveala crem şi ferestrele duble cu storurile pe jumătate lăsate dădeau încăperii aspectul odăilor pe care le văzuseră în Elveţia, dar mobilierul era desigur antic.

— Italian ? întrebă Caddie în şoaptă.

Scaune din lemn lustruit, acoperite cu brocart alb-gălbui ; o masă joasă, acoperită de cutii şi vaze de cristal, argint şi email. Mai era un scrin mare, sculptat, un birou încrustat, cu picioarele aurite, a cărui parte superioară era încărcată cu o serie de miniaturi, un taburet tapisat.

— Ce este asta ? întrebă Caddie.

— Cred că-i un scăunel de rugăciune, spuse Hugh. Îngenunchezi pe el pentru a te ruga.

— Într-un salon ? se interesă Caddie uluită.

Pe pereţi atîrnau tapiserii şi tablouri în rame aurite. Într-un colţ al odăii se găsea un cămin din aceeaşi piatră trandafirie ca şi treptele pe care urcaseră dinspre grădină ; focul era aprins cu crengi de măslin şi poate că mirosul uşor înţepător, care plutea în odaie, se datora fumului de măslin. Fumul se contopea cu parfumul de azalee şi begonii înmănuncheate pe pervazul ferestrelor. Căminul era încadrat de stelaje pînă în tavan şi, chiar deasupra lui, doi îngeri sculptaţi, aproape la fel de mari ca şi Caddie, ţineau în mînă făclii ; aripile aurite străluceau în penumbra ce dăinuia în acest colţ al odăii. Uşi cu geamuri se deschideau pe o altă terasă ce dădea spre lac. Putură întrezări spalierul de glicine, dar nu îndrăzniră să străbată parchetul sclipitor ca să-l vadă mai îndeaproape.

Podeaua sufrageriei era din lespezi cu motive înflorate, şi o scară în spirală urca, dispărînd iute din faţa privirii lor.

— Să fie din marmură ? întrebă Caddie cu respect.

Era din marmură albă.

— Oare putem merge sus ? întrebă Caddie retrăgîndu-se.

Hugh ascultă din nou, dar nu se auzea decît cîntecul.

— Vino, zise cu mai multă îndrăzneală decît simţea în realitate, dar cînd puseră cu precauţie piciorul pe acea albeaţă lucioasă şi urcară cîteva trepte, văzură că scara era despărţită de palierul superior printr-o uşă capitonată cu brocart roz. O uşă din brocart ! Părea să confere acestei case un lux inimaginabil !

Cînd o dădură la o parte, se opriră din nou pentru a asculta, apoi urcară în tăcere cîteva trepte de marmură goală şi ajunseră la un palier. Acolo, peristilurile ogivale gen Fra Angelico, sprijineau un balcon ce da înspre grădina ascunsă pe care Hugh şi Caddie o traversaseră, ca şi înspre livada cu măslini. Pe acest balcon era întins un suport de uscat prosoape pe care erau puse la zvîntat tricouri, ciorapi şi şosete. O cămaşă de un albastru închis, cu gulerul răsfrînt, era agăţată de un umeraş ; un combinezon alb cu panglicuţe şi chiloţei albi atîrnau pe o frînghie.

— N-ar trebui să ne uităm la astea, zise repede Hugh.

— De ce ? întrebă Caddie. Nu-i decît lingerie.

Patru uşi răspundeau pe palier. Cu îndrăzneală, Hugh deschise prima, dar dădea într-o odaie goală. Văzură un dormitor, ale cărui storuri erau astfel coborîte încît camera se afla în penumbră. Putură desluşi cutii pe pat, un scaun acoperit cu un cearşaf, strălucirea oglinzilor. Uşa vecină era a unei camere de toaletă. Perdelele verzi nu erau decît pe jumătate trase şi, rămaşi în prag, copiii zăriră un capot aruncat pe un divan, un şir de încălţăminte, cravate atîrnate pe un scaun pe care se mai afla şi un binoclu. Pe scrin se vedeau perii cu mîner de fildeş, un teanc de scrumiere, pachete de ţigări, o batistă, sticle, flacoane, ale căror capace erau mai toate puse strîmb, iar un volum din colecţia „*Penguin*" zăcea pe jos.

— Nu prea-i ordonat, hai ? şopti Caddie.

La capătul palierului, o uşiţă dădea spre o odaie cam „bizară" după cum o numi Caddie. Prin asta, ea înţelegea „heteroclită". Dulapuri ocupau un întreg perete, în aşa fel încît odaia părea o cameră de toaletă, dar ceilalţi trei pereţi erau acoperiţi cu tapiserii. Se mai afla acolo un tablou mare al Madonei, pictat în albastru şi roz închis, o Madonă cam rumenă. Scaune încrustate erau rezemate de perete şi în mijlocul odăii se vedea o masă de bucătărie, din lemn, greoaie, grosolană, cu un scaun tot de bucătărie, de asemenea din lemn. Pe pervazurile ferestrelor erau îngrămădite cărţi ; alte cărţi zăceau pe podea, alături de un coş mare de hîrtii şi chiar masa era acoperită de hîrţoage, cărţi, o sugătoare, clame şi o maşină de scris. Un pahar de cristal roşu, fără picior, con-

ţinea creioane, condeie, şi peste toate acestea trona o bucată de carton pe care scria în limbile italiană şi engleză: „*Non toccare.* Nu atingeţi!" Hugh surîse pentru prima oară.

— Pun prinsoare că mama încearcă să-l înveţe să-şi facă ordine pe masă.

Alături se găsea baia, imensă, cu dale albe.

— Priveşte! murmură Caddie.

Prosoape mari, prosoape mici şi un covoraş în faţa căzii, toate de aceeaşi culoare. Cineva tocmai se îmbăiase; aerul era încărcat de aburi.

— Şi de parfum, adăugă Caddie, încreţind nările, dar mama nu întrebuinţează parfum.

— Acum, da, spuse Hugh.

Fanny, dacă ea era aceea care părăsise baia, părea să fi prins gust pentru dezordine; lingeria de corp era aruncată pe un taburet; covoraşul din faţa căzii, încă umed de la picioarele ude era răsucit şi pe podea se împrăştiase pudră răsturnată. S-ar fi putut crede că vinovata era sora lor Philippa, în vîrstă de şaptesprezece ani, iar nu o femeie cu raţiune, o mamă. Caddie luă o cutie de pudră, pe care era un puf uriaş.

— Jicky, Guerlain, citi ea.

— Pune-o înapoi! zise Hugh. Să ieşim!

Părea şi mai palid decît pe drum, iar fruntea îi era transpirată. Atmosfera acestei vile pustii era prea intimă. Rîndunelele zburau de jur-împrejur, cu freamăt de aripi în înălţimi, o jaluzea desprinsă din agăţătoare se legăna lovind încetişor; de jos, fără întrerupere, răsuna acelaşi cîntec. Erau singurele zgomote, deşi casa era ocupată de Fanny şi de „Domnul Quillet",

șopti Caddie, două persoane care, luate pe neașteptate și spionate în felul acesta, nu mai păreau dușmănoase, ci vulnerabile. Era ca și cum ai fi pus mîna într-un cuib care încă mai era cald.

Dacă ultima ușă n-ar fi fost deschisă, copiii n-ar fi privit înăuntru. Deoarece însă era dată de perete, Hugh se opri brusc în prag, iar Caddie trebui să se înalțe în vîrful picioarelor pentru a privi peste umărul lui.

— Odaia mamei, șopti Caddie.

Simți brațul lui Hugh tremurînd. Și ea tremura. Era mai rău decît atunci cînd a văzut mobilierul din Stebbings în noul apartament londonez. Odaia mamei! La Stebbings, aceasta nu fusese numai odaia unde dormea mama — și tatăl lor cînd era acasă — ci era locul unde se desfășuraseră sau se dezbătuseră toate evenimentele solemne sau intime, de ordin familial. Acolo se discuta, „se judecau lucrurile", cum spunea Fanny. Se dădeau pedepse copiilor și se lua temperatura. Acolo îi examina doctorul Railton, iar copiilor bolnavi li se îngăduia să rămînă toată ziua în pat. În acea cameră se născuseră Hugh și Caddie. Acea odaie fusese inima Stebbingsului, cu toate că ei nu-și dăduseră seama. Acum, acest mobilier emailat în roz și crem, patul mare cu căpătîiul de brocart aurit, podeaua cu dale și jaluzelele erau italienești, străine, dar pe toaletă se găseau, ca întotdeauna, fotografiile copiilor: Philippa, Hugh, Caddie; sub sticla ce apăra fotografia lui Hugh, se vedea o buclă de păr brun, păr de bebeluș. Era de asemenea și pernița de ace, în formă de măr, pe care

Philippa o făcuse și o pictase la școală, cutia de lemn pentru ace cu gămălie, lucrată de Hugh la cursul său de tîmplărie, cu inițialele lui Fanny gravate pe capac : F. C. „Azi toate-s schimbate", se gîndea Hugh. Se găseau acum mai multe sticle și flacoane decît altădată, și periile erau noi ; se vede că vechile perii din argint, împodobite cu capete de heruvimi, erau prea uzate ca să fie aduse în vilă. Acestea de aci se armonizau cu albastrul și aurul pendulei așezată pe noptieră.

— O fi oare colosal de bogat ? întrebă Caddie.

— Tacă-ți gura !

Ca și cum urmărea un fir conducător, Caddie se bucură văzînd, lîngă pendulă, o listă de comisioane, redactată în scrierea mare și neciteață a mamei și, alături, micul volum în piele verde *„Imitația lui Isus Hristos"*, care, pe cît își aminteau ei, își avusese întotdeauna locul lîngă patul lui Fanny. Danny, pe cînd nu era decît un cățeluș mic, îi rosese unul din colțuri, și coperta avea o urmă rotundă în locul unde Philippa pusese într-o zi o ceașcă.

Această cameră era de asemenea în dezordine ; cineva se îmbrăcase și-și aruncase hainele pe unde apucase. Caddie țîțîi mirată și ridică un jupon ; un jupon frumos, ușor, tot în tul și broderie.

— Să fie al mamei ? N-aș spune !

— Gura ! Lasă-l jos ! porunci Hugh, cu un glas și mai arogant.

Aruncară o privire în cabinetul de toaletă pe care îl mai văzuseră ; ușa era deschisă ca și cum *ea* și *el* tot intrau și ieșeau, flecărind în timp ce se îmbrăcau. De partea cealaltă a patului, noptiera

era supraîncărcată de cărţi ; se mai zăreau ţigări şi o scrumieră, iar Caddie şopti :

— *Il* lasă să fumeze în pat. Pe tata nu-l lăsa.

„The Times“ nu publicase decît un paragraf : „Colonelul Darrell Charles Clavering a obţinut în faţa tribunalului de divorţuri un *decree nisi*[1] pe temeiul adulterului comis de soţia sa Frances Clavering cu Robert Paston-Quillet (regizorul de film) la 12 octombrie a.c. şi, ulterior, în apartamentul domnului Quillet din Lowndes Square, S. W. J. Avocatul apărării nu s-a înfăţişat. Colonelul şi doamna Clavering s-au căsătorit în biserica Sfîntul Mihail, Chester Gate, în 1945. Din această căsătorie au rezultat trei copii. Custodia celor doi copii mai mici a fost încredinţată colonelului Clavering, care a primit şi daune.“

Celelalte ziare se arătaseră mai puţin discrete. Unele au publicat în titluri : „Un ofiţer al Reginei intentează proces de divorţ“. „Un regizor bine cunoscut este citat în calitate de copîrît“. „Rob Quillet (pe care filmele sale *„Puţul cu diamante“* şi *„Haysel la seceriş“* l-au făcut celebru) a fost chemat în judecată“. „Colonelul Clavering obţine condamnarea unui regizor la plata daunelor.“

Philippa şi Hugh fuseseră preveniţi pe la mijlocul semestrului. „Darrell ar fi trebuit să mă lase pe mine să stau de vorbă cu Hugh“, strigase

[1] Hotărîre luată de tribunal, constatînd că dovezile aduse în sprijinul unei cereri de divorţ sînt suficiente. Totuşi, această despărţire nu devine legală decît după o trecere de şase luni, la capătul cărora, în lipsa unor alte dovezi contrare, tribunalul sezisat de o cerere în acest sens, declară definitivă desfacerea căsătoriei (n. tr.).

Fanny. Caddie nu află știrea decît la sfîrșitul vacanței de Paști. „Cînd procesul se va fi terminat și totul va fi aranjat", declarase Darrell celorlalți. „Așa va fi mai puțin neplăcut pentru ea."

„Și a fost mai puțin neplăcut ?" ar fi putut să întrebe Caddie.

Se descotorosiseră de ea expediind-o în Devonshire pentru vacanța de Paști.

— N-ai fost expediată, tu ai avut chef să te duci, spuse Philippa.

— Se ținea acolo un curs de călărie, răspunse Caddie, ca și cum aceasta ar fi pus capăt problemei. Chiar și acum cînd era încă sub efectul loviturii, chipul ei strălucea la această amintire. Am învățat multe lucruri noi, la fel și Topaz.

— Și n-ai bănuit nimic ? o întrebase Hugh. Nu ți s-a părut că tata era de o gentilețe extraordinară ? Să-ți plătească el cheltuielile și să-l trimită pe Topaz pînă la Dartmoor, după scandalul pe care l-a făcut cînd ai cîștigat calul ?

— M-am gîndit că a început să aibă încredere în Topaz, spuse Caddie.

— Oh, Caddie ! Nu se putură stăpîni să nu rîdă. A făcut-o doar ca să-ți distragă atenția, sărman copil, o lămurise Hugh.

— I-a fost foarte ușor, adăugă Philippa.

— Dar n-ai bănuit *nimic*, n-ai auzit bîrfeli ?

— Cum aș fi putut auzi ? Nu ascult niciodată.

— Da, desigur, încuviință Philippa. Totuși... Mama care a rămas tot timpul acolo în Scoția, la mătușa Isabel ?

— Dar mătușa Isabel era pe moarte. Chiar a *murit*.

— Şi cînd am plecat pe neaşteptate cu mama în Elveţia, de Crăciun ?

— Asta nu mi-a plăcut de loc, zise Caddie.

Acestea fuseseră condiţiile puse de Darrell.

— Condiţii ? întrebase Fanny, cînd Rob revenise de la întrevederea cu soţul ei.

— Poate să impună condiţii, îi răspunsese Rob. Este dreptul lui.

În dimineaţa aceea de sfîrşit de noiembrie, Fanny aşteptase în salonul garsonierei lui Rob. Încălzirea centrală a imobilului făcea să domnească o căldură înăbuşitoare, aerul era îmbîcsit şi stătut în comparaţie cu atmosfera rece, tipic englezească, din Stebbings, unde nu existau calorifere, iar Fanny deschisese fereastra şi se aşezase lîngă ea. Afară, în piaţă, circulaţia era neîntreruptă ; dinspre Knightsbridge venea un vuiet care nu mai contenea ; maşini ieşeau din staţiile de parcare ce înconjurau scuarul, voci pluteau în aer ; animaţia tîrguielilor de Crăciun era în toi ; mulţimea cumpărătorilor intra la Woollands, la Harvey Nichols, aşa cum obişnuia şi ea cu un an în urmă. Totul nu era decît agitaţie, zgomot, înghesuială, dar aici, în această odaie, domneau imobilitatea, tăcerea, tulburate doar de tictacul pendulei şi de bătăile propriei ei inimi. Lîngă ea se găsea un vas cu crizanteme, mici, creţe, de culoarea bronzului, pe care Rob i le adusese în aceeaşi dimineaţă. Mîhnirea pricinuită de starea ei îl îndemna să-i cumpere diferite lucruri. Culoarea strălucitoare a crizantemelor şi mirosul lor pătrunzător umpluseră odaia, dar Fanny, în timp ce-l aştepta, se jucase cu ele fără milă, le smulsese, desfoind petalele

pînă cînd degetele ei începură să răspîndească și ele același parfum pătrunzător. Rob intrase, închizînd încet ușa, apoi se apropie și se așeză lîngă ea ; înțelesese după aerul lui calm, proteguitor, că știrile erau proaste. „Dar la ce m-aș fi putut aștepta ?" gîndise Fanny.

Doar cîteva fraze de-ale lui Rob ajunseră pînă la urechile ei. Le rostea ca și cum ar fi fost învățate pe de rost :

— Darrell se gîndește la copii, firește.

— Firește. Cuvîntul suna aspru pe buzele lui Fanny.

— S-a dovedit foarte corect.

— Întotdeauna a fost așa, spuse Fanny.

— ...nu are timp să aranjeze lucrurile înainte de vacanța Crăciunului. Îți cere să revii și să-ți aștepți copiii la Stebbings. Făgăduiește să stea deoparte. Nu dorește să afle copiii, înainte de a fi strict necesar. Cred că nădăjduiește mereu că ai să-ți schimbi părerea.

Fanny își înclină capul pe crizantema mutilată, o lovi, o scutură, și Rob continuă după o clipă :

— Pentru a evita bîrfelile pe care le va stîrni faptul că nu vine acasă de Crăciun, urmează să pleci cu copiii în Elveția.

— Nu ne putem permite așa ceva, spuse ea, mecanic.

— Zice că mama lui vă va ajuta.

— Lady Candida ! strigă Fanny. Oare este nevoie ? Da, presupun că da.

— El va intenta imediat acțiunea de divorț. După vacanță, vei putea veni să mă întîlnești în

Africa sau să rămîi în acest apartament pînă la întoarcerea mea. Procesul va trebui să se judece la primăvară. Pînă atunci, va găsi el un loc unde să plaseze copiii.

— Să plaseze copiii !

Sentința îi încredințase lui Darrell copiii, așa cum obținuse și plata daunelor. „Parc-ar fi vorba de niște obiecte“, comentase Fanny.

— Trebuie să recunosc, se exprimase Hugh în ziua reîntoarcerii lui Caddie, se pricep să aranjeze lucrurile. Totul s-a petrecut în liniște și pe ascuns.

În timp ce vorbea, își vîrîse mîinile în buzunare, apoi se sili să imite șuieratul clar al mierlei, ceea ce stîrnise întotdeauna invidia lui Caddie — ea nu putuse niciodată emite decît un piuit ce-i tăia respirația — dar șuieratul lui Hugh era de astă dată strident și tremurat, după cum vorbăria Philippei era artificială. Caddie simțea că amîndoi aveau inimile rănite și era copleșită de milă. „Lucrul cel mai rău la Caddie, spunea deseori Gwineth, este că atunci cînd se gîndește la ceilalți, pune prea mult la inimă“. Gwineth intrase ca femeie la toate în serviciul familiei Clavering, atunci cînd Philippa avea un an, și-i cunoștea pe toți, zicea ea, „din cap pînă-n picioare“.

Venise la Londra pentru a le ține casa, pentru a-i îngriji, și, din cauza asta, își închisese propria-i căsuță ; se părea însă că pierduse gustul pentru viață ; nu mai cînta imnurile religioase care le plăceau copiilor, iar mersul ei era greoi.

— O adora pe mama, comenta Philippa.
— Asta dovedește că-i proastă, răspunse Hugh.

Știrea fu un șoc pentru întregul Whitcross.
— Fanny ? Fanny Clavering ?
— Claveringii ? Darrell și Fanny ? Cu neputință.
— Nu pot să cred.
— Scrie în ziar.
— Totuși, *Fanny !*
— Cu atîția copii !
— O dată n-a scos o vorbă !
— Credeam că sîntem prietene !

Astfel se exprimau Margot și Anthea, cele mai bune prietene ale lui Fanny. „În orice caz, cele mai vechi“, spunea ea.

Mai erau și alte glasuri, mai umile, de care lui Fanny îi păsa mai mult : oameni ca Prentice, bătrînul lor grădinar, sau ca doamna Derrick, de la prăvălie, George Glossop, de la garaj, Emily, de la poștă, pescarul ambulant care întotdeauna îi lăsase pe copii, atunci cînd erau mici, să se joace cu cutia de bani atașată la camionetă ; mai era și Patrick Aloysius, lăptarul.

— Doamna Clavering ? De la Stebbings ? Imposibil.
— Dar nu era genul ei.
— Așa ceva ! Nici nu-mi pot reveni !
— Doamna Clavering !

Nimeni nu voia să creadă și totuși era adevărat. Toată viața ei, Caddie își va reaminti clipa cînd, în taxiul care-i aducea de la Paddington, Darrell

îi spusese totul. Acasă, Philippa şi Hugh confirmaseră toate lucrurile îngrozitoare spuse de tatăl ei.

Lady Candida le găsise apartamentul, la etajul patru al unui bloc modern de „cutii de ghete din ciment“, aşa cum le denumea Hugh şi, evident, toate odăile se asemănau, cu toate că fuseseră diferit amenajate. Caddie şi Hugh se întristau cînd se gîndeau la sutele de odăi care-i înconjurau ; le făcea impresia că sînt ca nişte iepuri în coteţele lor. Parterul era ocupat de prăvălii. „Foarte practic“ spusese Lady Candida ; dar „totu-i îngrozitor de scump“, adăugase Gwineth. Întotdeauna se ducea la tîrguieli la prăvăliile de după colţ, mai sărace. „Există şi o piscină şi un restaurant. Acolo o să mănînce tatăl vostru, cînd Gwineth va lipsi. Tu şi Hugh veţi putea lua masa la bufetul expres. O să vă placă acolo“, spusese Lady Candida. Dar copiilor nu le plăcu ; supa de la bufetul expres era scoasă din cutii de conserve, carnea de asemenea, iar în ce priveşte pîinea sandvişurilor, avea aspectul şi gustul unei flanele groase şi albe ; şi apoi localul era veşnic înţesat cu lume „care se uită la noi“, zicea Caddie cu o voce înfiorată. S-ar fi putut crede că ea şi Hugh erau o pereche de iepuri, dintr-o rasă nouă şi ciudată.

— Oh, Gwyneth, nu pleca, o implora Caddie.

Apartamentul, de asemenea, oferea o viziune de coşmar, căci anumite mobile erau de la Stebbings, astfel că găseai fotoliul din odaia copiilor în bucătărie, scaune din sufragerie în vestibul, scrinul de stejar provenit din holul de la Stebbings în salonul cel nou, ca şi pendula care suna ora Londrei. Lăsat doar în paza lui Prentice, Stebbings se golise. Cu-

rînd, casa va fi vîndută. „Vîndută !“ strigase Caddie.

— Desigur. Tata n-o poate gospodări fără ajutorul mamei. Ea muncea cît zece oameni. Vocea molatecă a Philippei avu un tremur de o clipă.

Fanny plecase în Italia... „Provizoriu“, spusese Darrell.

— Cît timp va dura provizoriul ? îl întrebase Caddie pe Hugh.

— Nu știu. Probabil toată vara.

— Dar nu-i cu putință ! strigase Caddie îngrozită. Concursul hipic din Risborough se ține la 2 august. Topaz este înscris în competiție.

— Caddie, tu n-ai înțeles așadar *nimic ?*

— Va să zică niciodată nu te gîndești la altceva decît la calul acela afurisit ? întrebă Hugh.

— Ponei, corectă Caddie mecanic.

Doar avea mai puțin de cincisprezece palme, dar nu îndrăznea în acea clipă să se gîndească la Topaz, care fusese reexpediat, cu grijă, de la Dartmoor la Stebbings. Darrell spusese că Pretince fusese să-l ia și-l condusese la ferma și în grajdurile domnului Ringell, unde erau duși poneii la păscut. Închipuirea lui Caddie își găsi refugiu, așa cum făcea adeseori, pe lîngă un Topaz imaginar. „Topaz, aparținînd domnișoarei Candida Clavering, a efectuat un parcurs excelent la Concursul hipic al juniorilor.“ „Cupa Fitzherbert a fost cîștigată pentru a treia oară consecutiv de Topaz, poneiul domnișoarei Candida Clavering, stabilind astfel un record în această probă.“ „Topaz, aparținînd domnișoarei Candida Clavering, a cîștigat proba,

deci acest remarcabil mic ponei a obținut marele premiu".

„Nu ești de loc ambițioasă, nu-i așa?" i-ar fi spus Philippa, dacă i-ar fi auzit gîndurile. „Ei da, sînt", ar fi răspuns Caddie. Dar nu vorbise cu glas tare. Se obișnuise cu ideea că nimeni nu-l vedea pe Topaz cu aceiași ochi ca dînsa. „Carne pentru cîini; o gloabă", îl califica Hugh și nu se înșela de loc, căci, după părerea generală, un ponei acordat ca premiu de un magazin pentru tinerele fete, nu putuse să coste prea mult. Caddie îl cîștigase datorită unui eseu intitulat *„Pegasul meu"*. Familia rămăsese încremenită. Caddie să fi detașat cuponul, să-l fi completat și trimis împreună cu mandatul de cinci șilingi perceput de la toți cei care participau la concurs, toate acestea apăreau tot atît de extraordinare ca și faptul că ea ar fi compus eseul.

— Doream un ponei, declarase ea, ca și cum aceasta ar fi fost o explicație suficientă.

Atît ea cît și Hugh nu divulgaseră un mic amănunt: Hugh colaborase la crearea eseului *„Pegasul meu"*.

Odinioară, cu destul de mult în urmă, „Doamne Dumnezeule, sînt șase ani de atunci", zicea Caddie, pentru care acest răstimp reprezenta mai mult de jumătate din viața ei, Hugh și ea fuseseră tovarăși nedespărțiți. Mergeau împreună la școală, la modestul externat pe care îl frecventa cea mai mare parte a copiilor din Whitcross. Se jucau împreună, cu toate că nu pe picior de egalitate — Hugh era stăpînul, firește, iar Caddie, sclava — dar luau parte totuși la aceleași jocuri.

Își făcuseră un culcuș în mărul cel mare — Hugh o cocoța acolo pe Caddie — și un adăpost secret aproape de rîuleț. Dormiseră împreună în odaia copiilor. Caddie își reamintea foarte bine. La urma urmelor, ea avusese aproape șase ani cînd Hugh plecase pentru prima oară la internat. Îl vedea și acum în costumul nou de flanelă gri, cu pantalonași scurți cu buzunare, vesta cu alte buzunare, cravata dungată în culorile școlii, șapca nouă, albastră, brodată cu chei încrucișate. Hugh luase cu el un cufăr cu balamale și clame de fier, conținînd jucării din lemn, și o valiză a lui proprie, ambele marcate : „H. D. Clavering". Plecase la școală, iar Caddie rămăsese singură pentru totdeauna.

Ani de zile ea rămăsese atașată de el, „ca o etichetă", zicea Hugh ; și păstra mereu nădejdea unui viitor încîntător, cînd amîndoi vor fi crescut mari ; atunci cei doi ani și jumătate care acum formau o atît de mare diferență între ei, ar înceta să mai însemne o prăpastie, iar faptul că ea era fată, n-ar fi avut vreo importanță. „Acolo-s prea multe femei !" striga adeseori Hugh, vorbind despre Stebbings și, fără îndoială, erau într-adevăr numeroase : Fanny, Lady Candida, Gwineth, Philippa și Caddie, cel puțin dacă putea fi și ea socotită femeie : cinci, pentru a contrabalansa — cînd Darrell era absent — un singur băiat. Nimic surprinzător că fusese răsfățat, cum afirma Darrell, dar Hugh știa să se arate binevoitor, să fie încă tovarășul lui Caddie și, uneori, să-i împrumute și ei puțin din abilitatea lui.

— Anunțul zice că trebuie să-ți scrii singur eseul, spusese Caddie.

— Tu ai să-l scrii, o liniștise Hugh. Eu îți voi spune numai ce trebuie să scrii.

Totuși, cînd sosi Topaz, Caddie se eliberă în mod misterios de sub tutela lui Hugh.

— Dar de ce să-i spui Topaz, întrebase Philippa, cîtă vreme are culoarea unei cîrtițe? Topazele sînt galbene.

Îl numise așa din cauza ochilor lui, dar Caddie nu mărturisise niciodată nimănui acest lucru. Ochii lui Topaz erau cei ai unui ponei, închiși la culoare, catifelați, împodobiți cu gene dese, dar Caddie, în ce o privea, aprecia că erau ochi de aur.

— E primul lui concurs, spusese Caddie. Eu l-am antrenat. El, el...

— De ce plîngi? o întrebase Hugh. Lucrul este perfect normal. Milioane de perechi divorțează în fiecare an.

— Gîndește-te la părinții colegilor tăi de școală, intervenise Philippa.

— Da, dar... nu ai noștri, răspunsese Caddie.

— Toate astea din cauza filmului ăluia, declarase Philippa.

— Care film? întrebase Caddie.

— Îi știi foarte bine. *Haysel la seceriș*. Filmul regizat de Rob Quillet. A fost turnat aproape în întregime la noi în sat. Se joacă la Londra. Philippa uita adesea și vorbea ca și cum ar mai locui la Whitcross. Rulează la *Empire*, cu Gail Starling și Marck Bennett.

Philippa exploatase bine la şcoală această poveste cu filmul.

— Gail Starling se plimba pe strada satului nostru, Marck Bennett se ducea la poştă. Amîndoi au descins la „Leul Roşu", le istorisise ea celorlalte fete.

— I-ai întîlnit? I-ai întîlnit cu adevărat?

— Desigur, răspundea Philippa.

— I-am văzut şi eu, murmura Caddie.

— În parcul nostru se turna filmul, explica Philippa.

— Nu este parcul nostru. Aparţine conacului. Caddie nu se interesase în mod special de film pînă în clipa cînd poneii copiilor de la conac fură utilizaţi într-un rol. „Nu sînt nici pe departe atît de frumoşi ca Topaz", spusese ea.

— Şi au rămas la noi toată vara, adăuga Philippa. Aşa l-a întîlnit mama pe Rob Quillet. Trebuie să spun că n-o învinovăţesc. Este fermecător. Brun, subţire, mai curînd melancolic.

— De unde ştii? se interesa Hugh.

— I-am tăiat fotografia din ziar.

— Ai făcut una ca asta! exclamă Hugh cu dezgust.

— Da, şi am păstrat toate tăieturile din ziar.

— Tu... începu Hugh, dar Caddie îl întrerupse.

— Dar ce făcea *tata?* De ce-a lăsat-o să plece?

— Doar n-ai fi vrut s-o silească să rămînă, dacă ea avea chef să plece, spuse Philippa.

— Ba da, cu siguranţă, aşa ar fi vrut Caddie.

— La ţigani, adăugă Philippa, bărbatul şi femeia nu rămîn împreună, decît atîta timp cît amorul trăieşte în inimile lor. Consider că asta-i frumos.

— Dar nu-i vorba de o căsătorie între ţigani, preciză Caddie.

— Cînd mă gîndesc că toate astea s-au petrecut în timp ce noi eram la şcoală şi habar n-aveam de nimic, reluă Philippa.

Era în mod vizibil impresionată. Ochii păreau că i se înseninează, devenind de un albastru mai accentuat şi nu înceta să-şi arunce pe spate părul, ca un evantai aurit.

Pentru Philippa, lucrurile erau uşoare. La şaptesprezece ani, ea încetase să mai fie considerată un copil şi urma să plece la Paris, să studieze la Sorbona, „dar numai cursurile *La Civilisation française* — fetele străine nu învaţă decît asta“, preciza Hugh, după care va urma o şcoală de secretare.

— Dar s-ar putea să rămîn la Paris şi să devin manechin, declara Philippa cu un ton degajat.

— Cu picioare ca ale tale ? replica Hugh.

Philippa, cu toate că era deosebit de frumoasă, moştenise picioarele groase ale lui Darrell.

— Oricum e mai bine decît să fii grasă peste tot, comenta Caddie.

Dar nici picioarele n-o puteau reţine pe Philippa, care continua :

— Englezoaicele sînt manechinele cele mai căutate la Paris.

Philippa putea deci să se salveze, dar :

— Am calculat că eu ar trebui să rămîn douăzeci şi trei de luni în custodie, spuse Hugh. Cît despre tine, Caddie, tu va mai trebui să rabzi încă ani de zile acest regim.

— Custodie ? Aşa se spune cînd eşti dus la închisoare, zise Caddie, cu privirea neliniştită. Oare tata ne va ţine ascunşi faţă de mama ? N-o s-o mai vedem niciodată ?

— Nu vorbi prostii, Caddie, o repezi Philippa. Mama are drepturile ei.

— Drepturile ei ? Caddie nu putu decît să repete aceste groaznice cuvinte noi. Ce fel de drepturi ?

— Asta înseamnă că putem fi expediaţi ca nişte pachete, spuse Hugh, în Italia sau în oricare loc unde se va găsi mama, atunci cînd tata ne va îngădui să-i facem o vizită.

— Să-i facem o *vizită ?*

Întregul sens al acestei conversaţii ieşite din comun, fu în sfîrşit înţeles şi de Caddie care rămase acolo, îngrozită, pînă ce Gwineth veni să-i cheme la ceai.

— L-am servit în bucătărie, spuse Gwineth. M-am gîndit că va fi mai intim.

Bucătăria era odaia cea mai atrăgătoare din apartament, dacă vreuna din ele putea fi calificată drept atrăgătoare ; acolo, şi în celula strîmtă, vecină, ce-i servea de dormitor, se aflau lucrurile lui Gwineth, cu toate că şi ele fuseseră smulse din mediul lor normal, căsuţa în care Caddie le văzuse întotdeauna ; aici, transplantate la Londra, se găseau cutia de muzică în formă de cabană, pe care Fanny o adusese din Austria pentru Gwineth,

fotografia înrămată a domnului Morgan, soţul ei, omorît în timpul primului război mondial, faţa de masă roşie unde cuvîntul „*Welcome*“ [1] era brodat la fiecare colţ, împletitura croşetată de pe spătarul fotoliului. De cîte ori vedea toate acestea, Caddie simţea o înţepătură în inimă, dar nu chiar atît de dureroasă ca atunci cînd vedea obiectele venite din Stebbings; şi apoi Gwineth îl mai adusese pe Thomas.

— Pisoilor nu le este urît la Londra, zicea ea şi, în realitate, nici nu fusese necesar să fie unse cu unt labele pătate ale lui Thomas. Motanul stătea acolo, întins în toată lungimea lui, ca de obicei, „asemenea unui covoraş pe un covoraş“, spunea Gwineth dar Caddie întrebase imediat:

— Unde-i Danny ?

— Într-o cuşcă, răspunse Gwineth.

— Mama l-a luat cu ea, explică Philippa..

— L-a luat pe *Danny* ?

— Draga mea, doar era cîinele ei; dar două lacrimi picuraseră din ochii lui Caddie, şi alunecaseră de-a lungul obrajilor, pînă la bărbie.

Şederea la Dartmoor, pe vînt, soare şi ploaie, „tone de ploaie“, zicea Caddie, o umpluse mai mult ca oricînd de pistrui; părul i-ar fi trebuit spălat şi atîrna moale, „de culoarea ghimberului“, după expresia lui Hugh.

— Probabil că mai are şi fîn în el, spunea Philippa. Chipul lui Caddie era atît de buhăit de plîns şi ea era atît de lipsită de farmec, încît fra-

[1] Bun venit (engl.).

telui şi surorii le venea greu să fie prea răbdători cu dînsa.

— Pentru Dumnezeu! exclama Hugh.

— Încetează o dată! o repezea Philippa.

— Nu ajută la nimic, Caddie, drăguţa mea, zicea Gwineth. Fiecare ştim ce gîndim şi simţim, dar trebuie să înfrunţi lucrurile. Ceea ce s-a făcut, s-a făcut şi peste două luni doamna Clavering va deveni doamna Quillet.

— Trebuie să ne resemnăm, adăuga Philippa.

— Să înghiţim hapul şi să nu suflăm o vorbă, recomanda Hugh, dar Caddie rămăsese aşezată în faţa mesei şi abia atunci vorbi:

— Şi dacă am refuza să înghiţim? întrebă ea.

La început, Hugh avu reţineri.

— Ce, să dăm buzna peste dînşii, în luna lor de miere? întrebă el.

— N-ar trebui să aibă lună de miere, spuse Caddie tot atît de severă, fără să-şi dea seama, ca un veteran epitrop al Bisericii.

— Totuşi au una, şi nu le va face plăcere să ne aibă acolo.

— Dacă ne ducem, vor fi siliţi să ne primească.

— O să le stricăm socotelile.

— Cu atît mai bine, spuse Caddie şi, pentru prima oară, Hugh o privi pe sora sa cu respect.

Dar acum, că se găseau în vilă, departe de apartamentul din Londra, Caddie pierduse o parte din siguranţa ei.

— N-ar fi trebuit poate să venim, spuse.

Umbrită de storuri, în așa fel încît lumina de seară era blîndă și caldă, această cameră de dormit, cu nuanțele ei feminine părea mică și bine izolată, poate chiar prea intimă. Același parfum delicat plutea în aer și Hugh simți în stomac o pișcătură care-i devenise familiară. Era un fel de înfiorare, „dar o înfiorare poate fi fierbinte ?" se întrebă el. Era o senzație curioasă de căldură. Raymond, unul din colegii săi de școală, mai în vîrstă decît el, deși în aceeași clasă, avusese niște fotografii de un gen special. Ca și ceilalți, Hugh le privise, și cînd făcuse aceasta, încercase aceeași înfiorare. Și nu le putea uita ; de fapt, păreau a fi legate de el printr-un fir invizibil, care, cu o smucitură, îl silea mereu să și le reamintească. Îl „obsedau", ar fi putut spune. Raymond nu le arătase decît cîtorva aleși. „Asta-i Mirabelle", lămurise el, urmărind efectul produs. „Aia-i Carol. Și iat-o pe Darleen". Însuși Hugh nu se putuse abține să nu întrebe : „*Cunoști* astfel de fete ?" Știa că reacționa la fel cum ar fi reacționat Caddie, dar nu se putu stăpîni. „Vrei să spui că tu cunoști fete care..." „Îhî", făcu Raymond. „Nu te cred", îl contrazise Hugh, dar știa că Raymond era capabil de așa ceva, și cu toate că Hugh luase un aer superior, adevărul este că toată ființa sa fusese scîrbită... pînă în clipa cînd o anumită curiozitate se trezise, descoperind un alt Hugh. Acum, privea la șuvița tăiată din părul său de copilaș. Și părul lui de adolescent se zbîrlea tot, Hugh era ațîțat asemenea unui cerb tînăr pe care-l irită frăgezimea coarnelor și se simțea gata de luptă, dar n-avea de luptat decît cu Caddie.

— N-ar fi trebuit să venim, continua ea să repete.

— Tacă-ţi gura !

— Nu ştiam că va fi astfel.

— Gura ! Gura ! *Gura !*

Pe neaşteptate se întoarse, coborî în grabă scările, cu un pas uşor, trecu pragul uşii de la intrare, ajunse pe terasa din faţa vilei. În urma lui, Caddie alergă, dar se sili să nu privească coliviile de păsări.

La dreapta, o potecă ducea spre spatele vilei şi la livada cu măslini. O străbătură în tăcere şi, ajunşi din nou pe teren neted, dădură peste o mică livadă cu piersici înfloriţi şi smochini, înconjurată de ziduri, apoi de o grădină de zarzavaturi, împărţită cu îngrijire în răsaduri de morcovi, ceapă, lăptuci şi ţelină. Era adăpostită de creasta stîncoasă pe care era construită vila, o creastă care se întindea, asemenea unei lungi coloane vertebrale, de-a latul unei peninsule care înainta în lac. Privind printre măslini, copiii putură vedea o altă poartă ce dădea spre şosea ; această poartă era deschisă, n-avea zăbrele de fier, şi ducea înspre ceea ce părea a fi un hangar pentru bărci, de culoarea teracotei, ca şi garajul. Pe coş, fumul se ridica în spirale — deci, cineva locuia aici — şi pe veranda situată în spate, atîrnau plase de pescuit ; de zid erau rezemate vîsle ; dincolo de magazie, Hugh şi Caddie văzură un mic debarcader, catargul unui iaht şi auziră loviturile unui ciocan. Erau să se înapoieze, cînd Caddie înlemni şi-l apucă de braţ pe Hugh.

— Priveşte !

În livada cu măslini, un bărbat stătea lungit sub un măslin, cu capul rezemat de trunchi; o beretă îi acoperea pe jumătate obrazul. Părea a fi o pată brună: o salopetă brună, ghete maro peticite; mîinile și chipul brun, părul de un brun prăfuit, o barbă brună, încîlcită; numai bereta era de un albastru închis. Omul dormea.

— La ora asta? Trebuie să fie șase. E curios ca un om mare să doarmă la ora asta, zise Caddie.

„Nu-l cunoașteți pe Giacomino, avea să le spună Rob mai tîrziu. Doarme la orice oră și bea la orice oră."

Alături de om se găsea o sticlă de vin, într-o învelitoare de pai. Părea atît de liniștit, atît de destins, atît de fericit, acolo, aproape la picioarele lor, în livada cu măslini, încît Caddie se simți liniștită și puse o întrebare prostească dar plină de speranțe:

— N-ar putea fi... domnul Quillet? „La urma urmei, își spunea ea, Rob Quillet este un fel de artist și artiștii arată uneori așa."

— Ești complet absurdă, declară Hugh și reluă cel dintîi drumul, urcînd înspre vilă. De partea cealaltă a vilei, o a doua potecă pavată ducea la porțiunea de teren ce dădea spre lac; se întindea de-a lungul ușilor-ferestre; în fața acestora se vedea o masă, tot de piatră roză.

— O masă de *piatră?* exclamă Caddie.

Se mai găsea și o bancă de piatră, iar amîndouă erau ferite de lac printr-un nou rînd de chiparoși tăiați, prea înalți pentru a te putea uita dincolo. Apoi, în fața casei, Hugh și Caddie înaintară pe o nouă terasă, înconjurată de o balustradă

peste care atîrnau valuri de trandafiri galbeni, și „Oh !" strigă Caddie, un „Oh !" care n-avea nimic asemănător cu țipătul pe care-l scosese la vederea păsărilor, ci exprima admirație adîncă : pentru prima oară vedeau lacul pe întreaga sa întindere.

Îl mai întrezăriseră din autobuz, uneori foarte aproape atunci cînd drumul mergea de-a lungul malului, dar erau prea hurducați — literalmente — și prea îngrijorați pentru a privi cu atenție ; își mai tîrîseră ei picioarele pe marginea lacului, dar acum, de pe înălțimea vilei care, clădită pe creastă, domina peninsula, contemplau o întindere mare de apă albastră ce ținea cît vezi cu ochii, dispărea la nord în depărtatele falduri ale munților și se lărgea la sud într-o ceață străvezie. Drept în fața copiilor, lacul era mărginit de munți înalți.

Se ridicau de ambele părți ale apei ; unii erau încununați de zăpadă ; cel mai înalt se găsea chiar în spatele vilei. Niște sate se agățau, ici și colo, de coastele lor, iar drumuri înguste se încrucișau și, în timp ce Caddie și Hugh stăteau așa, nemișcați, sunetele clopotelor ajunseră pînă la terasă ; unele erau atît de slabe încît nu-ți venea să le iei drept sunet de clopot ; dangătul lor, pe care mai mult îl ghiceai decît îl auzeai, abia dacă lăsa să străbată un freamăt ușor în atmosferă. Apoi, undeva mai aproape, începu să bată un singur clopot cu glas profund. Era exact ora șase și, cu toate că n-o știau copiii, ascultau de fapt chemarea clopotelor pentru rugăciunea de seară.

— Dar e măreț ! Măreț ! repeta Caddie.

— Nu-i decît un lac, răspunse Hugh, dar Caddie nu putu spune la fel.

Ea n-avea, ca Hugh și ca Philippa, darul de a închide ochii peste ceea ce nu voia să vadă, sau de a lua în derîdere.

— Seamănă cu o carte poștală, spuse Hugh pe un ton disprețuitor, dar cu tot vaporașul care trecea pe lac, — o navă micuță albă pe suprafața albastră, dînd impresia unei pînze pictate — totuși lacul nu semăna a carte poștală.

Valuri clipoceau pe stînci ; reflexele lor aruncau unde de lumină pe zidurile vilei, în jurul cărora rîndunelele se năpusteau și zburau. Munții, chiparoșii sumbri, soarele... Caddie avea respirația tăiată și n-ar fi putut pretinde contrariul.

— Lacul e grandios, spuse ea, e imens.

La picioarele lor se întindea o alee ierboasă, mărginită de un zid scund ; niște trepte coborau pînă la apă, un debarcader înainta pînă în lac ; parapetul era verde-deschis și armoniza cu storurile casei. Era debarcaderul care deservea fațada principală a vilei, dar mai era și un altul, mai modest, aproape de hangarul cu bărci. O ambarcațiune era ancorată în față.

— Ce vaporaș ! exclamă Hugh.

Chiar Hugh, și nu putea găsi nimic de criticat ; carcasa brună și lustruită era pe jumătate acoperită de puncte, obiectele de crom și oglinzile sclipeau, banchetele erau îmbrăcate în albastru și galben, iar un steag italian flutura la pupă. Puteau să-i citească numele, „*Nettuno*“.

— Trebuie să fie colosal de bogat, spuse Caddie.

Deodată auziră voci. Voci? Una singură. Aceea a lui Fanny. Caddie scoase un sunet care semăna cu un schelălăit. Era gata să se repeadă, dar Hugh o reţinu de poala rochiei. Printre zăbrele, băiatul avu viziunea unei pete de un albastru întunecat, o cămaşă albastră, aidoma cu aceea pe care o văzuse uscîndu-se pe balcon. Fanny nu era singură. „Acel" Rob Quillet urca împreună cu ea sub glicine.

— Aşteaptă. Sst! şuieră Hugh printre dinţi. Aşteaptă!

Perechea ajunse în dreptul lor. Rob îşi aruncase neglijent jacheta pe umeri; Fanny purta o rochie albă.

— Niciodată n-a purtat rochie albă, murmură Caddie.

Ţinea în mînă un jerseu roz-deschis, pe care copiii de asemenea nu-l ştiau, o geantă şi o eşarfă.

— Vor să iasă, o preveni Hugh.

— Să iasă! Glasul lui Caddie lăsa să se înţeleagă că ar fi vorba de o trădare.

La capătul aleii, Fanny şi Rob, care gustaseră pînă atunci umbra grădinii, se opriră, orbiţi de soare. Lumina strălucitoare, ochii obosiţi îl împiedecau pe Hugh să-i vadă limpede; întreaga grădină şi lacul se estompaseră dar, în picioare, în acest val de lumină vesperală, încadraţi de verdeaţă şi de spiralele de flori violete, Fanny şi Rob păreau iluminaţi, înfrumuseţaţi. „Frumoasă pereche", îşi spuse Hugh înainte de a fi putut alunga acest gînd. Nu mama lui şi Rob Quillet, ci un bărbat şi o femeie, aproape unul de altul.

În timp ce Hugh și Caddie îi observau, Fanny ridică ochii spre Rob și începu să rîdă ; el îi trecuse brațul în jurul umerilor și mîna lui îi luneca pe gît, într-un gest de dezmierdare.

Copiii îl văzuseră adesea pe tatăl lor sărutînd obrazul sau fruntea mamei, mîngîindu-i capul sau umărul, dar era pentru prima oară că surprindeau un adult într-o clipă de adevărată tandrețe. „Tandrețea posesiunii", ar fi putut spune Hugh. El și Caddie păreau că iau o dimensiune uriașă. A irupe în lumea lor de miere. „N-ar trebui să aibă lună de miere". Dar ce se putea face împotriva acestui lucru ? Și Hugh simți dorința sălbatică de a-i pedepsi, de a șterge de pe chipul lor această expresie de fericire tainică ; ținînd-o pe Caddie, ca și cum ar fi fost prizoniera lui, înaintă cu îndrăzneală pe cărăruie.

— Bună seara, spuse el cu o politețe rece.

II

În clipa cînd Hugh rosti salutul, Caddie scoase un geamăt puternic și se smulse din mîinile fratelui ei pentru a alerga spre Fanny. Jerseul, geanta, eșarfa lui Fanny căzură la pămînt și o clipă mai tîrziu plîngea și ea, strîngînd-o pe Caddie în brațe.

— Dar... cum ? repeta zăpăcită, căci rîdea și plîngea în același timp. Cum ?

Apoi, văzîndu-l pe Hugh rămas țeapăn lîngă masa de piatră, își eliberă o mînă și i-o întinse.

— Hugh ? Hugh ?

Auzind nota de rugă din glasul ei, Rob se aplecă brusc, strînse obiectele căzute și le aruncă pe masă ; apoi se îndreptă înspre balustradă și aprinse o țigară. Numai felul cum își scutura neîncetat scrumul țigării, îi trăda tulburarea.

— Hugh, scumpul meu !

Rob o privi pe Fanny, care, cu brațele în jurul lui Caddie, se apropia de masă.

Înainte de a ajunge la Hugh, izbucni o gălăgie în spatele casei, strigăte stridente, voci, o mare zarvă în limba italiană, și o femeie înaltă și voinică, îmbrăcată cu un șorț înflorat, ocoli zidul vilei — o femeie cu pieptul și brațele opulente,

cu ochi mici, vioi ; în urma ei venea o fată tînără, frumoasă, înaltă, voinică şi ea, cu obrajii roşii, o claie de păr des, negru şi creţ ; era îmbrăcată într-o rochie neagră şi un şorţ scurt alb şi căra valizele şi impermeabilele. „Le-au găsit probabil pe terasă", gîndi Hugh.

— Au dat şi peste oribilitatea ta de sac, zise el pe şoptite lui Caddie.

În adevăr, femeia gîfîia :

— *Signore ! Signora ! Schurten ! Schurten ! Dei turisti. Dei gitani sono entrati.* [1] Au intrat. *Malgrado tutti gli avvisi* [2] *!* Cu toate tăbliţele acelea. *Ecco quando Giacomino ha cura di voi* [3] *!* În spatele femeilor, nepăsător, dar cu bereta lăsată acum pe ceafă, se afla omul care dormise sub măslin cu cîteva clipe înainte, şi femeia se luă la harţă cu el.

— *Fanullone, buono a nulla* [4] *!* Nătărăule !

Cînd zări că Fanny o ţinea pe Caddie de umeri iar Hugh era în picioare lîngă masă, strigătele şi văicărelile încetară.

— Copii, iat-o pe Celestina, spuse Fanny. Celestina şi Giulietta şi Giacomino, soţul Celestinei, şi şopti : Daţi mîna cu ei.

Dar Caddie era ameţită de propriile lacrimi, iar Hugh nu răspunse decît printr-o scurtă înclinare a capului.

[1] Domnule ! Doamnă ! Turişti ! Au intrat nişte ţigani. *(it.)*
[2] În ciuda tuturor avizelor *(it.)*
[3] Uite ce iese cînd Giacomino are grijă de voi *(it.)*
[4] Trîntorule, nu eşti bun de nimic. *(it.)*

— *Mio figlio, mia figlia*[1], adăugă Fanny și, de pe balustradă, Rob rosti cîteva cuvinte, repede, în limba italiană. Cînd înțelese, Celestina scoase strigăte de admirație :

— Din Anglia, din Anglia ! Apoi traduse pentru soțul ei și pentru Giulietta. Din Anglia. După care, văzînd cît de murdari și obosiți păreau copiii : *Poveri bambini ! Devono aver viaggiato tutta la notte !*[2]

Fanny se desprinse de Caddie, se apropie de Hugh pe care-l întoarse spre Rob.

— Rob, iată-l pe Hugh.

Rosti acestea cu atîta mîndrie, încît Hugh încruntă sprîncenele.

Rob era un bărbat, Hugh nu era decît un băiețaș, și Rob îi întinse mîna cu amabilitate, dar Hugh nu-și scoase mîinile din buzunare.

— Bună ziua, spuse el și Fanny ghici că-și strîngea pumnii.

Cu toată paloarea, oboseala și nervozitatea, privirea pe care o aruncă lui Rob exprima întreaga impertinență de care era capabil.

Hugh nu era înalt pentru cei paisprezece ani ai săi, dar părea să fie, cel puțin cînd nu se găsea alături de un bărbat ; asta se datora felului său de a ține capul, îngustimii coapselor, taliei și umerilor săi. „Este prea slab, declarase Darrell de curînd. Ar fi timpul să se împlinească puțin“, dar Hugh refuza să se împlinească. Claia de păr

[1] Fiul meu, fiica mea, *(it.)*.

[2] Bieții copii ! Trebuie să fi călătorit toată noaptea. *(it.)*

des dădea impresia că avea un cap prea mare. Probabil că Darrell stăruise să se tundă, și „de aceea nu s-a tuns", gîndi Fanny. Caddie ar fi putut să-i spună că ghicise exact.

— *Quanto e bello il giovanotto inglese!* [1] murmură Giulietta către Celestina. *Che carnagione! Cosi chiara e rosea!* [2]

Adevărul era că Hugh avea o piele alb-trandafirie, neplăcut de frumoasă pentru un băiat, aproape ca o floare de măr. „Nu-i de loc drept ca băiatul familiei să fie cel fără pistrui", spunea adeseori Caddie. Ochii lui Hugh erau de un albastru mai profund decît ai lui Darrell și ai Philippei și nu aveau expresia suavă care o caracterizau pe aceasta din urmă. Philippa știa atît de bine să mintă, încît toată lumea avea încredere în ea, afară de rude și de intimi. Hugh nu mințea decît pentru a-i enerva pe oameni sau pentru a-i face ridicoli. Caddie nu spunea niciodată minciuni. „Nu sînt destul de inteligentă", declarase ea. Pentru Caddie aceasta era o lipsă supărătoare.

Acum, în scena cu Rob și cu Fanny, știa că nu joacă decît un rol minor, iar Hugh era vedeta.

— *Bello, proprio bello il signorino* [3], murmură Giulietta către Celestina. Este foarte frumos.

În picioare, pe această terasă străină, scăldată de soare, Caddie părea mică, bondoacă și tipic englezoaică, „un tăuraș englezesc.", gîndi Rob. O privise peste capul lui Hugh, dar Fanny, gata

[1] Ce frumos e domnișorul englez *(it.)*.
[2] Ce carnație! Deschisă la culoare și trandafirie *(it.)*.
[3] E frumos, frumos de tot domnișorul *(it.)*.

să-l imite, o privi la rîndul ei. Îi văzu fusta și bluza de școlăriță, mototolite, genunchii murdari, ciorapii căzuți și pantofii maron acoperiți de praf ; șuvițele de păr cînepiu, panamaua pusă pieziș, obrazul mînjit de lacrimi. „Nu cred ca Rob s-o găsească prea fermecătoare", gîndi Fanny făcînd o mică strîmbătură ; dar se înșela. Rob era în stare să recunoască o durere sinceră și, observînd-o pe Caddie, începu să ghicească ce însemnase această călătorie și care-i era motivul. Caddie nu-i învrednicise cu vreo privire, nici pe el, nici pe Celestina, nici pe Giulietta, și în acest torent de emoție nu era nici mînie, nici gelozie, ci numai durere. Mai mult încă, în Caddie o vedea pe Fanny, în ochii cafenii, în părul cînepiu, care făgăduia să se schimbe în bronz, ca și părul lui Fanny. Și Fanny, adeseori, plînsese în felul ăsta. „Băiatul are altfel de sentimente" gîndi Rob.

— Potolește-te ! îi murmură Hugh printre dinți lui Caddie. Chiar nu te poți opri ?

— Nu, nu pot, răspunse Caddie.

— Trimiteți-o la culcare, porunci Hugh. Pentru numele lui Dumnezeu ! Pur și simplu n-am închis ochii toată noaptea.

— Amîndoi trebuie să mergeți la culcare. Fanny își ștersese lacrimile și vorbea repede. Mai întîi o baie. După toate aparențele, apa caldă n-o să vă facă rău. Ați mîncat ceva ?

— Niște s-sandvișuri pe care le-am c-cumpărat la Victoria și o c-cafea, azi dimineață, bîigui Caddie între două hohote de plîns.

— Cafea ? Nimic altceva ?

— Nu... nu puteam să cumpărăm nimic în Italia. Caddie devenea incoerentă.

— Aveam o bancnotă de zece mii de lire, spuse Hugh sacadînd cuvintele ca și cum a vorbi i se părea un chin. N-am putut-o schimba în nici o gară. Am schimbat-o la Desenzano, dar a trebuit să rămînem în stație să așteptăm autobusul.

— Și cum naiba ați pus voi mîna pe o bancnotă de zece mii de lire ?

— De la tata.

— T... tata habar n-avea, spuse Caddie.

— Trebuie să fiți morți de foame, reluă Fanny. Rob, vrei să-i explici tu Celestinei ?... Imediat băi calde. Nu, nu vreau să aud o vorbă pînă ce nu mîncați și nu dormiți. Hugh, ți-s ochii roșii de tot. Aceasta era o Fanny pe care Rob n-o cunoștea, sprintenă, autoritară. Rob, vrei tu să-i spui Giuliettei să le ducă sus bagajele și Celestinei să le pregătească două paturi ? Hugh poate dormi în odăița ta, pe canapea ? Așternutul o fi fost aerisit ? întrebă Fanny încrețind fruntea. Apoi o supă caldă, niște omlete poate, și...

— Fanny, spuse Rob.

Ceva în vocea lui o sili pe Fanny să se întrerupă. Rob nu se mișcase ; se așezase pe balustradă și fuma.

— Fanny !

— Da, Rob ?

— Urma să luăm masa în oraș, spuse el liniștit.

— Acum ? Cînd Hugh și Caddie...

— Acum. „*Nettuno*“ ne așteaptă. Celestina se va ocupa de ei.

— Ne descurcăm și singuri, spuse cu vioiciune Hugh, dar vorbele se pierdură din cauza poruncilor pe care Rob le dădea, în italienește, Celestinei.

— *Si*, zise Celestina. *Si, si senz'altro.* [1]

Ochii îi străluceau. Îi plăcea neprevăzutul. Apoi Rob se ridică și-și îmbrăcă haina. — Vă va arăta odăile, spuse el lui Hugh, și sala de baie. Apa caldă curge foarte încet, dar vezi ca sora ta să facă o baie. Apoi o să mîncați ceva.

— Dar ce anume ? întrebă Fanny.

— Nu i-am așteptat, spuse Rob. Vor trebui să se mulțumească cu ce este. Fanny, am reținut o masă la San Vigilio. Nu ne-o vor păstra, dacă ajungem prea tîrziu.

— Dar trebuie să-i duc sus...

— Foarte bine. Rob își privi ceasul. Îți acord zece minute. Oare copiii să fi adus acest ecou al vocii lui Darrell ? Zece minute, apoi plecăm.

Sus pe scări, Caddie, nevinovată ca un înger, aruncă o primă săgeată în timp ce Fanny discuta pe palier cu Celestina.

— Da, *signorina* Caddie în dormitorul mare și *signor* în camera mică. Hugh poți să-ți lași lucrurile la Caddie, în felul acesta nu-l vei stingheri prea mult pe Rob.

Caddie, care privea mîna mamei rezemată pe balustrada scării — balustrada de *marmură* — spuse :

— Asta-i un inel nou.

[1] Da, da, mai încape vorbă ! *(it.)*.

Era un inel cu o piatră mare de un roşu închis. Un rubin „montat într-un cerc de diamante ?“ se întrebă Caddie. Sub acest inel, Fanny purta o verighetă subţire de aur. Caddie se sili să-şi aducă aminte cum era verigheta pe care mama ei o purtase la Stebbings ; o văzuse, fără îndoială, de sute de ori însă nu-şi mai amintea ; „dar era o altfel de verighetă“, conchise fetiţa.

— Două inele noi ! exclamă ea.

Fanny îşi retrase repede mîna.

— Gwineth ne-a spus că trebuie să aştepţi două luni, adăugă Caddie şi, cum trebuia cu orice preţ să afle, izbucni brusc : Mamă, acum eşti doamna Quillet, sau ?...

În ziua cînd Fanny sosise la vilă, găsise un pacheţel pe masa de toaletă. Îşi amintea cum o urmase la primul etaj pe Giulietta, care căra valizele grele şi ale cărei picioare puternice, brune, şi spate robust se arcuiau în faţa ochilor ei. „Dă-le mîna“, îi şoptise atunci Rob — întocmai cum le şoptise şi ea în această seară lui Hugh şi lui Caddie. „Dă-le mîna“, îi şoptise atunci cînd Renato Menghini o prezentase pe Celestina şi pe nepoata acesteia, Giulietta. Giulietta deschisese uşa odăii, depusese valizele şi se retrăsese, invitînd-o pe Fanny, dar aceasta nu intrase ; rămăsese în prag, netezindu-şi mănuşile pe degete. *Entra, entra pure, questa è la sua camara*“,[1] spusese Giulietta. „Este camera dumneavoastră“. „Ce atrăgătoare e fata asta ! gîndise Fanny, nu-i frumoasă, dar e sănă-

[1] Intraţi, intraţi, aceasta este camera dumneavoastră *(it.)*.

toasă ca un măr rumen, cu pielea asta strălucitoare de un brun trandafiriu şi cu dinţii albi". Peste cîţiva ani, această tînără Giulietta va ajunge ca şi Celestina, distrusă de muncă. Va lua şi ea de bărbat un Giacomino, ca acela despre care Rob îi vorbise lui Fanny? Poate că şi ea era îndrăgostită, însă deocamdată Fanny nu ţinea la prezenţa ei. Simţea nevoia să rămînă singură în odaie. „*Grazie*" [1], spuse ea, era singurul cuvînt italian pe care-l cunoştea. „*Grazie, grazie*", şi Giulietta înţelesese. „*Prego*" [2]. Îi adresă lui Fanny un surîs larg şi ieşi. În clipa următoare, uşa se închise, iar Fanny străbătu camera, şi tocurile îi răsunară pe podeaua de lespezi; se prăbuşi pe taburetul din faţa toaletei. Era singură în dormitorul lor.

Rob abia de-i acordase o privire sau o vorbă de cînd se dusese s-o întîmpine la aerodrom. Îi atinsese obrazul cu buzele, îi luase valijoara şi aşteptase nerăbdător, jucîndu-se cu monezile mărunte din buzunar, în timp ce hamalul depunea bagajele în Mercedes. O dată la volan, privise fix în faţă şi condusese destul de repede şi nervos. Nici de astă dată nu-i adresă vreun cuvînt şi această lipsă de atenţii o umplu pe Fanny de mulţumire.

Aşa se întîmplase după fiecare despărţire a lor, despărţiri care, pe măsură ce se obişnuiau unul cu celălalt, le creau nelinişti tot mai mari. Rob slăbise şi mai mult în timpul lunii în care nu-l

[1] Mulţumesc *(it.)*.
[2] Vă rog *(it.)*.

văzuse, luna divorțului și a vacanței de Paști pentru copii, vacanță în care nici pe ei nu-i văzuse. Ea, vinovata, nu fusese obligată să se prezinte în fața tribunalului, dar stătuse de veghe în Scoția, în casa mătușii Isabel, numai nervi, singură cu Danny; marele *collie*[1] era singurul membru al familiei care-i rămăsese. „Dar de ce?" întrebase Rob. „De ce să stai singură acolo, cînd asta nu ajută la nimic?" „Am impresia că am să mă simt mai bine", și Rob o lăsă să procedeze cum dorea. „Am fost egoistă" gîndi Fanny cînd îl revăzu; Rob avea degetele pătate de țigările pe care le tot aprindea și le zvîrlea. „Dar așa nervos a fost întotdeauna, pînă cînd rămîneam singuri. Acum sîntem împreună pentru tot restul vieții." Ajunsă în camera ei, inima lui Fanny începu să bată, cum bătea de fiecare dată cînd îl întîlnea pe Rob.

Camera, în nuanțe delicate, cu ferestrele dînd spre lac — „ar trebui să mai scot unele din aceste nenumărate perdeluțe", gîndi Fanny — cu patul larg și brocartul ei argintiu și portocaliu, cuvertura de dantelă, această cameră le aparținea acum.

Era plină de flori — mărgăritărele, trandafiri albi — „dar nu Celestina le-a pus acolo, gîndi Fanny, ci Rob". Iar pe toaletă se găsea un pachețel legat și sigilat pentru a fi ferit de ochii curioși, „servitorii", își zise Fanny, și care-i era adresat. Îl despachetă și găsi o cutiuță mică, albastră. Fanny o deschise și văzu verigheta.

În ziua cînd se pronunțase sentința judecătorească de divorț, Fanny scosese din degetul ei

[1] Cîine ciobănesc scoțian.

verigheta lui Darrell. „Era necesar, din lealitate", spusese ea. Depusese la bancă inelul de logodnă, împreună cu celelalte bijuterii destinate Philippei și lui Caddie, și cînd revenise din Scoția pentru a petrece cîteva zile la Londra, înainte de a lua avionul pentru Milano, mîna ei i se păruse ciudat de goală ; și resimțise cu și mai multă intensitate impresia de a trăi un vis în care plutea, fără stare civilă, fără nume.

— Cîte camere ? Cîte paturi ? întrebase Celestina aflînd că Rob și Fanny urmau să ocupe vila.

— Două, răspunsese doamna Menghini, apoi, după o oarecare șovăire : Da, două, camera mea și budoarul.

— Atunci e vorba de *signor* și *signora* Quillet ?

Doamna Menghini șovăise din nou, apoi rectificase :

— *Signor* Quillet și *signora*.

Rob îi dăruise lui Fanny rubinul cu cîteva luni în urmă, în ziua cînd lucrurile deveniseră definitive, cu toate că Fanny nu știa încă nimic. Era una din acele zile cînd Rob și ea tînjeau cu desperare unul după celălalt ; și neputînd sta locului, ea plecase la Londra și-i telefonase lui Rob.

— Fanny ! Ești la Londra ?

— Da. Ești liber ?

— Pentru tine.

— Am putea lua masa împreună ?

— La Chirico, la ora unu. Sau să vin să te iau ?

După prînz, Rob îi mărturisi că avea o întîlnire.

— Aproape cu neputinţă de amînat, spusese el.

— N-are importanţă, zise Fanny. Te-am văzut şi acum pot să mă plimb în parc pînă la plecarea trenului.

„Am parcurs kilometri în aceste săptămîni", gîndise Fanny; mersul era singurul lucru care o calma oarecum, dar în clipa cînd ieşiră de la Chirico, ploaia începuse să cadă şi Rob îi zise:

— Nu te poţi plimba pe vremea asta.

— Ba da... am să privesc vitrinele.

— E ridicol. Nu vreau să te uzi şi să oboseşti. O să te conduc la mine acasă şi ai să poţi aştepta acolo.

— N-am fost niciodată în apartamentul tău.

— Este gol, spuse Rob, privind-o mereu. Gol şi inofensiv. Poţi să-ţi faci chiar şi un ceai.

Se duseră la apartamentul din Lowndes Square. Rob scoase cheia.

— O să am nevoie de ea, aşa că am să te las numai să intri.

Deschise uşa de la intrare, tăiată în panouri de sticlă armate într-un metal aurit, ca toate uşile acestor apartamente luxoase. Intră el întîi în vestibul, pentru a aprinde radiatorul electric.

— Dormitorul este acolo, iată şi odaia de baie.

Deschise uşile să-i arate odăile şi se aplecă s-o sărute... „şi s-a întîmplat", spunea Fanny.

Amîndoi ar fi trebuit să prevadă. Prima oară cînd se găsiseră singuri, în salonul din Stebbings — „Cînd ai venit să mă iei în oraş prima oară" — şi cînd Rob îi întinsese un pahar cu *sherry*, degetele li se atinseseră în treacăt. Curînd, simplul fapt

de a fi unul lîngă altul, declanşa un fluid, oricînd, oriunde. Dacă la teatru Rob punea mîna pe spătarul scaunului pe care şedea Fanny, dacă se apleca înspre ea pentru a închide portiera maşinii, se declanşa fluidul. „Dar, în ziua aceea, eram aproape nevinovată", reflecta mai tîrziu Fanny şi nu înceta să repete acest lucru. „Ne gîndeam la altceva. Rob avea întîlnirea lui, eu îmi spuneam că îi voi vizita apartamentul — bineînţeles că eram curioasă să-l cunosc — şi că voi pleca imediat ce ploaia va fi încetat; dar el m-a îmbrăţişat şi am făcut dragoste." Acum, Fanny ştia că cea mai mare parte a femeilor nu cunosc decît o iluzie a amorului. Pentru ea, fusese o revelaţie. „Cred că, deşi măritată cu Darrell şi mamă a trei copii, eram pură, virgină, în ce priveşte dragostea. După aceea, aş fi putut îngenunchea în faţa lui Rob şi el în faţa mea." Ce strîmb e construită lumea! Ceea ce ar fi trebuit să simtă pentru Darrell, simţea pentru Rob. Cu toate acestea, din pricina lui Darrell, o umbră întuneca de fiecare dată dragostea lor. „Ei bine, tocmai fiindcă există o taină a cununiei, de cîte ori te apropii de această taină, duci cu tine umbra păcatelor", gîndi Fanny. „Păcate" părea un termen aspru şi demodat, un termen pe care l-ar fi putut întrebuinţa mătuşa Isabel, dar exprima adevărul şi, pentru Rob şi Fanny, această umbră va exista întotdeauna, foarte aproape, niciodată uitată, inevitabilă.

Îşi amintea cum Rob rămăsese întins, cu ochii închişi.

— Fanny!

— Ce-i?

— Nimic altceva. Nimic decît Fanny.

Poate ar fi trebuit atunci să se gîndească la Darrell, dar nici o clipă această idee nu-i trecuse prin minte. Nu exista decît Rob. Toţi ceilalţi erau străini. După aceea adormise alături de el. Puţin mai tîrziu, simţi că-i săruta pleoapele.

— Eu plec. Telefonează-i lui Gwineth pentru a o preveni că vei întîrzia. Vom lua masa de seară, apoi o să te conduc acasă. Întîlnire la „Chirico" la ora şapte.

Plecase şi Fanny se deşteptă, „nu din somn ci din dragoste", spunea ea.

Nu mai ştia, după aceea, nici unde fusese, nici ce făcuse. Era cuprinsă de panică. „Ce mai agitaţie !" ar fi spus fără îndoială Margot sau Anthea cu glasul lor nepăsător. „Tu, prin urmare, crezi că acest lucru nu se întîmplă în fiecare zi şi aproape peste tot ? Iată, cea mai mare parte a femeilor..." „Dar eu nu sînt cea mai mare parte a femeilor", ar fi răspuns Fanny, aşa cum răspundea adeseori. „N-am reuşit niciodată să fiu atît de rafinată." Ştia că făcea impresia de mironosiţă, dar era incapabilă să se prefacă „pentru că tot ce mi se întîmplă mie, mă tulbură foarte mult."

Panica nu se risipise. Ploua într-una, ziua se transforma într-o seară întunecată şi rece ; fîşii de nori străbăteau cerul care se zărea printre case. Oamenii se încrucişau cu Fanny, mergeau repede ; adăpostiţi sub umbrelele lor, o izbeau, o loveau, o împingeau. „Probabil că le stau în drum", gîndise ea — dar continuase să înainteze, udă şi rebegită de frig. Murea de sete şi undeva într-o stradă nenorocită, intrase într-o cafenea mică, zu-

grăvită în cafeniu, unde pe o tejghea acoperită cu o mușama, deasupra ceștilor și a ceainicelor, globuri conținînd sucuri de fructe se învîrteau sub o portocală și o lămîie de celuloid. Fanny ceruse o citronadă și cînd femeia i-o turnă din robinetul așezat sub glob, își dădu seama că n-avea un ban. Geanta îi rămăsese la Rob. Clienții din cafenea o scrutară cu insistență în timp ce pleca, iar vocea revoltată a femeii o urmări de-a lungul străzii.

Intră într-o biserică. Undeva, în subconștientul ei, era obsedată de nevoia unei „căni cu apă rece". „Cred că începusem să delirez puțin", gîndea Fanny ; dar, desigur, în biserică nu era apă, cel puțin nu pentru public. Căzu în genunchi pe prima bancă, dar nu pentru a se ruga, căci era prea buimăcită. Apoi simțise că-și pierde cunoștința și trebui să se așeze ; întreaga ei făptură era amețită și îndurerată. În beția extazului, Rob o făcuse să sufere. Era obosită și mulțumită cum nu mai fusese niciodată înainte și apoi „am adormit din nou", își amintea Fanny.

Cînd se deșteptase, biserica era cufundată în întuneric. Numai candela sanctuarului ardea aproape de altarul principal și sclipirile lui de piatră prețioasă o făcură să se gîndească la Rob.

Ieși din biserică — o clipă se temuse că fusese închisă și bătuse în ușă înainte de a constata că este descuiată — și se uită la ceas în lumina unui felinar. „La „Chirico", la ora șapte". Era opt și jumătate.

„Înainte de a-l revedea, trebuie să-mi spăl obrazul, să mă aranjez un pic", gîndi Fanny. În stația de metro cea mai apropiată erau toalete

publice. Neavînd bani, fu nevoită să utilizeze cabina gratuită și nu putu decît să-și clătească mîinile la robinet; profitînd de o oglinjoară pătrată, își scoase pălăria și încercă să-și aranjeze părul, dar nu avea pieptene. Tînăra îngrijitoare din Antile o privea și Fanny ar fi vrut să-i spună: „Nu pot să-ți dau nimic, n-am nici un ban la mine", dar nu era în stare să vorbească. Afară, luă un taxi; portarul de la „Chirico" va plăti cursa, numai dacă Rob nu s-a plictisit să aștepte și n-a plecat.

Era acolo, așezat, cu privirea la pîndă. Văzînd-o, străbătu sala pentru a-i veni în întîmpinare și o conduse la masa lor. „În cursul acestor ultime săptămîni, această masă a devenit a noastră, ca și cum ar face parte din noi", gîndi Fanny. Rob îi luă pălăria și mănușile, o ajută să-și scoată mantoul ud și le întinse chelnerului, apoi îi dădu geanta: „Am găsit-o în apartament" și comandă coniac cu un glas pe care ea nu i-l auzise niciodată. „O fi oare glasul cu care dă comenzi pe platou?" se întrebă surprinsă.

— Ai crezut că n-am să viu? se sili Fanny să surîdă, dar vocea îi era atît de răgușită, atît de aspră, încît se sperie.

— Știam că acum nu se poate să nu vii, zise Rob.

Nu puse nici o întrebare; îi dădu să bea coniacul și, din cînd în cînd, îi lua mîna și i-o strîngea într-a lui.

— Nu vorbi. Nu te gîndi la nimic. Bea.

„Era pentru prima oară că beam coniac", își continuă Fanny gîndurile. Alcoolul și hrana pe

care el o sili s-o mănînce — alesese pentru ea meniul fără a o mai consulta — şi căldura molcomă care începea să-i circule prin vine, o liniştiră puţin cîte puţin. „Am cunoscut bucuria, ar fi putut ea să spună, o bucurie totală. Puţine femei ar putea afirma acest lucru. Rob va pleca. Va trebui să plece. E în firea lucrurilor. Trebuie să regizeze un nou film în Africa. Eu..." Şi tresări gîndindu-se la Darrell. El, soţul ei, se transformase într-un intrus, aproape un hoţ. Bietul Darrell, ce făcuse el oare ca să merite asta ? Dar nu voia să se mai gîndească la el, nu încă. „Nu ştiu ce am să fac, dar am avut bucuria mea. Nimeni nu-mi poate lua acest lucru."

Cînd chelnerul, după ce le adusese cafeaua, îi lăsă singuri, Rob vîrîse mîna în buzunar şi scosese de acolo o cutie, replica aceleia care se găsea pe masa de toaletă din vilă.

— N-am putut să mă duc la întîlnire şi trebuia să fac ceva, aşa că am colindat prin magazine, spuse el deschizînd cutia pe care i-o întinsese. Pe mătasea albă, Fanny văzu o scînteie întunecată — nu, nu o scînteie, o rază de culoarea lămpii din sanctuar, de un roşu profund, devenit de acum încolo pentru Fanny culoarea lui Rob.

— Voiam un rubin, zise el aşezîndu-şi mîna peste a ei. Aş spune că asta-i culoarea sîngelui arterial, dar i se spune sînge de porumbel.

— Rob, dar ce-i asta ?

— Inelul tău.

— Inelul meu ? Fanny era năucită.

— În mod obişnuit bărbaţii oferă un inel femeilor cu care se căsătoresc.

Pereţii cu lambriuri ai restaurantului „Chirico", gravurile, lămpile cu abajururi trandafirii, mesele cu feţele albe, garoafele, farfuriile, paharele, sticlele, albul şi negrul îmbrăcămintii chelnerilor, vestele albe ale picolilor păreau că se leagănă, se topesc şi se depărtează cu iuţeală ; masa se apleacă şi se înceţoşă, un zumzet sonor umplu urechile lui Fanny, apoi totul îşi reluă înfăţişarea normală, cînd mîna lui Rob se aşeză din nou pe a ei.

— Va trebui să ajungem aici, nu-i aşa ? o întrebase el.

În noua ei odaie din Villa Fiorita, Fanny privise cele două inele, ţinîndu-le în palmă, pînă cînd Rob şopti, în spatele ei :

— Sînt făcute pentru a fi purtate.

Intrase atît de tăcut încît nu-l auzise şi, de astă dată, nu-i simţise prezenţa.

— Pune-ţi-le în deget.

— Vrei să spui... din cauza Celestinei ?

— Din cauza noastră.

Rob vorbise pe un ton atît de violent încît ea se trase înapoi.

— Iartă-mă, îi zise. Se lăsă în genunchi lîngă ea. Uneori am impresia că n-ai să înţelegi niciodată. Am aşteptat aproape un an. Fiecare zi mi s-a părut cît un an. Această ultimă lună a fost cît douăzeci de ani şi apoi această ultimă zi interminabilă...

— Ziua este aproape pe sfîrşite. Se silea să vorbească pe un ton mai puţin grav. Uite, soarele apune.

— Acum, nu vreau să apună, spuse Rob. Totul abia începe. Îşi apropiase obrazul de al lui Fanny. Părul tău are un miros de copil, miroase a miere şi a mătase.

— Începe să încărunţească.

— Atunci slavă Domnului că nu este părul unui copil ; simţindu-i tulburarea, se întoarse spre a o privi. Ce se întîmplă ?

— Rob, n-ar trebui să păstrăm verighetele, pînă cînd...

— Pînă cînd... ?

— Pînă cînd vom fi cu adevărat căsătoriţi.

Ştiuse că el va răspunde ceea ce ar fi spus şi ea dacă ar fi raţionat logic :

— Oare cele cîteva cuvinte rostite de un omuleţ deasupra capetelor noastre ne vor uni mai puternic decît sîntem acum ?

„Nu, asta n-ar trebui să se întîmple, şi totuşi printr-un fenomen misterios, aşa se va întîmpla", gîndi Fanny. Rob îşi bătea joc de ea „pentru că el refuză să-şi complice existenţa", îşi spuse Fanny şi îşi retrase mîna. Rob se ridică şi-şi aprinse o ţigară.

— E cam tîrziu ca să ne gîndim la convenţii, nu-i aşa ? continuase el, dar Fanny, mereu îngrijorată, îl privi în oglindă.

— N-ar fi mai cinstit ?

— Nu.

Rîsul dispăruse, lăsîndu-i obrazul și ochii, în chip deliberat, lipsiți de expresie, o mască pe care i-o zărise deseori de față cu alți oameni.

— Cinstit? întrebase el liniștit și cînd Rob era liniștit, însemna că e furios. Dacă tu vezi lucrurile sub acest aspect, atunci cinstea a încetat să existe.

— Cum adică?

— Dacă o făgăduială publică în fața martorilor are atîta importanță în ochii tăi, îngăduie-mi să-ți amintesc că tu ai mai făcut această făgăduială lui Darrell.

— Iată-l pe fiul meu Hugh, spusese Fanny cu chipul strălucind de fericire și satisfacție.

Ea și Rob terminau cina pe veranda hotelului din San Vigilio.

„*Nettuno*" era ancorat la dig și bărci mici de pescuit se îndepărtau în crepuscul; fiecare era înzestrată cu un proiector îndreptat către adîncimea apei, pentru a arunca o pată de lumină acolo unde se zbenguiau peștii. În fiecare ambarcațiune, un bărbat vîslea în picioare, în timp ce un altul, în genunchi, arunca și trăgea plasele. Veranda era slab luminată, zidurile sale de un roșu-portocaliu aveau culoarea flăcării și aruncau reflexe calde pe pielea mult mai brună acum a lui Fanny, scoțîndu-i în relief culoarea de bronz a părului. Avea obrajii îmbujorați. Niciodată Rob n-o văzuse mai frumoasă.

„Cum arăta mama?" Caddie, încrețindu-și fruntea din pricina efortului de a-și aminti, pusese această întrebare în apartamentul lor din

Londra. Nici unul din ei nu știa exact, dar Philippa începuse să brodeze :

— Are părul brun ca aluna.

— Alunele pot avea toate nuanțele de brun, îi retezase Hugh vorba. Nu ținea să vorbească despre Fanny.

— Vreau să spun brun-roșiatic. Ochii ei au culoarea coniacului.

— Coniacul poate merge de la maro închis la auriu șters.

— Ochii ei n-au culoarea aurului șters, intervenise Caddie. Numai ochii lui Topaz sînt ca aurul.

— Are gropițe. Philippa simțea o nouă admirație pentru mama ei.

— E mare și catifelată, spusese Caddie.

— Cine te-ar auzi, ar putea crede că-i vorba de o pernă sau de o canapea. Dar Fanny era catifelată, era plăcut să te lipești de ea și ochii o înțepară pe Caddie atît de tare, încît trebui să-și caute de lucru pe desenul tărcat al fotoliului, pentru a împiedica lacrimile să-i șiroiască.

— Caddie e veșnic gata să se reverse, o ironiza Hugh.

Fanny crezuse că știa cum arată, „la fel cu orice altă femeie din Whitcross", ar fi precizat ea. Acum avea impresia că toate fuseseră identice, „ca două picături de apă", îi spusese ea lui Rob.

— Eu sau Anthea sau Margot, sau Molly Fergusson, Pam Winter sau Charmian. Ne îmbrăcam în același fel, o fustă din stofă de lînă, o jachetă tricotată sau o vestă din jerseu, un colier de perle de cultură, ori unele foarte mici, în afară

de cele ale Antheei ; purtam ciorapi durabili, puțin cam groși și tocuri joase. Aveam același fel de a vorbi...

— Ba tu n-ai avut niciodată vocea aceea stridentă, protestase Rob.

— Duceam același fel de viață, în case puțin cam șubrezite dar fermecătoare, cu tapete pictate în stil *Régence*, sau lambriuri, cretoane, vase de flori. Copiii noștri mergeau la aceleași colegii, cei mai mici la aceleași modeste externate particulare. Îi aduceam la școală și apoi veneam să-i luăm, iar acelea dintre noi care nu aveam două mașini, ne conduceam soțul la gară și ne întorceam să-l așteptăm seara : de fapt făceam tot timpul pe șoferii. Toate aveam cîini și cei mai mulți dintre copiii noștri aveau ponei. Aveam cont deschis la magazinele Harrods, Debenham și Freebody și, unele dintre noi, la Fortnum. Dădeam aceleași recepții, în general reuniuni pentru copii, sau cocteiluri. Dar Anthea și Margot erau mai ambițioase. Eu, de pildă n-aș fi îndrăznit niciodată să te invit la masă, spuse Fanny lui Rob. În timpul vacanțelor, eram atît de ocupate că abia aveam vreme să schimbăm o vorbă și aceste trambalări cu mașina erau istovitoare. Copiii, se spune, te mențin tînără, reluă Fanny. Eu știu că la sfîrșitul vacanțelor mă simțeam adeseori îmbătrînită, istovită. Ne criticam reciproc, fiecare în spatele celeilalte, dar dacă vreuna din noi era bolnavă sau avea necazuri, toate găseam foarte firesc să-i sărim în ajutor. Eram aproape ca niște surori și de aceea... Fanny se întrerupse. Anthea deținea situația cea mai strălucită, reluă ea. Ai putut s-o vezi

cînd turnai filmul în parcul conacului. Dintotdeauna moșia din Whitcross se numise „conacul". Anthea mergea la „Palace", făcea unele lucruri pe care celelalte nu și le puteau îngădui. Margot era cea mai inteligentă și mai rafinată. Se pricepea cu adevărat la teatru și la filme.

— Dumnezeu să mă păzească ! spuse Rob.

— Charmian avea o limbă ascuțită. Pam era adorabilă. Toată lumea o iubea.

— Pe tine nu te iubeau ?

— Eu eram mai izolată, chiar și pe vremea aceea, spuse încet Fanny, eram mai rezervată. Poate pentru că trebuia să fac singură foarte multe lucruri, date fiind desele absențe ale lui Darrell. În general, mă duceam la reuniunile noastre fără el. Afară de asta, nici nu prezentam vreun interes. Toată lumea știa totul despre mine, și cred că nici eu nu mă gîndeam prea des la persoana mea. Nu din virtute, adăugă ea, ci pur și simplu, fiindcă nu avusesem nici un motiv să mă gîndesc la mine pînă în clipa cînd...

Pierduse acea indiferență față de ea însăși. Acum, se privea într-una în oglindă, nu atît din vanitate, cît împinsă de o mirare îndoielnică. „Am patruzeci și trei de ani. Am trei copii dintre care o fată aproape adultă. Talia mea nu-și va mai recăpăta niciodată supletea. Am riduri la colțul ochilor", — ar fi putut să le numească labe de gîscă — dar, „sînt riduri", își spuse Fanny, curajoasă, punînd singură capăt iluziilor. „Ochii mei încă mai seamănă cu ai lui Caddie, nasul e drept și tenul și-a păstrat prospețimea, mulțumită a ceea ce Margot ar denumi o viață inocentă ; dar sînt voinică,

am gura prea mare, iar fruntea îmi este proporțional mai mult lată decît înaltă, lucru ce ar trăda o lipsă de inteligență — Lady Candida spunea deseori aceasta — și apoi, n-am nici o prestanță."

Dar Rob îi spusese :

— Te-am văzut în prăvălioara din satul tău și te-am găsit delicioasă.

În gura lui Margot, termenul ar fi fost pejorativ, însă Rob înțelegea acest lucru în sensul în care un măr bun este delicios, delicios și sănătos.

— Tu ești genul de soție care-mi trebuie, spusese Rob.

— Dar ai fi putut găsi pe cineva mai excitant.

— Munca mea este excitantă. Acasă am nevoie de odihnă.

Îi plăcea să cineze în doi, cu ea, s-o privească pe deasupra mesei, dar în seara aceasta, ceva se schimbase. Nu mai era singură cu el, absorbită, mulțumită, cum fusese întotdeauna. Desigur nu erau niciodată singuri într-o sală de restaurant ; se găseau oameni în jurul lor, lîngă ei, „dar nu între noi", spunea Rob. „Presupun că era prea frumos ca să dureze, gîndi el. Se zice că femela, la animale, se schimbă cu totul cînd are pui ; probabil că așa se întîmplă și cu genul uman." Fanny avea un aer de siguranță liniștită care-l enerva. În tăcere, îi turnă vin în pahar.

— E dureros că au trebuit să se preteze la așa ceva ; dar Fanny nu părea amărîtă, ci fericită și măgulită. Darrell nu va mai putea niciodată să-l acuze pe Hugh de lipsă de curaj. Ca un băiat

de paisprezece ani să organizeze și să ducă la bun sfîrșit asemenea călătorie...

— Era și Caddie cu dînsul, remarcă Rob, dar Fanny nu se interesa decît de Hugh. Întotdeauna îmi lua partea, declară ea, cu un aer de triumf.

— Îți lua partea ? întrebă Rob. Mi se pare incorect.

— Darrell nu-l înțelegea pe Hugh ; și Rob își aminti cum ochii lui Fanny străluciseră de mîndrie și dragoste cînd își prezentase fiul, pe terasă. „Rob, iată-l pe Hugh."

— Știam că Hugh n-o să rămînă cu el. O știam, spuse Fanny.

— Totuși trebuie să rămînă cu tatăl lor. Ar fi nedrept să-i încurajezi la o altă hotărîre.

— Să-i încurajez ? Glasul lui Fanny căpătase un ton în adevăr iritat. Cum adică să-i încurajez ?

— Dîndu-le impresia că sînt primiți cu brațele deschise. Știu că asta pare aspru, dar...

— De aceea ai insistat asupra faptului că nu-i așteptam ? Enervarea era acum evidentă. Consider că n-a fost drăguț din partea ta.

— N-am fost drăguț. Dar am dat dovadă de bun simț.

— Bineînțeles că i-am primit cu brațele deschise, spuse Fanny. Copiii sînt întotdeauna bineveniți acolo unde se găsește mama lor. Întotdeauna.

— Și în orice moment ?

— În orice moment. Fanny își săltă bărbia înspre el, cu o mișcare ce începuse să-i fie familiară. Crezi că n-am dreptate ?

— Cred că te înșeli, spuse Rob. Nimeni, oricît de apropiat și oricît de scump ți-ar fi, nu

poate fi binevenit în orice moment. Și adăugă cu o voce aspră : Fii tu însăți, Fanny.

— Sînt eu însămi. Sînt într-adevăr eu.

— Ba nu. Tu joci un fel de comedie.

— Mulțumesc.

O tăcere ostilă se așternu între ei, pînă în clipa cînd Fanny începu să vorbească despre San Vigilio, despre bătrînul hotelier celebru și de capela care se deschidea o dată pe an în vila contelui. Rob înțelese, după glasul ei dezinvolt, că o jignise, și imediat se aplecă, îi luă mîna și i-o sărută. Convorbirea pe care și-au dat osteneala s-o poarte se opri pe dată, dar cînd sosi cafeaua, Rob se simți obligat s-o reia.

— Știi, scumpa mea, oricare ar fi sentimentele noastre, copiii trebuie să se întoarcă acasă. Trebuie telegrafiat lui Darrell. Este o problemă de lealitate.

— Da, dar nu în seara aceasta.

— Ba în seara aceasta, putem să expediem telegrama din Malcesine. Trebuie, scumpa mea Fanny.

Cînd „*Nettuno*" pătrunse în micul port împrejmuit de ziduri, Fanny rămase pe vas pentru a contempla luminile cheiului, în timp ce Rob expedie telegrama din cafeneaua cea micuță, care servea de cabină publică a orașului. La întoarcere, o privi ca și cum se temea să nu-i ia în nume de rău, să nu se supere, dar cînd se așeză lîngă Salvatore, tînărul barcagiu căruia îi aparținea „*Nettuno*" și care-l pilota, Fanny se apropie și-și strecură mîna pe sub brațul lui Rob. „Copiii nu tre-

buie să fie un izvor de discuţii între noi, nu trebuie", gîndea Fanny.

Niciodată lacul nu fusese atît de frumos ; era liniştit ca un iaz, iar munţii se conturau întunecoşi pe cer ; numai zăpada de pe culmi strălucea, ca dîra de spumă lăsată de „*Nettuno*". Luminile oraşelor şi satelor se stinseseră, doar cîteva mai licăreau risipite de-a lungul coastei, şi cîte o lumină solitară sclipea ici şi colo, asemenea unui licurici, prin munţi. Prora lui „*Nettuno*" spărgea reflexul stelelor pe apă, „căci nu-s decît reflexe ?" întrebă Fanny şi se căi imediat. În seara aceasta nu voia să aibă gînduri contradictorii. În realitate, socotea că-i binecuvîntată mult peste meritele ei ; îl avea pe Rob şi acea izbîndă caldă în adîncul inimii : „Copiii au fugit. Au fugit ca să mă regăsească."

„*Nettuno*" descrise o curbă pentru a trage la debarcader ; motorul amuţi şi în liniştea ce se lăsă, Salvatore aruncă frînghia ; se înfăşură exact în jurul stîlpului şi acostară. Se înapoiaseră la vila adormită.

III

Vila nu-i aparținea lui Rob, și nici „*Nettuno*". „Dumnezeule mare, doar eu nu sînt atît de bogat !" obișnuia să spună, cu toate că pentru Hugh și Caddie rămînea pentru vecie nespus de bogat. Vila aparținea doamnei Menghini, mătușa lui Renato Menghini.

Familia Menghini forma, pare-se, un clan și mai numeros decît al Celestinei, ale cărei neamuri, bărbați și femei, populau satul, închiriau terenuri pentru camping, conduceau bucătăria hotelului „Lydia", erau proprietarii *trattoriei* și a unui mare număr de ferme în munți. Existau veri, unchi și mătuși ale Celestinei aproape în toate prăvăliile din Malcesine.

— În toate prăvăliile de unde tîrguim, spunea Rob.

Dar — „*Noi,* noi sîntem o ramură mai tînără ai celebrilor Menghini", îi plăcea doamnei Menghini să repete. „Ceilalți au un palat la Riva".

Renato Menghini era producătorul ultimelor trei filme turnate de Rob. „Cînd te gîndești că a venit pînă la Whitcross" se mira Fanny. Unul dintre unchii lui Renato și bunica lui ajutaseră la

finanțarea filmului „*Haysel la seceriș*" și, cînd izbucnise criza, Rob îl întrebase pe Renato, între două filme, dacă nu cunoștea o casă, undeva în Italia, unde el și Fanny ar putea să locuiască.

— În viitoarele trei luni ar fi mai bine să lipsim din Anglia.

Renato cercetase imediat printre rudele sale și ajunse la această mătușă.

— E pe jumătate franțuzoaică, jumătate englezoaică, spuse el, ceea ce explica de ce acum, cînd era văduvă, i se spunea *Madame* Menghini, iar nu *Signora* Menghini.

— Dar... s-o alungăm din casa ei ? întrebase Fanny.

— Are trei vile, răspunse cu blîndețe Renato. Una la lacul Garda, una la Genova, una la Milano.

Venise personal din Milano pentru a se asigura că totul era în regulă și pentru a-i întîmpina pe Rob și pe Fanny. Ochii săi bruni și vioi alunecară dincolo de Fanny, apoi reveniră asupra ei, fără să vrea, într-un fel care-i tulbură pe amîndoi.

— Mătușa mea închiriază adeseori una sau alta din casele ei, explică Renato.

Villa Fiorita era reședința sa de vacanță. Toate vilele situate pe malul lacurilor Italiei septentrionale, Garda, Como, Lago Maggiore, Iseo au fost construite pentru vacanțe ; aerul de munte, vaporașul cu pînze, băile de soare, destinderea, calmul, toate se găsesc aici. Renato îi spusese lui Fanny că, datorită vîntului local, lacul Garda e la adăpost de căldurile dogoritoare care, vara,

bîntuie aproape în toată Italia; în fiecare dimineață se stîrnea *tramontana*, „vîntul de munte", pe care localnicii îl numesc simplu *il vento*; în cursul după amiezii, acesta se transformă în *ora*, ce suflă dinspre sud; iar la începutul primăverii, poate deveni atît de violent, încît reprezintă un pericol mortal pentru lămîii și portocalii în floare. Prin faptul că se găsește situat prea la nord, lacul Garda nu e atît de popular — „Slavă Domnului"! adăugase Renato — ca Lago Maggiore sau Como, mai înflorite și mai accesibile. Cu toate acestea, Garda este în tot timpul verii vizitat de turiștii veniți din Milano, Verona, Mantua, Veneția, care coboară pînă la Riva, pe trecătoarea Brennerului. Garda își are de asemenea Riviera ei, care se întinde de la Gardone la Salo, pe coasta occidentală, și strîmta dar faimoasa peninsulă Sirmione, sub ruinele vilei lui Catul[1]. Acolo se găseau marile hoteluri, „Excelsior", „Imperial" și „Splendid", cu odăile lor uriașe, cu coloanele și pardoselile de marmură.

La extremitatea nordică a lacului, vilele și grădinile erau mai mici, hotelurile mai modeste, cu denumiri de asemenea mai modeste: „Alpina" „Primula", „Claudia", „Lydia". Acolo, în livezile cu măslini, se găseau terenurile de camping — excursioniștii aduceau beneficii mai mari decît măslinele — cu micile plaje de prundiș și debarcadere de lemn; se mai găseau aici baruri, cantine, băi comunale, *trattorii*. În sate, tarabele de por-

[1] *Caius Valerius Catullus* (84—54 î.e.n.), poet liric latin. *(n. tr.)*

tocale și lămîi erau mai puțin importante, în general copiii erau aceia care vindeau fructele pe lîngă zidul împrejmuitor al grădinilor. Vaporașele, într-un continuu du-te-vino de-a lungul coastei de sud și rapidul *aliscafo*, care țîșnea la suprafața apei pe două aripi roșii, nu se opreau pe malul estic, după Malcesine, ci se îndreptau direct spre Riva, înspre capătul lacului, sau spre Limone. În porturi nu ancorau decît vase de pescari, iar pescarii nu purtau berete de iahting, ca în stațiunile pentru turiști ; și nici nu se asociaseră pentru a achiziționa un „*Nettuno*". Pînă la Torbole nu se găsea nici o prăvălie cu obiecte pentru suveniruri.

Vila fusese plasată pe acest țărm mai liniștit, la doi kilometri mai sus de Malcesine. Dacă l-am crede pe Renato, doamna Menghini cumpărase locul și construise casa cu mult înainte, pe vremea cînd terenurile din jurul lacului Garda nu costau prea scump. Acum, un mic camping într-o livadă cu măslini, la marginea lacului, se vindea cu patru mii de lire sterline. Pe atunci nu fuseseră construite nici drumurile, cel oriental și cel occidental, care se întind de-a lungul malurilor de est și vest ale lacului, tăind în două grădinile cîtorva vile dezavantajate, șerpuind prin spatele micilor tîrguri pescărești și trecînd printr-un tunel pe sub munți, acolo unde coastele coboară perpendicular pe țărm.

— N-avem drumuri de fier pe aici, le spusese Renato. Odinioară, unicul mijloc de locomoție de la un oraș ori de la un sat la altul era vaporul. Oamenii erau primitivi pe atunci și acei care locuiesc departe, în mijlocul colinelor, mai

sînt încă şi astăzi. Trăiau din pescuit, din rodul livezilor, al viilor şi al măslinilor ; acum trăiesc de pe urma turiştilor. Sînt nişte canibali, conchise Renato, ai cărui ochi bruni scînteiară ironic.

— Noi nu sîntem turişti, noi ne vom stabili aici, declară Fanny.

— Toţi englezii spun aşa.

Malcesine era unul din orăşelele mai mici, aproape un sat de pescari ; un castel vechi, din piatră roşie, datînd din secolul al XII-lea îl domina ; castelul fusese lăsat în părăsire ; Malcesine prosperase dar îşi păstrase micul port şi străzile pavate cu pietre, abrupte şi atît de strîmte, încît acoperişurile caselor aproape că se atingeau şi era destul de greu să găseşti un loc pentru a întinde transversal o frînghie de rufe sau o funie cu ardei iuţi, ori să agăţi o colivie de păsări la ferestre. Legăturile de vreascuri pentru foc, damigenele de răchită pline cu vin precum şi încărcăturile de legume şi cele necesare gurii trebuiau urcate sau coborîte pe sănii de lemn trase de catîri.

Toate străzile coborau spre lac — la fiecare cotitură zăreai un colţ albastru — şi toate erau pline de viaţă. În afară de băcănii şi de vinării, brutăriile, cofetăriile şi zarzavageriile — care în acest sezon vindeau şi ghivece de azalee şi de rodul-pămîntului, nu numai cartofi şi salată verde — fuseseră transformate în dughene pentru vînzarea suvenirurilor, şi erau încărcate de fulare şi cravate ale mătăsăriilor din Como ; se găseau acolo arămuri de Toscana, sticlărie de Veneţia, broderii austriece, corăbioare sculptate în os şi pretutin-

deni, în toate prăvăliile, cărţi poştale ilustrate. Fiecare feribot aducea o mulţime de vizitatori ; mesele la cafenea, sub oleandri, erau veşnic ocupate. La fiecare jumătate de oră, o barcă cu motor ieşea din micul port în care vasele de pescari se loveau de vechile ziduri de piatră, şi aducea pe lac o încărcătură de turişti. Salvatore şi prietenii săi plătiseră cîteva milioane de lire pentru vasele lor, dar cîştigau aur.

Turiştii îşi închipuiau, probabil, că marele lac albastru era mai mult un loc de admirat decît de locuit ; aveau impresia, atunci cînd treceau cu un vaporaş prin faţa ei, că vila, cu zidurile ei galbene, cu streşinile pictate şi cascadele de trandafiri era mai mult o aparenţă înşelătoare. Dacă uneori, seara, ajungeau pînă la portal, tot ce puteau să vadă era pîlcul de măslini bătrîni din livadă şi, mai departe, ca într-o scurtă viziune, zăreau flori, chiparoşi, garajul şi gardurile de măceş, cu vîrfurile ameninţătoare.

— Dacă n-ar fi gardurile vii, spunea Renato, turiştii germani ar veni să facă picnicuri în grădină sau pe scări.

Îndărătul casei, drumul frumos curăţat nu ducea decît la hangarul de bărci. Numele „Villa Fiorita“ era scris în litere aurite. Fiorita ar fi fost un nume obişnuit la Como sau pe Lago Maggiore, unde tufele de azalee şi de camelii atingeau dimensiunile copacilor, unde fiecare floare era luxuriantă ; aici, din cauza vînturilor de la lacul Garda, trebuiau făcute eforturi mari pentru a face să crească flori, dar *Madame* Menghini datora ascendenţei sale engleze pasiunea pentru gră-

dini ; ea adusese din Neapole varietăţi rare de tufe şi de arbori cu flori ; le comandase chiar şi din Anglia şi de la Paris. Odinioară, cînd putuse să ţină vila într-o perfectă stare şi să folosească doi grădinari — nu pe Giacomino, care dormea pe sub toţi măslinii sau se încălzea la soare pe un zid şi căruia Mario, tînărul ce servea în acelaşi timp de luntraş, de om la toate, de şofer şi de pescar, îi dădea din cînd în cînd o mînă de ajutor — odinioară, grădina ajunsese celebră de la un capăt la altul al lacului. Acum, plantele agăţătoare şi arborii cu flori nu mai erau tunşi, trandafirii creşteau la întîmplare, tufişurile erau înăbuşite iar găinile Celestinei scormoneau răzoarele.

— Şi, totuşi este *„fiorita"*, zicea Fanny. Aici înfloresc pacea şi liniştea.

Era ciudat că încerca această impresie de calm, deoarece primele zile fuseseră reci şi furtunoase. Fanny îşi închipuise întotdeauna Italia ca o ţară inundată de soare, caldă, dogoritoare, trîndavă, dar acum ploaia şi vîntul biciuiau lacul ; *il vento* sufla toată ziua.

— Sînt doi metri de zăpadă pe Brenner, spuse Rob, şi sîntem aproape de Paşti !

Vila, pe promontoriul ei, era izbită ca de un bici de vîntul care urla prin vatră ; pocnetele jaluzelelor care se scuturau şi se izbeau umpleau toate odăile. Cu toate că uşile şi ferestrele erau duble — „acum ştim de ce se fac duble", zicea Rob — curenţi de aer suflau de-a lungul podelelor, ridicînd carpetele şi îngheţîndu-ţi picioarele. Afară, în grădină, florile doborîte zăceau în mormane ude, măslinele cădeau de la sine peste o

mare verde-argintie, pe care ploaia o făcea și mai argintie; apa picura de pe garduri, iar chiparoșii se îndoiau și se răsuceau cu astfel de contorsiuni, încît Fanny se temea să nu se rupă. Norii ascundeau munții și, atît cît se putea vedea, lacul era albit de talazuri. Cu toate acestea, sub valuri, apa își menținuse albastrul, la fel de misterios ca și cum lacul ar fi fost o bijuterie ce-și păstra propria-i culoare. Cum era cu putință cînd cerul arăta atît de cenușiu?

— Aceasta este particularitatea lacului Garda, o lămuri Celestina pe Fanny.

Celestina petrecuse un an în Anglia.

— Cînd eu fiu tînără, zicea Celestina *come* Giulietta, Anglia, foarte frumoasă. *Molto bella l'Inghilterra,* Oxford Street. Piicadilly.

Vorbea puțin engleza, dar strecura ades cuvinte germane și sfîrșea prin a confunda totul.

— Celestinei îi e rușine de asta vreme, declara ea. *Aprile, maggio, bestest month, Schön, schön* [1], spunea ea cu un ton de regret, dar pentru Fanny, furtuna nu făcea decît să izoleze și mai mult vila în liniștea ei.

Rob, Celestina, Giulietta erau uniți în preocuparea ca Fanny să nu răcească, să nu se simtă prost, să nu fie deprimată. Aici, Fanny era pe primul plan, în vreme ce ani de zile, pînă acum, fusese pe ultimul; fusese întotdeauna ultima servită la masă — „pentru că eu eram aceea care serveam" — ultima la culcare, în afară de cazul

[1] Limbaj italo-anglo-german: aprilie, mai, cele mai bune luni, frumos, frumos. (n. tr.)

cînd Darrell era acasă, „dar prima la sculat dimineața“, gîndea ea, mai în glumă, mai în serios. Era totdeauna în coada listei și, în mod automat, veșnic ea era aceea care trebuia să renunțe, să rămînă la urmă, să se priveze de ceva.

— Doamne, Dumnezeule, așa sînt mamele, obișnuia să spună.

— Anumite mame, o corecta Rob.

Acum Rob o obliga să ia micul dejun în pat, iar Celestina urca scara gîfîind, cu serviciul de cafea, în timp ce Giulietta, robustă și sprintenă ca o căprioară, ducea sus masa pentru micul dejun, pe care Rob și Fanny îl luau împreună. În salon, Giulietta aprindea un foc bun de lemn de măslin, care își răspîndea mirosul cald de tămîie. Rob și Fanny se așezau lîngă foc să citească, să trăncănească, „sau să viseze cu ochii deschiși“, gîndea Fanny, și să se destindă. „M-am hotărît să nu fac nimic timp de trei luni“, decretase Rob. Luau o băutură înainte de masă, care începea întotdeauna cu una din *pasta* preparate de Celestina *gnocchi*, *cannelloni*, *ravioli*[1] sau crevete proaspăt pescuite în Adriatica, ori primul sparanghel de sezon. După care Fanny se odihnea, Rob își făcea corespondența, apoi, îmbrăcați cu impermeabile, fulare și încălțăminte solidă, coborau la Malcesine pentru a cumpăra ziare englezești, mărci poștale, sau se duceau pe munte, în furtună, treceau prin fața teraselor de măslini și de viță șiroind de apă și a livezilor de piersici, în pantă, ale căror flori

[1] Mîncăruri specifice italienești și anume : colțunași la cuptor, gogoși umplute cu carne și colțunași cu sos. *(n. tr.)*

trandafirii străluceau în ploaie. Se părea că fermele nu hrănesc decît capre şi găini mici.

— N-am văzut o oaie sau un porc, iar vacile sînt rare, spunea Fanny.

Poate că vacile nu erau lăsate să pască pe păşunile sărace. Amîndoi se întorceau uzi şi istoviţi, dar încîntaţi, iar Fanny pregătea ceaiul ; nu exista nici un ceainic în vilă, dar ea se ducea la bucătărie şi folosea ciudata şi mica cratiţă electrică a Celestinei, care nu putea conţine decît o ceaşcă de apă clocotită. Observase că Rob era foarte pretenţios în materie de ceai. Folosea numai ceai chinezesc, marca sa specială „Lapsong Suchong". ; Fanny sfîrşi prin a aprecia gustul său delicat şi rafinat.

Corespondenţa sosea la ora ceaiului şi aici intervenea un moment periculos ; numai în mod excepţional sosea vreo scrisoare pentru ea, dar Rob le citea pe ale sale cu voce tare.

— Trebuie să începi să înţelegi, spunea el.

Citeau şi ziarele „sosite dintr-o lume depărtată", comenta Fanny. Apoi urca să facă o baie ; apa caldă curgea aproape picătură cu picătură, astfel că trebuia să aştepte o jumătate de oră, dar Fanny umplea cada, adăuga esenţe de pin şi de brad parfumat, pe care i le cumpărase Rob şi se bălăcea mult timp în apă. Se îmbrăca fără grabă şi, cînd cobora din nou, găsea focul reaprins, cocteilurile pregătite pe masa cu rotile ; Rob şi ea reîncepeau să flecărească pînă cînd Giulietta, care era la fel de vioaie ca şi Celestina, deschidea

brusc ușile cu geam strigînd: „*A tavola*"[1], apoi cinau în jurul mesei rotunde, împodobită cu o glastră de micsandre și „mîncau mult prea mult", aprecia Fanny.

Vila nu avea nici radio, nici televizor și nici telefon.

— Veți găsi aici odihna și liniștea absolută, le declarase Renato.

După cină, Rob citea cu glas tare. Cumpărase o ladă cu romane noi și biografii, dar acum îi citea lui Fanny un manuscris din secolul al XV-lea care-l fascina, o istorie a lui Saladin[2], din care nădăjduia să facă într-o bună zi un film.

— Văd această istorie sub forma unei opere filmate, spunea el. Margot îi povestise lui Fanny că Rob își scria întotdeauna propriile scenarii. Sînt trei ani de cînd încerc să obțin fondurile necesare, iar Renato s-a străduit și el.

Odinioară, Fanny era aceea care făcea întotdeauna lectura cu glas tare, „interminabilă", gîndea ea; acum, ședea acolo, lenevoasă, contemplînd focul de măslini, ascultînd vocea lui Rob desprinzîndu-se pe fondul sonor al furtunii.

Noaptea venea repede și se culcau devreme, lăsînd focul să ardă. Mirosul lui cald urca pînă la primul etaj și părea că încălzește odaia, atunci cînd ușa cu draperia de brocart nu era închisă. Noaptea, ploaia și vîntul care biciuiau grădina,

[1] La masă *(it.)*.

[2] Sultan al Egiptului și al Siriei, eroul musulman al cruciadei a treia. I-a învins pe francezi la Hattin, lîngă Tiberiada și a cucerit Ierusalimul. *(n. tr.)*

legănau casa și o cufundau într-un somn parcă și mai adînc.

Villa Fiorita, cu mobilele ei vechi și distinse, cu tapiseriile și brocarturile atîrnate pe pereți, îi deschisese lui Fanny un univers nou.

— Nu știam că în casele obișnuite poți întîlni așa ceva, afirmase Fanny, exact cum s-ar fi exprimat și Caddie.

Bibelourile erau nenumărate: cupe de sticlă, vaze cu picior și cristaluri, tabachere de prizat tutun, portrete de familie, în special două care îi plăceau lui Fanny, un bărbat și o femeie, cu aerul țîfnos al hughenoților, purtînd gulere înalte și scrobite și veșminte închise la culoare. Mai erau și cei doi îngeri care aveau, mai tîrziu, s-o impresioneze pe Caddie. Odaia lui Fanny, cu patul ei aurit și acoperit de brocarturi, cu mobilele trandafirii și alb-gălbui, era destinată une femei, „o femeie iubită și prețioasă", își zicea Fanny. Înainte vreme, niciodată nu se considerase drept „prețioasă". Era ca și cum granițele fostului ei univers s-ar fi deschis, arătîndu-i largi orizonturi dintr-o lume mai vastă și, în același timp, mai rafinată și mai nepăsătoare.

— Dar... nu există un inventar? întrebase ea, uluită. Toate aceste vaze, tablouri, porțelanuri, această argintărie de valoare, lăsată străinilor!

— Mătușa mea ori lasă totul ori pune totul sub cheie, explicase Renato.

Era măgulitor, dar Rob nu adăugă că inventarul exista în capul Celestinei. Fiecare obiect aparținînd vilei era înscris acolo și cine ar fi îndrăznit să discute în această privință cu Ce-

lestina? Nici chiar generalii germani care ocupaseră casa în timpul războiului, nici chiar prințul egiptean, ai cărui servitori erau cam lungi de mînă.

— O despăgubire de două sute de mii de lire, atît au trebuit să plătească, spunea Celestina.

Biblioteca doamnei Menghini îi dădea lui Fanny impresia că ar fi o școlăriță; erau acolo cărți în limbile franceză, germană, italiană și engleză. Un mare număr dintre ele conțineau dedicații scrise de autor, iar unele erau chiar dedicate doamnei Menghini. Abundența volumelor o egală pe aceea a florilor; vaze cu begonii de un roșu aprins, de culoarea somonului, galben-deschis, albe; duzini de begonii, azalee, hortensii. Bucătăria Celestinei deschidea de asemenea noi orizonturi: „bucatele sînt prezentate cu gingășie și simplitate“, își spunea Fanny și se gîndea la toți anii pe care-i petrecuse bucătărind necontenit și, așa cum i se părea acum, inutil: *porridge*[1], slăninuță și ouă la micul dejun — deși, așa cum avea să afle curînd, nici o mîncare nu provoca mai mult invidia italienilor decît *breakfast*-ul[2] englezesc — apoi toate acele budinci, își spunea ea, zilnic cartofi, prăjituri și *scones*[3] pentru ceai, precum și toate celelalte ceaiuri; ceaiul de dimineață, ceaiul de la unsprezece în bucătărie, ceai pentru muncitorul venit să lucreze în casă, ceai mereu și neîntrerupt;

[1] Terci de ovăz, mîncare specific englezească. *(n. tr.)*.
[2] Micul dejun.
[3] Rețetă culinară scoțiană: pîine cu lapte preparată în chip de pesmeți. *(n. tr.)*.

nu era de loc surprinzător dacă nu mai avea timp să facă mare lucru la Stebbings. Dar, cu toate că vila fusese pentru ea o revelaţie, Fanny rămînea Fanny, şi o schimbare subtilă începu să se producă în interior : scaunele nu mai fură rînduite cu severitate în jurul mesei rotunde ; două emigrară aproape de cămin, cu un covoraş între ele şi o masă plină de cărţi alături. După ce Giulietta le aşeza cu grijă în triunghi, Fanny lua pernele şi le zvîrlea pe fotolii. Ziarele şi cărţile rămîneau acolo unde le lăsase întîmplarea, iar vazele cu flori nu mai erau înşirate, ci asortate pe grupuri. Fanny înlăturase perdeluţele de tul care acopereau geamurile şi blocau vederea, iar şerveţelele croşetate, pe care Celestina socotise că-i bine să fie aşezate sub fiecare vas, sub fiecare scrumieră, sub fiecare bibelou, dispăruseră. Părea că Fanny ar fi silit vila să adopte o înfăţişare confortabilă, şi Rob, privind în jurul său, declarase :

— Nu ştiu ce-ai făcut, dar e ceva schimbat aici... aşa cum sînt şi eu.

Era adevărat. Cum putuse oare să se producă o prefacere atît de mare într-un timp atît de scurt ? Cu toate acestea, aşa era. Rob arăta ca şi cum ar fi fost... „încoronat", gîndea Fanny.

— Ei bine, este pentru prima oară cînd o femeie e într-adevăr a mea, spunea Rob.

„Una de fiecare film", afirmase Margot. Acum, Fanny putea uita junghiul pe care i-l provocaseră aceste cuvinte. Ştia că nu e adevărat.

— Cea mai mare parte a oamenilor din cinematografie sînt foarte legaţi de familiile lor, declarase Rob. Eu eram o excepţie.

— Ai avut-o pe Lucia, spuse Fanny, amintindu-şi de tînăra şi îndepărtata soţie, despre care Rob nu-i vorbise decît o dată şi pe scurt.

— Lucia era un copil. Îmi dădea o senzaţie de vinovăţie.

Luă un aer morocănos, expresia care o făcuse pe Philippa să spună că Rob părea melancolic, iar pe Margot că era nefericit. Apoi, chipul său se lumină :

— Ar trebui să mă simt vinovat şi faţă de tine, dar nu, nu pot !

Melancolia dispăruse ; avea aerul unui bărbat satisfăcut ; ochii îi scînteiau nu numai de plăcere, dar şi de o fericire copleşitoare. „Şi eu sînt cauza", gîndi Fanny.

Locuiau în vilă de zece zile, cînd se deşteptară pentru a descoperi o nouă linişte. O clipă, nu-i înţeleseră sensul. Vîntul se potolise ; rafalele din jurul casei încetaseră ; obloanele nu se mai izbeau şi doar fîşîitul valurilor clipocind alene se auzea dinspre grădină. Fanny sări să deschidă fereastra ; lacul era de un albastru irizat, munţii atît de limpezi încît puteai deosebi fiecare oraş şi fiecare sat ; vîrfurile albastre şi cenuşii erau iluminate de soare, crestele înzăpezite sclipeau. La această oră matinală, cerul forma o boltă palidă ; în curînd va căpăta acest albastru italian de carte poştală ilustrată, iar soarele se va revărsa deasupra lacului. În această zi, Rob se apucă din nou de lucru, tocmai acum cînd ar fi putut să stea afară pînă seara. Totul începuse cu o telegramă a lui Renato : „Telefonează-mi Milano 22306".

— Bănuiesc despre ce-i vorba, spuse Rob.
— Un film ? întrebă Fanny.
— Da, dar nu am timp să mă ocup de el.
— Dar, Rob, dacă e vorba de Saladin, va trebui să te ocupi.
— Nu e Saladin, iar aceste zile sînt ale noastre. Am meritat această vacanță, adăugă Rob. Unsprezece luni mi-a luat turnarea la *„Haysel la seceriș"*, șapte luni în Africa și la Roma pentru *„Puțul cu diamante"* și cîte altele. Este o sclavie. Îmi petrec aceste zile cu tine și *numai* cu tine.
— Dar nu se poate, dacă e vorba de ceva interesant !
— Ba se poate foarte bine.
— Mi-ai spus că în felul cum e alcătuită viața ta, trebuie să primești ceea ce se ivește și atunci cînd se ivește. Mi-ai mai spus că stăpînul tău este munca. Mergem la Malcesine să-i telefonăm lui Renato.

Cafeneaua cu telefon public era în spatele portului, într-o stradă strîmtă și zgomotoasă, unde se auzea prost din cauza circulației. Femeia de la bar cerea legăturile ; se interesă de numărul cerut de Rob, care aștepta lîngă una din cabine, răbdător, dar bătînd din picior și trăncănind cu copiii din cafenea, în timp ce Fanny se așezase la una din mese. Ea evita toți copiii. De fapt, îi ceruse lui Rob să-i spună Celestinei să interzică copiilor de la *trattoria* să vină să se joace în grădină.

— *Proibire ai bambini di venire qui !* [1] exclamase Celestina. O *signora* atît de amabilă și de

[1] Să nu îngăduim copiilor să vină aici ! *(it.)*.

bună să nu iubească copiii! Să nu-i placă Beppino şi Gianna!

Dar acum, în cafenea, Fanny nu se putea împiedica de a-i observa pe aceştia doi. Cel mai mare era un băiat de vîrsta lui Hugh şi se juca de toată frumuseţea cu surioara lui. Fanny îi privi capul rotund plecîndu-se deasupra căpşorului brun; îşi tachina surioara şi vocea sa căpăta pe neaşteptate o notă ascuţită, apoi cobora: „o voce care se schimbă dă întotdeauna impresia de vulnerabilitate“, gîndi Fanny şi se întoarse brusc. Fetiţa însăşi era toată numai nuanţe; Philippa, la vîrsta ei, n-avusese nimic din gingăşia delicată a acestui copilaş italian; fusese directă, neîmblînzită, cu o cascadă de păr blond, sprîncene bine conturate şi o gură poruncitoare. „Aşa cum este şi astăzi. Frumoasa mea Flip!“, gîndi Fanny. „Hugh...“ Il evocă imediat, cu toate că se silea să alunge acest gînd. Il revedea deseori în faza de „boboc“ prin care trec băieţii mici, cînd au capul mare şi plin de puf, o piele mai delicată decît a unei fetiţe şi gene lungi; dar Hugh era acum de aceeaşi etate cu acest băiat, adică la vîrsta ingrată, necruţătoare. Fanny îşi putea imagina cît de dificil trebuie să fie băiatul acum şi se grăbi să-şi mute gîndul la Caddie. Caddie avea întotdeauna, mai mult sau mai puţin, purtarea adecvată vîrstei ei; mai mult sau mai puţin, pentru că se afla în acea perioadă nebuloasă, care durează de la zece la treisprezece ani, cînd o fată s-ar putea purta ca la orice vîrstă „sau ca oricine“, îşi zise Fanny, iar Caddie era cu siguranţă mai ciudată decît majoritatea fetelor, din cauza incura-

bilei ei timidități. „Și eu am fost ca ea", gîndi Fanny. Cu toate acestea, Caddie avea mai mult curaj decît mama ei ; de pildă, nu manifestase nici o sfiiciune față de Topaz. Trebuia să-l încalece la concursul hipic de la Risborough. Scrisorile din Dartmoor nu pomeneau decît despre asta, nimic despre ea personal, nu era vorba decît de Topaz. Primul ei concurs. Ajunsă la acest punct, Fanny trebui să-și impună să se țină dreaptă și să-și bea cafeaua. Nu era oare absurd, date fiind problemele majore pe care le lăsase în suspensie, să simtă această înțepătură în inimă pricinuită de poneiul lui Caddie ? Era mai bine, mult mai bine să nu se gîndească la copii, să nu privească la copiii din cafenea. Se ridică brusc și se duse să-l întîlnească pe Rob în cabină.

Ascultă frazele scurte și repezi :

— Nu, nu pot, ți-am spus. Nimic, timp de șase luni. Doamne, dar noi ne-am înțeles, Renato.

Putea să audă sonorul glas italienesc tunînd la celălalt capăt al firului ; părea, în același timp, grăbit și enervat.

— E vorba de Saladin, îi zise Rob lui Fanny.

— Saladin ! Oh, Rob !

— Da, *știu*, spuse el în receptor. Da, e adevărat. Întotdeauna am nutrit visul ăsta. Am vorbit îndelung anul trecut cu Herz, după cum știi. Trebuie numaidecît *acum ?* În cazul acesta, nu. Vreau să rămîn cu tine în timpul acestei vacanțe, îi repetă el lui Fanny.

— De ani de zile dorești să faci acest film, iar eu n-am să fug.

Fanny era liniştită şi hotărîtă. În ciuda celor ce spunea Rob, ea îi simţea emoţia şi luă receptorul.

— *Signor* Menghini.

— Da. Este oare... ?

„Nu ştie cum să mi se adreseze", gîndi Fanny şi nici ea nu ştia ce nume să-şi dea.

— Da, este Fanny. *Signor* Menghini, trebuie negreşit ca Rob să turneze acest film.

— Dumneata spui asta ? Vocea avea o notă aprobatoare şi amuzată în acelaşi timp.

— Da.

— Vor un scenariu amănunţit pentru luna iunie, interveni Rob. Este aproape cu neputinţă.

— Ba se poate, spuse Fanny, şi adresîndu-se din nou lui Renato : Este lîngă mine şi aşteaptă să poată discuta mai logic cu dumneavoastră. Trecu receptorul lui Rob.

Convorbirea fu reluată.

— Nu, nu mă duc să-i caut. Nu, ei nu pot veni aici, bineînţeles. Să aştepte ! Va fi nevoie cel puţin de o lună pentru a stabili un plan de ansamblu. Nu. Nici măcar pînă la Milano.

„Dar s-a dus totuşi la Milano şi a rămas acolo trei zile", îşi spunea Fanny.

Rob luă cămăruţa dinspre sud spre a o folosi ca birou ; retrasă, în spatele loggiei care pornea de la camera lui Fanny, cămăruţa era o chilioară liniştită şi însorită.

— Priveliştea nu te interesează ? întrebă Fanny.

— Nu, vreau numai patru pereţi, răspunse Rob.

„Un birou" ? Fanny căutase printre mobilele doamnei Menghini. În salon se găsea un birou de

nuc încrustat cu lemn pictat și aurit. Nu prea avea aerul unei mese de lucru dar „Altul nu există", spusese ea.

— Nu-mi trebuie birou, am nevoie de o masă, replicase Rob și luă masa de bucătărie, al cărei aspect avea să scandalizeze copiii. Fanny era la fel de scandalizată.

— Pentru că ți se pare nepotrivită ? întrebă Rob.

Nu, nu pentru acest motiv. A lua masa din bucătărie însemna, în ochii lui Fanny, a da peste cap întregul mers al gospodăriei. „E iremediabil cazanieră", spunea adeseori Margot vorbind despre Fanny. „Așa îmi place să fiu", replicase Fanny cu nepăsare și, acum, întreba, deschizînd ochii mari :

— Dar Celestina ce va face ?

— Va cumpăra o altă masă, răspunse Rob.

Toate acestea făceau parte din acea neglijență neobișnuită pentru ea : ordinea, așa cum o cunoscuse Fanny, nu mai exista.

— Nu mă chema la dejun, adăugase el.

— Dar trebuie să mănînci.

— Am să iau ceva, cînd termin.

— Ai putea continua să lucrezi după dejun.

— Cu neputință, spusese Rob. A te reapuca de lucru este și așa foarte greu. Dacă ar trebui să mă mai și întrerup, asta m-ar omorî.

— Prin urmare *n-ai* chef de lucru ?

— Firește că am. De ce să n-am ?

— Nu poți sta atîtea ore fără să mănînci.

— Giulietta ar putea să-mi aducă un *panino*. Un panino era un sandviș italienesc, o chiflă cu

şuncă sau cu salam. Dar Giulietta, nu tu, preciză Rob.

— Ceea ce nu-i prea măgulitor.

— Ba da. Pe Giulietta nici n-o văd. Fanny, dacă mă iubeşti, lasă-mă singur.

Era pentru prima oară că Fanny lua contact strîns cu o sarcină care trecea înaintea oricărui alt lucru, dincolo de mîncare, de băutură, de somn. Ea gîndise că Darrell, în armată şi în funcţia lui de curier diplomatic, muncea din greu ; dar avea ore regulate, termina munca la ora cutare şi apoi era liber — deşi, fireşte, trebuia uneori să înlocuiască pe alţii sau să plece pe neaşteptate. Rob muncea uneori toată ziua, închis în birou ; dar, din cînd în cînd, nu mai putea sta locului şi simţea nevoia unei destinderi ; atunci petrecea o oră în picioare, pe promontoriu, privind valurile sau aruncînd razant pietricele pe suprafaţa lacului ; sau făcea o plimbare în grădină. Fanny luase obiceiul de a nu-i vorbi, de a nu-l observa. Se ţinea deoparte.

— Dar tu ? întrebase Rob cînd se înhămase la treabă. Ce-ai să faci ore întregi singură ?

— Ceea ce mi-ai spus să fac. Nimic.

În tot acest interval se clătinase pe picioare în spatele lui Rob ; nu izbutea să-şi biruie oboseala. „Sînt în halul ăsta pentru că de la Crăciun încoace, îmi tot fac valizele, ar fi putut să spună. La început, a trebuit să trimit copiii la şcoală. Ei nu ştiau că o fac pentru ultima oară, dar eu, eu ştiam. Apoi a trebuit să mă mut din Stebbings, în clipa cînd numai Gwineth înţelegea de ce." „Să renunţi la Stebbings ? Pentru a lua un apartament

la *Londra*. Fanny, tu nu eşti în toate minţile !" îi strigaseră Margot şi Anthea. Acum ştiau şi ele ce ascunsese răspunsul calm al lui Fanny. „Va fi mai uşor pentru Darrell." Apoi, în Scoţia, trebuise să golească vilişoara mătuşii Isabel, căsuţa posomorîtă din piatră cenuşie, înconjurată de tise întunecate. Partea ciudată este că totul se întîmpla în acelaşi timp : „Împachetam vilişoara mătuşii Isabel unde îmi petrecusem copilăria, care fusese căminul meu pînă la căsătorie ; împachetasem Stebbings şi copiii. Am împachetat întreaga mea existenţă trecută. Este normal să fiu obosită."

Rob fusese tulburat văzînd-o atît de slăbită.

— Şocul a fost bilateral, replicase Fanny.

— Eu am fost întotdeauna slab. Tu ar trebui să fii durdulie, şi apoi eu nu am ochii încercănaţi.

În fiecare dimineaţă, înainte de a urca la lucru, Rob îi aducea un şezlong şi perne pe terasă, iar Fanny îşi petrecea acolo dimineaţa, întinsă la soare, „ca să redevin eu", gîndea, aşa cum izbuteşti pînă la urmă s-o faci, oricît de sfîşiată ai fi fost.

După ce Renato îi lăsase, în prima seară, singuri în grădină, Fanny traversase peluza şi, cu un gest surprinzător, atinsese unul dintre măslinii bătrîni. Rădăcinile copacului ridicau bulgări de pămînt sub iarbă ; trunchiul era crăpat pe jumătate din lungime, răsucit, iar interiorul, în scorbură, era gol şi albicios ; totuşi îşi purta coroana de frunziş, acele frunze de măslin care, la adierea vîntului, îşi schimbau culoarea de la verde la argintiu şi de la argintiu la verde, culoare pe

care Fanny avea să învețe s-o iubească. Bătrînul arbore, peste care trecuseră atîtea, va continua să dea, în fiecare an, recolta sa de măsline, va rodi în tăcere, în timp ce „eu am făcut atîta tapaj", gîndi Fanny.

Singurele sunete care ajungeau pînă în grădină veneau dinspre drum, sau dinspre lac, și nici unul nu avea vreo legătură cu Fanny: zgomotul vîslelor afundîndu-se în apă în clipa cînd Mario își scotea barca, plescăitul rufăriei ude în albiile de lemn, de pe plaja particulară a vilei sau din fața hotelului, cînd Giulietta, or femeile din sat sau cele două servitoare ale hotelului spălau rufe. „N-avem multe spălătorii în Italia", îi spusese Renato. Din cînd în cînd se auzea șuieratul unui papuc zburător [1], sau huruitul grăbit al unei bărci cu motor și, aproape la fiecare oră, în depărtare, zgomotul îndepărtat al vaporașelor care făceau cursa de la Riva la Limone și de la Limone la Malcesine. Uneori, se schimbau saluturi deasupra apei; vocea sonoră a Celestinei îl striga pe Giacomino, sau pe Giulietta, pe poștărița or pe măcelarul în șorț alb, cu coșul acoperit de un șervet, sau pe bătrîna îmbrăcată cu o fustă vărgată în negru și cafeniu, șalul și broboada neagră a țărăncilor, care aducea lapte în sticle vechi de vin. „Nici măcar nu-s astupate și prind tot praful", spunea Fanny. „Nu-i prea higienic, recunoscuse Rob, dar doamna Menghini bea acest lapte de treizeci de ani și mai trăiește încă și-i sănătoasă."

[1] Barcă ușoară de curse, propulsată de un motor fixat afară, în spate. *(n.tr.)*.

La Stebbings, Fanny se ocupa de toate ; aici, nu înțelegea nici măcar ce se vorbea și n-avea nici o atribuție. Nu comanda nici carnea, nici laptele. Celestina era aceea care punea casa pe roate.

De pe șosea răzbea gălăgia neîntreruptă a traficului. Rob se plîngea că sînt prea multe mașini, dar pentru Fanny ele nu reprezentau decît un zbîrnîit îndepărtat ; livada cu măslini forma un ecran de apărare și chiar duduiturile enervante ale scuterelor se reduceau la un vuiet surd. De cînd se fabricau automobile mici, o lămurise Rob, erau mult mai puține scutere. Claxonul autobuzului răsuna pe două tonuri la fiecare patru ore, dar Fanny nu avea niciodată nevoie să meargă cu acest autobuz.

Dimineața, la prînz și seara, dacă vîntul nu sufla cu putere, se auzeau clopotele. Fiecare sat avea o biserică frumoasă, cu mica ei clopotniță pe acoperișul de olane, o curte largă și un interior împodobit cu picturi și marmură. Aceste biserici păreau prea mari, ba chiar mărețe pentru un sat, dar „să le vezi duminica“, spunea Rob. Uneori, dangătele clopotelor nu erau decît un freamăt ușor în aer ; alteori Fanny nu auzea decît clopotul din Malcesine, dar dangătele păreau să puncteze orele de pace și liniște.

Cînd băteau miezul zilei, Celestina o trimitea pe Giulietta să aranjeze prînzul lui Fanny, afară, pe masa de piatră. La această oră, banca de piatră trandafirie era scăldată în soare. Adeseori, Celestina aducea ea singură cafeaua și rămînea să trăncănească într-un amestec de engleză și germană, întretăiată cu larghețe de italiană și de

o mimică teatrală. Fanny ar fi putut să afle multe despre familia Celestinei, despre viaţa Celestinei în timpul războiului, despre căsătoria Celestinei, dar totul îi intra pe o ureche şi îi ieşea pe alta. Faptele şi gesturile Celestinei nu o priveau.

După dejun, dormea adeseori pe iarbă, sub chiparoşii care formau o altă grădiniţă deasupra plajei vilei. Asculta clipocitul valurilor pînă ce o cuprindea somnul.

— S-ar zice că n-ai mai dormit de luni de zile, îi spunea Rob.

— Aşa şi este.

— Ei bine, acum poţi dormi.

Dar oricît ar fi dormit nu-i era de ajuns ; petrecuse atîtea nopţi izolată la Stebbings, sau măsurînd cu paşi mari în lung şi-n lat vechea odaie îngustă de la mătuşa Isabel, or incapabilă să-şi găsească somnul în atmosfera închisă a hotelurilor londoneze ; acum, dormea ca şi cum ar fi fost drogată.

Cînd se trezea, ieşea adeseori cu maşina. Era o încîntare să conduci Mercedesul lui Rob, după ce, ani de zile, condusese vechitura de Rover. La început, Rob fusese neliniştit.

— Ai să-ţi aminteşti că trebuie să ţii dreapta ? Italienii merg cu viteză mare.

Dar Fanny se porni pe rîs :

— Am făcut pe şoferul mai mult de jumătate din viaţa mea.

— E cam mult, spuse Rob.

Pentru Fanny era un lucru nou să nu i se îngăduie să conducă atunci cînd se simţea obosită.

După amiezele, mergea cu mașina de-a lungul lacului, pînă la Riva, orășelul cu porturile înconjurate din toate părțile de munți, unde salciile plîngătoare mîngîiau apa cu frunzișul lor, și unde trandafirii se cățărau pînă și pe felinare. Se găseau prăvălii frumoase pe străzile ce înconjurau marea biserică de culoare alb-gălbuie. Fanny se ducea la curățătorie, *tintoria*, unde un cîrd de fete tinere stăteau în fața scîndurilor de călcat, gata să calce hainele în timp ce clientul aștepta ; ușile erau deschise din pricina aburilor pe care-i scotea mașina, astfel că zgomotul vocilor se auzea pînă în stradă. Cobora apoi cu automobilul pînă la Malcesine pentru a cumpăra ziare sau a pune corespondența lui Rob la poștă, apoi se așeza pe terasa uneia dintre cafenelele de pe chei, bea o cafea sau lua o înghețată de portocale și observa întoarcerea vaporașelor, al celui care plutea încet și al aliscafului cu sirena lui pe două voci. Barcagiii, conduși de Salvatore, începură s-o cunoască la fel de bine ca pe Rob ; fiecărea cu chelnerița favorită a acestuia din urmă, Rita, o fetișcană mică și oacheșă în rochia ei neagră, împodobită cu un șorțuleț curat, care ascundea punguța de pînză conținînd banii. Fanny îi cunoștea pe portarii de hoteluri, care stăteau veșnic afară și adresau fiecărei mașini un salut îmbietor ; îl cunoștea pe paznicul locului de parcare, căruia Rob îi spunea „Banditul“, și pe cei de la poliție, *i carabinieri*, purtînd o uniformă albastru închis, pantalonii cu vipușcă roșie, tricornuri, sabie și mănuși de o albeață ca zăpada. Din cînd în cînd întîlnea o procesiune de băiețași cu chipul palid,

cu șorțuri albastre și șepci cu cozoroc, care aparțineau „Coloniei de copii", unde se primeau vlăstarele cocioabelor din Milano; zilnic coborau pînă în port, într-o defilare solemnă, doi cîte doi, fiecare băiețel ținînd coada șorțului celui care era înaintea lui. Fanny se silea întotdeauna să-i depășească repede, la fel cum se depărta de copiii care se jucau în piață și de copilașii care hrăneau porumbeii pe treptele bisericii.

Uneori, conducea mașina ceva mai departe, pînă jos la marginea lacului, lăsînd în urma ei orășelele portuare cu casele lor de piatră trandafirie sau tencuite cu ipsos, cu măslinii, chiparoșii și oleandrii, cu tarabele de portocale și lămîi — Torri, Bardolino cu viile sale, Lazise, cu un alt vechi castel roșu, Garda, un oraș cu mult mai mic decît te-ai fi putut aștepta de la unul ce purta numele lacului — și cobora pînă la Peschieri.

— Nu ți-ar plăcea să vizitezi Verona, Mantua, Cremona ? o întrebase Rob, dar Fanny părea înlănțuită de lac; i se părea că ar rupe vraja fericirii lor dacă ar pierde din vedere această întindere albastră și, oriunde se găsea, revenea întotdeauna la timp pentru Rob, și întotdeauna, cu inima zvîcnind, lua ultimul viraj al drumului ce mărginea lacul, pînă cînd zărea chiparoșii vilei îngrămădiți în jurul apei, luminile din bucătărie și, la primul etaj, lampa din camera lui Rob. Intra pe poartă, întorcea în spatele măceșilor înfloriți, îi lăsa lui Mario grija de a duce mașina la garaj și urca în tăcere în camera ei, pentru a

face o baie și a se schimba ; apoi aștepta în salon sau pe terasă ca Rob să coboare.

Acesta era ceasul care îi plăcea cel mai mult, îi plăcea să rămînă singură cu el, sau să se plimbe cu dînsul, în amurg, în timp ce în fața lor întunericul se lăsa peste munții ale căror creste se reliefau pe cer ca niște decupaje de hîrtie de un negru verzui. Norii, iluminați încă de soarele ce apunea, se reflectau în lacul care, puțin cîte puțin, recădea în tăcere și nu păstra din culoarea sa decît o palidă lucire argintie. Din cînd în cînd, un vaporaș arunca în trecere o lumină roșie sau verde, iar felinarul din botul vreunei bărci de pescuit lansa o mică licărire solitară pe întinsul lacului. În fața lor se afla mereu o stea, ca și cum ar fi fost agățată acolo în cinstea vilei. „Este steaua păstorului", spunea Fanny, dar părea că le aparține lor. Strălucea cu asemenea intensitate, încît o rază de lumină se întindea pe apă aproape pînă la picioarele lor, dar steaua dispărea întotdeauna în spatele munților, cu o repeziciune extraordinară. Atunci, șiragul de luminițe familiare începea să apară de-a lungul coastei și în grupuri mici deasupra munților. Farurile mașinilor aruncau scînteieri albe de lumină la intrarea sau la ieșirea din tunelul de pe partea vestică, pe celălalt țărm al lacului, sau coborau dinspre munți pe căi întortocheate, neștiute.

— Ar fi timpul să ne întoarcem, spunea Rob. Mor de foame și mă sting de sete.

Zilele se scurgeau într-un ritm regulat — soarele, odihna, lucrul, iar Fanny începea să se destindă, ca și cum firul strîns care o ținuse prizo-

nieră, „tăindu-mi inima în două", gîndea ea, se desfăcea puţin cîte puţin. „Într-o zi am să mă regăsesc intactă, sau aproape", îşi zicea.

Cînd stătea întinsă la soare, în grădină, şi închidea ochii, lumina strălucea prin pleoapele ei şi era o lumină de un roşu aprins. „Să fie ceva simbolic ? Dar nu, nu era aşa" ! ar fi putut să strige. N-avea decît să deschidă ochii şi lumina redevenea clară, caldă şi aurită. „Şi asta este realitatea. Nu pot continua să rămîn obsedată pentru totdeauna", îşi spunea Fanny.

„Bărbaţilor nu le plac lacrimile". Şi-o închipuia foarte bine pe doamna Menghini vorbind astfel. În epoca edwardiană, femeile se poate să fi fost ipocrite, dar îşi păstrau demnitatea şi ştiau ce vor. „Şi tu trebuie să fii ca ele, îşi spunea cu asprime Fanny. Acum trebuie să faci un singur lucru : să descîlceşti firul din toate acestea şi să-l urmezi pînă la capăt pentru ultima oară. Apoi, să-l înfăşori pe un ghem pe care ai putea să-l păstrezi ascuns în mînă sau în inima ta, şi să nu mai vorbeşti. Poţi să-ţi istoriseşti ţie însăţi întreaga poveste de la început."

IV

Se întîmplase în ultima duminică a lunii mai — „acum aproape un an, gîndi Fanny, doar un singur an și cîte s-au petrecut de atunci!" Se oprise la familia Davenant, la Whitcross, pentru a împrumuta o carte. Margot primea cea mai mare parte a cărților recent apărute și le împrumuta cu generozitate.

— Anthea e la mine, îi spusese Margot. A venit cu cîțiva membri ai echipei de cineaști. Vor să termine o scenă de braconaj și ar vrea să cunoască și părerea lui Sydney.

Sydney, soțul lui Margot, era judecător de pace.

— Sînt în grădină, adăugase ea. Vino, ai să faci cunoștință cu Rob Quillet.

O spunea ca și cum i-ar fi acordat o favoare regală; prin glasvandul salonului, Fanny îl privi pe bărbatul zvelt și brun care vorbea cu Sydney și întrebă:

— Acesta este Rob Quillet? L-am mai întîlnit.

— L-ai mai întîlnit? Unde?

— Unde ai fi putut *tu* să-l întîlnești ? o întrebă Anthea.

Surpriza ei era tot atît de puțin măgulitoare ca și accentul pus pe acel „tu", dar Fanny era obișnuită cu felul de a se purta al lui Margot și al Antheei.

— În prăvălia lui Derryck, le răspunse ea. Îți amintești că Geoff Derryck și-a operat amigdalele ?

— La naiba ! Ce legătură e între amigdalele lui Derryck și Rob Quillet ?

„Toate legăturile", ar fi putut răspunde acum Fanny.

Fusese un hazard. „Sau poate că nu era vorba de un hazard", gîndi Fanny. Geoff aproviziona întregul Whitcross cu produsele băcăniei lui și „în timp ce era la spital, a trebuit să mergem singure să ne procurăm proviziile", explică Fanny. Ale ei umpleau două cutii mari, așezate pe tejghea.

— O să fiți în stare să le transportați singură ? întrebase doamna Derryck, iar un străin, care privea standul cu semințe de flori se întorsese și i se adresase :

— Aceste pachete sînt prea grele pentru dumneavoastră, doamnă, dați-mi voie să le duc eu.

„Era pentru prima oară că-ți auzeam vocea", avea să-i spună Fanny lui Rob.

„Aceste pachete sînt prea grele pentru dumneavoastră, doamnă". Ea schițase un surîs scurt către Rob și-i răspunsese :

— Foarte amabil din partea dumneavoastră.

El o condusese pînă la Roverul ei. „Îmi amintesc de mîna ta care îl mîngîia pe Danny" ; capul

alb şi aurit al lui Danny cu urechile atîrnînde, tivite cu negru ; era o mînă slabă, măslinie, cu degete lungi. „Mîna ta şi ochii tăi", ar fi putut să spună. Înainte de a porni motorul, Fanny ridicase capul şi întîlnise ochii necunoscutului, căprui, ciudat de visători şi blînzi într-un obraz... „sardonic ?" se întrebase Fanny, dar termenul nu era cel mai potrivit ; chipul nu era nici aspru, nici dispreţuitor, ci pur şi simplu distant.

— Dar nu-mi trecuse prin minte că ar fi vorba de Rob Quillet, îi precizase ea lui Margot.

— Asta cînd tot satul nu vorbea decît despre film, de săptămîni de zile ? N-ai observat cum era îmbrăcat ?

— Nu, spuse Fanny. Ce era deosebit ?

— Biată naivă ! Nu-i nimic deosebit într-un costum ca ăsta şi în pantofi lucraţi de mînă ?

„Pun rămăşag că purtam o cămaşă sport, pantaloni colanţi de doc şi espadrile", replicase Rob cînd Fanny îi repetase această discuţie.

— Nu, răspunse Fanny lui Margot. Am găsit pur şi simplu că era drăguţ.

— Drăguţ ! Este Rob Quillet, după cît se pare cel mai bun regizor al nostru. Se spune că va deveni un De Sica sau un Renoir.

Dar cînd Fanny îi repetase cu mîndrie aceste vorbe, Rob se revoltase.

— Sînt un debutant, nu ajung nici măcar la călcîiul acestora doi şi nici n-am să ajung vreodată. Renoir ! Are o omenie la care nici unul din noi nu se va înălţa vreodată şi nu îi este teamă de nimeni.

— Dar ţie, ţie ţi-e teamă ?
— Da. Dracu să mă ia !

— Întreabă pe cine vrei, spusese mai departe Margot, dar Fanny nu întrebase pe nimeni.

Dăduse dovadă de obişnuita ei rezervă.

— Nu prezentam interes pentru tine, o tachinase Rob mai tîrziu.

— Pe vremea aceea, nu. Nici nu te văzusem bine.

— Eu te-am văzut, îi spuse Rob, şi imediat am intrat din nou în prăvălie pentru a întreba cine eşti.

„Majoritatea amanţilor, se gîndi Fanny, se întreabă unii pe alţii : «Unde ? Cînd ? De ce ?» Eu niciodată nu voi şti de ce."

Nici ea însăşi nu putea spune în ce clipă încercase pentru prima oară emoţia acestei iubiri ciudate, ilogice, satisfăcătoare şi niciodată satisfăcute. „Presupun că într-o bună zi mă voi obişnui cu ea şi va deveni poate monotonă", gîndi Fanny, dar era încredinţată că aceasta va fi cu neputinţă. Era prea intensă. Nu, nu ştia de ce, nici cînd, dar putea, cu aproximaţie, să determine unde începuse. „La o masă la Margot", se gîndi Fanny.

— Este ciudat că Margot te invită cînd Darrell lipseşte, spusese Lady Candida.

— Are nevoie de o femeie în plus.

— Şi-mi închipui că nu-i nici o celibatară în acest sat de celibatare ?

Dar Fanny ştia bine de ce o invitase Margot. Putea fi sigură că nu va fi remarcată. Margot pusese mîna pe Rob. Ea vorbea de „a pune mîna pe oameni", ca şi cum era vorba de a prinde fluturi : „Am pus mîna pe Rob Quillet", îi spusese lui Fanny la telefon.

— Dar tu n-ai fost şic, îl mustrase Fanny pe Rob mai tîrziu. Margot credea că doreai într-adevăr s-o vizitezi. Este destul de pricepută pentru a şti că atunci cînd eşti în toiul filmărilor, sînt foarte puţine şanse să accepţi o invitaţie la masă.

— Am venit pentru că mi-a spus că ai să fii tu acolo, declarase Rob. Voiam să te revăd.

— Şi m-ai privit într-una, tot timpul mesei. Fanny se ruşina întotdeauna de faptul că era atît de puţin la curent cu noutăţile în materie de cărţi, de piese, de modă „şi de evenimente", zicea uneori Darrell, fără nici o răutate. „Visezi prea mult." La această masă, Margot vorbise despre ultimul film suedez *„Skärgard"*, Arhipelagul.

— Nu l-am văzut, se văzu nevoită Fanny să mărturisească.

— Dar Fanny, *toată lumea* l-a văzut !

— Cine este toată lumea ? întrebase Rob, dar Margot nu-l auzise.

— Ceea ce îl face atît de actual, este conflictul religios de după avort, declarase ea cu gravitate. Acea superbă secvenţă a fetei sfîşiată de suferinţă pe marginea pătuţului drăguţ, pătuţul copilăriei ei...

Fanny ştia acum destul spre a roşi pentru Margot ; „La urma urmei, am învăţat — cel puţin mătuşa Isabel m-a învăţat — că nu tre-

buie să vorbești despre boli în fața unui medic, nici despre procese în fața unui judecător", dar Margot nu-l plictisise pe Rob, pentru că pur și simplu el n-o ascultase; cu aerul ciudat de absent și nervos, întorcea pe toate fețele paharul de vin și trata în chip scandalos deliciosul Chambolle Musigny al lui Sydney. Acesta gîndea probabil că oamenii din cinematografie se comportă ca niște vandali și că recepția lui Margot nu se bucura de succesul prevăzut, iar Fanny se întreba ce l-a apucat pe acest străin brun, cu privirea sumbră. „Un străin brun" semăna cu o expresie a unei ghicitoare în cărți, dar așa gîndise Fanny despre Rob. De ce era oare atît de distrat? Mîna sa lăsase paharul și se juca acum cu trandafirii dintr-un vas de cristal iluminat de o rază verde, cînd, întrerupîndu-l brusc pe Sydney, se aplecase deasupra mesei atît de îngrijit decorată de Margot — sfeșnice de cristal cu abajururi negre, solnițe și cutii de piper din porțelan negru, farfurii negre, trandafiri în vaze iluminate — și întrebase:

— Există vreun trandafir numit „Fanny Clavering"? Dacă nu, ar trebui să existe undeva unul.

— Începînd de a doua zi dimineață, tot satul aflase povestea, îi relatase Fanny lui Rob. Sarah Olgivie se aflase în odaie. Nu puteam să pregătim niciodată o recepție fără ca Sarah Olgivie să nu dea o mînă de ajutor. Ea ne ajuta pe rînd, pe fiecare dintre noi, și recepțiile se dădeau

tot pe rînd. „Te-am invitat. E rîndul tău să mă inviți. Masă pentru masă, cocteil pentru cocteil."

— Doamne sfinte ! exclamase Rob.

Povestea se răspîndise în tot satul. Bîrfelile nu puteau să nu ajungă pînă la Fanny în vilă ; cu toate că ea de mult își astupase urechile și-și îndepărtase gîndurile de la bîrfeli, acestea totuși continuaseră să se facă auzite în tot cursul anului precedent ; nu era vorba, la început, de oamenii din sat, nici chiar de Anthea sau Margot — „pentru că ele n-au cunoscut adevărul, gîndi Fanny, decît atunci cînd am părăsit Stebbings pentru totdeauna" — dar erau acele glasuri importante, intime, care îi călăuziseră viața : Darrell, mătușa Isabel, Lady Candida și, deodată își spuse : „Niciodată nu va mai fi nevoie s-o ascult pe Lady Candida."

Era și un glas pe care Fanny nu-l putea înăbuși, și anume, al ei. „Știu acum că există un glas al conștiinței", își zicea ea. Și glasul vorbise limpede, cu îndîrjire, în tot acest timp ; Fanny fusese incapabilă să-l facă să tacă, nu putuse decît să refuze să-l asculte, cum fusese cazul a doua zi după recepție, cînd telefonase Rob.

— Aici e Rob Quillet. Glasul era scurt, aproape sec. Pot să vă invit la masă ?

— Pe mine ? Vocea lui Fanny trădase o astfel de surpriză încît, așa cum îi spusese și Rob mai tîrziu, nu se putuse împiedica să surîdă. O tăcere, apoi : Cred că mă confundați cu Margot Davenant, răspunsese cu blîndețe Fanny.

— Bineînțeles că nu. Vreți să veniți ?

Se produse o tăcere și mai lungă înainte ca Fanny să răspundă. Limpede și stăruitoare, vocea conștiinței spunea: „Nu, nu te duce" și: „O să ai neplăceri", dar în loc să asculte, Fanny se dojenea: „Ești ridicolă. Ai să ajungi ca una dintre femeile acelea între două vîrste care-și închipuie că toți bărbații... Te invită, pentru că pur și simplu se plictisește în Whitcross", dar lucrul nu părea probabil, dat fiind că era în plină turnare a filmului *„Haysel la seceriș"*; și cu toate că vocea stăruia: „Nu te duce", Fanny se duse.

Acestea se petreceau într-o duminică și în timp ce aștepta în vestibul — ea urcase să-și ia o batistă — Rob aruncase o privire distrată asupra celor trei scrisori de pe masă, gata să fie puse la cutia poștală: „H. D. Clavering, The School House, Strode, Wiltshire", „Miss Philippa Clavering, St. Anne's School, Bentry, Kent", „Miss Candida Clavering St. Anne's School..."

— Copiii mei, îi explică Fanny.

— Le scrii în fiecare duminică, ca și cum dumneata ai fi la școală? întrebase Rob.

Nu se gîndise pînă atunci că și ea însăși asculta de reguli bine stabilite, „și totuși presupun că așa era", își spunea Fanny. Dar ieșind pentru prima oară cu Rob, avea impresia că înfrînge una din aceste reguli. „Copiii ne impun reguli" gîndi ea, iar Caddie avea să spună: „Dacă nu ne-ai fi trimis în internate, toate astea nu s-ar fi întîmplat."

Rob nu mai reveni niciodată la Stebbings.

— N-ar fi fost corect, spusese el. Cu toate că nimic din toate astea nu era corect. Totuși mă

simţeam mai puţin vinovat cînd te aveam pentru mine pe propriul meu teren.

— Dar n-am avut nici un fel de teren un timp foarte, foarte îndelungat, îi răspunsese Fanny. În nici un caz nu înainte de a mă fi dus la „Chirico", din care am făcut domeniul nostru.

„Toate acele locuri excentrice unde ştiam că n-o să ne întîlnim cu nimeni. Acele mici birturi şi restaurante unde Rob era necunoscut — pe mine cel puţin nu mă cunoşteau nicăieri, gîndi ea. Restaurante ieftine, uneori. Era unul în Fulham Road cu lămpi cu abajururi de plastic roşu pe mese, şi un altul, un mic restaurant spaniol, unde chelnerul crezuse că sîntem căsătoriţi."

— Aveau acolo un jeleu de gutui care mie îmi plăcea şi ţie nu, îi reaminti ea lui Rob.

— Avea gust de săpun rînced.

Unele restaurante erau atît de elegante, încît ofereau, de asemenea, un refugiu sigur. Numai producătorii lui Rob ar fi putut să le viziteze. Fanny putea s-o întîlnească acolo doar pe Anthea, dar nici o alta dintre cunoştinţele ei.

— Cred că ai cheltuit o avere pe vremea aceea, îi spuse ea lui Rob.

Fanny n-ar fi putut să claseze aceste întîlniri într-o ordine cronologică, să dea date, zilele săptămînii, dar ele se eşalonaseră în toată luna mai, în iunie şi pînă în iulie, gîndi ea. Totul era atît de măreţ, încît sfida orice aritmetică.

Rob turnă *„Haysel la seceriş"* în toate zilele acestor nesfîrşite luni de secetă, bîntuite totuşi de cîte un vînt rece.

— Să încerci să lucrezi în Anglia! spunea el. Cum oare s-ar putea filma o scenă de seceriş sub un cer senin, cînd în luna iunie suflă vîntul din nord-est? Ar trebui să terminăm pînă la jumătatea lui iulie, îi spusese lui Fanny. Studioul ne-a fixat o dată limită. Trebuia de asemenea să vizioneze în fiecare zi probe, uneori la „Tehnicolor", alteori la studiourile „Pinewood"; şi, din cînd în cînd, în Wardour Street. Trebuia să fie prezent şi la conferinţe, seara, sau la reuniuni, să se ocupe de schimbările aduse scenariului şi, în tot acest răstimp, îndărătul lui, *„Haysel la seceriş"* — un film minor pentru Rob — se profila opera majoră, *„Puţul cu diamante"*, care avea să-l antreneze pînă în Africa.

— Dar de ce *„Puţul cu diamante"?* întrebase Fanny.

— Diamantele se extrag din puţuri, nu din mine, îi explicase Rob. În cursul bilioanelor de ani, căldura nucleului terestru a scobit galerii asemenea unor tuburi sau puţuri lungi, care pornesc de la adîncimi mari pînă în apropierea suprafeţei. Nimeni nu ştie cum şi de ce, dar unele dintre aceste galerii solidificîndu-se, au dat un fel de argilă albastră în care se găsesc pietre brute, diamante. Un puţ poate avea aproape un kilometru în diametru şi filmul *„Puţul cu diamante"* va înfăţişa unul din aceste puţuri uriaşe.

Cu toate acestea, tot reuşea s-o întîlnească pe Fanny o dată, de două ori, de trei ori pe săptămînă, deşi ea niciodată nu ştia dinainte unde trebuia să meargă, cu maşina sau cu trenul. Era ceva atît de normal să fie văzută conducînd Roverul,

încît nimeni nu observă aceste plecări și sosiri ale ei ; Whitcrossul era obișnuit cu plecările ei la Londra sau la aeroport pentru a-l primi pe Darrell. „Și apoi asta nu mă privea decît pe mine", gîndea ea. Margot o comparase adesea cu o stridie — „de ce oare cuvîntul stridie este jignitor ?" se întrebase Fanny — și în tot acest timp nu suflă o vorbă nimănui. Reuși chiar s-o evite pe Lady Candida, care-și închipuia că ține conferințe pe la cluburile feminine. „Știa că Anthea îmi propusese să le țin". Fanny habar n-avea de ce gîndea Gwineth.

La fiecare întîlnire, Rob și ea aveau nervii din ce în ce mai încordați. „Această tensiune devenise de nesuportat", gîndea Fanny. Cînd sosea cu trenul el o aștepta pe peron. „Și erau atîtea peroane", își amintea Fanny — și plecau unul lîngă celălalt, fără să se atingă — „Nu ne atinseserăm încă" — apoi luau un taxi sau mașina lui Rob. Uneori veneam cu Roverul. Mașinile nu vorbesc.

— Presupun că ne ascundeam pentru că gîndeam că e ceva trecător, îi spunea ea lui Rob.

— Dar de loc, replica el ; o făceam pentru că ne hotărîsem să păstrăm secretul.

„Și lucru ciudat, am reușit, își spuse Fanny, am reușit pînă în clipa cînd Charmian ne-a văzut la teatru."

Bineînțeles că Charmian povestise faptul peste tot, dar cum era vorba de Fanny, nimeni nu-i dăduse importanță.

— Eu singură nu credeam, îi mărturisi Fanny.

Chiar și în zilele acelea, ea pierdea uneori, brusc, încrederea. „Nu-i cu putință. Nu se poate

să vorbească serios", dar devenise evident că Rob vorbea serios. Se îndrăgostise de ea.

Doar Margot și Anthea avuseseră o vagă bănuială. Anthea îi atrase atenția lui Margot că Fanny îl cunoscuse pe Rob Quillet înaintea lor ; Margot îi reaminti Antheei ce se petrecuse atunci la cină, și împreună se duseră s-o viziteze pe Fanny. Era a doua zi după ce Charmian îi văzuse pe amîndoi la teatru. Fanny tocmai făcea un jeleu de mere. Deci, „trebuie să fi fost în octombrie", gîndi Fanny nedumerită. Părea că făcuse un salt în timp. „Da, da, trecuseră mai multe săptămîni de cînd copiii se reîntorseseră la școală. Prin urmare, asta trebuie să se fi petrecut la sfîrșitul lui octombrie, după ce Rob și cu mine... Atunci de ce mai făceam jeleu de mere ? se întrebă ea. «În virtutea obișnuinței ? Sau era numai un motiv pentru a nu mai gîndi ?»

Mirosul din bucătăria Celestinei ajungea pînă pe terasa vilei : mirosea a roșii, usturoi, ardei iuți, pui, totul sfîrîind în untdelemn. „Jeleul de mere este tipic englezesc", gîndi Fanny. „Ce mult trecuse de atunci !" Cineva îl mîncase, probabil, sau se mai găsea în borcane pe a căror etichetă scria „Stebbings, octombrie..." pe raftul acelei cămări londoneze ? „Cred că Gwineth nu l-o fi aruncat".

Fanny tocmai storcea merele, cînd sosiseră Anthea și Margot. Gwineth, care mătura scările din față, le spuse unde se găsea Fanny. Chipurile lor aveau o expresie ce nu prevestea nimic bun.

— Vrem să-ți vorbim.

— Aveți ceva împotrivă dacă-mi văd de treabă ? întrebase Fanny.

— E vorba de un lucru care poate fi important, declarase Anthea.

— *Este* important, subliniase Margot.

— Pot să ascult în timp ce strecor zeama.

— Ar putea să intre Gwineth. De altfel, e în vestibul. N-am putea urca în camera ta ? şi Fanny înţelesese ce avea să urmeze.

Margot se aşezase în fotoliu, Anthea pe taburetul din faţa toaletei şi Fanny pe marginea ferestrei, în faţa lor ; Anthea se aplecase şi îi luase mîna.

— N-ai să te superi de ceea ce îţi vom spune ?

— Cum aş putea să ştiu dinainte ? Fanny îi adresă un surîs.

— Nu-i o glumă, Fanny, intervenise Margot. Privirea ei era mai aspră decît a Antheei.

„Poftim, Margot se simte jignită, gîndise Fanny, atît de jignită încît e furioasă." Margot nu s-ar fi gîndit la o legătură mai serioasă cu Rob dar, fără îndoială, se aşteptase să o curteze, să o remarce în mod special şi, da, poate că avusese chiar intenţia să meargă şi mai departe. Trebuie să fi simţit un şoc neplăcut observînd că Rob îi preferă o femeie simplă şi lipsită de inteligenţă ca Fanny ; cu o voce foarte blîndă, Fanny le ceruse :

— Explicaţi-mi ce se întîmplă. Spuneţi-mi.

— Charmian te-a văzut aseară la teatru cu Rob Quillet.

— Da, m-a luat cu el, replicase Fanny. Constatase că poate vorbi cu glas indiferent. Am zărit-o pe Charmian. Fanny părea să vadă Whitcross sub un nou aspect. Probabil că v-a telefonat azi dimineaţă. Ştiam că o s-o facă.

— Asta nu-i o glumă, Fanny, spuse Margot și Anthea adăugase :

— Pare să fie foarte atras de tine.

— Era un lucru foarte evident în timpul mesei pe care am dat-o, intervenise Margot.

„E o veșnicie de atunci... într-o altă existență", ar fi putut adăuga Fanny.

— Încă de pe atunci se interesa de tine. Tu o știai, Fanny. Toată lumea o știe.

— Cum ar fi putut oare lumea s-o știe ? Afară de cazul că ați fi vorbit. Tu sau Sydney.

Margot roșise dar replicase :

— Sarah Olgivie se afla acolo ; de altfel el te-a condus acasă.

— O simplă amabilitate, nu ?

— Poate, dar în seara următoare...

— Chiar în seara următoare... întărise Anthea.

— A revenit.

— Da, confirmase Fanny ; m-a invitat la masă. Am găsit că-i drăguț din partea lui.

— Poate că nu era chiar atît de drăguț, zise Anthea.

— Eu așa am socotit. Știa că mă simt singură. Mi se întîmplă **uneori.**

— Oh, Fan, scumpa mea, nu fi atît de naivă.

— În realitate, unde vreți să ajungeți ?

— La asta... începu Anthea, dar Margot o întrerupsese.

— Ești adorabilă, Fanny, dar n-ai prea multă experiență în ce privește lumea...

— Vi-e teamă să nu-mi pierd capul, pentru că un bărbat mă ia cu el la restaurant și la teatru ?

„Oare cu toţii sîntem atît de ipocriţi cînd oamenii ne dau sfaturi ?" se gîndea acum Fanny. „Ne-a minţit", îşi spuneau, probabil, Margot şi Anthea. „Nu v-am minţit", le răspundea în tăcere Fanny. „Nu-i necesar să le spunem oamenilor mai mult decît au dreptul să ştie. N-aveţi calitatea să ştiţi ce se petrece între Rob şi mine."

Le lăsase să vorbească şi nu mai adăugase nimic.

Această tăcere o tulburase pe Anthea, care, comparată cu Margot, era o fire impresionabilă.

— Iartă-ne Fanny, scumpa mea.

— Sîntem vechi prietene, spuse Margot.

— Şi nu vrem să suferi.

Fanny era cît pe aci să se trădeze : „dintr-un sentiment nou de vanitate, gîndi ea, dar era după ce Rob şi eu..." Purta sub bluză inelul lui Rob. Acesta devenise pentru ea un giuvaer în înţelesul cel mai adînc al cuvîntului, un talisman, roşu ca lampa sanctuarului ce strălucise în tulburătoarea penumbră a bisericii, „roşul sumbru al sîngelui unei inimi", cum spusese Rob — şi el îl cumpărase în acea după-amiază, ieşise special să-l cumpere, fără o clipă de şovăire, şi nu cum proceda ea atît de jalnic, chiar în această clipă.

— De ce sînteţi aşa de convinse că aş suferi ? întrebase ea.

Văzu cum Margot şi Anthea schimbară o privire : „Ia te uită, Fanny mai e şi îngîmfată !"

— Dacă am lua o ceaşcă de cafea înainte de a-mi termina jeleul de mere ? spusese ea ridicîndu-se.

„Noi am încercat să punem capăt acestei povești," își spunea Fanny, acum, în vilă. De la început, știuse că era de datoria ei să-i pună capăt. „Mătușa Isabel m-a crescut prea conștiincios pentru a nu ține seamă de acest lucru, ar fi putut să spună, dar gîndisem că nu va fi nimic. Nimic decît un simplu divertisment, o distracție pentru Rob, un păcat ușor pentru mine, cu toate că nu comisesem păcate înainte. A fi doar soție și mamă, asta te depersonalizează. Ani întregi m-am lipsit de distracții și de lingușiri și, iată, am căzut pradă ispitei, dar mătușa Isabel și cărțile de morală au dreptate să spună că ne jucăm cu focul cînd gustăm din fructul oprit. Toate aceste clișee sînt exacte", își spuse Fanny.

Însă ea luptase. A fost o zi — probabil la începutul lui iunie, înaintea lunilor pe care le omisese — cînd plecase la Londra ca să ia masa cu Rob, și numai ca să ia masa cu el, își spuse ea tot atît de sfidător ca și cum le-ar fi povestit asta lui Margot, Antheei sau lui Charmian. Rob o condusese la Marylebone și, în clipa cînd coteau în curtea gării, o întrebase :

— Vineri, la aceeași oră ?

— Nu, Rob.

— Nu ?

— Nu mai vin.

El plecase ochii în timp ce frîna :

— Crezi că asta va servi la ceva, scumpa mea ?

„Scumpa mea". Inima lui Fanny începuse să bată cu o stranie violență ; privise repede prin geamul mașinii pentru a-și ascunde lacrimile.

— Trebuie să încerc, spusese ea. Trebuie să încerc să opresc lucrurile aici.

Rob păstrase tăcere.

— Trebuie să fiu teribil de ocupată, adăugase Fanny vorbind încet şi neşovăitor, ca şi cum ar fi dictat. Prea ocupată pentru a gîndi. Trebuie să fac toate treburile pe care nu le-am făcut. Pe care le-am lăsat baltă. Nu ştiu unde am fost în aceste ultime săptămîni, dar am neglijat totul. Trebuie să fac o mulţime de lucruri.

— Ce lucruri ? întrebase Rob cu un glas tărăgănat, oprind maşina lîngă trotuar.

— Vacanţa începe curînd. Fanny se silea să-şi împiedice tremurul glasului. Philippa o va petrece într-o familie de francezi. Ar fi trebuit să-i scriu din nou mamei. Mai am de lucru şi în casă ; scările trebuie vopsite. Trebuie să mă ocup de grădină. N-am sădit încă pentru anul viitor micsandrele galbene, panseluţele.

Toate acestea păreau lipsite de importanţă şi abandonă lupta.

— Trebuie să încerc, totuşi. Şi adăugase cu desperare : Rob, lasă-mă în pace !

— Foarte bine.

Aceste două cuvinte fură rostite atît de liniştit, încît Fanny se simţise umilită.

„Presupun că am fost surprinsă şi jignită," gîndea ea acum.

Ochii i se umpluseră de lacrimi şi căutase la repezeală mînerul portierei, pe care o deschise înainte ca Rob să aibă timpul să coboare şi să facă ocolul maşinii.

— La revedere, Rob.
— La revedere.

— Ai fi putut să te arăţi ceva mai afectat, îi spuse ea mai tîrziu, altădată.
— De ce ?
— Din politeţe.
— Nu poţi fi politicos cînd eşti îndrăgostit.
— Nu păreai de loc, dar de loc, emoţionat sau tulburat.
— Nu eram, îi răspunse Rob. Ştiam că nu ne vom putea opri aici, dar ştiam de asemenea că era mai bine să te las să încerci.
— Am încercat.

Mai bine de o lună, dusese o viaţă lipsită de sens, indiferentă la orice, acţionînd ca o somnambulă, „şi nimeni n-a observat nimic, afară de Lady Candida", îşi spuse ea.

— Eşti cam apatică, Fanny. Trebuie să te deştepţi, îi spusese Lady Candida.

„Presupun că era adevărat, gîndi Fanny, căci mă duceam şi veneam ca într-un vis" ; dar Lady Candida n-avea putere s-o deştepte, după cum nici Darrell, nici nimeni, nici chiar Hugh. Departe de Rob, avea impresia că fusese cufundată din nou în somn, după ce fusese trezită. „Pentru prima oară în viaţa mea, gîndi Fanny, de cînd ieşisem din copilărie, eram trează. Ce pline de înţelepciune sînt vechile basme : *Frumoasa din pădurea adormită,* numai că eu nu-s frumoasă, iar Rob n-a avut nici măcar nevoie să mă sărute pentru ca şocul să mă trezească din somn ; dar sfîrşitul basmului cu zîne e fantezie pură ; în realitate,

eroina e nevoită să readoarmă, şi în cursul acestor nesfîrşite săptămîni, îşi spuse Fanny, am înţeles ce însemna acest lucru şi ce distanţă uriaşă străbătusem."

„Străbătusem împreună", ar fi trebuit Rob să precizeze.

„Da, dar în vremea aceea, nu ştiam că simţeai şi tu la fel", ar fi putut răspunde Fanny. „Eram convinsă că, pentru tine, nu era altceva decît un capriciu". Şi ea continuase cu încăpăţînare să-şi ducă viaţa de somnambulă. „O da, aş fi putut să mă opresc acolo", gîndi Fanny. Rob şi cu mine abia ne apropiaserăm, mai aveam multe să descoperim unul la celălalt, aveam să ne descoperim pe noi înşine, şi aş fi putut foarte bine continua să trăiesc la Stebbings, cu Darrell, numai că aş fi fost pur şi simplu adormită şi aş fi ştiut, cu o vagă şi veşnică nostalgie, ceea ce pierdusem."

Apoi, într-o zi... „Să fi fost în iulie ?" se întreba Fanny. Da, fără îndoială, întrucît alegea îmbrăcămintea pe care copiii aveau s-o poarte în vacanţă ; într-o zi, către sfîrşitul lunii, iulie, Darrell îi anunţase :

— Pleacă trupa.

— Care trupă ? Fanny era prea năucă, pentru a înţelege chiar şi acest lucru.

— Trupa cinematografică. Filmul este gata, cel puţin secvenţele pe care trebuiau să le turneze aici, şi dau o recepţie de rămas bun. Anthea le cedează conacul, iar Margot îi va ajuta să organizeze totul.

„Anthea şi Margot par să joace roluri fatidice în ceea ce ne priveşte", îşi spuse Fanny.

— Margot m-a oprit la club, reluă Darrell. Mi-a spus că a încercat toată ziua să-ți vorbească. N-ai auzit telefonul ?

— Ba da, spuse Fanny.

— Atunci ?

— N-am răspuns, zise Fanny și Darrell o privi cu insistență.

— Nu te simți bine ? întrebă el fără a o slăbi din ochi. Nu prea arăți bine.

— Mă simt foarte bine. Vorbește-mi de această... această... e vorba de o recepție adevărată ?

— Este vorba de mulțumirea pe care echipa lui *„Haysel la seceriș“* o aduce locuitorilor de aici. Satul a făcut o mulțime de servicii echipei filmului, ajutîndu-i și aprovizionîndu-i. În seara aceasta, cineaștii dau o masă la „Leul Roșu“, la care poate participa oricine ; apoi se va servi un supeu — cu șampanie, așa presupun — invitaților de la conac. Toți membrii echipei vor fi acolo : Gail Starling, Marck Bennett și acel Quillet, regizorul. Producătorul este un italian care a făcut călătoria pînă aici. Trebuie să spun că socotesc acest lucru foarte lăudabil din partea lor. Aș fi crezut mai curînd că cineaștii se servesc de oameni și îi uită de cum termină.

— Trebuie să-i uite, spuse Fanny. Este inevitabil. Dar cuvintele păreau că i se îneacă în gîtlej.

— Ei, doar nu te poți aștepta să-și amintească de tot ce s-a petrecut în timpul fiecărei filmări, spuse Darrell, cu o voce veselă. Petrecerea a venit însă pe neașteptate și Margot ar vrea să-i dai o mînă de ajutor.

— Nu pot, spuse Fanny. „Nu vreau“, ar fi putut ea să spună.

Nădăjduia că Darrell nu va stărui, dar era o nădejde iluzorie cînd era vorba de Darrell.

— De ce? Avem ceva de făcut? întrebă el imediat.

— Eu, da.

— Şi ce anume?

— Ceva ce am făgăduit. Glasul lui Fanny era pe cale să se stingă.

— Nu poate să fie prea important.

— Pentru mine da.

— Poţi să amîni pentru mai tîrziu.

— Nu pot.

— Ţi-ar face bine să ieşi. Stai prea mult în casă de la un timp încoace. De asta arăţi atît de palidă. Mama spune că ai avea nevoie de un tonic bun.

— Şi o recepţie zgomotoasă poate fi oare considerată ca un tonic?

— Mama spune că eşti prea liniştită.

— Întotdeauna am fost liniştită.

— Mama spune...

— Darrell! Fii bun *te rog*, şi spune-i Ladyei Candida să mă lase *în pace*. Darrell privi chipul exasperat al lui Fanny, felul în care-şi frîngea mîinile. Te rog, Darrell.

— Scumpa mea Fanny! Foarte bine, dacă o iei aşa, n-o să mergem.

— Tu ai să te duci.

— Nu, fără tine, nu. Prefer să rămîn acasă cu tine.

„Nu, du-te! du-te! du-te!" ar fi vrut să urle Fanny, din toate puterile ei, dar reuşi să spună calm:

— Eu nu mă duc. Cred că tu ar trebui să te duci. Nu prea ai ocazia să te distrezi la Whitcross.

— Mărturisesc că mi-ar plăcea s-o văd pe Gail Starling mai de aproape, iar parcul va fi iluminat de proiectoare, o dată cu căderea serii, spuse Darrell, ca un băieţaş. Dacă eşti sigură...

— Absolut.

Fanny trebui din nou să lupte împotriva unui sentiment de exasperare. „Mi-a trecut deodată prin minte, îi spuse ea mai tîrziu lui Rob, că tu ai să fii atît de aproape de mine. Portalul şi parcul conacului nu erau despărţite de Stebbings decît de şosea. „Am să aud maşinile sosind, vocile, rîsetele. Darrell îmi spusese că supeul va fi oferit în grădină"...

Se gîndise ca în acele clipe să-şi impună o muncă neplăcută. După plecarea lui Darrell, o să aranjeze de jos pînă sus şifonierul cu rufărie, o să mături podul casei, o să facă orice, numai să fie ceva greu sau plicticos, ca să nu audă şi să nu gîndească, dar cînd sună ora şapte şi jumătate, „n-am mai putut, îşi aminti Fanny. Nu puteam rămîne atît de aproape." A trebuit să iasă. Intră în vestiar şi luă un pardesiu, la nimereală. Gwineth sosise — Fanny uitase s-o prevină că Darrell nu va cina acasă — şi îi strigă:

— Ieşiţi?

— Mă duc să-l plimb pe Danny.

Fanny se strecură pe poartă, prin spatele grădinii, pentru a nu întîlni pe nimeni, şi o luă pe

mica alee laterală. Începuse să plouă. „Bietele reflectoare, gîndi Fanny. Sărmana Anthea și sărmana Margot, cu mesele lor în grădină !“ Dar ploaia îi împrospătă obrajii încinși și ochii care o dureau.

Era un drum pe care oamenii îl străbăteau rar ; o potecuță care ducea prin pădure pînă la crucea care dăduse numele orășelului Whitcross[1]. Tăiată în calcarul colinei, cărăruia era un punct de reper care se vedea pe o rază de kilometri jur împrejur. „Numai îndrăgostiții străbat această cărăruie, pentru a fi singuri, gîndi Fanny. Știu că vor fi prea absorbiți de ei înșiși pentru a-i mai lua în seamă și pe alții.“ Avea impresia că se sufocă. Danny alerga înaintea ei.

Poteca era o alee înverzită, închisă ca un labirint, pe măsură ce urca pe coasta colinei. „Le spuneam întotdeauna copiilor să nu alerge pe potecă, de teamă să nu se izbească de cineva care venea din cealaltă parte, dar ei tot alergau, gîndi Fanny. Mergeam repede cu capul plecat, cu mîinile înfundate în buzunare, ploaia șiroia ca lacrimile pe obrajii mei, cînd, ajunsă la cotitură, m-am trezit față-n față cu Rob.“

„Dacă acest lucru nu trebuia să se întîmple, de ce l-o fi îngăduit Dumnezeu ?“ se întreba Fanny, ca o fetiță. „Ce absurditate să-l amesteci pe Dumnezeu în această poveste, dar noi doi ne evitam unul pe celălalt“, își spuse ea. Nici Rob nu avusese curajul să se ducă la recepție.

— Nu voiam să te întîlnesc doar așa, din întîmplare. Știam că ai să vii.

[1] *Whitcross* înseamnă în limba engleză „cruce albă“. (n.tr.)

„Vine şi Fanny Clavering cu *soţul* ei", îi spusese Margot privindu-l insistent, cu ochii ei de culoarea smaragdului.

— Şi se pricepe să te privească, comentă Rob. Săgeata pe care mi-o aruncase a nimerit mai bine decît şi-a închipuit ea, urmă Rob. Ştiam că nu voi putea îndura să te văd sosind cu alt bărbat şi plecînd cu el. Mi-am spus că voi face doar act de prezenţă — trebuia, era recepţia lui Renato — şi apoi voi pleca, în chiar clipa cînd vei sosi. N-ai venit, dar l-am văzut pe Darrell — Margot, îndatoritoare, mi l-a arătat — şi am înţeles că trebuia să plec. Am străbătut parcul în fugă, am urcat probabil pînă la cruce şi am privit Stebbingsul aşternut la picioarele mele, cu acoperişul lui de olane printre meri. Aş fi putut arunca o pietricică în coşurile de pe acoperişul casei tale. Mă întrebam dacă erai acasă. Puteam auzi zgomotele recepţiei şi m-am hotărît să mă întorc în oraş. Am început să cobor din nou potecuţa şi... mi-ai căzut în braţe.

— De-a dreptul în braţele tale, spuse Fanny. Nici nu te văzusem bine şi m-ai şi strîns la pieptul tău. Mă sărutai.

— Trecuse atît de mult timp ! Aproape că mă resemnasem să nu mai sper, să mă conving că tu aveai dreptate şi că reuşisem să ne purtăm aşa cum trebuie. Presupun că oficial era „aşa cum trebuie". La urma urmei, nu *doream* să stric o casă unde erau copii. Eram resemnat sau aproape. Urma să plec în Africa şi acolo să încerc să te uit. *„Puţul cu diamante"* era un film interesant. Întotdeauna dorisem să-l turnez, dar în clipa cînd Margot mi l-a arătat pe bărbatul tău, mi-am dat

seama că nu eram resemnat, şi că nu voi fi niciodată.

— Şi acelaşi destin ne-a mînat pe amîndoi pe colină, spuse Fanny. Şi mă tem că plîngeam.

— Am crezut că era ploaia care îţi şiroia pe faţă, răspunse Rob. Pe urmă am simţit un gust de sare. Cînd am înţeles că erau lacrimi, am ştiut că nu voi renunţa niciodată la tine.

Fanny deschise ochii. Nu era pe colina din Whitcross ; nu vedea sorbii albi fremătînd cu frunzele întoarse în bătaia ploii. Nu simţea mirosul de calcar ud şi de iarbă văratică. Se afla în grădina vilei ; nu mai era pătrunsă de umezeală ; îşi amintea că, atunci, Rob îi trecuse mîna de-a lungul braţelor, pe sub mantou şi-i spusese : „Ţi-e frig." Acum îi era cald, soarele strălucea deasupra ei ; nu simţea nici o spaimă, nici o suferinţă, era împăcată, liniştită. Pe măsură ce se înălţa, soarele devenea parcă mai fierbinte şi Fanny deschise umbrela japoneză pe care Rob i-o adusese din Milano ; de cîte ori lipsea, se întorcea încărcat de daruri. „Înainte, n-aveam pe nimeni cui să le ofer", spunea el. Hîrtia cerată a umbrelei răspîndea o licărire răcoroasă pe pernele scaunului şi pe rochia lui Fanny ; o licărire albăstruie de lavandă, intensificată de soare. După ce fixă umbrela şi se întinse din nou, cu ochii închişi, lumina care se filtra printre pleoapele ei îşi pierdu culoarea roşie. „Începînd din acea zi, am încetat să mă mai simt vinovată, gîndi Fanny. M-am călit. Încercasem să mă opresc, să înăbuş această dragoste, s-o smulg din mine, să mă port frumos, *oficial frumos*, cum

spunea Rob, dar a te purta frumos nu ducea la nimic. Totul părea scris. Şi în fond, de ce nu? îşi spusese ea. Alte femei îşi iau amanţi şi Rob nici măcar nu era amantul meu."

— Unirea noastră încă nu se consumase, precizase Rob, dacă asta vrei să spui, dar eram amantul tău, căci te iubeam şi tu o ştiai.

— Da, o ştiam, şi Fanny avu surîsul discret şi mulţumit al femeii care se ştie iubită.

În tot acest răstimp, lumea i se păruse iluminată, ca şi cum fiecare lucru ar fi fost înconjurat de un nimb. Astfel trebuie s-o fi văzut Caddie şi Hugh în prima lor seară în grădina vilei. „Niciodată n-am fost mai drăguţă cu Darrell şi cu copiii, gîndi Fanny, niciodată n-am preţuit-o mai mult pe Gwineth şi nici n-am fost mai răbdătoare cu Lady Candida." Îşi aminti de vorbele acesteia:

— Pari foarte fericită, Fanny.

— Mulţumesc, chiar sînt.

— Totuşi nu-s nici trei săptămîni de cînd îi spuneam lui Darrell că ai nevoie de un fortifiant.

— Poate că iau unul, replicase Fanny. Şi Lady Candida adăugase imediat:

— Care? Unde l-ai găsit? Nu-i unul din medicamentele alea pe bază de fier? Ar trebui să iei drojdie. Drojdie de bere.

Iar Fanny, foarte calmă, făgăduise să ia drojdie.

Fusese pentru ei epoca cea mai fericită sau „singura epocă absolut fericită pe care am cunoscut-o", ar fi putut să spună. Mai tîrziu, Fanny fu pe deplin conştientă de urmările dezastruoase. „Şi doar era amuzant", gîndi. Ceea ce pentru ea părea

surprinzător. Dat fiind mentalitatea puritană pe care mătuşa Isabel i-o infiltrase cu atîta grijă, Fanny gîndea că o legătură putea să fie orice, numai amuzantă nu — în vremea aceea, ea mai denumea relaţia lor, convenţional, „o legătură". Pasionantă, da, pasionantă, dar „amuzantă" părea un termen nepotrivit. Era un dar neaşteptat pe care i-l oferea Rob. Căci găsea amuzant să alerge prin oraş, să fie invitată la prînz sau la cină în locuri pe care nici prin gînd nu i-ar fi trecut să le cunoască, unde se serveau bucate pe care niciodată nu le gustase, să ia taxiuri, să fie ajutată pentru a urca în maşină sau pentru a coborî, să primească flori, să fie dusă la teatru.

Nimeni la Whitcross nu observase faptele şi mişcările ei, afară de Gwineth. Luna august fu o perioadă de acalmie ; cea mai mare parte din lume era plecată, dar tinerii Clavering nu voiau niciodată să se mişte din Stebbings, afară de Philippa, care era în Franţa. „În schimb, vara următoare va trebui s-o primim noi pe Marie-José Lefèvre", îşi spusese Fanny. Biata Marie-José, acum nu va mai veni niciodată la Stebbings. Hugh îşi fabricase un telescop şi-şi trecea timpul ducîndu-se fie la High Wycombe, fie la Londra, în căutare de piese. Caddie era ocupată ; lua lecţii de călărie şi începuse să-l antreneze pe Topaz. Din fericire, Lady Candida era absentă. Petrecea întotdeauna lunile august şi septembrie în Elveţia, undeva în zona munţilor înalţi. „Departe, foarte departe", spunea Fanny. Darrell călătorea mult. Îşi amintea, fusese reţinut de treburi, de cinci săptămîni, în America de Sud. Era în permanenţă reţinut de tre-

buri. Odinioară, Fanny socotise aceste întîrzieri peste măsură de enervante ; din cauza lor, trebuise să renunțe la multe invitații. „De cîte ori am fost nevoită să telefonez, în ultima clipă, ca să comunic că nu se întorsese, gîndi ea și, din lipsă de partener, eram eliminată din oficiu." Dar acum, aceste absențe deschideau poarta unor zile fericite și calme, dominate de prezența lui Rob și a ei, iar dacă vreun glas vorbea sau murmura într-însa, Fanny îl înăbușea imediat. „Nu-i nici un pericol", își spunea ea, chiar după avertismentul pe care-l constituiau săptămînile de semisomnambulism pe care le cunoscuse. „Absolut nevinovat. În definitiv, ce ? Cîteva mese la prînz și seara, o dată la teatru, un sărut din cînd în cînd. Sîntem prieteni... prieteni, își spunea Fanny, încercînd să se convingă. Am dreptul să am un prieten ?" și cînd minciuna devenea prea evidentă — n-avea decît să întîlnească privirea lui Rob ori să-i atingă mîna pentru a ști că-i minciună — se consola : „Va pleca în Africa. Și atunci totul se va sfîrși." Rob se găsea acum în studiouri, pentru a termina *„Haysel la seceriș"*. Seara, se afla la Londra sau la studiourile Tehnicolor. Nu puteau să se vadă decît din cînd în cînd, dar chiar și atunci cînd nu se vedeau...

— De ce oare Darrell și copiii au avut atît de puțină influență ? murmură Fanny cu voce tare. Pentru că Rob a avut atît de multă, atît de multă !

Și cu tot soarele arzător de pe terasa vilei, avu impresia că tremură. Ajungea la perioada crucială.

În tot acest răstimp. Darrell nu observase nimic.

— Nu e vina lui, îi spusese Fanny lui Rob, ca pentru a-l apăra. Nu ştie să observe. Trebuia, adesea, ca Lady Candida să-i deschidă ochii asupra cutărui sau cutărui lucru.

Nu că Darrell ar fi fost prost sau mărginit. Dar nu i-ar fi putut trece prin gînd că soţia lui ar putea fi îndrăgostită de alt bărbat. „Mi-a acordat toată încrederea sa, gîndi Fanny, şi nu am fost vrednică de ea."

Darrell n-ar fi înşelat-o şi Fanny o ştia. Chiar dacă ar fi iubit altă femeie, aşa cum Fanny îl iubea pe Rob. „Dacă n-ar fi fost în stare să reziste — şi dînsa era încredinţată că el ar fi rezistat — Darrell ar fi ştiut să pună între ei un zid despărţitor", gîndi Fanny. Niciodată n-ar fi provocat vreun necaz soţiei sau copiilor săi. Era statornicia personificată şi dădea dovadă de aceeaşi statornicie faţă de mama sa, cu toate că Fanny avusese uneori impresia că nici el n-o iubea mai mult pe Lady Candida decît o iubea ea. Darrell avea simţul disciplinei — în definitiv era obişnuit să comande un regiment — şi aştepta ca oamenii să se înalţe la nivelul său, mai ales copiii lui, dar niciodată nu le-ar fi provocat vreo supărare, gîndi Fanny, niciodată, şi a fost uluit că ea a putut s-o facă.

— Dar ce greşeală am comis ? nu încetase să întrebe în timpul unicei sale întrevederi cu Fanny. Ce greşeală am comis ?

— Nici una. Nici una, niciodată.

— Atunci *de ce ?*

Lady Candida, de asemenea, în cursul ultimei întîlniri cu Fanny — „trebuia s-o văd, chiar nu-

mai în amintirea vechii noastre animozități" — o întrebase :

— Nu-i așa că nu erai în relații proaste cu Darrell ?

— Nu erau proaste, răspunsese Fanny cu o voce plictisită. Nici bune, nici rele... pur și simplu oarecare.

Nu-i putea spune Ladyei Candida că totul se terminase, gîndi Fanny, dacă vreodată ceva începuse. Acum ea știa că niciodată nu fusese într-adevăr căsătorită cu Darrell.

Anumite perechi — Margot cu Sydney de pildă — păreau despărțite, dar asta era numai în aparență, de fapt, nu se puteau lipsi unul de celălalt. Darrell și Fanny păreau să formeze o pereche unită. „Ne simțeam, da, ne simțeam bine împreună, dar mă și lipseam foarte ușor de el."

— Nu era vina lui, afirmă ea din nou ; era sincer, credincios și bun.

Îl urmase fără a pune întrebări. „Poate pentru că nu știam destul pentru a mai pune și întrebări ?" își spuse Fanny, dar acum înțelegea că niciodată nu fusese mai fericită ca în vremea cînd, fiind numit curier diplomatic, era aproape veșnic pe drumuri.

— Clavering n-ar fi trebuit s-o lase singură, se spunea la club.

— La naiba, dacă o femeie nu poate rămîne credincioasă în timp ce bărbatul își face meseria...

Își imagina destul de bine comentariile oamenilor.

„Dar în realitate, eram credincioasă", ar fi putut răspunde Fanny. Și din această cauză, lucrurile

luaseră o întorsătură proastă. Fanny deveni nervoasă. Vacanţa se terminase. Copiii se întoarseră la şcoală. Caddie imploră să fie dată la externat pentru a putea continua antrenamentul lui Topaz. „Dacă Rob n-ar fi apărut în viaţa mea, l-aş fi hotărît oare pe Darrell să cedeze rugăminţilor lui Caddie ?" se întreba Fanny. Lady Candida reveni cu ochii ei iscoditori de dihor.

— Dar de ce eşti atît de agitată, Fanny ? Ce ai ? Te ridici, te aşezi din nou. Nu poţi rămîne o clipă liniştită. Cred că stai prost cu nervii. Darrell ar trebui să te ducă departe de aici.

— Dacă-l necăjeşti pe Darrell din cauza mea, să ştii că nu-ţi mai vorbesc niciodată.

Această ieşire violentă era atît de neaşteptată la Fanny, încît o întărise pe Lady Candida în ideea că nora ei era bolnavă.

— Ceva nu merge, spuse Lady Candida, pe un ton hotărît.

Fanny însăşi nu ştia ce se petrece cu ea, întocmai ca o adolescentă ; acea aţîţare stranie, ameţitoare, dureroasă şi plăcută în acelaşi timp. Lady Candida avea dreptate : Fanny nu mai era în stare să rămînă liniştită. Ea, întotdeauna atît de senină, părea că se agită ca o marionetă ; ea, întotdeauna gata să se dea la o parte „de voie, de nevoie" ar fi putut să spună, nu se mai gîndea decît la persoana ei. „Eu". „Eu". „Eu", zbătîndu-se ca un fluture care caută să-şi spargă crisalida. Îşi căuta de lucru în casă şi în grădină şi „uram casa şi grădina" ; se arăta la fel de nerăbdătoare ca Hugh, la fel de proastă ca Philippa ; nu putea suporta să fie cu Rob, nu putea suporta să fie fără el ;

alerga la Londra să-l vadă, dar nu-i telefona și rătăcea pe străzi și apoi se întorcea acasă, cu inima frîntă. „Pe urmă, am fost ca împinsă, împotriva voinței mele, gîndi Fanny, în ziua cînd i-am telefonat. Ne-am dus la «Chirico», ploaia începuse să cadă și... s-a întîmplat".

Își înfundă obrazul în pernele șezlongului, evocînd această primă imagine. Spusese că erau nevinovați, dar oare așa să fi fost ? „Oare nu eram eu coaptă pentru aventură ?" Acum i se părea că fusese ca o fetișcană zveltă, cu ochii măriți de poftă. „Da, poftă, gîndi Fanny. Ar trebui să i se spună pe numele ei urît, pentru că se strecoară în dragoste ; dar n-o poate murdări dacă e într-adevăr dragoste și, slavă Domnului, eu nu eram o fetișcană, gîndi ea, ci o femeie în stare să-și ascundă gîndurile". În tot timpul acelui dejun, abia dacă-și putuse lua ochii de la Rob. „Apoi el a trebuit să se ducă la întîlnire, iar eu i-am spus că mă voi plimba prin parc", gîndi Fanny. Mersul era singurul lucru care o alina, mersul pînă la istovire, dar începuse să plouă. „De ce ?" Din nou, Fanny argumenta cu Dumnezeu. „De ce, Doamne, ai îngăduit să plouă ?" Se zice că Dumnezeu este cel care face să cadă ploaia, iar nu diavolul. Dar nu fusese nimic diabolic în cele ce se întîmplaseră în după amiaza aceea : „a fost mai reușit, mai tandru și mai frumos decît tot ce cunoscusem eu, decît tot ce cunoscusem sau îmi imaginasem," gîndi Fanny.

În seara aceea, Rob o condusese acasă cu mașina ; era prea ostenită pentru a gîndi.

— Ești frîntă de oboseală și eu de asemenea, îi spusese Rob. Mîine dimineață mă duc să-l văd pe Darrell.

Însă Darrell era din nou plecat. „Slavă Domnului, gîndise Fanny, altfel nu m-aș fi putut întoarce la Stebbings ; și chiar în vremea aceea, chiar în cursul lunii — nu, n-a fost chiar o lună — în cursul celor trei săptămîni care urmară, am șovăit, am tărăgănat."

Rob stăruise.

— Trebuie să-i vorbesc lui Darrell. Cinstea cea mai elementară pretinde să pleci de acasă, Fanny. Chiar acum. Nu trebuie să rămîi acolo.

Și în tot acest răstimp, pasiunea îi mistuia ; nu puteau îndura să fie despărțiți, nu se săturau niciodată unul de celălalt.

„Există cuvîntul *potolit*, gîndi Fanny, cînd ți-ai astîmpărat setea ; dar nimic nu era vreodată astîmpărat la noi, niciodată nu eram potoliți."

Cu toate acestea, Rob se arătă răbdător. „Dacă aș fi avut nevoie de dovezi, mi-ar fi dovedit în aceste săptămîni cît mă iubea, cît putea lupta împotriva lui însuși, din dragoste pentru mine. Nu știam ce așteptam sau poate ce nu așteptam, încercam numai să nu stric nimic, să nu-l rănesc pe Darrell prea adînc, să nu-i rănesc pe copii. Poate credeam că-i voi putea păstra *și* pe Rob *și* copiii *și* Stebbings. Poate aș fi putut păstra totul, lăsînd lucrurile cum erau. Ba nu, mă hrăneam cu himere, gîndi Fanny, pentru că Darrell s-a întors acasă și a observat în ce hal eram".

Încetul cu încetul, Darrell începu să se frămînte. Îl auzise vorbind cu Gwineth.

— Doamna este bine, sănătoasă ?

— E puțin nervoasă, răspunse Gwineth cu prudență. „Scumpa și credincioasa Gwineth !"

— Nervoasă ? Ce o îngrijorează ? Darrell era sincer surprins.

— Vara a fost obositoare și... doamnele sînt uneori capricioase.

— Capricioase ? Părea mai descumpănit ca oricînd. Este cazul oare s-o ajut cu ceva ?

Sfatul lui Gwineth fu acel al unei femei care s-a ocupat mult de copii.

— În locul dumneavoastră, domnule, aș lăsa-o în pace, își va reveni singură.

„Lăsați-o în pace !" Sfatul era poate acela al unei dădace, dar era bun. „Dacă Darrell ar fi avut înțelepciunea să-l urmeze, aș fi oare acum aici ?" își zise Fanny ; dar Darrell n-o lăsă în pace, ci dimpotrivă. „Nu s-a ocupat niciodată atît de mult de mine, nici chiar la începutul căsniciei", gîndi Fanny, și se întrebă dacă o femeie ale cărei simțuri sînt trezite, degajă efluvii asemenea femelei fluturelui de noapte ?

Era după cină, în a treia noapte după întoarcerea lui Darrell.

Cînd el se afla la Stebbings, ritualul era întotdeauna același. După ce-și schimbau hainele pentru masa de seară, Fanny și Darrell se regăseau în salon pentru a lua un cocteil, înainte de cină. Un obicei care-i plictisise întotdeauna pe copii ; își exprimau dezaprobarea printr-o atitudine rezervată, dar lui Darrell îi plăcea să se așeze bînd un whisky îndoit cu sifon, or un gin, și povestindu-i lui Fanny ce făcuse în cursul zilei sau în ul-

tima sa călătorie. „Acest lucru îmi plăcea şi mie, gîndi Fanny. Era un ritual al adulţilor. Mai schimba din felul meu de viaţă, care se confunda cu viaţa copiilor." Apoi, luau cina preparată de Gwineth şi se serveau singuri ; era o masă compusă din trei feluri, tacîmurile erau aşezate în ordine, „cu toată panoplia", spunea Hugh, iar copiii nu aveau voie să părăsească masa pentru a-şi vedea de treburile lor, oricare ar fi fost ele.

— Nu-i rău acest obicei, spunea Fanny, dar e enervant.

Philippa îşi pierdea răbdarea pentru că un băiat, venit s-o caute, claxona în stradă.

— Poţi să-l pofteşti la o ceaşcă de cafea, îi spusese o dată Darrell.

— Nu vrea cafea, mă vrea pe mine.

Iar Hugh, izbucnise altădată :

— Poftim, e o oră de cînd tot stăm aici ! O oră întreagă sau o oră şi trei sferturi de cînd aţi început a bea din cocteilul vostru, şi la radio e un concert important, pe care nu vreau să-l pierd.

„Însă Darrell uitase ce înseamnă a fi tînăr, a te pasiona pentru un lucru sau altul," gîndi Fanny.

— Jazzul poate fi oare atît de important ? întrebase el cu bunăvoinţă.

Dar Hugh, pe un ton aproape duşmănos, îi răspunsese :

— Este un jazz *clasic*.

Fetele spălau vasele ; cînd ele lipseau, Fanny spăla argintăria şi paharele, restul rămînea pînă a doua zi dimineaţă. Aducea cafeaua în salon. Darrell citea ziarele sau privea la televizor, iar Fanny se uita şi ea, sau îşi făcea corespondenţa,

ori cîrpea cîte ceva. La ora zece, urcau în modul cel mai liniştit să se culce, „în general pentru a citi“, gîndi Fanny, apoi fiecare îşi stingea propria lampă şi schimbau un sărut, de obicei pe obraz sau pe frunte ; şi, doar din cînd în cînd, îmbrăţişarea era ceva mai caldă, nu chiar pasionată, dar afectuoasă. O pereche banală şi inofensivă, ca oricare altă pereche din lume. Dar în seara aceea de octombrie, Darrell nu se instală cu un ziar, nu dădu drumul la televizor, ci se apropie de Fanny şi-i mîngîie părul.

— Arăţi foarte bine în seara asta, Fanny.

— La fel ca de obicei.

Se silea să vorbească cu nepăsare. După o clipă, se ridică şi trecu la celălalt capăt al căminului.

— De ce te depărtezi ?

— E prea cald.

— Arăţi minunat de bine, repetă el. N-a sosit timpul să mergem la culcare ?

— Nu-i decît nouă şi un sfert.

— N-are importanţă, te poţi culca oricînd vrei.

— Urcă tu. Eu mai am încă treabă.

— Nu acum.

— Ba da. Trebuie să... Fanny se ridică.

— Nu acum ! Darrell se ridică la rîndul său. Drace, am lipsit săptămîni de zile. O îmbrăţişă şi o sărută. Ce-ai zice tu, Fanny, dacă am pleca undeva ? Numai tu cu mine, pentru cîteva zile. Mama spune că ai avea nevoie de o schimbare de aer şi cred că o meriţi. Meseria asta a mea e abrutizantă. Eşti de prea mult timp singură. Am putea merge

la Londra, să vedem cîteva spectacole. Sau ai prefera să plecăm la Madera ? întrebă Darrell.

— Nu, spuse Fanny. Nu.

Dar cuvintele nu reuşeau să-i iasă din gîtlej. Din nou, Darrell se aplecă s-o sărute. Ea încercă să nu se ferească, dar se feri. El o strînse şi mai tare.

— Darrell, te rog !

— De ce, ce se întîmplă ?

În astfel de împrejurări trebuie să ştii să te stăpîneşti. Alte femei... dar era de prisos să te gîndeşti la alte femei. El o ţinea şi mai strîns în braţe şi înainte de a se putea înfrîna, ea strigă :

— Darrell ! Te rog, nu mă atinge !

— Nu vrei să te ating ?

Ochii albaştri trădau o expresie atît de uluită şi amărîtă, încît Fanny se sili din nou să se domine. Nu era vina lui Darrell şi ea nu voia să-i facă rău, „cum n-aş fi vrut să-i fac un rău lui Danny", îşi spuse şi se stăpîni, însă Darrell avea ceva din simplitatea şi nobleţea unui animal.

— Să nu te ating ? Dar sînt soţul tău.

Fanny încercă să rămînă nemişcată, dar cînd el o strînse şi mai tare, fu cuprinsă din nou de panică.

— Nu pot. Acum se zbătea cu violenţă. Nu pot. Poate niciodată nu voi mai putea, niciodată.

— Dar Fanny, ce *înseamnă* toate astea ? Continua s-o strîngă, dar nu în braţe ; îi luase mîinile într-ale lui, simţind-o cum se zbate. Scumpa mea ! De ce ţi-e frică ? Sînt soţul tău. Soţul tău !

— Atunci, ajută-mă ! Acum Fanny se lipise strîns de el. Ajută-mă !

— Să te ajut? De ce? Cum?

— Lasă-mă în pace, cîtva timp. Lasă-mă singură. El însă nu-i dădu drumul și panica o cuprinse iarăși. Lasă-mă. Numai așa, poate, se vor aranja lucrurile.

— Ce lucruri să se aranjeze? Ce nu este în *regulă?*

— Nu mă privi astfel. Nu mă hărțui.

— Nervii tăi sînt de vină, spuse Darrell.

— Nu-s nervii de vină, Darrell, poate ar trebui să-ți spun...

Dar el era prea sigur că are dreptate pentru ca s-o mai asculte. Nu era mînios; încă nu înțelegea ceea ce ea se silea, înfrigurată, să-l facă să înțeleagă.

— Este una din ocaziile, scumpa mea, cînd bărbatul este acel care trebuie să hotărască. Totul vine de la faptul că în cursul ultimelor luni am cam uitat unul de altul și am devenit aproape doi străini.

„Prin urmare a observat ceva," gîndi Fanny.

— Ai încredere în mine, totul se va aranja în foarte scurt timp, spuse Darrell.

— Nu! Nu! strigă Fanny, dar el o întoarse cu blîndețe spre ușă și o conduse pînă în hol.

— Du-te de te culcă, și așteaptă-mă.

„Atunci am înțeles că este cu neputință, își aminti Fanny. Făcusem dragoste cu Rob. Da, asta făcusem, și e un lucru care te leagă, care nu se uită. Intimitate nu este un cuvînt destul de tare pentru a-l exprima; este o amintire secretă, unind

două ființe, făurită din minute care dăinuie o viață, pînă la moarte, poate și dincolo de ea, și dacă un alt bărbat m-ar fi atins, ar fi însemnat o profanare."

Era cald sub umbrela de culoarea lavandei, dar Fanny avu o senzație de frig. Darrell o condusese pînă la scară și, în picioare, în vestibul, o privise cum urcă. Apoi îl auzise încuind casa. O dată ajunsă în cameră, rămăsese nemișcată, cu urechea la pîndă. „Mi-era la fel de frig ca acum, își aminti iar Fanny, și pielea de pe brațele mele era ca de găină... și mi se părea că și capul și tîmplele mi-erau încinse, că inima mi se frînsese în două și bătea în același timp în pieptul și în gîtlejul meu. L-am auzit pe Darrell urcînd și intrînd în odaia sa de toaletă ; l-am auzit aruncînd portofelul și cheile în sertarele scrinului și trecînd în camera de baie".

Fanny se furișase în odaia de toaletă, luase cheile și închisese în tăcere ușa ce ducea în dormitorul ei. „Asta îl va face să zăbovească un minut sau două, bietul Darrell". Întoarsă în camera ei, Fanny își aruncă încălțămintea ușoară, își puse pantofii de drum, luă un pardesiu și o eșarfă ; geanta și mănușile se găseau pe un scrin, acolo unde le lăsase. În clipa cînd Darrell trecea din baie în odaia de toaletă, Fanny coborî în fugă scara și o luă pe culoarul ce ducea spre bucătărie. Danny se ridică s-o urmeze, dar ea îi porunci să tacă. Descuie ușa de serviciu și se strecură afară, după ce luase cheia și încuiase ușa în urma ei. Traversă peluza în direcția garajului. Nu era încuiat și îl

deschise în tăcere. „Slavă Domnului, poarta mare era deschisă, gîndise Fanny şi, slavă Domnului, motorul maşinii mai era cald încă". Maşina demară imediat şi Fanny părăsi locuinţa.

Crezu că vede luminile de la parter aprinzîndu-se, crezu că aude un ţipăt, dar se poate să nu fi fost aşa. Nu îndrăzni să arunce o privire înapoi. Într-o clipă, se găsi pe drumul care ducea la Londra.

În ianuarie, pe cînd se afla în Scoţia, poşta îi aduse lui Fanny citaţia de divorţ. Trebui să semneze „confirmarea", cum îi spunea avocatul. „Am nevoie şi eu de un avocat, cum ai tu şi Darrell ?" îl întrebase pe Rob. Domnul MacCrae fusese avocatul mătuşii Isabel şi, cu toate că, în calitate de bun scoţian, dezaproba purtarea lui Fanny, ea îl alesese din instinct atunci cînd Rob îi spusese că va avea nevoie de un avocat. „Confirmarea" adresată lui Rob trebui să-l urmeze pe acesta în Africa, ceea ce provocă o oarecare întîrziere. Ea, vinovata, nu fu obligată să fie de faţă, şi se găsea în vilişoara mătuşii Isabel cînd primi telegrama anunţînd că procesul era înscris pe rol şi i se va fixa în curînd un termen. Judecata avu loc la 3 aprilie şi acel *decree nisi* fu acordat. „Exact în zece minute", scrisese domnul MacCrae. „Zece minute, gîndi Fanny, pentru a şterge optsprezece ani".

„Legea a soluţionat problema, dar nu poate soluţiona şi destinele oamenilor, îşi spuse ea. Nu poate dispune de ei ca de nişte bunuri mobile nici chiar cînd e vorba de copii."

„Eram pe punctul de a rostogoli toate acestea ca pe o minge pe care aş fi putut-o păstra, ascunsă în mînă, sau în inima mea. Nu va mai exista decît Rob, Rob şi cu mine, pentru tot restul zilelor noastre. Acceptasem aceasta şi apoi... „Şi apoi, iată că, prin toate proiectele, gîndurile şi sentimentele, se înalţă acest nou cîntec de izbîndă : „Au fugit, Hugh şi Caddie au fugit ca să mă regăsească !“

V

— Dar cum ? Fanny nu încetase să-şi pună această întrebare de la sosirea lui Hugh şi a lui Caddie. Cum s-a întîmplat ? Cum aţi ajuns pînă aici ? întrebă ea din nou a doua zi dimineaţă, pe terasă. Cum aţi venit ?

— Cu trenul. Cu autobuzul. Pe jos, răspunse Hugh.

Micul dejun se terminase. „Dacă asta se poate numi un mic dejun“, gîndise Caddie.

Dormise douăsprezece ore fără întrerupere, un somn greu, care însă nu o refăcuse, somnul ce urmează unei oboseli pricinuită îndeosebi de supărare ; un somn întrerupt de vise, de chipuri de coşmar întîlnite în cursul călătoriei : hamalii din Calais, tînăra franţuzoaică ce trăncănise toată noaptea, o femeie pe peronul din Dôle. Aceste chipuri păreau să se fi înfipt în creierul lui Caddie. La deşteptare, nu-şi dădu seama pe loc unde se află, ştia doar că era un loc care nu-i plăcea. În acest ultim an, cunoscuse o mulţime de locuri în care îi fusese penibil să se trezească : şcoala, unde priveliştea perdeluţelor albe ale cămăruţei de dormit şi a patului îngust de fier îi dădea im-

presia că se află în surghiun ; dormitorul din apartamentul lor londonez, care mirosea a închis și a mucegai și pe care-l împărțea cu Philippa, ceea ce însemna că ea era înghesuită într-un colț. La Stebbings, fosta odaie a copiilor îi rămăsese numai ei și o împodobise cu o „invazie de animale", după cum spunea Hugh : o colecție de cai de porțelan, podoabe de cupru provenind din hamurile cailor de corvoadă, o potcoavă aducătoare de noroc, fotografii de la alergări sportive tăiate din reviste de vînătoare, sau de cai celebri, și nenumărate instantanee ale lui Topaz, cu și fără ramă. „Sala trofeelor", denumea Hugh camera lui Caddie.

Astăzi, se trezi în ceea ce părea a fi o grotă umbroasă, invadată de clipocitul valurilor, și trecu un anumit timp pînă să-și dea seama ce căuta acolo ; desluși un plafon înalt, zugrăvit trandafiriu, pereții trandafirii, raze de soare filtrîndu-se printre storurile trase. „Ce ciudat e să dormi cu storurile trase, de parc-ai fi într-o cutie", gîndi Caddie. Un dulap apărea din penumbră, apoi o chiuvetă strălucitoare de porțelan, un scaun de care atîrna o formă ce semăna cu o rochie. A ei ? Mai era o toaletă cu trei oglinzi, în reflexe aurite, și Caddie sta întinsă într-un pat mare, cu stîlpi încrustați cu flori. Se ridică și atinse o floare cu mîna : era aurită. La piciorul patului se găsea un sul tare, în jurul căruia cearșaful se înfășurase cu totul. Caddie nu dormise pe perne. Perna și păturile zăceau împrăștiate pe podea.

De afară venea zgomotul pe care ea îl crezuse a fi al mării, un clipocit regulat ; erau valuri, vă-

lurele ; „Lacul“, gîndi Caddie. Da, se mai auzea și un duduit ce semăna cu acela al unui vapor cu aburi. Jos, în casă, cineva începuse din nou să cînte.

O migrenă surdă îi apăsa capul. Se simțea toropită, abrutizată, avea un gust acru în gură. În ajun, ea și Hugh băuseră din vinul oferit de Celestina. La un moment dat, se dădu jos din pat și se îndreptă cu greutate spre chiuvetă. Nu era nici un pahar, dar reuși să bea direct de la robinet. Nu curgea decît un fir de apă, care avea un gust ciudat și tare ; „are fier“, îi spuse Fanny ceva mai tîrziu.

Ochii i se obișnuiseră acum cu penumbra și observă că i se desfăcuse valiza și i se scoseseră hainele curate. Hugh și ea nu aduseseră decît tricouri, ciorapi și pijamale, dar rochia și pantalonașii ei fuseseră spălați și călcați, „așa de devreme !“ își spuse fetița. Se îmbrăcă, lăsîndu-și pijamaua pe jos — „după moda Caddie“, ar fi spus Fanny — și își perie părul. Peria și pieptenele ei de școlăriță aveau un aspect copilăresc pe toaleta cea mare. Nu se mai osteni să-și pună pantofii. Apoi trase cu urechea. Nu se auzea nimic decît clipocitul apei, cîntecul, și, din cînd în cînd, o lovitură de vîsle. Razele de lumină, străbătînd prin storuri, cădeau pe podea ; erau calde, de culoarea aurului vechi. „Trebuie să fie tare tîrziu“, gîndi Caddie, și se apropie de fereastră pentru a încerca să ridice storurile, dar erau prea bine fixate pentru puterile ei. Abia atunci zări o ușă cu geam ce dădea în afara odăii. O deschise cu ușurință și intră într-o mică loggia, aidoma cu cea a lui

Fanny, aşa cum Caddie avea să constate mai tîrziu. Ferestrele boltite îi reamintiră din nou tabloul reprezentînd Buna Vestire ; pardoseala de dale era de pe acum încălzită de soare şi picioarele goale ale lui Caddie încercară o senzaţie de căldură care contrasta plăcut cu răceala din camera de culcare. Puse coatele pe pervaz, pentru a privi afară.

Lacul clipocea lin sub soarele de dimineaţă ; aproape de ţărm, albastrul se schimba în verde deschis şi în locul acela valurile îşi răspîndeau răcoarea pe zidul de jos al grădinii. În grădina de sus, florile începeau să exale miresme calde ; roiau păsărelele şi, chiar de aici, Caddie putea auzi ciripitul slab care se răspîndea din coliviile Celestinei ; rîndunelele treceau ca săgeata prin faţa ferestrei. Dar, deodată, Caddie nu mai văzu şi nu mai auzi nimic ; jos pe terasă se găsea Rob, domnul Quillet, în şort şi în vestă de flanelă, cu braţele şi picioarele goale şi bine bronzate.

În ajun, Caddie nu fusese cu adevărat conştientă de prezenţa lui Rob ; îşi dăduse doar seama că se aşezase pe balustradă, cu ţigara în gură, că era brun, aşa cum spusese Philippa, şi îmbrăcat cu o cămaşă albastru închis şi pantaloni albi ; observase acest lucru, deoarece era pentru întîia oară că vedea un bărbat purtînd pantaloni de pînză albă. Totuşi, ca şi cum l-ar fi fotografiat în subconştient, acum, cînd privea în jos la el, îl recunoştea cu o precizie uluitoare. Se plimba încolo şi încoace, şi felul său de a se mişca făcea ca toţi ceilalţi oameni să pară ţepeni şi afectaţi, gîndi Caddie. Nu se ţinea atît de drept ca Dar-

rell, dar era... grațios. Acest calificativ părea curios cînd îl aplicai unui bărbat. Nu era cu adevărat frumos, avea un obraz prea slab. „Și nu are prea mult păr“, gîndi Caddie. Îi creștea mai mult spre spate, ceea ce îi făcea fruntea înaltă.

Pînă în aceste ultime zece zile, pentru Caddie adulții nu fuseseră decît niște umbre ; nimic din ceea ce spuneau sau făceau nu o interesa nici cît negru sub unghie. „Copiii tăi sînt complet absorbiți de ei înșiși“, îi declara adeseori Lady Candida lui Fanny, afirmație la care Philippa, Hugh și Caddie ar fi răspuns că, bineînțeles, așa și era ; dar Philippa și Hugh erau cel puțin conștienți de ceea ce se petrecea în jurul lor, în orice caz în măsura în care erau interesați, în timp ce Caddie se învăluia în coconul ei plăcut, pe care și-l țesuse pentru ea însăși : universul particular al lui Caddie și al lui Topaz. Fusese atît de brutal smulsă din el, încît, acum, părea sensibilă la cea mai subtilă schimbare de dispoziție și, în picioare, la arcada loggiei, cu ochii fixați asupra lui Rob, observa că el era foarte neliniștit. „Oare pentru că Hugh și cu mine am venit aici ?“ se întrebă ea.

„Copiii n-ar trebui să se amestece în treburile oamenilor mari“, spusese Gwineth ; „ba da, ar trebui“ se asigura acum Caddie. De pe acum, Hugh și ea dezlănțuiseră o reacție și, în această dimineață luminoasă, se simți plină de o încredere și o siguranță pe care numai visurile ce aveau drept eroi pe Topaz și pe ea i le mai dădeau. Fără a mai reflecta, coborî în grabă treptele scării de marmură și năvăli pe terasă.

— Hello, zise Rob.

— Bună ziua, răspunse Caddie.

Se silise să ia tonul distant cu care Hugh spusese şi el „Bună ziua", dar vocea ei, tărăgănind cuvîntul, îi trăda sfiala. Dacă Rob era într-adevăr îngrijorat, nu lăsa totuşi pe nimeni să observe acest lucru, umerii îi rămaseră uşor încovoiaţi, iar salutul său fusese perfect indiferent. Caddie îşi reaminti cu ce voce hotărîtă îl pusese, în ajun, pe Hugh la locul lui — „ceea ce tata sau mama n-ar fi fost în stare să facă, gîndi ea, şi apoi a obligat-o pe mama să meargă la masă în oraş, tocmai cînd am sosit noi, ceea ce Darrell cu siguranţă că n-ar fi izbutit". Nici Caddie nu crezuse acest lucru, pînă nu auzise plecarea bărcii cu motor. Simţi cum îi slăbeşte noua ei încredere în sine ; poate că Rob era şi mai de temut decît le apăruse în ajun. „Şi cum oare ar trebui să-i spunem ? se întrebă ea descurajată. Domnul Quillet, sau Rob ? Cum o numeau acum oamenii pe Fanny ? Nimeni nu mai ştie cum să-i spună cuiva pe nume", gîndi Caddie. Această problemă o făcea de asemenea să se simtă stingherită şi, trecînd prin faţa lui Rob, se apropie de balustradă şi-şi puse coatele deasupra, expunîndu-şi ceafa la căldura soarelui.

În faţa vilei, la mai puţin de un kilometru de acolo, de cealaltă parte a apei, se întindea un orăşel de-a lungul lacului ; de jur împrejur, în munţi, se înşirau incrustaţii bizare care, de departe, semănau cu faguri de miere, galbeni şi prelungi.

— Ce-i acolo ? întrebă Caddie.

— Limone, spuse Rob. Limone, orașul care a dat numele său lămîilor[1]. Sînt terase cu lămîi. Din cauza vîntului, lămîii trebuie să crească pe terase adăpostite.

Hugh și ea văzuseră că lămîile erau vîndute în tot lungul drumului; grămezi îmbietoare de lămîi și portocale, pe crengile cu frunze de un verde lucios, care se vindeau în cărucioare și etalaje de lemn, în orașe și sate; uneori, fructele formau, pe zidul ce mărginea drumul, piramide pe care le păzea un băiat în zdrențe. Dar Caddie nu mai spuse nimic.

— Te simți mai bine? întrebă Rob, Rob Quillet, domnul Quillet. Caddie dădu din cap. Cafeaua va sosi imediat. Azi dimineață, o luăm pe terasă. Se întinse și-și ridică obrazul spre soare. Ce mai miroase liliacul ăsta! spuse el.

Nu-i vorbea, observă Caddie, ca unui copil, ci ca unui egal; în această ciudată grădină, aerul era îmbibat de un miros proaspăt de rouă, și totuși Caddie n-ar fi admis superioritatea a nimic ce era italian.

— Liliacul trebuie să fi înflorit și la Stebbings, răspunse ea.

Dacă l-ar fi privit pe Rob, ar fi observat că marcase un punct. Figura i se înăsprise. „Aș fi preferat să nu fi cunoscut niciodată Stebbings, îi declarase el o dată lui Fanny. De cîte ori mă gîndesc, mă simt vinovat".

Cea mai grea încercare pentru Fanny consta în silința ce și-o dădea de a nu se gîndi la grădina

[1] În italienește, *limone* înseamnă lămîie. *(n. tr.)*.

din Stebbings. Aceasta îi aparținuse personal. „Eu am creat-o", pe cînd casa era a Ladyei Candida, care le-o cedase lui Darrell și lui Fanny după căsătoria lor, „astfel că locuința nu fusese niciodată a mea", spunea Fanny ; dar grădina o refăcuse ea, cu mîna ei înlocuise brazdele geometrice ale grădinarului prin tufișuri de trandafiri și straturi cu flori atît de dese, încît nu mai exista loc pentru buruieni. Grădina era cam dezordonată, dar se revărsa de flori și de „prietene intime", ar fi putut să spună Fanny. Muncise acolo ore întregi. Prentice tundea peluzele, tăia gardurile vii și se ocupa de zarzavaturi, „dar florile îmi aparțineau", zicea Fanny.

— Casa avea o atmosferă confortabilă, spusese Rob. Plăcută și fericită.

— Într-adevăr, întărise Fanny.

Stebbings avea odăi spațioase, ferestre cu pervazuri late, pe care se putea așeza un copil, după cum se putea așeza foarte comod și pe scară, pentru a citi. Mobilierul stil edwardian al Ladyei Candida consta din divane și scaune masive, mese solide, paturi de alamă. Cretoanele fuseseră atît de des spălate încît motivele se decoloraseră, căpătînd nuanțe crem, roz-deschis, albastru deschis și cafeniu. Rafturile erau ticsite de o adunătură heteroclită de cărți legate în piele, de „Penguins", manuale de bucătărie și de grădinărit, cărți pentru copii. Nimeni nu știa de unde proveneau anumite tablouri.

— Unele erau groaznice, spunea Fanny. Argintăria era frumoasă, dar sticlăria și porțelanurile erau uneori descompletate, de cît se tot spăr-

seseră, iar dulapul de rufe era o ruşine ; existau însă în permanenţă focurile de buşteni, vazele de flori, mesele îmbelşugate pentru invitaţii copiilor, o sumedenie de copii şi iepuri, găini, Danny, Thomas şi Topaz, îşi amintea Fanny.

Era o casă care fremăta de viaţă, şi Rob afirmase pe un ton melancolic :

— Niciodată nu-ţi voi putea reda toate acestea. O astfel de casă nu se cumpără.

— Un cămin niciodată nu se poate cumpăra, răspunse Fanny. Trebuie să ţi-l faci singur. O să ne facem unul.

Aici era cheia problemei.

— Unde ţi-ar plăcea să trăieşti ? îl întrebase adesea pe Rob. Cînd vom... cînd vom fi părăsit vila ?

Vorbiseră adeseori despre aceasta.

— Într-o ţară frumoasă, îi răspunsese Rob. Departe, dar nu chiar atît pentru a nu putea face naveta.

— Să faci naveta ?

— Între casă şi locul meu de muncă.

— Dar locul tău de muncă poate fi oriunde, replicase Fanny. Gîndeşte-te numai la toate locurile unde ai lucrat de cînd te cunosc eu : Whitcross, Africa, Roma. Acum, dacă turnezi *„Saladin"*, va fi Israel ori Iordania ?

— Asta înseamnă că putem trăi oriunde. Noua Anglie este foarte frumoasă, California de asemenea, cu toate că prefer Arizona.

— Dar... e în America.

— Se *poate* trăi şi în America, răspunsese Rob cu gravitate. Dar am putea locui la Paris,

dacă vrei să rămîi în Europa, sau poate vrei să trăiești aici, în Italia. Întreaga lume ni se oferă.

Ceea ce nu era același lucru, și el o știa prea bine, cu lumea proprie a Stebbingsului, care-i era mereu evocată. De aceea o întrebă pe Caddie pe un ton sec :

— Hugh s-a sculat ?

— Nu știu.

— Ei bine, spune-i să se scoale și să coboare. După cafea, mama voastră și cu mine vrem să vă vorbim.

Nu mai rămînea nici o îndoială ; deși nu poruncea în felul lui Darrell, totuși cînd acest Rob — domnul Quillet — îți spunea să faci ceva o făceai. Caddie urcă din nou scara și-l deșteptă pe Hugh.

Băiatul nu voia să se scoale.

— Ba da. A spus că trebuie.

Hugh răspunse că-l durea capul, îl durea stomacul și gura-i era cleioasă. Caddie, amintindu-și că și ea avusese gura amară cînd se trezise, se milostivi și-i aduse un pahar cu apă, dar cînd încercă să-l bea, pe Hugh îl cuprinse greața.

— Mi-e tare rău. Mi s-a întors stomacul pe dos.

— O fi din cauza oboselii, zise Caddie, citînd-o pe Gwineth.

— Nu. Se vede că am mîncat ceva...

Nu mîncase decît un singur lucru de care Caddie n-avusese parte : o bucată de pateu de carne de porc, oferit de o englezoaică, în autobus. Nu fusese destul de mare pentru a-i da și lui Caddie, „din nenorocire“, își spusese ea în clipa

aceea. Singura consolare a lui Caddie era mîncarea. Astfel își alina supărarea, după cum alții și-o îneacă în alcool. La Londra, „se ghiftuise", spunea Hugh, în timp ce el o adusese pe Gwineth la desperare ; în schimb, el mîncase toată bucata de pateu.

— N-ar putea să urce mama pînă aici ? întrebă cu o voce plîngăreață.

— Nu cred, spuse Caddie, amintindu-și de glasul lui Rob, iar Hugh se sculă mai mult în silă.

Cînd Rob vorbise de „cafea" în loc de „micul dejun", Caddie ar fi trebuit să-l suspecteze și să-și amintească de Elveția.

— N-aveți fulgi de ovăz, *porridge*, sau ouă ? întrebă ea de cum se uită pe masă.

— Aici, în Italia, nu, răspunse Fanny.

— Ar putea căpăta, dacă doresc, zise Rob. N-au decît să-i ceară Celestinei.

— Cînd sînt în Italia, trebuie să se comporte ca niște italieni.

— Nu văd de ce, cîtă vreme-s englezi.

Deși Caddie ar fi dat mult pentru a mînca un ou, sau chiar, mai bine spus, ouă cu șuncă, „dar s-o fi găsind oare costiță în această țară de sălbatici ?", n-avea de gînd să țină partea lui Rob și se încăpățînă să mănînce pînă la capăt cele două cornuri, deși coaja era atît de tare încît fu cît p-aci să-și rănească degetele. Hugh nu mîncă nimic.

— Hugh, ia cel puțin o chiflă.

— Nu-l sili să mănînce dacă nu-i este foame.

— Nu-l silesc.

Relațiile între Rob și Fanny păreau încordate. Tensiunea începuse din clipa cînd, în sfîrșit, apăruse Hugh.

— Hugh, te-ai sculat ?

— Am trimis-o pe Caddie să-l cheme.

— Vai, Rob, aș fi vrut să doarmă pe săturate.

— Nu pot face chiar ce vor. Sînt unele lucruri care trebuie puse la punct.

Și micul dejun se desfășură în tăcere. După ce Giulietta luase tava, Rob aprinse o țigară și începu :

— Acum...

— Da, trebuie să știm ce s-a petrecut, îl întrerupse Fanny, punîndu-și mîna pe cea a lui Hugh.

Voia să neutralizeze răceala lui Rob, însă Hugh își retrase mîna.

— Cum ați venit ?

— Cu trenul. Cu autobuzul. Pe jos.

— Da, dar...

— Stai, s-o luăm de la început, întrerupse Rob. Cum ați putut pleca fără să se observe ?

— Unde era... tata ? întrebă Fanny.

— Plecase cu o zi înaintea Philippei... și, cu toată indispoziția și agresivitatea sa, Hugh nu-și putu stăpîni un surîs gîndind la mutra pe care o va face Darrell cînd se va întoarce. Trebuie să se întoarcă astăzi.

— Dar Gwineth se afla acolo și ea a fost întotdeauna foarte grijulie.

— Da, spuse Hugh, și surîse din nou, dar inima lui Caddie se strînse.

Sărmana Gwineth nu avusese nici cea mai mică posibilitate să adulmece manevra. La gîndul că rămăsese singură în apartament și că va trebui să îndure interogatoriul lui Darrell, Caddie se simți tulburată.

— A fost îngrozitor, cît se poate de îngrozitor, spuse ea. Nu vă puteți închipui ce îngrozitor a fost.

Povestea sandalelor, a sandalelor ei de școală, fusese proverbiala picătură de apă. Ea și Hugh se duseseră să le cumpere a doua zi după plecarea Philippei la Paris, „cînd în apartament era și mai rău", gîndise Caddie.

Era greu de crezut că putea fi și mai rău căci, pînă la plecare, Philippa și Hugh nu încetaseră să se certe. „Înainte, niciodată nu era așa", își spusese Caddie, dar înainte fusese Fanny acolo. Ea jucase în mai mare măsură decît credea familia rolul de amortizor și de tampon. În apartament erau ciondăneli permanente ; Philippa se purta tiranic chiar și cu Gwineth ; Hugh era obraznic, iar Caddie avea veșnic lacrimi în ochi, ca un copilaș.

Altă problemă : lipsa de spațiu. La Stebbings, Philippa dispusese de mansardă, pe care Fanny o transformase în dormitor-salon, pentru ca fiica ei să-și poată primi prietenele. „Fetele care chicotesc și picupul care urlă", spunea Hugh. „Fete care-și scot pantofii, care aruncă peste tot poleiala tabletelor de șocolată, fete care stau tot timpul în odaia de baie sau la telefon". Acum invadaseră apartamentul londonez ; Caddie primise poruncă să o șteargă din salon și să stea în bucătă-

rie. Scîrbit, Hugh era obligat să iasă în oraş. La Stebbings, avusese un banc de dulgherie într-un garaj şi o cameră numai pentru el, dar în apartament, singurul loc destul de mare pentru a-şi instala telescopul era masa din sufragerie. Şi cum începea să lucreze, cineva voia să pună masa.

— Trebuie totuşi să mîncăm, spunea Gwineth.

— De ce nu în bucătărie ?

— Colonelul să mănînce în bucătărie !

— Da, desigur.

Gwineth răspundea că, în acest caz, se va vedea nevoită să-şi ia mîncarea în camera ei, pe o tavă.

— Dar de ce să nu mănînci cu noi ? Eşti neam prea mare ? întreba Hugh.

Ochii lui Gwineth care aveau culoarea şi limpezimea rîurilor din Ţara Galilor, patria ei, luau o expresie de tristeţe.

— Nu de asta, scumpule, spunea ea.

Niciodată nu ştiuse cum să-l ia pe Hugh.

Darrell nici pe atît.

— Darrell, asta rimează cu *barrel* [1], obişnuia Hugh să spună, ceea ce era o absurditate evidentă. Darrell era bondoc şi spătos, dar încă „bărbat frumos“, după expresia lui Gwineth.

— Mai ales în uniformă, spunea Hugh. În uniformă vezi mai puţin din el.

— Acum nu poartă uniformă, răspundea Caddie. Nici cînd călătoreşte în calitate de curier diplomatic.

[1] Butoi (engl.)

— O poartă numai cînd se duce la dineuri — o uniformă roşie, albastră şi cu aur, plină de medalii. Al dracului de şic! ironiza Hugh.

Era prea mult pentru temperamentul galic al lui Gwineth. În ochii ei, Darrell venea imediat după Fanny, în ierarhia semizeilor.

— Mi-e ruşine pentru tine, Hugh, spunea ea. Tatăl tău este un ofiţer şi un adevărat gentleman. Niciodată n-am cunoscut pe cineva atît de... atît de... drept ca el.

— Da, din punct de vedere moral şi fizic, aşa-i tata.

Hugh era silit să recunoască acest lucru, chiar şi în clipele sale de supărare. Caddie şi Gwineth, de asemenea, ştiau că de fapt îl admira pe Darrell şi că simţea pentru el aceeaşi afecţiune ca şi ceilalţi membri ai familiei.

— Tata-i totuna cu noi, ar fi zis Caddie.

— Da, este drept, trebui să mărturisească Hugh: drept din punct de vedere moral şi fizic.

Şi Hugh era tot aşa atunci cînd voia, dar acum se încăpăţîna să nu mai fie. „Se schimbase din toate punctele de vedere", spunea Caddie.

— Ar fi fost mult mai bine dacă tata l-ar fi lăsat pe Hugh în grija mamei, îşi dădea Philippa cu părerea.

Era, cum spusese o dată Darrell, precoce şi în acelaşi timp insuportabil cînd îşi ieşea din fire.

— Ţine-te tare! bombănea Darrell, enervat.

— Ia te uită! Ia te uită! Abia mi-ai spus să mă relaxez, îl zeflemisea Hugh.

Cu toate acestea, niciodată Darrell nu se arătase mai binevoitor, chiar indulgent, „încercînd

să fie și tată și mamă totodată" ; dar nici măcar Hugh nu-și permitea să facă ironii în această privință. Darrell își neglija clubul, lua copiii la prînz la restaurant pentru a o mai ușura pe Gwineth, le dădea bilete de teatru la matineuri, îi ducea să vadă Londra.

— Se silește să ne despăgubească, spunea Hugh.

— Cu neputință, răspundea Caddie.

Darrell știa bine că este cu neputință, mai ales că Hugh prefera să rămînă acasă pentru a-și monta telescopul. Atunci Caddie îl compătimea pe tatăl ei din toată inima, așa cum îi compătimise pe Hugh și pe Philippa.

Caddie căuta să-i facă servicii ; se furișa în odăița lui — Darrell lăsase camera cea mai spațioasă fetelor — și, în fiecare seară, îi făcea patul și-i punea pijamaua deasupra. O surprinsese pe cînd contempla o gaură într-un ciorap al lui.

— Dă-i-l lui Flip, o să-l cîrpească, îi spuse el.

Dar Caddie știa că Philippa era prea ocupată cu pregătirile plecării la Paris.

— Am să i-l dau lui Gwineth.

— Nu, nu, acum are prea multe pe cap.

— Pot să încerc să-l cîrpesc eu, dar nu prea sînt îndemînatică.

— Nu, nu-ți face griji. Ai și tu treburile tale. Am să-ți spun ce-o să fac. Îmi cumpăr ciorapi noi ; și băgă perechea în buzunar.

— N-are rost să ieși cu ciorapi în buzunar.

— N-aș vrea să-i vadă Gwineth ; o să-i zvîrl în lada cu gunoi.

Caddie se aruncase deodată de gîtul tatălui ei și-l strînse în brațe.

Niciodată Caddie nu se ciocnise atîta cu ceilalți membri ai familiei. Zilele treceau posomorîte, triste, lamentabile și goale.

— Îi lipsește maică-sa, spunea Gwineth, dar nu Fanny era ceea ce îi lipsea lui Caddie.

— Tată, pot să-ți vorbesc ? Ce... ce o să se întîmple cu Topaz ?

— Ei bine, doar nu-l putem aduce la Londra, nu-i așa ?

Observînd tonul jovial dar fals al lui Darrell, Caddie își simți inima strînsă ca într-o menghină.

— Sîntem oare obligați să locuim la Londra ?

— Este soluția cea mai simplă, Caddie. Eu sînt mereu obligat să mă deplasez. În curînd, Philippa va începe să studieze. Afară de asta, n-o să putem păstra Stebbings fără... mama.

— Nu ai putea... Caddie simțea că se angajează pe un teren periculos, dar trebuia să pună întrebarea. Nu ai putea s-o faci să vină înapoi ?

— Din cauza lui Topaz ? spuse Darrell, silindu-se, fără a reuși, să vorbească pe un ton nepăsător.

— A lui Topaz... și a altor lucruri ! A *tuturor !* strigă Caddie, dîndu-și drumul la supărare.

— Aș dori să pot, Diddie, dar...

Întrebuințase diminutivul de altădată și era pentru prima oară că îl vedea pe marele și puternicul Darrell redus la neputință. Dădea impresia că-și reține lacrimile. „Tata să plîngă ?“ gîndi Caddie încremenită. În adevăr, îi era cu neputință s-o privească, ochii parcă-i erau aburiți și

desena pe sugativă nişte omuleţi nostimi, cu braţe şi picioare pirpirii.

— Ai făcut treabă bună cu poneiul ăsta al tău, urmă el. Ştii că Will Ringells e dispus să-ţi dea pe el douăzeci şi cinci de lire ?

— N-am ce face cu cele douăzeci şi cinci de lire ale lui, răspunse Caddie.

— Şi apoi, într-o zi, dacă o să te pot trimite din nou la ţară, ai să-ţi poţi cumpăra un ponei şi mai bun.

— Nu vreau un ponei mai bun.

— Înţeleg, spuse Darrell. Bine, pentru moment, îl lăsăm unde se găseşte, la Ringells, ce spui ? Se simte bine acolo.

— Costă trei guinee pe săptămînă, murmură Caddie.

— Plătim un timp oarecare şi apoi o să vedem.

Darrell vorbise cu o voce foarte blîndă, care sună însă ca un dangăt de moarte în urechile lui Caddie.

„Ştiu ce-or să facă, gîndi fata. Or să-l vîndă pe Topaz, cînd eu am să fiu la şcoală."

Pînă la deschiderea şcolilor mai erau cîteva zile, însă Darrell trebui să plece din nou, pe neaşteptate. „O misiune secretă către o destinaţie necunoscută", spusese Hugh, sarcastic.

— Ar trebui să fii mîndru că ai un tată curier diplomatic, îl mustrase Gwineth.

Ei erau mîndri ; chiar şi Caddie vorbea adeseori cu orgoliu de funcţia tatălui ei, dar în cele din urmă mîndria i se spulberase ; de fapt în-

semna doar că Darrell mai mult lipsea decît era acasă.

„În definitiv asta s-a nimerit să fie tocmai bine“ comentase Hugh.

Plecarea Philippei iscase o discuție pentru că fata voise să călătorească în pantaloni.

— În pantaloni ! Lady Candida fusese îngrozită.

— Toate fetele poartă acum pantaloni, replicase Philippa.

— Nu toate și, în orice caz, tu, tu n-ai să porți !

În cele din urmă, Philippa fu nevoită să cedeze, căci Lady Candida amenința să retragă cele douăzeci de lire pe care făgăduise să i le dea ca dar de plecare. Totuși, Lady Candida refuză s-o însoțească la gară. „Își închipuie că asta este o *pedeapsă*“, spusese Philippa — și numai Hugh și Caddie asistaseră la plecarea trenului pentru Paris, „în mijlocul unui cîrd de fete“, comentase Hugh.

— Nu chiar un cîrd, erau doar opt, protestase Caddie.

— Niciodată n-am auzit asemenea hărmălaie.

Hugh și Caddie rămăseseră unul lîngă altul lîngă portieră, însă Philippa nu se ocupase de loc de ei, „decît doar pentru a-i lua peste picior“, precizase Hugh.

— Asta-i fratele meu cel mic, Hugh. Fetița asta pistruiată e Caddie.

— Uite cu ce ne pricopsim dacă am venit. Să mergem, îi ceruse Hugh.

Dar Caddie stăruise să rămînă :

— Flip face pe grozava. Tu știi că-i place la nebunie să facă pe grozava ; dar trebuie să existe cineva de la care să-și poată lua rămas bun. Toate celelalte fete au tați sau mame, tatăl lor *și* mama lor, zise Caddie.

Reîntorși în apartamentul care părea mai întunecos și mai trist ca oricînd, o găsiră pe Gwineth îngrijorată de pregătirea uniformelor lor școlare.

— Colonelul mi-a cerut să mă ocup de ele, dar nu mă pricep, mărturisi Gwineth mîhnită. Nu mă pricep. Mama voastră se ocupa întotdeauna de treaba asta.

La Stebbings, de trei ori pe an, casa răsuna de :

— A văzut cineva *Larousse*-ul meu ?

— Of, *mamă !* Nici măcar *batistele* n-au inițialele cusute.

— Mingile de tenis sînt ale mele.

— Caddie, nu mai mult de un kilogram de bomboane.

A face valizele pentru trimestrul de vară era o sarcină deosebit de delicată : haine călduroase, haine ușoare, flanele și încălțăminte de cricket, tricouri albe, șosete albe. Șorturi de tenis. Mingi în plase, costume de baie.

— Aveți nevoie de *toate* astea ? întrebă Gwineth.

— Doamne, Dumnezeule, nu, zise Hugh.

— Ba da... spuse Caddie.

„Dacă aș fi putut pleca la ei pentru o săptămînă, spusese Fanny lui Rob, avocaților și, în

sfîrşit, lui Darrell. Numai pentru a le pregăti lucrurile."

Încă în cursul unicei întrevederi cu ea, Darrell o tratase ca pe o străină. „Dar e o absurditate! strigase Fanny. Vinovată da, dar nu o străină." Darrell era străinul; Fanny nu şi-ar fi închipuit niciodată că ar putea părea atît de îmbătrînit şi de obosit. Rob îi spusese:

— Nu te duce să-l vezi. Îi vei scuti de o amărăciune suplimentară.

— Nu-l pot cruţa. Trebuie să lupt pentru copii.

— Nu va servi la nimic, Fanny.

— Dacă ar consimţi să-i luăm numai pentru o jumătate din timp.

— Va refuza, spuse Rob.

— Nu trebuie să refuze.

Dar Darrell se arătase neînduplecat:

— Tu ai ales, spuse el simplu.

— Nu, destinul a ales pentru mine.

Dar acest Darrell necunoscut era surd la tot ceea ce ea, străina inoportună ar fi putut să-i spună.

— Copiii mei, începu el, măsurînd cuvintele, Philippa, Hugh şi Caddie... Întrucît era Darrell, nu putea decît să se arate drept şi să se supună conştiincios hotărîrilor judecătorului. Vor putea să te viziteze din cînd în cînd. Vizite scurte.

„Parcă-i făcuse plăcere să adauge această precizare", gîndi Fanny şi putea să-l înţeleagă.

Primise o scrisoare de la Darrell, scrisă în timpul procesului, o scrisoare pe care n-o va uita niciodată şi la care nu putuse răspunde. „Dacă

i-aş fi răspuns, m-aş fi întors acolo, la ei", căci scrisoarea nu conţinea nici o învinuire, nu era decît o pledoarie desperată. *„Nu mă gîndesc doar la mine, ci la copii. Ba nu, mă gîndesc la mine,* scrisese Darrell. *Tu eşti soţia mea. Celălalt bărbat..."* Pentru Darrell, Rob era veşnic „celălalt bărbat", intrusul. *„Tu nu poţi distruge un întreg univers."* „Ba nu, acest univers nu se distruge, ar fi vrut să strige Fanny. Pentru că acest univers nu mai există." *„Nu vrei să revii? Nu poţi?* scria Darrell. *Îmi voi da toată silinţa să nu mă ating de tine. Dacă aş fi înţeles...* şi scrisoarea se termina cu: *„Te rog, te rog, te rog"*.

Fanny nu ştia ce anume i-a dat tăria necesară pentru a rupe scrisoarea şi a continua lupta.

— Philippa are peste şaisprezece ani. Nu-i vei putea interzice să mă urmeze, spusese ea.

— Cred că Philippa va hotărî să rămînă cu mine.

„Oare? Cu Rob care-i regizor?" se întrebase Fanny. Îşi cunoştea bine fata şi era încredinţată că, într-o zi sau alta, Philippa îi va sfîşia şi ea inima lui Darrell. Hugh? „Nimic, nimic din ce vei face nu va reuşi să-l despartă de mine!" îi aruncase ea în faţă lui Darrell. Vorbe absurde. Îi furnizaseră lui Darrell ocazia de a replica:

— Nimic din ce pot *eu* face. Dar tu uiţi un lucru. Poate că copiii nu vor avea dorinţa de a te vizita.

Fanny nu putea decît să încerce să se consoleze. „Dacă muream, s-ar fi descurcat ei şi fără mine, şi apoi o au pe Gwineth."

Fără știrea lui Darrell, Gwineth venise la aeroport pentru a-și lua rămas bun de la Fanny, la plecarea ei spre Milano. În ultima clipă, Fanny strînsese în brațe silueta familiară, cu toate că Gwineth îi oferea un aspect neobișnuit cu mantoul ei de oraș, mănușile gri, geanta neagră, pălăria de pai negru în care erau înfipte ace negre și figura ei țeapănă.

— Slavă Domnului că te au pe dumneata, spusese Fanny îmbrățișînd-o, și, cu o voce desperată : Gwineth, vezi ca Hugh să-și ia pijamalele călduroase ; la începutul trimestrului e încă rece. Pune-i cutii cu cîrnați și șuncă în geamantan, nu numai dulciuri. Trimite-i din cînd în cînd cîte o prăjitură.

Pe chipul lui Gwineth șiroiau lacrimi.

— Voi face cum e mai bine.

— Caddie e destul de mare pentru a-și coase acum singură numele pe rufărie. Hugh...

— Voi face tot ce se va putea.

— Scrie-mi.

— Nu prea sînt meșteră la scris ; dar Gwineth îi scrisese totuși.

— Trei rochii reglementare de bumbac, citea Gwineth acum pe lista lui Caddie. Un tricou reglementar...

„De ce trebuie ca totul să fie reglementar" ? întreba întotdeauna Philippa cu voce iritată. „Pentru că fetele au ideile lor", răspundea Hugh.

— Am găsit rochiile, continuă Gwineth, dar vor trebui lungite. Of, Doamne ! Mai e atît de puțin timp !

— Pot să le port şi scurte, o asigură Caddie, cu o voce plîngăreaţă.
— Şi ai să fii toată numai picioare.
— Taci, Hugh. Două rochii de bumbac... Degetul lui Gwineth urmărea lista din care silabisea cu mare grijă fiecare cuvînt. Una care să poată fi purtată seara. Ai din astea, Caddie?
— Da, dar îmi sînt prea mici, murmură Caddie.
Totul părea să fi devenit prea mic pentru ea.
— Trebuie să cumpărăm, spuse Gwineth. Ai să faci bine să te duci mîine să cumperi.
— Să merg *singură?* întrebă Caddie îngrozită.
— Putem s-o rugăm pe Lady Candida să meargă cu tine.
— Nu cu bunica, gemu Caddie. Vorbeşte despre mama cu toată lumea. Vino dumneata cu mine, se rugă ea.
— N-am să-ţi fiu de nici un folos în prăvăliile acelea. Philippa ar fi trebuit să te ajute înainte de a fi plecat.
— Era prea ocupată cu alegerea propriilor ei rochii, spuse Hugh. Trebuie să recunoaştem un lucru, Flip nu încearcă s-o facă pe mămica faţă de noi. Nici un pericol. Şi într-un subit acces de amabilitate, adăugase: Nu fi îngrijorată, Diddie. Am să-ţi aleg eu rochiile.
Se ţinuse de cuvînt şi Caddie spunea: „Sînt cele mai frumoase rochii pe care le-am avut în viaţa mea, şi mi-a ajutat să cumpăr un capot şi un costum de baie. A fost drăguţ cu toată lumea şi toată lumea a fost drăguţă cu noi."

Totul se petrecuse aproape în mod fericit pînă în clipa cînd se pusese problema cumpărării de încălţăminte.

„Sandale de vară reglementare", scria pe listă.

— Drace! izbucnise Hugh cînd fură aduse. Nu poţi avea picioare *atît* de mari!

— N-avem măsura dumitale, spusese vînzătoarea din prima prăvălie. Mergeţi să vedeţi la Daniel Neal. Acolo au pînă la numărul şapte.

— Nu port şapte, nu port decît cinci, ar fi vrut să răspundă Caddie, dar chiar şi la măsura cinci, sandalele aveau aspectul unor bărci.

— Bărci? Şalupe! Şlepuri! spusese Hugh.

Această impresie nu era provocată atît de înfăţişarea lor plată, cît de forma copilărească. „N-ar trebui ca fetele de vîrsta mea să fie obligate să poarte astfel de încălţăminte!" ar fi vrut Caddie să protesteze.

Dacă Fanny ar fi fost acolo, ar fi găsit o ieşire, un compromis între Caddie şi şcoală, dar Fanny nu era acolo, iar lui Hugh începuse să-i fie lehamite. Refuză să se lase tîrît în alte magazine şi, de altfel, Caddie mai trebuia să meargă la dentist pentru a i se examina dinţii înainte de a se întoarce la şcoală.

— Am să te las aici, spuse Hugh. Poţi să vii şi singură acasă, nu-i aşa? Vreau să-mi continui lucrul la telescop.

Plătise sandalele, care fuseseră împachetate.

„Va trebui negreşit să le port", gîndise Caddie. Cu ele şi cu rochiile de uniformă prea scurte, va fi întocmai cum o descria Hugh, toată numai picioare, glezne, genunchi, coate şi pistrui. Fanny

i-ar fi dăruit o rază de speranţă: „Nu-i decît perioada de creştere. Picioarele ţi se vor scurta. Şi cele ale Philippei s-au scurtat“ şi i-ar fi lungit rochiile. Ar fi însoţit-o pe Caddie la dentist, după care s-ar fi dus împreună să ia o şocolată sau o îngheţată; dar Fanny era în Italia, şi deodată, în prăvălia lui Daniel Neal, Caddie se revoltase.

Fu un acces de revoltă atît de violent, de năvalnic, încît o zgudui în mod vizibil. Şi îngloba în aceeaşi ură sandalele, dentistul, întoarcerea singură în apartament, lipsa lui Fanny, pe domnul Quillet, pe Darrell şi pe toţi oamenii mari: ura, desperarea, tulburarea şi tristeţea ei erau de aşa natură, încît azvîrli pachetele pe un scaun şi spuse cu vocea tremurîndă:

— Hai să nu acceptăm! Să refuzăm!

— Să refuzăm?

— Da, neapărat!

— Scumpul meu copil, despre ce vorbeşti?

Hugh, aşezat pe scaun, în aşteptarea restului, părea zvelt şi relaxat în costumul său de flanelă cenuşie, cu părul frumos periat şi pantofii bine lustruiţi. Alături de el, Caddie avea impresia că-i jerpelită şi boţită. Lucru curios, în timp ce acest contact violent cu viaţa adulţilor o instigase pe Philippa să dea frîu liber imaginaţiei romanţioase şi să se amăgească, acelaşi contact o aruncase pe Caddie în braţele realităţii, iar realitatea era urîtă, mai ales în ceea ce o privea personal.

„Asta se întîmplă pentru că eşti la vîrsta ingrată“, încercase să-i explice Gwineth, dar Caddie se credea hidoasă. „Hidoasă“! spunea ea pe

un ton disperat. Acum însă se simţea atît de furioasă încît totul îi era egal.

— Să refuzăm s-o lăsăm pe mama să plece. Să nu îngăduim, asta este ! Să refuzăm !

— Cum oare ?

Dar Hugh se ridicase de pe scaunul său.

— Să refuzăm să mergem la şcoală, spuse Caddie. Să refuzăm să mergem la şcoală sau să rămînem în acest apartament groaznic. Să refuzăm să trăim numai cu tata.

— Uşor de *spus*, dar... începu Hugh.

— Să n-o spunem. S-o facem.

— Dar cum ?

— Să nu ne mai întoarcem la şcoală, exclamă Caddie aproape gîfîind. Să plecăm, să fugim ! Şi într-o fulgerare îi veni inspiraţia : Să plecăm de aici. Să mergem s-o aducem pe mama din Italia.

VI

— Dar cum ați descoperit locul unde eram? întrebă Fanny. Cum ați știut ce trebuie făcut pentru a ajunge aici?

— Am întrebat, răspunse Hugh, dar chiar atît de simplu n-a fost.

Cunoșteau adresa. Darrell le-o dăduse; de fapt, cu acel prilej, Lady Candida „rezolvase într-adevăr problema", zicea Hugh.

— Trebuie să scrieți mamei voastre, le spusese Darrell și așternuse pentru ei, cu litere de tipar: „Villa Fiorita, Malcesine-sul-Garda Prov. Verona, Italia." Puteți să-i scrieți acolo.

— Nu, tată, mulțumesc, răspunsese Hugh. Nu mă gîndesc să-i scriu.

Darrell păruse surprins, recunoscător chiar, ca și cum Hugh i-ar fi făcut o deosebită cinste, dar se silea întotdeauna să fie drept.

— N-o judecați prea aspru pe mama voastră. Este și greșeala mea. Era prea singură.

— Ba nu, o judec aspru, spusese Hugh.

— Și e lesne de înțeles, întrerupsese Lady Candida. Voise să treacă o mînă prin părul lui

Hugh, dar el se depărtase numaidecît. Întotdeauna, copiii sînt cei care suferă cel mai mult, adăugase ea. Ei sînt victimele.

— Nu voi fi o victimă, declarase Hugh cînd fu singur cu Caddie. O victimă ? S-ar fi spus că această vorbă i-a rămas în gît.

— Ei bine, atunci n-ai decît să nu fii, îi răspunsese Caddie. Să refuzăm amîndoi ! Să plecăm !

Ea se gîndea vag să facă drumul pe jos, în felul lui Dick Whittington[1], să se îmbarce clandestin pe un vapor sau pe un vas de agrement cu destinația Franța și, o dată ajunși acolo, călătorind din nou pe jos, să străbată țara, nu prea știa cum, sau să facă autostop, cu cele de-ale gurii îngrămădite într-o basma mare, Hugh purtînd și o geantă de voiaj. Acum, roșea gîndindu-se la naivitatea planului ei ; de îndată ce-i acceptă ideea, Hugh se dovedi un organizator de prima mînă.

— Ne înțelesesem să plecăm în ziua cînd urma să ne întoarcem la școală, le explica el lui Rob și lui Fanny, pe terasă. Din fericire, data întoarcerii era aceeași pentru amîndoi. Încetul cu încetul, proiectul căpătă formă definitivă. Asta nu s-a făcut în cinci minute, așa cum vă povestesc eu.

[1] Personaj legendar care, fiind de foarte tînăr părăsit de toți afară de pisica lui, a pornit pe jos la Londra să facă avere ; a reușit, mulțumită pisicii, și a fost ales de două ori primarul Londrei. *(n. tr.)*.

Şi, istorisind, Hugh aproape că uitase de proasta sa dispoziţie, de durerea de cap şi de supărare.

— Da, planul a cerut timp.

— Dar nu şi telegramele, întrerupse Caddie. Te-ai gîndit numaidecît la ele.

— Cred că ar trebui trimise telegrame, îi spusese el surorii sale. A scrie e prea riscant. Niciodată nu am putea crea impresia că scrisoarea a fost compusă de tata sau de bunica, chiar dacă am bate-o la maşină.

Probabil că Hugh îşi trăgea puterea din faptul că-şi cunoştea limitele. Rareori se dovedea naiv.

— Da. Vom trimite telegrame.

— Care vor spune ce? întrebase Caddie şi Hugh recitase:

— „Regret anunţ întoarcere Candida imposibilă astăzi. Suspectă pojar. Scrisoare urmează. Semnat Clavering." Şi acelaşi text în ce priveşte lipsa mea, doar că adresat la Strode, precizase Hugh.

— „Suspectă" era ingenios, comentă Rob. Asta i-a ţinut în nesiguranţă.

— Da, m-am gîndit că vor aştepta alte ştiri.

Hugh îşi muşcă buzele. Era cît pe ce să-i spună „domnule" lui Rob.

Gwineth servise fără să vrea planurile lor, cerîndu-i lui Hugh s-o conducă pe Caddie la gară. „Din moment ce pleci şi tu, micuţul meu

scump. Fără îndoială, n-ar ține ca eu să-i spun la revedere pe peron, urmase Gwineth. Nu în fața tuturor colegelor ei."

Trenul lui Caddie pleca din gara Victoria.

— Faptul că totul se petrecea în aceeași gară complica lucrurile, continuă Hugh. Una dintre elevele de la Sfînta Anna ar fi putut s-o vadă pe Caddie și s-o recunoască, deși trenul nostru era la celălalt capăt al gării. Călătorii pentru continent trec printr-o intrare separată, îi explică el lui Rob. Afară de asta, timpul era scurt. Trenul pentru școală pe care urma să-l ia Caddie pleca la două și un sfert, iar al nostru la două și jumătate. A trebuit să alerg.

— Oare vă face numărătoarea? o întrebase el pe Caddie.

— Cine?

— Profesoara care vă însoțește la Bendry. Aveți desigur o profesoară cu voi?

— Da, de obicei e domnișoara Prescott. Are cu ea o listă și bifează numele pe măsură ce ne vede venind.

— Ah, la naiba! explodase Hugh. Ce ți-e și cu școlile astea de fete! La Strode, putem ajunge oricînd și oricum, de vreme ce ne prezentăm la apelul de seară. S-ar putea ca domnișoara Prescott să nu fie în curent cu telegrama și dacă nu te vede la gară, poate că va telefona acasă.

— N-ai putea să-i predai un bilețel? întrebase Caddie.

Dar un simplu bilețel oferea același risc ca și o scrisoare.

— Nu. O să ajungem în gara Victoria cu o oră mai devreme, hotărîse Hugh.

O s-o lase pe Caddie la bufet, în locul cel mai apropiat de trenul „Continental". În taxi, ea o să-și acopere părul cu un batic. „E atît de roșu, încît oricine l-ar recunoaște", și o să-și ascundă pălăria. Era obligată să plece cu panamaua pe cap, din pricina lui Gwineth, „și oricine ar putea zări oribila panglică de culoarea smaragdului [1], chiar și din celălalt capăt al gării.

— Ochelari de soare, mai adăugase Hugh, care începea să se amuze, și ai putea ține un ziar în față.

Hugh o va lăsa la o masă. „Ai să poți bea ceva și cumpăra unul sau două sandvișuri pe care le vom mînca în tren" — iar el va ajunge, cu răsuflarea tăiată, pe peronul de plecare al trenului pentru școală.

— Am să spun că m-a trimis tata, că era prea tîrziu pentru a mai telefona și că sîntem puțin dezorganizați. Cu siguranță că toți sînt la curent cu bîrfelile, adăugă Hugh pe un tom amar, și-și repetă rolul: „Sînt Hugh Clavering. Caddie, Candida, sora mea, este în pat. Doctorul crede că-i pojar. Nu e în stare să călătorească." O să am tocmai timpul să revin la tine, să te iau și să ne urcăm în tren.

[1] Panglica în culorile școlii. *(n.tr.)*

— Şi exact aşa s-a întîmplat, le declară el lui Rob şi lui Fanny.

Dar Hugh nu-şi dăduse seama ce însemnase chinul de a aştepta o jumătate de oră la bufet. „O jumătate de oră! O jumătate de veşnicie!" ar fi putut spune Caddie.

Urmînd sfatul lui Hugh, ţinuse un ziar deschis îndărătul paharului de oranjadă de un galben viu, de produs chimic — însă era incapabilă să bea sau să citească. O chinuia bănuiala că Hugh exagerase. Împopoţonată cu un batic şi ochelari negri, ghemuită în scaun şi aruncînd priviri neliniştite pe deasupra ziarului, atrăgea mai mult atenţia decît orice fetiţă cu panama şi tricou în culorile şcolii „de care-i plină toată gara", gîndea ea. Cu toate astea, nimeni n-o privise, nimeni nu-i adresă cuvîntul. În cele din urmă, aproape că ar fi dorit să se intereseze cineva de ea. Hugh va reveni oare la timpul hotărît? Şi ce-o să facă ea, dacă nu va veni?

Acele pendulei de la bufet arătară, în sfîrşit, ora două şi un sfert. Trenul şcolii urma să pornească, fetele se vor înghesui la ferestre pentru a flutura mîinile în semn de rămas bun, înainte de a fi duse spre siguranţa lumii lor închise, lumea pe care Caddie o cunoscuse de-a lungul celor trei trimestre precedente, timp cînd singura ei supărare fusese aceea de a părăsi Stebbings şi pe Topaz. Acum, colegele ei, şi Caddie de pe vremea aceea, îi apăreau asemenea copiilor pe care-i vezi în pozele ce arată depărtările însorite: nereali. Acest bufet era însă real, groaznic de real. Unde

s-o fi aflînd Hugh ? Domnişoara Prescott îl crezuse oare pe cuvînt sau pusese gheara pe el şi alergase să dea un telefon ? Dar n-ar fi avut timp. Îl predase oare poliţiei ? Caddie era moartă de spaimă. Domnişoara Prescott, Gwineth, ambele atît de drăguţe, se transformaseră în poliţiste, în duşmance, iar lui Caddie îi era inima cît un purice. Apatia ei, provocată de dispariţia lui Fanny, se risipea, aşa cum se risipeşte apatia după o amputare, cînd începe să se instaleze suferinţa ; şi aici era vorba de o amputare, care nu-i mai lăsa nici o raţiune de a trăi. „Dacă reuşim s-o aducem pe mama, la ce îmi va mai folosi acum ?" Un groaznic nod sufocant începea să se formeze în gîtlejul lui Caddie. Trebui să-şi scoată ochelarii negri, ale căror lentile erau aburite de lacrimi, iar lumina aspră şi albă o făcu să clipească. „O să pierdem trenul" gîndi ea. „Dar mi-e egal. De acum încolo, totul îmi va fi egal." Nodul se preschimbase în suspine tăcute şi dureroase, fără lacrimi, în clipa cînd vocea nerăbdătoare a lui Hugh răsună deasupra mesei :

— Grăbeşte-te, mocăito ! Am dibuit două locuri.

— Dar cum ştiaţi unde se găseşte Malcesine ? întrebă Fanny.

— Foarte uşor, spuse Hugh. Am pornit pur şi simplu de la adresa : Italia, Verona.

— Este un oraş. Îl arătase lui Caddie pe o hartă. Provincia de care aparţine trebuie să-l înconjoare. Malcesine-sul-Garda ; *sul* înseamnă „pe",

aşa presupun, şi Garda, ăsta e lacul, vezi, aproape de Verona, dar Malcesine, nu poate fi un oraş mare, probabil că este un sat, şi calea ferată se pare că nu ajunge pînă acolo. Vom fi nevoiţi să întrebăm dacă trebuie să coborîm la Verona.

Aici, Caddie putu să-i fie de oarecare folos.

— Îţi aminteşti de prăvălia cu jucării a lui Hamley ? întrebă ea.

— Hamley ?

— Cînd făceai colecţie de trenuri.

Asemenea pieilor-roşii, ori aidoma unui elefant, ea îşi amintea în cele mai mici amănunte faptele şi gesturile lui Hugh, ceea ce avea darul să-l enerveze.

— Sărmana mea fetiţă, ce legătură are asta cu Italia ?

— Află că vizavi de Hamley este o agenţie italiană de turism.

— Da, e adevărat, spuse Hugh. Cum de ţi-ai amintit acest lucru ?

Caddie îşi amintise pentru că în vitrinele agenţiei se găseau căruţe în miniatură, trase de căluţi de lemn, cu pene pe cap. De cîte ori avea drum cu fratele ei pe la Hamley, traversa să le vadă.

— Era un birou de turism numai pentru Italia. Ne-am putea informa acolo.

— Veţi călători singuri ?

Îngheţaseră. „Acum se încurcă lucrurile", îşi spuse Hugh, iar inima lui Caddie porni să bată îngrijorător ; întrebarea însă, nu era în fond decît

uzuală, iar cînd Hugh răspunse „Da", pe un ton rece și serios, funcționarul se duse doar să consulte indicatorul. Așa cum Hugh avea să-i atragă atenția mai tîrziu, Caddie adăugase cu totul lipsit de rost :

— Mergem la mama noastră.

— Înțeleg, spuse funcționarul. Pentru Malcesine, trebuie să mergeți cu trenul pînă la Desenzano.

— Desin... Nici chiar Hugh n-auzise niciodată acest nume. Sînteți bun să-l scrieți ? întrebă el.

„Desenzano", scrise funcționarul, care adăugă :

— Este una din cele două gări care deservesc lacul. De acolo, puteți lua autocarul sau feribotul.

Hugh dădu din cap, ca și cum aceste informații n-ar fi făcut decît să confirme ceea ce știa mai de mult, însă Caddie întrebă :

— Dar cum se poate merge pînă la Desenz... Desen...

— Desenzano ? Puteți lua avionul pentru Milano ; la clasa pentru turiști, biletul costă douăzeci și trei de lire și treisprezece șilingi, numai la dus. Sau avionul pentru Paris, nouă lire și unsprezece șilingi, iar de acolo luați expresul de noapte, care pleacă la ora 10,44 din gara Lyon.

— Nu există vreun tren direct ? întrebă Hugh, stîrnind admirația lui Caddie.

— Ba da, însă merge încet. Plecați din gara Victoria la două și jumătate după amiază și schimbați la Paris. Plecați din nou la miezul nopții, ajungeți a doua zi la unu și jumătate la

Milano şi continuaţi cu acelaşi tren pînă la Desenzano. Sosiţi acolo la ora trei. Călătoria dus costă zece lire şi patru şilingi. Cum această domnişoară nu are încă paisprezece ani, aşa cred, nu va plăti decît jumătate de bilet.

— Asta ne-ar conveni, spuse Hugh şi funcţionarul întrebă :

— Aveţi paşapoarte ?

— Fireşte.

— Sînt valabile ?

— Perfect valabile.

Abia apucase Hugh să vorbească şi-şi dădu seama că răspunsul lui era cel pe care nu trebuia să-l dea, iar Caddie se crezu din nou obligată să intervină :

— Desigur că-s valabile. Sînt noi.

Căpătaseră toţi trei paşapoarte cînd plecaseră în Elveţia, în ultima vacanţă de Crăciun. Copiii mai mici de şaisprezece ani sînt în general înscrişi pe paşaportul mamei lor, dar, pentru un motiv care nu li se explicase, ei nu fuseseră trecuţi pe paşaportul lui Fanny. Se şi fotografiaseră cu această ocazie ; şi nici chiar fotografiile de identitate nu reuşiseră să-l urîţească pe Hugh, deşi părea puţin saşiu, în timp ce faţa lui Caddie părea buhăită şi ursuză. „Pentru că n-aveam chef să plec în Elveţia. Voiam să rămîn la Stebbings şi să continui." N-avu nevoie să precizeze ce avea de gînd să continue. Pieptănătura îi scotea în relief o frunte uriaşă şi stătea gîrbovită, încît părea cocoşată.

— Şi acest paşaport nu va expira decît peste zece ani ! precizase ea.

— Dar nimeni nu v-a oprit? Nu v-a întrebat nimic? stărui Fanny. Credeam că minorii nu sînt autorizați să părăsească singuri țara.

— Călătoresc atît de des pentru a se duce de la o școală la alta, spuse Rob, încît au încetat de mult să mai atragă atenția. În zilele noastre, copiii găsesc că-i firesc să călătorească.

„Anumiți copii", l-ar fi putut corecta Caddie, dar de astă dată Hugh nu se putu împiedica să-i acorde lui Rob o privire aprobatoare. „În sfîrșit, cineva care nu-i trata pe copiii evoluați drept niște reduși mintali", își spuse Hugh.

Pașapoartele erau ținute într-un sertar al biroului lui Darrell. Acolo se mai găsea și ce-l interesa pe Hugh: plicurile în care Darrell păstra mărunțișul de bani străini, rămași din călătoriile sale; nu era vorba de sume mari, ci de monede diferite și de bancnote de mică valoare.

„Dacă am urmări, am putea ști întotdeauna în ce țară pleacă tata, după banii pe care-i ia cu el", spunea Hugh.

Cînd Darrell lipsea, îi încredința lui Gwineth cheia biroului, căci tot acolo păstra și ea banii pentru cheltuielile casei, cecurile pe care Darrell i le dădea în fiecare săptămînă, și sumele necesare pentru trusoul școlar al copiilor, precum și pentru deplasări. Gwineth era atît de înfricoșată să nu piardă cheia sau să nu i se fure cumva în această Londră în care n-avea încredere, încît o purta zi și noapte legată cu o panglică în jurul gîtului. Cum s-o sustragi fără ca să simtă? Răspunsul, ținînd seama că-i vorba de o persoană atît

de devotată ca Gwineth, era că nu exista nici un chip.

— Cu toate că niciodată nu ne-ar fi bănuit pe noi, spuse Hugh.

Se simțiseră cu atît mai mult îndemnați s-o cruțe pe Gwineth.

— Trebuie acționat cînd biroul e deschis, zise Hugh. La urma urmei, nu vrem decît pașapoartele noastre și ceva valută srăină.

Draga de Gwineth! Nu era frumos să i se joace această festă.

— Dar trebuie, accentuase Hugh.

Operația se dovedise destul de ușoară, ceea ce îi provocase noi remușcări lui Caddie. Ușoară, dar și cam diabolică.

— Trebuie să plătesc măcelarul, declarase Gwineth și se îndreptase spre birou, cu Hugh și Caddie pe urmele ei. Gwineth descuiase sertarul cu cheia și scosese un mic teanc de bancnote. Am schimbat un cec de zece lire, adăugă ea ; luă trei din ele, le numără cu grijă și le puse pe celelalte pe masă. Trei lire și patru șilingi, murmură cu ochii pe carnet. E mult prea scump, dar așa e la Londra, și luă portmoneul pentru a completa mărunțișul.

Hugh, în picioare, în spatele lui Caddie, întinse mîna, luă din teanc alte trei bancnote de cîte o liră și le strecură sub sugativă. În clipa următoare, Caddie începu să numere ceea ce rămăsese.

— Ai spus zece lire ? întrebă ea, cu o voce lipsită de siguranță. („Ca actriță nu faci nici două parale“, îi declară Hugh ceva mai tîrziu). Ai

luat jos trei, urmă Caddie, așa că ar trebui să fi rămas șapte. Și aici nu-s decît patru.

— Patru ? Chipul lui Gwineth se făcu vînăt, apoi se îmbujoră. Smulse bancnotele din mîna lui Caddie. Patru ! Dar sînt sigură... Uitați-vă ! Uitați-vă în sertar !

— Nu văd decît un cec, declară Hugh. Probabil că au căzut pe jos.

În clipa cînd Gwineth se aplecase să caute pe jos, Caddie îl zări pe fratele ei însușindu-și primul plic. Pe fiecare plic, Darrell însemnase cu scrierea sa îngrijită : „franci francezi, pesetas, mărci, coroane, etc." Pentru a-i îngădui lui Gwineth să caute în partea de sus a biroului, Caddie ridicase sugativa și, în același timp, cele trei bancnote.

— Trebuie să fie în portmoneul meu.

Gwineth devenise aproape incoerentă. Alergă spre bucătărie, lăsînd biroul deschis. O clipă mai tîrziu, Caddie o chemă cu o voce melodioasă :

— Gwineth, sînt aici. Le-am găsit. Privește. Sub sugativă !

Gwineth se întoarse la iuțeală, făcînd să tremure podeaua sub pașii ei, în timp ce Hugh, cu buzunarele pline, și cu două carnete plate sub vestă, ieșea fluierînd. Dar nu găsise monede mici italiene, numai o bancnotă de zece mii de lire. Se vede că Darrell o lăsase acolo din greșeală.

— *Zece mii* de lire ? întrebă Caddie.

— Asta face cam șase lire sterline.

— Atunci de ce nu le spun așa ?

Aceste mii și sute care dansau sarabanda în jurul lor, în Italia — două sute de lire pentru

un măr, o sută cincizeci de lire pentru un sandviş cu şuncă — păreau că fac parte integrantă din acea ridicolă exagerare, care provoca neîncrederea lui Caddie. „Aşa cum i-o provoca şi lui Darrell", declară Fanny. Zece mii de lire, dar :

— Nu era un furt, preciza acum Caddie mamei sale şi lui Rob. Am pus în loc banii noştri de buzunar. Hugh avea patru lire iar eu două, deci socoteala era aproape exactă.

. . . . .

— Aveam nevoie, continuă Hugh, de franci francezi şi elveţieni şi de lire italiene. Ne mai rămăseseră ceva bani elveţieni pe care-i aduseserăm de Crăciun.

— Cît aţi avut în total ? întrebă Rob.

— Nouăsprezece franci francezi noi.

— Şi şaisprezece centime, adăugă Caddie.

— ...monede mici. Mărunţiş. Şi doisprezece franci elveţieni.

— Şi şaptezeci de centime elveţiene, preciză Caddie.

— Şi aveam şi bani englezeşti.

Dar Caddie păstră tăcere asupra acestui lucru.

— Şi vom trece prin toate aceste ţări ? întrebase ea cu îngrijorare.

Aşa cum spunea Hugh, Caddie nu avea simţul aventurii. Gîndul la toate aceste ţări diferite nu făcea decît să-i mărească neliniştea plecării, şi avea să-şi amintească toată viaţa de anumite peripeţii ale călătoriei. La Folkstone, de pildă, unde lungul şir de pasageri cobora pasarela acoperită, îndreptată spre chei — erau de parcurs

cinci sute de metri pe jos pentru a ajunge la vapor — trebuiră să treacă peste obstacolul pe care-l reprezenta slujbaşul însărcinat cu verificarea paşapoartelor. Cu pardesiul lui de tweed şi mănuşile de aţă, acesta luase în ochii lui Caddie aspectul unui poliţist şi, fără să vrea, se dădu înapoi. Hugh îi trase un ghiont în spate.

— Mergi mai departe, gîsco. Dacă faci mutra asta se va bănui că nu sîntem în regulă şi or să ne aresteze !

O dată pe vas, Hugh o duse pe sora sa la *cafeteria* şi-i oferi o ceaşcă cu ceai. El luă o prăjitură, iar Caddie o tartă cu fructe. Tarta fu o decepţie ; o zeamă roşietică se prelingea de-a lungul unui aluat cenuşiu ; înăuntru erau cireşe tari ca talpa şi bucăţele de mere. *Cafeteria* mirosea a cauciuc, aburi şi a oameni nădușiţi. Plafonul părea că se umflă şi se apleacă.

— Sîntem pe mare, constată Caddie.

— Da, am părăsit portul.

— N-ar fi trebuit să mănînc tarta cu fructe, spuse deodată Caddie şi, tot atît de brusc : Vai, cît aş vrea ca mama să fie aici !

Cînd debarcară la Calais — care nu părea prea deosebit de Anglia — difuzorul răcni : „Pasagerii pentru trenul 32 !"

— Noi sîntem, spuse Hugh, ţîşnind alături de sora lui.

Luase biletele, două bucăţi de hîrtie roză pe care le ţinea într-o apărătoare.

„Trenul 32 şi călătorii pentru Paris se grupează la capătul pasajului spre *dreapta,* anunţa

difuzorul. Pentru acești călători, verificarea pașapoartelor și vama se vor efectua în tren."

— Cred că atunci vom fi prinși asupra faptului, declară Hugh.

Nu spusese asta decît pentru a o înfricoșa pe Caddie și pentru a-și dărui lui însuși un mic fior. Vorbele lui produseră efectul dorit.

Apoi veniră hamalii, oameni de o statură herculeană, în bluze albastre și cu șepci negre, care-și croiau drum prin mulțime și urlau în limba franceză. Pe chei, de-a lungul marilor baracamente, atîrnau pancarte în franceză : *Douane. Passeports ici. Calais, départ 7.40* [1], dar în tren înștiințările erau scrise în patru limbi :

Do not lean out of the window
Ne pas se pencher en dehors
Pericoloso sporgersi
Nicht hinauslehnen

— Va trebui să spunem *pericoloso sporgersi*, îi șopti Caddie lui Hugh, și *vietato fumare* [2].

Aceasta era captivant, dar cînd se înseră o impresie stranie de singurătate le întunecă voiajul. Dincolo de geamurile vagoanelor, lumina devenea albăstrie. Văzînd micile ferme franțuzești izolate, Caddie se gîndi la Topaz, așa că pentru o clipă uită că vedea Franța și nu Anglia, dar *le crépuscule* — care, îi spuse Hugh, însemna amurg — părea termenul potrivit pentru penumbra care in-

[1] Vamă. Aici se prezintă pașapoartele. Calais, plecare ora 7.40.
[2] Fumatul interzis *(it.)*.

vadase cîmpiile, nesfîrşitele cîmpii ; îţi dădeau impresia că satele erau foarte îndepărtate unele de altele, doar din cînd în cînd se vedea răsărind o clopotniţă singuratică, un castel. Chiar şi în compartiment domnea *le crépuscule ;* apoi un bărbat aşezat într-un colţ scoase tranzistorul şi un glas francez, răguşit, sparse tăcerea.

În vagonul restaurant avusese loc o scenă a cărei amintire o mai făcea şi acum pe Caddie să roşească. Un om trecuse pe culoar sunînd dintr-un clopoţel. Caddie înţelese imediat ce însemna acest lucru. „Din instinct", spuse Hugh, şi-i urmară pe ceilalţi călători de-a lungul unui coridor interminabil, trecînd pe lîngă nişte cuşete ce păreau că adăpostesc familii întregi şi pe lîngă vagoane de dormit luxoase ; dar cînd Hugh zări vagonul restaurant, se opri pe loc, cuprinse cu privirea plafonul alb şi împodobit, covorul roşu, scaunele de pluş roşu, feţele de masă albe, chelnerii în veste albe, şi murmură :

— E al dracului de scump.

Caddie era prea flămîndă pentru a se sinchisi de preţ.

— Întreabă-i cît trebuie să coste.

— Nu pot. Vezi doar că este prea scump, dar şeful chelnerilor se şi apropiase, le indică o masă, le strecură şervete pe genunchi, le întinse meniurile, apoi dispăru pentru a se ocupa de alţi călători.

Présenté par le chef de brigade Atlas [1] citiră ei scris în litere de aur. Restul era la fel de im-

[1] Prezentat de şeful echipei Atlas (fr.)

presionant. *Potage cressonnière. Suprême de colinelino Eloïse*[1]... Nu merseră mai departe. *Prix fixe : 18 N.F.*[2] citi Hugh.

— Ce vrea să însemne asta ?

— Asta înseamnă că o să renunţăm la masă.

— Dar... vai, Hugh !

— Optsprezece franci noi, o mie opt sute de franci vechi. Asta face treizeci de şilingi de persoană.

— Treizeci de şilingi pentru *o masă ?*

— Da. Haide. N-am atîţia bani.

— Dar...

— Nu-i am. N-avem destui franci francezi.

— Nu poţi întreba, poate ne-ar putea servi un *singur* fel ? Măcar o supă ?

— Trebuie să iei tot meniul.

Caddie era disperată.

— N-ai putea să le spui că sîntem copii ?

Hugh o fulgeră cu privirea. Se ridică, aruncă şervetul, trecu furtunos prin faţa şefului chelnerilor şi ieşi din vagon, cu obrazul ca sfecla ; proiectată printre mese de balansul trenului, Caddie îl urmă.

Scoaseră din plasă sandvişurile cumpărate la bufet. Pe vas, Caddie pusese plasa pe parapet şi pîinea era udă.

Din acea noapte, Caddie îşi aminteşte mai ales lungul traseu al traversării Parisului, de la o gară la alta ; avusese o viziune trecătoare a străzilor, dintre care unele erau spaţioase şi plantate

[1] Supă de cresson. Măruntaie de potîrniche, Eloise (fr.)
[2] Preţ fix : 18 franci noi (fr.).

cu arbori ; trotuarul uneia dintre ele era luminat feeric ; văzuse case înalte cu ferestrele luminoase, stații goale. Era ca una dintre acele călătorii în tren, cum se văd la cinematograf. Timp de o veșnicie, întreruptă doar de zguduituri lente și scîrțîieli tînguitoare, Hugh și ea rămăseseră așezați în tăcere în colțul lor, cu luminile și umbrele trecîndu-le peste chipuri. Caddie ațipi și fu trezită de o oprire bruscă, însoțită de un scrîșnet de frîne. Toți călătorii se ridicaseră. Era gara Lyon în miez de noapte.

— Cum o să știm ce tren trebuie să luăm ? întrebă Caddie cuprinsă de panică.

— Acesta, spuse Hugh indicînd trenul din față.

— Ești *sigur ?*

— Lumea se urcă în el, dar putem merge să vedem numărul în față.

— Numărul lui ? Care este ?

— 519.

— De unde știi ?

— Scrie pe bilete. Hugh se arătă răbdător. Vino ! O să mergem de-a lungul trenului și o să căutăm vagonul nostru.

O dată mai mult, felul în care fratele ei se descurca îi provoca lui Caddie o admirație respectuoasă. Avea aerul aproape al unui băiețaș, cu ochii înroșiți, părul zburlit, obrazul prăfuit și gulerul cămășii mototolit, dar știa ce avea de făcut și trenul din fața lor era cu adevărat 519.

Abia în zori începură să regrete hotărîrea lor. „N-ar fi trebuit să plecăm, gîndea Hugh. A fost o idee stupidă. Caddie sută-n sută !" O privi pe

sora sa, șezînd în fața lui și simți că aproape o urăște. În momentele acelea de neliniște, Caddie se gîndea că ar fi fost preferabil să se afle în apartament. Roțile îi dădeau impresia unor ciocăneli în cap, care repetau : „A fost stupid, stupid, stupid ! Niciodată n-o să ajungem acolo."

La un moment dat, se deșteptă tresărind :

— Hugh ! Hugh !

— Dormi, mormăi Hugh, dar Caddie nu putea dormi decît pe apucate.

O franțuzoaică tînără ce se găsea în compartimentul lor, stătuse toată noaptea pe culoar și trăncănise. Fata era în pantaloni. Deci, Philippa avea dreptate : fetele călătoresc în pantaloni. La Dôle, o femeie ședea în gară, pe o bancă, cu o grămadă de bagaje lîngă ea. Ce-o fi făcînd acolo, la trei dimineața ? Cînd se deșteptară, se iviseră zorile, un revărsat de zori albicios, de o paloare neobișnuită, iar trenul oprise. Erau la Vallorbe, la graniță, o anunță Hugh.

— La granița italiană ? întrebase Caddie, nădăjduind mereu.

— Nu, gîsculiță. La granița elvețiană.

„În Elveția, am luat un mic dejun", îi lămuri Caddie pe Rob și pe Fanny.

Iată de ce a păstrat și mai tîrziu o părere bună despre această țară.

De astă dată, vagonul restaurant părea mai puțin luxos ; scaunele erau din lemn și piele, pe mese erau farfurii albastre, fiecare avînd deasupra o farfurioară și o ceașcă, iar ceștile erau la fel de mari ca și paharul lui Darrell. Un bărbat cu

un coş plin de chifle făcu înconjurul vagonului : *„Deux pour chaque personne, Deux“* [1], striga el.

Hugh o avertiză pe Caddie :

— Numai două.

Cafeaua şi laptele fură turnate în fiecare ceaşcă şi pentru fiecare persoană ; mai era şi o farfurioară cu gem şi două spirale de unt. Nu era prea copios, dar era bun şi toată lumea păru deodată să se lumineze.

— Acum nu ne mai pot sili să ne întoarcem, spuse Hugh. Prea am făcut mult din drum.

El şi Caddie, aşezaţi unul lîngă altul, rupeau din chiflele crocante — Caddie remarcase cu surprindere că oamenii le muiau pe ale lor în cafea — şi beau din cafeaua cea bună şi se simţeau aproape fericiţi ; dar micul dejun a costat foarte scump, trei franci şi jumătate pentru o ceaşcă de cafea şi două chifle.

— Şi gem şi unt, preciză Caddie.

— O bucăţică de unt, o linguriţă de gem. Aproape cinci şilingi !

Hugh avusese intenţia să mai comande două porţii din micul dejun „dar n-aveam paisprezece franci elveţieni“, explică el.

Tînăra franţuzoaică îi părăsi la Brigue ; acum, oamenii urcau şi coborau pentru distanţe scurte ; numai Hugh şi Caddie păreau să continue o călătorie nesfîrşită. Biletele lor de culoare roz fuseseră de atîtea ori perforate, încît erau murdare şi mototolite. Localnicii se arătau prietenoşi, dar ţigările lor răspîndeau un miros „groaznic“, spuse

[1] Două de fiecare persoană. Două. (fr.).

Caddie. „Pestilențial", întări Hugh. Cu toate acestea cînd un domn îi oferi o țigară, o fumă pînă la capăt, cu tupeu. „Fumez deseori la școală", lămuri el.

Mirosul de tutun îi îmbîcsise. Nu putură să se spele pe față, căci nu curgea apa la toalete.

La granița italiană, Domodossola — „Ce nume !" — se verifică din nou pașapoartele și bagajele, dar de astă dată, chiar lui Caddie îi pieri orice teamă și fredonă : „Sîntem în Italia, în Italia", în timp ce trenul își reluă drumul ; totuși oboseala începea să pună stăpînire pe ei ; iar dimineața fusese un talmeș-balmeș de impresii confuze. Peisajul părea să fie un șir de lacuri ; decorul unuia dintre ele era întocmai așa cum își închipuise Caddie Italia ; case cu ziduri ocru, cu olane negre ; două insule în mijlocul apei, flori, magnolii și — ceea ce Caddie luase drept trandafiri — pînă ce Hugh o informă că era vorba de tufișuri de camelii, înalte cît copacii.

— Sîntem la Garda ?

— Nu, n-am ajuns nici măcar la Milano. Este lacul Maggiore.

Și apoi, pe nesimțite, ajunseră la Milano, sub un acoperiș boltit ca un hangar, în mijlocul unei mulțimi grăbite pe peron, într-un tumult de strigăte, de șuierat de aburi.

Acesta fu momentul cînd Hugh încercă în zadar să schimbe bancnota sa de zece mii de lire. Pe peron erau cărucioare „care vindeau tot felul de lucruri bune", spuse Caddie. „Dar omul n-a vrut să ia bancnota. Ne-a spus să mergem la ghișeu și s-o schimbăm. Trenul putea să plece însă

dintr-o clipă într-alta și noi care *muream* de foame".

Milano, Brescia. În după-amiaza fierbinte și orbitoare, hurducîndu-se tot timpul, trenul străbătu o cîmpie cultivată, pe lîngă un șir de munți joși ; în depărtare, se iveau alți munți, înalți și albăstrui, cu vîrfuri ce dispăreau pe după nori. Zăriră, pe o colină, ceea ce trebuie să fi fost o mănăstire cu intrîndurile boltite ; niște boi arau prin cîmpurile înflorite, sate mici apăreau, iar Hugh îi spuse :

— Mai aranjează-te și tu un pic, aproape am ajuns.

La gara din Desenzano, în curtea acoperită cu pietriș și înconjurată cu begonii, aștepta un autobuz albastru. Lîngă el, pe o pancartă galbenă scria cu litere mari : „Salo, Gardone, Limone, Riva".

— Nu Malcesine ? întrebă Caddie cuprinsă de îngrijorare.

— Autobusul ăsta merge de-a lungul celuilalt mal al lacului ; dar ochii pătrunzători ai lui Hugh descoperiră o pancartă care le depășea pe celelalte : „Sirmione, Garda, Malcesine, Riva."

— Iată-l pe-al nostru, spuse el.

— Dar cînd pornește ?

— Este pancarta următoare, deci trebuie să fie autobusul următor. Aș face mai bine să schimb bancnota la ghișeu.

Caddie avu impresia că se scursese o oră, dar după douăzeci de minute, un al doilea autobus înaintă și, într-adevăr, pancarta fu pusă la locul ei. „Sirmione, Garda, Malcesine."

Urcară. Interiorul semăna mai mult cu o diligență decît cu un autocar ; fotolii de piele roșie, fiecare spătar fiind împodobit cu un tablou, portbagaje argintate, iar culoarul acoperit cu un covor.

Șoferul se apropie.

— Malcesine, spuse Hugh, ridicînd două degete. Pronunțase Mal-si-ziny, cu accentul pe „Mal".

„Accentul teutonic", comentă Rob.

„Mal-si-ziny", dar șoferul nu înțelese. În cele din urmă, Hugh trebui să-i arate harta.

— Ah, ah ! Malcesine ! spuse omul, ca și cum cuvîntul s-ar fi scris pe englezește „Malchesinay", cu toate silabele pe același ton. Toți călătorii izbucniră în rîs și Hugh, care nu roșea niciodată, se îmbujoră pînă în vîrful urechilor.

Drumul a fost lung. Cei doi copii căzură într-un somn agitat. Avură viziuni fugitive de case și porturi, cu trandafiri cățărați pe arbori. „Să fie oare cu putință ?" Percepură vag că autobusul se îndepărta de lac pentru a se angaja pe întortocheatele drumuri de munte, că se oprea și pornea. Oamenii se îmbulzeau pentru a se urca în mașină ; Caddie fu surprinsă văzînd că școlărițele, chiar și cele mai mari, purtau șorțuri negre ; Hugh, care avea dureri de cap, se strîmbă auzind germana gutturală a turiștilor. Nu se treziseră de-a-binelea decît o singură dată, atunci cînd o englezoaică, după ce făcuse aproape tot drumul cu ei de la Desenzano, îi oferise lui Hugh o bucată din pateul de porc, pe care se pregătea tocmai să-l mănînce.

— Credeam că-ți va da și ție, îi spusese el lui Caddie. Altfel nu l-aș fi înfulecat așa.

— Erai și tu înfometat, îl consolase Caddie, pe un ton înduioșat.

În sfîrșit, „Malcesine, Malcesine !“, strigă șoferul. Se ridicară, dar aveau picioarele atît de înțepenite încît fură cît pe-aci să cadă ; autobusul nu era chiar atît de confortabil pe cît părea. Hugh coborî valizele. Caddie luă pardesiile și geanta de voiaj și rămaseră singuri pe un drum prăfuit, mărginit de prăvălioare.

— V-ați dat jos la Malcesine ! exclamă Fanny. Bieții mei copii ! Dar autobusul trece chiar prin fața porții noastre. Vila este la doi kilometri de sat.

— Știu, spuse Hugh. Știm, deoarece am făcut drumul pe jos !

— Ce nu înțeleg, spuse Fanny, după ce povestiseră totul, ce nu înțeleg este cum ați făcut rost de bani. Ați avut cîțiva franci francezi și cîțiva franci elvețieni și bancnotele. Spuneți că ați pus banii voștri de buzunar în birou, cu titlu de despăgubire — socotesc asta foarte corect din partea voastră — dar a trebuit să plătiți biletele în bani englezești. Călătoria a trebuit să coste aproape douăzeci de lire.

— Șaisprezece lire, cincisprezece șilingi și șase pence, preciză Caddie.

— Unde le-ați găsit ?

Urmă o tăcere. Hugh își privea picioarele. Caddie se înfundă din ce în ce mai mult în scau-

nul ei, încît nici nu i se mai vedea obrazul. În sfîrșit, Hugh rosti :

— Caddie l-a vîndut pe Topaz.

— L-a vîndut pe Topaz ? ! Fanny scosese un țipăt.

— Trebuia. Nu putea să-l adăpostească în apartament.

Ultima dată cînd se pronunțaseră aceste cuvinte, fusese chiar în apartament. Caddie era surprinsă de indiferența lui Hugh în ce privea partea financiară a călătoriei. Douăzeci și trei de lire cu avionul, asta ar fi însemnat patruzeci și șase de lire pentru amîndoi. Zece lire și patru șilingi, pentru Hugh, cu trenul obișnuit, și tariful pe jumătate pentru Caddie, asta făcea cu totul cel puțin cincisprezece lire și șase șilingi, dar, în mod misterios, totalul se ridicase la mai mult.

— Unde o să găsim toți acești bani ? întrebase ea cu nevinovăție, fără a bănui de loc răspunsul.

— Știu eu unde, răspunsese Hugh.

Elaborase planul în cele mai mici amănunte, cu o asemenea ingeniozitate, încît nu exista nici o posibilitate de a se găsi o portiță de scăpare.

„Dragă domnule Ringells, scrise Caddie, în caligrafia obișnuită la școala Sfînta Anna. *Tatăl meu mi-a spus că reflectați să cumpărați poneiul meu, Topaz...“*

— Nu pot, Hugh, nu pot scrie așa ceva.

„...pentru douăzeci și cinci de lire.“ dictă Hugh, și adăugă :

— Trebuie să scrii chiar tu, pentru că Topaz e al tău.

„Întrucît sîntem nevoiţi să locuim la Londra, ne-am gîndit că ar fi preferabil...“ Pe pagină apărură nişte pete mari, dar Hugh nu ţinu seama de ele ; oricît de dornic de perfecţie ar fi fost, n-o obligă pe Caddie s-o ia de la început. *„Fratele meu şi cu mine vom trece vineri să vă vedem, cam pe la amiază. Tatăl meu mi-a cerut să vă scriu această scrisoare.“*

— Semnează, spuse Hugh.

„A dumneavoastră, cu toată stima, Candida Clavering.“

„A dumneavoastră, cu toată stima, Candida Clavering“, scrisese Caddie şi Hugh dictă : *„P.S. Nu s-ar putea să-mi plătiţi cu bani peşin, fiindcă aş vrea să cumpăr o rachetă de tenis şi o bicicletă ?“* Dar Caddie refuză să săvîrşsască această ultimă înşelătorie. Hugh fu nevoit să-i imite scrisul şi să adauge el însuşi fraza.

Prevăzuse totul.

— Îi vom spune lui Gwineth că te duc la Whitcross ca să-ţi iei rămas bun de la Topaz înainte de a te întoarce la şcoală, ceea ce era chiar adevărul, în afară de „înainte de a te întoarce la şcoală.“ Ideea era atît de rezonabilă, încît Gwineth le dădu chiar şi bani să-şi ia bilete.

Topaz era într-o boxă. Domnul Ringells îl adusese : „Pentru ca sora dumitale să-l poată vedea, îi spuse el lui Hugh şi adăugă : Este un ponei mic şi frumos.“

Un ponei mic şi frumos !

— Copitele îi sînt pline de noroi șopti Caddie fratelui ei.

— Și la Stebbings erau la fel!

Dar, incontestabil, Topaz nu mai era micul ponei bine întreținut de pe vremea cînd Caddie se ocupa de el. Părul îi era aspru, iar urechile pline de praf.

— Eu nu lăsam un fir de praf pe el.

Acum, copitele erau murdare de noroi uscat și de bălegar.

— O să capete chelbe, îl apostrofă cu asprime Caddie pe domnul Ringells.

Poneiul avea apă și fîn și era rotofei; bine, dar:

— Îi dați uneori și morcovi? Privirea lui Caddie scruta chipul domnului Ringells, ca și cum l-ar fi obligat să mărturisească ce fel de om era. Sau mere or zahăr?

— Copiii îl răsfață tot timpul. Nu vă neliniștiți, răspunse domnul Ringells.

Dar Caddie se neliniștea.

— Va deveni poneiul unei școli de călărie, nu va mai aparține nimănui, spuse ea.

În tren, la întoarcere, oftă:

— Se obișnuise să fie iubit. Ce *gîndește* el oare?

Dar Hugh îi dădu un sfat:

— Cînd ești o făptură omenească, e mult mai bine să nu te întrebi niciodată ceea ce ar putea să gîndească animalele.

Apoi făcu un lucru pe care Caddie nu-l văzuse făcînd decît o singură dată înainte: îi petrecu brațul în jurul umerilor și o strînse foarte tare. În

ziua — era mult de atunci — cînd pornise pentru prima oară la școală, Hugh se întorsese brusc din drum înainte de a se urca în mașină, alergase înspre Caddie și o strînsese cu putere, tăcut, în brațe. Micuța Caddie din vremea aceea fusese copleșită de tandrețe și de uimire. Acum, în trenul spre Whitcross, nu simți absolut nimic.

Pe terasa vilei, Fanny era aceea care plîngea. Sărise în sus :

— Caddie, va trebui să-l recăpătăm pe Topaz, o să-l obligăm pe domnul Ringells să ni-l revîndă. Rob și cu mine vom avea în curînd o casă, probabil la țară. Îl vom răscumpăra pe Topaz, oriunde se va găsi, și ți-l vom păstra. Îți făgăduiesc.

Dar silueta chircită pe scaun, la capătul mesei, nu se clinti și Rob i se adresă lui Fanny :

— În locul tău aș lăsa-o în pace pentru moment.

— Dar tu nu știi ce înseamnă Topaz pentru ea, Rob.

— Bănuiesc.

— Hugh, cum ai putut ? Cum ai putut ?

— Ce vrei să spui, cum am putut ? Hugh înălță capul, cu un aer sălbatic. Nu eu am obligat-o pe Caddie să-l vîndă pe Topaz. Ci tu.

— Asta-i adevărat, spuse Rob înainte ca Fanny să fi putut protesta.

Erau cît pe aci să se piardă într-un labirint de emoții, și Rob luă un ton aspru :

— Orice ar fi, nu trebuie să făgăduim mai mult decît putem face. Pînă cînd vom găsi o casă,

Caddie va fi poate prea mare pentru a avea un ponei şi...

Dar Fanny nu putea îndura s-o vadă pe Caddie ghemuindu-se tăcută în scaunul ei.

Se depărtă de Rob şi se duse să îngenuncheze lîngă fata ei.

— Poate că nu-l vom putea răscumpăra pe Topaz, spuse ea. Dar niciodată n-am să uit, niciodată, ce ai făcut tu ca să vii să mă vezi. Să-l vinzi pe Topaz ! Glasul lui Fanny tremura. Şi această lungă, lungă călătorie ! Întinse mîna lui Hugh. Oh, scumpii mei, dacă aţi şti ce înseamnă asta pentru mine... aţi fugit de acasă pentru a mă vedea.

Hugh rămase tăcut, dar Caddie revoltată, îşi ridică faţa.

— Noi n-am fugit de acasă pentru a te vedea, spuse ea. Noi am venit să te luăm.

VII

Tăcerea care urmă acestor cuvinte fu ca o sfidare: nimeni nu răspunse, nimeni nu comentă nimic. Fanny se ridică și apoi se așeză din nou. Chipul lui Rob rămase lipsit de expresie, dar după o clipă întrebă:

— Tatăl vostru se întoarce astăzi?

— Trebuia să se întoarcă ieri seara.

— Atunci desigur va fi primit telegrama mea. Fanny, alarmată brusc, se întoarse:

— Rob, ce-ai scris în telegramă?

— Că îi voi instala pe Hugh și pe Caddie în avionul care pleacă din Milano în seara asta.

— Astă-seară? Nu, Rob!

— Ba da. Este un avion care părăsește Milano la ora șase și douăzeci și cinci. Nu că n-am ține să vă avem aici, se adresă el copiilor. Dimpotrivă. Și nădăjduim că veți reveni, dar înțelegeți, vă trebuie autorizația tatălui vostru.

— Rob! Fanny scoase un geamăt. După toate cîte au făcut?

— Mi-e teamă că da.

— După ce-au dat dovadă de atîta curaj și ingeniozitate?

— Da, a fost ingenios. (Hugh se bucura de faptul că Rob trecuse curajul sub tăcere.) Ingenios, dar vrednic de mustrare din punct de vedere legal și moral, și noi nu trebuie să-i încurajăm pe această cale.

— Hugh pare bolnav, Rob. Nu este în stare să călătorească.

— O noapte în plus nu-i va face rău. Cu avionul, nu durează mult. Văzînd obrazul chinuit al lui Fanny se înduioșă. Noi am făcut o învoială, draga mea.

— Eu nu.

— Ba da, din moment ce ai acceptat procesul de divorț, și adăugă pe un ton mai blînd: Trebuie să plecăm de aici la ora trei și jumătate. Ar fi bine să le pregătești valizele.

— Nu pot.

— Trebuie.

— Nu pot.

— Atunci va trebui să mă ocup eu de treaba asta. Caddie, ai face bine să ceri să ți se calce rochia... pantofii tăi sînt lustruiți ? Dacă nu, Hugh ar putea...

Dar Hugh se ridicase, cu mîinile crispate pe stomac. Scoase un geamăt, făcu doi-trei pași șovăitori, apoi alergă la balustradă și începu să se convulsioneze. Înainte ca Fanny să-l poată ajunge, vomă violent „peste toți trandafirii", spuse Caddie.

— Sînteți sigur că nu joacă teatru ?

Vocea lui Darrell, atenuată de distanță, era tăioasă și ostilă, „ceea ce nu este de loc surprinză-

tor", gîndi Rob. Fuga copiilor îl lovise probabil foarte tare. Rob își putea închipui că Darrell era furios mai ales pe fiul său; cu toate că nu era în termeni buni cu Darrell, bărbații trebuie totuși să fie solidari. Să fugă pentru a-și vedea mama! Darrell, bineînțeles, nu cunoștea adevărata cauză.

— Sînteți sigur că nu joacă teatru?

— Nu cred să se poată preface pînă într-atîta, răspunse Rob. A mîncat ceva care l-a intoxi... dar Darrell îi tăie vorba.

— N-am nici o încredere în Hugh.

Rob n-avea nici el încredere, dar:

— Doctorul spune... începu el.

— O duce pe maică-sa de nas. Vă previn; Fanny e nebună după el. Înfofoliți-l bine și trimiteți-l totuși înapoi, fără teamă.

— Nu-i în stare să călătorească.

— În aceste avioane li se dă o îngrijire foarte bună călătorilor; Caddie va fi cu dînsul, iar eu voi veni să-i iau de la aeroport.

— Nu-i în stare să călătorească, repetă Rob cu o voce mai puternică.

— De ce nu?

Și Rob aproape că urlă:

— Vomită tare, are diaree și febră.

— Sînteți sigur?

— Ar trebui să-l vedeți, replică Rob.

Întreaga vilă era cu susul în jos. Rob și Fanny îl transportaseră pe Hugh la primul etaj. Celestina și Giulietta alergau, cu ligheane și prosoape, într-un concert de exclamații și de porunci ce se

băteau cap în cap, iar Caddie aştepta pe scară, galbenă la faţă de spaimă. Hugh părea cuprins de convulsii ; trupul lui plăpînd părea ba scuturat violent de efortul vomismentelor, ba închircit de spasmele diareii. Fanny se dovedi calmă şi pricepută, dar şi „cumplită ca o tigroaică", îşi spunea Rob. Ordonase tăios Giuliettei să tacă, Celestinei să-i ajute să-l ţină pe Hugh, lui Rob să se ducă la hotel pentru a telefona medicului ; se serveau de telefonul hotelului „Lydia" pentru convorbirile locale.

— Vine doctorul Isella. Va fi aici în cîteva minute.

— Doctorul Isella ? şi Fanny, în ochii căreia Italia fusese pînă atunci împodobită cu toate calităţile, îşi recăpătă brusc mentalitatea ei insulară : Nu există un medic englez sau cel puţin american ?

— Medicii italieni sînt printre cei mai buni din lume, explică Rob, dar îşi dădea bine seama că ea nu-l credea.

— Nici n-am să pot să-i explic...

— Am să pot eu. Sub calmul lui Fanny, Rob simţea încordarea şi remuşcările. Hugh se va face bine, scumpa mea.

Lucru curios, aceste cuvinte de îmbărbătare accentuară nervozitatea lui Fanny.

— Eu o să fiu vinovată, eu o să fiu vinovată, dacă nu se face bine.

— Prostii ! El e vinovat că a înfulecat bucata de pateu. Caddie nu s-a atins de ea.

„Mîncare italienească, presupun," spusese Darrell la telefon.

„De fapt era o mîncare englezească", îi răspunsese Rob cu glas suav. „O englezoaică cu care a călătorit în autobuz i-a dat lui Hugh o bucată de pateu de porc. Cel puțin, noi presupunem că asta ar fi cauza. E singurul lucru pe care l-a mîncat și de care Caddie nu s-a atins."

Observațiile lui Darrell o scoaseră pe Fanny din sărite.

— Auzi! Să joace teatru! Cam îndrăznește să afirme așa ceva! Totdeauna a fost nedrept față de Hugh, totdeauna. Cum ar putea să simuleze astfel de grețuri și o febră atît de mare!

— Febra nu-i mare, scumpa mea. Doar 38 cu trei.

— Doar 38 cu trei! Este mult pentru o intoxicație alimentară. Doctorul Isella... Și apoi îl învinui pe Rob: Faci cauză comună cu Darrell, pentru că-i bărbat.

— Dar de loc. Hugh este într-adevăr bolnav.

— Atunci, cum ar fi putut juca teatru?

Rob nu știa nimic și Caddie cu atît mai puțin, cu toate acestea, ca și tatăl ei, fetița îl suspecta. Era norocul lui Hugh. Cum de atrăgea el norocul? Caddie, în forul ei interior, îl credea în stare de orice. Cum spunea Gwineth: „Hugh are întotdeauna ultimul cuvînt."

De la ora dejunului, doctorul Isella pusese capăt indispoziției: injecțiile, pilulele de cărbune, ceaiul slab începeau să înlăture efectele pateului de porc. „O criză scurtă dar violentă", declarase doctorul, care, de altfel, vorbea engleza. Hugh se simțea slăbit, mai avea febră și dureri de cap, ochii încercănați, dureri în toate mădularele și gura

amară, dar răul dispăruse. Cînd Caddie intră pe nesimţite în odaie — Hugh fusese transportat în camera cea mare — îl văzu pe fratele ei cum îi aruncă o privire pe sub compresa de pe frunte şi această privire avea o sclipire autentic „hugheană".

— Helo, Hugh !

— Helo ! Era ca un orăcăit.

— Te simţi mai bine ?

— Încă nu-s mort, şi apoi murmură : În orice caz, nu pot să ne expedieze înapoi.

— Eşti foarte, foarte şmecher, declară Caddie cu seriozitate.

— Şmecher ! Vocea lui Fanny răsunase în spatele ei. Ce şmecherie e să fii intoxicat ? Ce înseamnă asta ? Cine te-ar auzi ar crede că Hugh este diabolic.

— Ce înseamnă aia, diabolic ?

— Un drac, spuse Hugh făcînd cu ochiul.

Această ocheadă o îmbărbătă pe Caddie, care se simţea foarte prost dispusă. Ea nu putea şti în ce haos se zbătea Fanny ; sentimentul vinovăţiei provocat de călătoria copiilor, de vînzarea lui Topaz, de boala lui Hugh, impresia că Rob o critica şi o ciudă uşoară împotriva ei însăşi pentru că se făcea ecoul replicii lui Rob, la afirmaţia ei : „Copiii sînt întotdeauna bineveniţi." „Şi în orice moment ?" întrebase Rob şi, cu toate că Fanny refuzase să-şi mărturisească, prezenţa lui Hugh şi a lui Caddie era supărătoare. Caddie nu putea ghici toate acestea şi judeca mînia lui Fanny exagerată : „S-a înfuriat prea tare pentru puţinul pe care l-am spus", şi Caddie bîigui :

— Voiam doar să spun...
— Da, ce voiai să spui ?
— Ei bine, Rob — domnul Quillet — voia ca noi să plecăm, şi acum putem rămîne.
— Tu nu. Tu pleci înapoi la Londra.

— Caddie poate să se întoarcă, spusese Darrel.
— Singură ? întrebase Rob. Nu va fi cam deprimant ?
— Deprimant ? Cuvîntul semănase cu un lătrat la capătul firului.
— Da, îi răspunse Rob. Şi aşa e destul de nenorocită. După o şovăire adăugă : Ştiţi, şi-a vîndut poneiul, pe Topaz, pentru a plăti călătoria.
Urmă o tăcere, apoi :
— Mă întrebam tocmai de unde au luat banii. Darrell păru că digeră noutatea. Au făcut-o ! Ce obrăznicie !
Şi Rob întrebă, din pură malițiozitate :
— Poneiul nu-i aparținea ? Credeam că ea îl cîştigase.
Darrell răspunse cu o voce şi mai seacă :
— Trebuie să se întoarcă. Trebuie să se ducă la şcoală.
Mînia lui Fanny cedă, cînd văzu chipul răvăşit al lui Caddie :
— Sînt dezolată, scumpa mea, dar tata stăruie asupra acestui punct, el are dreptul, tu ştii. Rob te va duce la Milano într-o jumătate de oră.

În maşină, Caddie se aşeză cît putu mai departe de Rob şi stătu cu capul întors spre fereastră.

Fanny interpretase drept frică tăcerea ei de gheață.

— Totul se va încheia cu bine. Rob va vorbi cu stewardesa, iar tata te va aștepta la aeroportul din Londra.

Rob părea să înțeleagă însă această tăcere și să o respecte ; nu căută s-o încînte pe Caddie cu vorbe dulci, cum ar fi făcut majoritatea adulților, ci conduse într-un mutism desăvîrșit, ca și acel al pasagerei lui.

Pentru Caddie, tăcerea se datora în parte șocului. Pînă în clipa cînd Rob rostise pe terasă sentința, ea nu se gîndise nici o clipă că ar putea fi trimiși înapoi acasă. În realitate — și copilărește, cum își dădea abia acum seama — se așteptase ca Fanny să hotărască pe loc întoarcerea împreună cu ei în Anglia. Se așteptase ? A spune că pentru ea aceasta era un lucru de la sine înțeles, ar fi mult mai aproape de realitate, ca și cum simpla lor apariție, cel puțin aceea a lui Hugh, ar fi fost suficient ca s-o determine pe Fanny. Începea să înțeleagă că acest fapt nu se va putea împlini fără o luptă din care nu vor ieși numaidecît ei învingători. „Chiar dacă aș fi putut începe lupta", gîndi ea cu desperare.

„Sînt eu aici", ar fi spus Hugh. „N-ai încredere în mine ?" dar Caddie totuși n-avea. Dacă Hugh s-ar apuca să-l iubească pe Rob, și trebui să admită că aceasta ar fi ușor, fratele ei ar trece, poate, în tabăra inamicului, gîndi ea.

Aruncă o privire lui Rob care conducea, privind fix șoseaua. Ochii îi erau ascunși de ochelari negri, așa încît părea că poartă o mască și, pen-

tru Caddie, era cu adevărat un străin : pielea sa măslinie, părul crescut de la jumătatea capului încît fruntea îi era complet goală. „Nu credeam că un om chel poate fi atrăgător". „Chipurile oamenilor, spunea Philippa, se împart în trei categorii : cai, păsări și budinci". Acel al lui Rob, slab, cu nările curbate, era incontestabil cavalin și acesta era poate motivul pentru care Caddie, fără voia ei, îl găsea atrăgător. Privi la încheieturile mîinilor care ieșeau din manșetele cămășii de mătase, încheieturi puternice, brune, acoperite cu păr negru, precum și la mîinile de pe volan. Degetele nu aveau falangele mari și pielea îngroșată pe care ea, fiica lui Darrell, le socotea tipic masculine, dar erau totuși mîini de bărbat, cu toată finețea lor — mari, puternice, avînd pe degetul mic stîng un inel cu o piatră încrustată, de un verde șters. Lui Caddie i-ar fi plăcut să întrebe ce piatră e, dar nu voia să se adreseze lui Rob. Era, fără îndoială, un dușman mai de temut decît își închipuiseră ei și se părea că ea îl vînduse pe Topaz de pomană. O lacrimă îi izvorî din ochi și i se prelinse de-a lungul nasului, dar cum își ținea capul întors înspre geam, își spuse că Rob nu văzuse nimic.

Nu era nevoie s-o vadă. Neliniștea se cuibărise și în el, chiar de la actul inițial de sfidare, atunci cînd o dusese pe Fanny la San Vigilio ; neliniștea și o disperare împotriva căreia se străduia să se călească ; „și, își spuse el cu energie, chiar dacă sînt vinovat, nu vreau ca o fetiță să mă facă să încerc acest sentiment de vinovăție". Dar nu putea face nimic care să-i consoleze pe

el sau pe fetiță, așa încît continua să conducă în tăcere.

În jurul lor, primăvara venețiană își desfășura toate farmecele, dar ei nu le vedeau. Rob nu făcu nici un comentariu cînd se angajară pe autostrada la intrarea căreia plăti o taxă și Caddie nu spuse o vorbă cînd acul contorului urcă la optzeci și cinci, nouăzeci, o sută de kilometri. Trecură prin orașe și suburbii, traversară un mare centru industrial și ajunseră, în sfîrșit, la periferiile Milanului.

— Ne apropiem de aeroport, anunță Rob. Gîndește-te numai! La două ore după decolare vei fi la Londra.

Pentru Caddie era o mărturie în plus asupra felului în care adulții pot să-ți minimalizeze eforturile. Două ore! Să reduci doar la atît acea veșnicie a unei călătorii făcută fără nici un confort, în murdărie, foame și spaimă.

— Și totul se va termina, adăugă Rob.

Ar fi vrut să o îmbărbăteze, dar Caddie păstră tăcere.

— Și vei reveni poate să ne vezi, în timpul vacanței de vară.

— Mulțumesc, spuse Caddie, dar va fi prea tîrziu.

— Prea tîrziu?

— Mama va fi pînă atunci căsătorită cu dumneata.

După aceea, chiar și la aeroport, se așezară la distanță unul de altul.

Micul aeroport provizoriu era ticsit și Rob fu cuprins de o indispoziție subită. Mulțimea, lumina aspră, albă, vocile stridente ale difuzoarelor, scrumierele pe socluri, din care se ridicau valuri de fum cu iz neplăcut, cutiile unde se aruncau paharele de carton murdare, ambalajele de celofan și ziarele împrăștiate pe jos, totul era hidos. Copiii obosiți se clătinau și scînceau, iar vocile mamelor care-i dojeneau „te făceau să te gîndești la niște găini uriașe", își spuse Rob ; bărbații discutau, copiii mai mari se jucau gălăgios. Un coșmar diurn. „Ar trebui să fiu la Fiorita, în liniște, după o zi de muncă. Fanny m-ar aștepta singură, pe terasă ; o privire înspre steaua noastră, poate o plimbare în grădină, o băutură, cina,... și iată că din pricina acestei pocitanii de fetișcană"... Cînd se silea să se arate amabil cu Caddie, vocea îi era aspră. Ea știa că se străduie să fie drăguț și răspundea cu atît mai tăios.

— Vrei o ceașcă de cafea ? O limonadă înainte de plecare ?

— Nu, mulțumesc.

— Un sandviș ? Poate preferi o înghețată, e atît de cald ! Atunci, o înghețată ?

— Nu, mulțumesc.

— O revistă ? Sau poate ai dori o carte ? Era acolo un mic chioșc și Rob îi spuse : Privește, această machetă mică în argint reprezintă domul din Milano. N-ai vrea s-o iei cu tine pentru a arăta că ai fost în Italia ? Sau o păpușă italiană în costum țărănesc ? Sau poate una din aceste amintiri ?

Caddie nici măcar nu răspunse. Dintr-o privire, ochii ei cafenii îi reproşară lipsa de tact şi rămaseră mai departe nemişcaţi. Rob mai văzuse această privire la un copil, în India, pe timp de foamete; era privirea condamnatului fără nădejde. „Totuşi este exagerat, gîndi el enervat; Caddie nu este condamnată şi nici fără nădejde. Se întoarce la tatăl ei, care ţine la ea, şi merge la o şcoală excelentă." Cu toate acestea, Caddie nu-şi schimbă expresia.

„Ascultă, ar fi vrut el să-i spună, toate acestea ţi se par înspăimîntătoare pentru moment, dar totul se va aranja." Sau: „Cînd vei fi mai mare, vei înţelege". Şi chiar: „Iartă-mă, o iubesc pe mama ta, tu înţelegi". Dar în faţa privirii ei, toate acestea nu erau decît fraze goale, consolări zadarnice. „Şi de ce nu m-ar urî această sărmană broscuţă?" îşi spuse el. Şi tăcu, rămase pe locul lui, contemplîndu-şi mîinile, întorcîndu-le, examinîndu-şi degetele, în timp ce Caddie, la celălalt capăt al băncii, îşi privea picioarele încălţate în pantofi troteur maro, aproape la fel de plaţi şi de largi ca şi sandalele ei.

„British European Airways anunţă plecarea cursei 507 pentru Londra. Călătorii sînt rugaţi să..."

— E avionul tău, spuse Rob. Haide!

Luînd valiza aranjată de Fanny, se îndreptă către bariera vămii.

— V-o prezint pe Candida Clavering care pleacă la Londra, îl auzi ea spunînd tinerei fete în taior albastru deschis şi boneta pusă pe o parte. Are paşaportul, biletele şi cinci lire sterline.

Iar către Caddie: Trebuie să te ţii după luminile albastre. Uite-ţi valiza. La revedere.

„La revedere" şi, ceva mai tîrziu, Rob îi povestea lui Fanny: „Ar fi trebuit să plec în clipa aceea. Nu trebuia s-o privesc cum se depărtează."

Coridorul ce ducea de la barieră pînă la vamă şi la sălile de aşteptare era lung. Alţi călători păşeau pe lîngă Caddie, o înconjurau, o depăşeau, aproape îmbrîncind-o: oameni de afaceri italieni în costume groase şi pălării negre, purtînd serviete umflate, din piele de porc; femei, ale căror tocuri înalte ciocăneau pardoseala şi ale căror braţe erau încărcate de mantouri, genţi, sacoşe de piele, reviste. Două dintre ele o încadrau pe Caddie, ca şi cum ea nici n-ar fi fost acolo, iar una o lovi cu o cutie de pălării.

Ţinîndu-şi impermeabilul, legănîndu-şi valiza, fata părea mică şi vulnerabilă în rochia strîmtă cu carouri verzi, jacheta verde şi pălăria de panama. „De ce oare n-o trimit la o şcoală unde uniforma să fie mai puţin urîtă?" se întrebă Rob enervat. Enervarea nu-i ajuta la nimic, inima îl şi trădase; braţele lui Caddie, văzută din spate, păreau atît de fragede şi atît de uluitor de plăpînde! „Ca nişte oscioare de miel", îi spuse lui Fanny.

Una dintre femei, întorcîndu-se pentru a vorbi cu un bărbat, mătură cu mantoul obrazul lui Caddie; „şi nici măcar nu se scuză", îşi spuse Rob, ceea ce îl revoltă peste măsură. „Oare nu văd că nu-i decît un copil şi călătoreşte singură?" Dar Caddie era în acelaşi timp prea tînără şi prea în vîrstă pentru a interesa pe cineva; se

mulțumi a întoarce capul și-și continuă drumul, dar Rob văzu că pînă și spatele ei căuta să evite contactul cu cele două femei, și din nou Caddie îl făcu să se gîndească la o juncuță, care de astădată era dusă la tăiere. Părea să aibă la dispoziție o întreagă menajerie cînd era vorba s-o compare pe Caddie. „Din cauza aerului ei neajutorat", gîndi el plictisit.

La celălalt capăt al culoarului, călătorii trebuiau să prezinte pașaportul și biletele. Văzînd aceasta, Caddie păru alarmată. Puse valiza între picioare — „pentru a evita să i se fure ?" se întrebă Rob — și începu să scotocească în portofel. Biletul și pașaportul nu se găseau acolo. „În buzunarul jachetei", ar fi vrut să-i strige Rob, dar era prea departe de ea. Stewardesa aștepta ; privea pe deasupra capului lui Caddie, la alți doi călători, care își căutau cu stîngăcie actele, și întinse mîna ; gestul era automat, dar părea implacabil, Rob o știa ; și văzu cum Caddie începea să fie cuprinsă de panică. Scotoci în buzunarele impermeabilului, ținîndu-l cu mîna întinsă. Ceilalți călători începură să se enerveze, un bărbat o împinse pentru a trece.

— Și deodată, îi povesti Rob mai tîrziu lui Fanny, n-am mai putut suporta ! Am alergat pînă la biroul unde semnasem pentru ea în calitate de tată vitreg.

— În calitate de tată vitreg ! Fanny păru năucită. Dar... tu nu ești cu adevărat tatăl ei vitreg !

— Presupun că este titlul pe care trebuie să mi-l dau. M-au luat drept nebun, bineînțeles, dar

Caddie a fost chemată prin difuzor, şi pînă la urmă au reuşit s-o găsească şi să mi-o restituie.

Dacă plecarea forţată o doborîse pe Caddie, acum rechemarea o ului.

— Or să fie cu toţii foarte supăraţi, spuse ea.

— Poate, răspunse Rob. Sînt un imbecil.

Fanny încercă mai tîrziu să aprofundeze misterul.

— Dar de ce ? întrebă ea uimită. De ce ?

— Dumnezeu ştie, replică Rob.

Răspunsul ar fi mulţumit-o pe Caddie. Această intervenţie neaşteptată era în stilul unui „*Deus ex machina*". Chipul pe care-l ridică spre Rob, cînd acesta o vestise că se vor înapoia la Villa Fiorita, era încă palid, dar schimbat, luminos, cu ochi strălucitori. Rob nu se înşelă : nu era bucurie, ci doar un fel de uşurare. Nădăjduia că senzaţia bruscă de vid pe care o simţi, se datora pur şi simplu foamei, şi tot depărtîndu-se de aeroport pentru a ajunge la locul de parcare, spuse :

— Caddie, dacă am uita neînţelegerile, măcar pentru o clipă, şi am lua masa împreună ?

— Ai dus-o la „Continental" ? Pe Caddie ?

— De ce nu ?

— În costumul acela înfiorător ?

— Costumul n-avea nici o importanţă iar bucătăria restaurantului e bună.

— Dar ce risipă !

— Eram şi eu acolo, spuse Rob, şi nu era risipă. Caddie a apreciat masa. Se corectă : *Noi* am apreciat masa.

Caddie nu intrase niciodată într-un astfel de hotel. Ieşind din holul cu funcţionari înşiraţi pe două rînduri — care-l salutară pe Rob, ca şi cum îl cunoşteau — pentru a trece prin sala uriaşă cu coloanele de marmură, fetiţa avu impresia că pătrunde într-un palat şi, în această „a doua fază", părea la fel de schimbată ca atunci cînd se produsese miracolul de pe aeroport; „ca broasca din poveste care s-a transformat în prinţesă", gîndi Rob. Aprecie felul cum se ţinea dreaptă pe banchetă, în colţul ei, în timp ce ochii ei cafenii, care semănau atît de mult cu ai lui Fanny, cercetau sala cu arcadele albe, pereţii zugrăviţi în culori pastelate, marile jardiniere cu flori. Masa vecină, pregătită pentru o recepţie, era împodobită cu vaze mici conţinînd lalele trandafirii — „Una pentru fiecare persoană !" spuse Caddie — şi la mijloc, o fîntînă în miniatură împroşca o apă la fel de trandafirie. „O fîntînă pe masă !" exclamă Caddie. Privi cu o oarecare neîncredere cuţitele, furculiţele şi paharele din faţa ei, şervetul mare şi bine scrobit pe care chelnerul îl desfăcu aşezîndu-i-l pe genunchi, dar manierele ei politicoase şi modeste erau cît se poate de fireşti.

— Ca şi ale tale, îi spuse Rob lui Fanny. Ai crescut-o foarte bine în această privinţă — căci nu a avut nici o manifestare de firească stîngăcie.

— Da, Caddie ştie să facă faţă împrejurărilor, răspunse Fanny.

Rob, aşezat în faţa ei, descoperise pentru prima oară o făgăduială de frumuseţe în această răţuşcă urîţică : şi anume în forma obrazului, în

tenul de piersică, ce ieşea la iveală de sub pistrui — „şi aceştia vor dispărea" îşi spuse el. Sub luminile difuze, puncte de aur apăreau în părul roşcat — care căpătase o culoare arămie închisă, iar în seara aceea, ochii ei erau uluitori. Rob era însă prea flămînd pentru a se pierde în contemplarea lui Caddie, şi amîndoi mîncară „lucruri extraordinare", cum îi povesti ea mai tîrziu lui Hugh. „Miez de anghinare cu creier" — „Pfui !" făcu Hugh — „frigărui de peşte, cu sepii, caracatiţe mărunte, crevete şi scoici, şi viţel în sos de vin."

— Noaptea, la zece ! ţipă Fanny.

— Era zece, admise Rob. Aminteşte-ţi că a trebuit să trimit o telegramă lui Darrell, la aeroportul din Londra. Încercasem zadarnic să telefonez. Asta mi-a luat două ceasuri. Caddie a vrut să meargă la toaletă, şi nu mai termina, adăugă el în mod nedrept. Apoi a trebuit să ne întoarcem la Milano.

— Totuşi, o masă copioasă la ora zece seara !

— Sîntem în *Italia,* ţinu să-i atragă atenţia, răbdător, Rob. La Roma, nu se ia niciodată masa înainte de ora zece şi jumătate.

Masa tocmai se terminase, cînd i se întîmplă lui Caddie un lucru pe care ea — copilul lui Fanny şi al lui Darrell — nu-l mai trăise niciodată : fu uitată. Un bărbat intră în restaurant, „un italian", îşi spuse ea, privind statura scurtă şi bondoacă, părul brun, des, tuns mărunt şi ochii negri ca murele în obrazul ars de soare. În timp ce se oprise o clipă la intrare, scrută sala cu privirea şi ochii i se iluminară zărindu-l pe Rob.

— Rob ! Mi s-a spus că ai fi aici !

— Aldo ! Rob se ridicase brusc.

— E minunat ! Minunat ! Apoi se aşezară.

— Ţi-am trimis telegrame toată după amiaza. Renato mi-a spus că nu există telefon în vila aceea afurisită.

— Nu, slavă Domnului, spuse Rob.

— Dar este *cu neputinţă !*

Rob surîse.

— Nu ţin să primesc telefoane, nici chiar de la tine, Aldo.

Acesta îl privi pe Rob şi ochii săi strălucitori aveau o expresie afectuoasă.

— Eşti fericit, Rob ?

— Mai fericit decît mi-aş fi putut închipui. Aldo întinse mîna şi strînse braţul lui Rob. Apoi, în răstimpul unei clipe, Rob îşi aminti de prezenţa lui Caddie.

— Caddie, ţi-l prezint pe prinţul Brancati.

Spusese oare într-adevăr *prinţ ?* Ea se ridică în picioare, ca un copil bine crescut ; apoi se întrebă dacă n-ar trebui să facă o reverenţă, dar prinţul îi strînse mîna şi fu cea din urmă oară cînd cei doi îi dădură vreo atenţie.

— M-au uitat ore întregi, povesti mai tîrziu Caddie.

Prinţul Brancati, îi explicase Fanny a doua zi, era unul din acele personaje ciudate şi evanescente care lucrau cu Rob. Ea aflase că fiecare film era legat de cîte un asemenea personaj. Cine erau ? Producători ? Producători-adjuncţi ?

— Nu ştiu, dar joacă un rol în problemele financiare, lămuri vag Fanny şi, fără îndoială,

pentru acest motiv au şi ei o vorbă de spus în ce priveşte distribuţia şi scenariile.

— Dar prinţul Aldo — Caddie nu-şi mai amintea de numele lui Brancati — a spus că n-avea bani. Este unul din lucrurile pe care le-a spus. „N-am bani, Rob“, şi a întins mîinile aşa.

— În schimb cunoaşte oameni care au, iar el posedă moşii mari şi un castel, declară Fanny.

Prinţul îi adresase lui Caddie un surîs grăbit şi se întorsese către Rob.

— În seara asta se cîntă *Rigoletto* şi am aflat azi, abia azi la patru, că Renata Scotto, Gilda, s-a îmbolnăvit. A fost adusă cu avionul din Roma micuţa Letti. Bianca Letti. Îţi mai aminteşti ce ţi-am spus? Este *foarte, foarte* frumoasă. Îl bătu uşor pe braţ pe Rob pentru a da o mai mare greutate vorbelor sale. Este fermecătoare, fără a mai socoti vocea. Cîntă rolul Gildei. Gilda! În seara asta! E o ocazie unică. Îşi consultă ceasul. Putem ajunge la timp pentru actul al treilea. Guido ne va lăsa să intrăm, dar trebuie să plecăm imediat. Rob, îţi spun... şi continuă în italiană; un şuvoi de vorbe pornea de la el la Rob şi de la Rob la el, pe deasupra capului lui Caddie.

„Dacă trebuie să plece, de ce-o mai fi stînd?“ gîndi ea, dar nu, chelnerul aduse alte două ceşti de cafea, coniac, o ţigară de foi pentru prinţ, şi cei doi continuară să discute, să discute...

Caddie se temea să nu adoarmă. Puse coatele pe masă şi-şi trase pleoapele pentru a le ţine deschise, dar ele parcă luaseră supărătorul obicei de a se lipi la colţuri.

Pe neaşteptate, Caddie lăsă să-i scape un căscat uriaş. Ruşinată, se trezi de-a binelea şi aruncă o privire lui Rob pentru a vedea dacă acesta observase ceva, dar prinţul Aldo şi el continuau să trăncănească ; fumul ţigărilor de foi şi a ţigaretelor şerpuia între ei, iar degetele lui Rob scuturau scrumul, ca şi cum ar fi fost emoţionat.

Caddie fu obligată să-i întrerupă. Se simţea din ce în ce mai prost şi se silea să nu se mişte de pe scaun. În sfîrşit spuse cu disperare :

— Domnule Quillet... Rob, Rob, *dacă eşti bun,* Rob... Rob, trebuie să...

Prinţul se întrerupse.

— Rob, îţi vorbeşte...

— Rob, există aici toalete pentru doamne ?

Vorbise mult prea tare şi se roşi, dar chelnerul înţelese şi îi făcu semn să-l urmeze.

— Aşteaptă ! Rob umblă prin buzunare şi scoase o bancnotă.

— Dă asta *signorinei.*

— Dar... Mama mi-a dat cîţiva penny.

— Dă asta *signorinei,* şi se întoarse către prinţ.

Avusese dreptate. N-avea ce face cu mărunţişul, iar toaleta pentru doamne nu semăna de loc cu acelea de pe aeroport. Era grandioasă, împodobită cu marmură ca şi holul ; chiar şi cabinele erau zugrăvite într-un trandafiriu deschis şi strălucitor şi aveau lavabouri de marmură, cu apă caldă, prosoape mici, curate ; mai era acolo şi o *signorina* îmbrăcată în negru, cu manşetele din dantelă bine scrobite. După ce se spălă pe faţă şi se simţi mult mai bine, Caddie se întoarse la

masă. Îi fusese teamă că vor pleca fără ea, dar nu, stăteau și vorbeau într-una.

În cele din urmă i se aduse socoteala, un teanc de bancnote italiene mari fu pus pe tavă, și se ridicară. Chelnerul, mereu atent, aduse bagajele lui Caddie. Ea nici n-avu timp să apuce valiza cum trebuie. Dacă chelnerul n-ar fi condus-o repede de la masă pînă la ușă, ar fi rămas cu siguranță înfiptă acolo. Bărbații se depărtaseră continuînd să discute, și Caddie, tîrîndu-și pardesiul și valiza, străbătu în goană holul de marmură, croindu-și drum în mijlocul grupurilor și ieși în zgomotoasa noapte milaneză. Circulația era intensă, străzile mișunau de lume, tramvaiele treceau într-un uruit de fierărie, iar Caddie alerga pe urmele lui Rob și ale prințului, ferindu-se de trecători sau izbindu-i, oprindu-se brusc în fața stopului, unde un sergent întindea brațul pentru a-i opri avîntul, apoi alergînd din nou ca să-i ajungă din urmă ; dar nu trebuiră să meargă mult timp pentru a ajunge la marele portic de culoare alb-gălbuie, tapetat cu afișe de teatru.

Între călătoria ei și această seară nu se scursese decît o noapte și două zile neliniștite și istovitoare, însă Caddie era acum atît de abrutizată de oboseală și atît de îmbuibată cu mîncare aleasă, încît noaptea începea să capete aspectul unui vis, în care lucrurile se apropiau și se depărtau, deveneau mai clare și apoi se estompau, cu stranii goluri între ele. Își amintea că stătuse într-un loc luminat, cu un covor gros sub picioare, avînd o viziune tulbure în acaju, alămuri, marmură, cristale, în timp ce prințul și Rob stăteau de vorbă

cu un bărbat înalt, în ținută de seară, al cărui nume părea să fie Guido. „Toate pronumele masculine se termină cu *o* în Italia ? se întreba mintea obosită a lui Caddie. Aldo, Renato, Giacomino, Mario ? Și cele feminine în *a* ? Celestina, Giulietta și acum această Bianca despre care toți vorbeau." Dar să fi fost chiar o femeie ? „*Una coloratura*" [1] spuneau ei. Pentru Caddie asta suna mai curînd ca un nume de cacadu [2].

Apoi intrară într-un coridor larg, cu pereții crem și cu nenumărate ușițe de aceeași culoare, împodobite cu litere de aur. Erau conduși de un alt om în negru, purtînd un lanț greu de argint în jurul gîtului. „Douăzeci și patru de șoareci albi cu lanțuri în jurul gîtului..." dar era vorba de un om și nu de un șoarece. „E realitate sau poate visez ?".

Omul deschise una din uși, cineva murmură „*Silenzio. Fate silenzio !*" [3] Se făcu o liniște deplină și ea fu împinsă în ceea ce i se păru mai întîi a fi beznă, o beznă roșie și un tumult de sunete. Simți sub degete ceva tare și catifelat, care era marginea unei loji, apoi catifea aproape de picioarele ei și găsi un scaun pe care se trînti, cu toate că la început era cît pe ce să se așeze pe jos. Atunci, în fața ei, se deschise o zonă de lumină atît de puternică, încît ochii nu putură s-o îmbrățișeze dintr-o dată, și totuși, dedesubtul luminii, zări ceea ce i se păru a fi o infinitate

[1] Soprană de coloratură.
[2] Specie de papagal moțat.
[3] Tăcere. Faceți liniște ! (it.)

de mişcări. Într-o clipă văzu braţe agitîndu-se, mîini ţinînd arcuşuri de vioară, de violoncele, şi de contrabasuri, degete atingînd instrumente de coarde şi de suflat, o mînă plutind deasupra unei tobe mari, mîini ridicînd instrumente strălucitoare de alamă care erau trompete, mîini nemişcate pe strune de harpă, a cărei ramă reflecta lumina. Era o uriaşă fosă de orchestră. Fanny îi spuse mai tîrziu :

— Ai fost la Scala.

— Ce este Scala ?

— Cea mai celebră sală de operă din lume.

Dar inculta de Caddie nu prea ştia ce este o operă.

— O piesă de teatru, prostănaco, o lămuri Hugh, în care toate cuvintele, sau cele mai multe din ele, sînt cîntate.

— De ce ? întrebă Caddie şi ar fi putut să adauge : „Noi nu ne-am dus să vedem o piesă. Ne-am dus s-o vedem pe Bianca Letti şi s-o ascultăm cum cîntă."

Cel puţin Caddie aşa înţelesese. Rob o privea pe Bianca Letti şi şi-o imagina interpretînd rolul Bérengèrei din ceva numit *Saladin.*

— Priveşte-o numai, Rob. Doar atît spusese prinţul Aldo cu o voce rugătoare. Priveşte-o numai.

La început, Caddie fu asurzită de zgomot. Se aflau cam deasupra orchestrei, şi în plus mai era şi orbită de lumină. Erau atît de apropiaţi de scenă, încît atunci cînd ochii, în sfîrşit, i se obişnuiseră, putu desluşi crăpăturile din pictura decorului, îmbinările pardoselii, ruptura din spatele

botforilor ducelui, pudra de pe mînecile sale despicate, fardul cîntăreților și mai ales al cocoșatului, care era de un alb făinos. Guido îi spuse că-l interpreta pe Rigoletto, dar cine era Rigoletto? Caddie habar n-avea. În timp ce prințul Aldo și Rob trăncăneau pe șoptite, Guido îi acordă oarecare atenție lui Caddie.

— Enrico Rufini cîntă *Rigoletto,* murmură el, ceea ce îi mări nedumerirea.

Pe scenă se înălța un fel de colibă, luminată strălucitor, și un mare pod de piatră în fața unui zid de chiparoși — Caddie recunoscu acești arbori pentru că erau și în grădina vilei. În colibă se găseau un tînăr — „Ducele", șopti Guido — și o femeie cu o fustă în dungi galbene și roșii, un șal roșu peste o cămașă albă, un colier roșu, cu păr lung, negru. „Maddalena", murmură din nou Guido, iar prințul Aldo întoarse capul și spuse tare și răspicat: „Nu face doi bani". În fața colibei, cocoșatul înfășurat într-o pelerină mare, se legăna, umbla de colo pînă colo cu pași greoi pe scenă, iar lîngă el se găsea o tînără fată cu cozile blonde atîrnînd pe umerii pelerinei lungi, cenușii. Gluga îi încadra obrăjorul și Caddie putu vedea că era în adevăr foarte, foarte frumos. Cînd își ridică gluga, doi ochi mari, negri, străfulgerară.

— Este Gilda, Bianca Letti.

Caddie întrezărea dedesubt, în orchestră, o mulțime de capete și lojile ca un fagure, asemănătoare celei în care se găseau și ei; loji care urcau pînă în plafon și răspîndeau, ici și colo, o licărire roz-închis, roșu-închis.

— În serile de gală, îi explică Guido tot pe șoptite, nu vezi decît garoafe. Cîte o jerbă este agățată de fiecare lojă ; peste tot sînt garoafe, dar în asemenea seri, adăugă el, n-avem operă, ci o defilare de toalete.

Vocea lui se întări și „Sst ! *Basta !*“ [1] șuieră unul dintre ocupanții lojii vecine.

Orchestra păru că prinde suflu și, asemenea unei rachete care se înalță spre cer și se împrăștie într-o ploaie de stele multicolore, o muzică izbucni, veselă, vioaie și tînărul bărbat trupeș, cu cizme pînă la genunchi, căptușite, și vestă scurtă cu mîneci, Ducele, începu să cînte.

La sfîrșitul ariei, aplauzele izbucniră iar, dar Caddie, cu mîinile pe genunchi, cu chipul întors insistent înspre scenă, aștepta ca și cum ar fi fost hipnotizată, așteptă tot timpul recitativului, pînă cînd orchestra își reluă avîntul. Atunci cei patru începură să cînte împreună, Gilda și Rigoletto în fața colibei, Maddalena și Ducele în interiorul ei.

— Cvartetul *Bella figlia dell'amore*, spuse Guido.

— Ce înseamnă *dell'amore ?* întrebă Caddie.

Vorbise prea tare și auzi un „Sst ! *Basta !*“ pe un ton și mai aspru. Se aplecă, rușinată, dar Rob, ca și cum și-ar fi amintit deodată de prezența ei, îi puse pentru o clipă mîna pe genunchi.

— Ascult-o pe Gilda, îi spuse el.

O ascultă pe Gilda. Caddie nu putea înțelege o boabă din tot ce se cînta și nu știa despre ce este vorba în operă, afară de faptul că ghebosul

[1] Destul ! (it.)

şi Gilda păreau copleşiţi de o groaznică nenorocire, dar ascultînd cele patru voci, avu impresia că se rupsese ceva în mintea ei, ceva încordat şi întins, în care fusese pînă atunci înlănţuită şi împotriva căruia se zbătuse şi se zbuciumase valul nefericirii ei. De mai multe zile, devenise o Caddie prea mică pentru tot ce se acumulase în ea. „Am crescut prea repede pentru mine însămi", ar fi putut spune. Acum evada, eliberată de sunetul acestei muzici, un sunet pe care nu şi l-ar fi închipuit nici măcar în vis. Lucru curios, toate acestea aveau o legătură cu Topaz. Dar ce legătură putea să existe între un mic ponei englez şi o operă cîntată la Milano ? Totuşi, printr-un misterios proces, i se părea că mîngîie din nou grumazul lui Topaz ; căldura lui de sobol vibrase şi se prelinsese sub mîna ei la fel ca şi cîntecul care vibra şi se topea în ea, şi avea impresia că mîngîie nu un ponei, ci însăşi viaţa.

Mai sus, tot mai sus se înălţa vocea Gildei şi Caddie părea că zboară cu ea, ca şi cum ar fi fost o păsărică de-a Celestinei, scăpată din colivie. Apoi vocile lui Rigoletto şi a Ducelui se topiră cu aceea a Gildei, iar cea a Maddalenei se înălţă într-o astfel de orgie de sunete, încît Caddie se simţi pierdută ; cu toate acestea, ştia că se află tot acolo — misterul acela grandios nu putea fi împărţit şi transformat pe de o parte într-o fetiţă cu poneiul ei, iar pe de altă parte într-o voce de bărbat sau de femeie. Poneiul era mai important decît fetiţa, cîntecul decît cîntăreţii. Caddie simţise aceasta, iar oamenii care simt astfel sînt atît de rari ! Nu era decît un tot, „şi totul se află în

acest tot“, gîndi Caddie cu convingere, purtată pe aripile muzicii.

Nu ţinu decît o clipă, o viziune fulgerătoare. Dar avusese impresia că, o clipă, pusese mîna pe adevăr şi voise să-l apuce, dar mîna-i rămăsese goală, cu toate că nu chiar atît de goală, căci Caddie ştia acum că adevărul se găsea într-însa. Cvartetul se sfîrşi, urmă un ropot de aplauze, şi Caddie redeveni o fetiţă străină care, din întîmplare, luase loc în acea lojă. Şi scurta străfulgerare a adevărului nu se mai produse.

O obsedase foarte mult furtuna care se dezlănţuise pe scenă, prin realismul cu care chiparoşii se aplecau şi se legănau ; „Rufele de pe acoperiş se mişcă prea puţin“, gîndi ea cu simţ critic. Dar încetul cu încetul, emoţia, masa de seară şi oboseala o biruiră ; năvala sunetelor păru să se îndepărteze şi Caddie aţipi. Fu trezită de aplauze şi strigăte. Luminile se reaprinseră şi cîntăreţii salutară publicul, în faţa unei cortine uriaşe de catifea ; li se aruncară garoafe — din clipa aceea în mintea lui Caddie garoafele şi Milano se asociară pentru vecie — dintre care unele îi loviră pe frunte ; podeaua din faţa scenei era presărată cu flori, dar mai mult nu putu să vadă. Însoţitorii ei părăseau loja. Abia avu timpul să-i ajungă cu greu din urmă pe Rob, pe prinţ şi pe Guido. Clipind din ochi sub lumina vie a culoarului, întrebă :

— Rob, mergem acasă ?

— Mai facem un tur, spuse Rob.

N-avu timpul să întrebe „Ce fel de tur ?" că ei se și îndepărtară, vorbind și gesticulînd, Rob încadrat de ceilalți doi.

— Ajungem mai repede ieșind pe aici și trecînd pe la intrarea artiștilor, spuse Guido.

Și din nou, se regăsiră în stradă și se strecurară pe terasa unei cafenele, ale cărei măsuțe erau pe jumătate ascunse de arbuști în hîrdaie, în timp ce mulțimea se înghesuia în fața intrării de la Scala. Apoi, o luară pe o stradă laterală și ajunseră într-o curte pavată unde staționau mașini ; Guido spuse cîteva cuvinte unui bărbat în uniformă cenușie și intră înaintea însoțitorilor săi, urcînd treptele unei scări de piatră, iar Caddie, cu picioarele amorțite, se silea să-i urmeze prin nenumărate încăperi, pînă cînd strigă :

— Sîntem pe scenă !

I se păru imensă. Un grup de oameni în salopete se agita, decoruri mari erau stivuite la locul lor, altele dispăreau prin pardoseală — oare visa din nou sau toate acestea erau reale ? Însă nici de astă dată nu putu vedea mai mult ; trebui să alerge pe scîndurile goale pentru a-i ajunge din urmă pe însoțitorii ei, dar își spunea „Am fost pe o scenă, pe o scenă de teatru". Nici măcar Philippa nu făcuse vreodată așa ceva.

Urcară altă scară, deschiseră alte uși pentru a ajunge în sfîrșit în fața unor uși grele, batante, care dădeau într-un mic coridor tăcut și luxos, împodobit cu un covor roșu închis „și cu două candelabre mici, încîntătoare", gîndi Caddie. Acum era complet trează. Coridorul avea de o parte și de alta uși de mahon ; Guido bătu la

una din ele. Aceasta se întredeschise, Guido avu un conciliabul pe șoptite, apoi ușa se deschise larg și toată lumea intră.

Era o cabină mică de artist cu pereții de asemenea din mahon, cu o canapea îmbrăcată în catifea de culoarea aurului vechi și scaune de catifea în același ton. De-a lungul unui perete se deschidea o garderobă mare, plină de rochii. O femeie într-un halat alb tocmai aranja vesta scurtă și pelerina de catifea de culoarea levănțicăi pe care le purtase Gilda. Erau acolo și alte rochii, un raft încărcat cu diademe, o tocă din perle, de care atîrna o cosiță de păr auriu ; prin urmare cozile Gildei nu aparțineau Biancăi Letti. Odaia era plină de lume.

— Cine erau toți acești oameni ? îl întrebă mai tîrziu Caddie pe Rob.

— Mama și bunica Biancăi, împreună cu toate rudele ei milaneze.

Bunica se umfla în pene pe fotoliu. Unul din bărbați mînca o chiflă cu un cîrnăcior și un băiețaș se juca cu o garoafă, poate cu una din acele care căzuseră pe capul Gildei. N-avea mai mult de trei sau patru ani și „trebuie să fi fost aproape de miezul nopții", îi povesti Caddie lui Fanny. Apoi, dintr-o odaie învecinată, sosi Gilda sau Bianca, nu în rochie ci într-un capot scurt de nylon alb cu trandafiri albaștri, și cu fața unsă cu o cremă de obraz.

Caddie rămase uluită. Nici chiar Philippa nu s-ar fi prezentat astfel în fața unor străini, dar crema de obraz nu reușea să ascundă frumusețea Biancăi „și este foarte rar ca o *prima donna* să

fie frumoasă", avea să-i spună Rob lui Caddie, ceva mai tîrziu. Bianca mai era și timidă, dar Rob i se adresă cu o voce blîndă și calmă. Caddie observă că toți ceilalți bărbați, precum și întreaga asistență, amuțiseră „din respect" gîndi ea, și, după o clipă, Bianca se așeză lîngă Rob și începu să vorbească, dar tot timpul ochii lui Rob o examinau și o observau „exact ca niște arbitri la un concurs de ponei", gîndi Caddie.

Pudra ce plutea în aer o făcea să strănute, oboseala îi înțepa ochii, dar noaptea părea să nu se fi sfîrșit încă. Toată lumea vorbea tare. Într-un colț se găsea un geamantan, Caddie se așeză pe el și așteptă.

A doua zi dimineața, Celestina, care ieșise ca să agațe coliviile cu păsărele de arbuștii de magnolia, auzi izbucniri de glasuri: erau ale lui *signor* Quillet și ale *signorei*. „Doar o simplă discuție", declară Fanny. Ea susținea că nu era vorba de o ceartă, dar cam semăna cu așa ceva.

— *E reintrato alle tre!* S-a înapoiat la orele trei dimineața! îi spuse Celestina lui Mario, care se ducea să spele „Mercedesul" și se oprise din drum pentru a asculta și el.

— La ora trei. *L'ho sentito,* l-am auzit, răspunse Mario.

— Doamnele engleze nu este permis asta, declară Celestina.

— *E chi sposerebbe una Inglese?* [1] comentă Mario, dar Celestina și el erau nedrepți. Fanny

[1] Dar cine s-ar însura cu o englezoaică? (it.)

nu-i aducea învinuiri lui Rob, în nici un caz pentru asta.

Cearta începuse cînd Giulietta le adusese cafeaua în camera lor.

— Domnul s-a întors atît de tîrziu, spusese Fanny — și apoi : *un altro piatto e una tazza,* ceru ea într-o italiană stricată. Încă o farfurie și încă o ceașcă. Pentru Hugh, *per il signorino.*

— *E per la piccola signorina ?*[1] întrebă Giulietta, Miss Caddie !

— Miss Caddie ? Fanny tresări. Domnișoara cea mică este în Anglia. *Inghilterra.*

— *Non e in Inghilterra, e a letto*[2], în pat, silabisi Giulietta pe englezește, cu efort.

— În pat ? repetă Fanny cu un glas neîncrezător.

— *Si, si.*

Rob care se deșteptase între timp, explică situația, iar Fanny explodă :

— La ora trei dimineața, cînd aveai un copil cu tine !

— A fost cu mine, firește, spuse Rob, și n-a murit. A dormit o bună parte din timp. Desigur, băuse și ceva vin.

— I-ai dat să bea *vin !*

— Sîntem în Italia, adică într-o țară unde copiii nu se țin sub un clopot de sticlă.

Se ridică și văzu chipul enervat al lui Fanny.

[1] Și pentru micuța domnișoară ? (it.)
[2] Nu-i în Anglia, e în pat. (it.)

— Ce se întîmplă ? Tu nu ești o puritană, Fan. O privi mai atent. Mica și scumpa mea prostuță, ești geloasă !

— Geloasă pe Caddie ? Nu vorbi prostii.

Dar Fanny simțea o gelozie puternică și umilitoare. Orele petrecute în așteptarea lui Rob fuseseră înspăimîntătoare. Vila, fără el, cu toată prezența lui Hugh, i se păruse pustie, și, pe deasupra, se mai iviseră și greutăți de ordin practic. Nu știuse ce să facă cu telegramele prințului Brancati, iar Celestina păstrase mîncarea la cald.

La unsprezece, Fanny îl trimisese pe Mario la hotelul Lydia pentru a telefona la aeroport. Mario se întoarse : cursa 507 decolase la ora prevăzută. Apoi Fanny trebuise să asculte, calm, povestirile Celestinei despre groaznicele accidente întîmplate pe *autostrada* și pe drumul lacului.

— Șoferii italieni toți rău, declarase Celestina pentru a o îmbărbăta. *Signor* Quillet condus foarte repede, foarte repede.

Ea îi explică în cuvinte pitorești cum un autocar azvîrlise o mașină în prăpastie.

— Aici, aproape de Malcesine, Trei persoane murit. Ridică trei degete. Toți murit.

Fanny o ascultase, șezînd pînă termină, iar imediat ce plecase Celestina, se apucă să se învîrte prin casă, pînă cînd însăși vila păru s-o cheme la ordine. „Castelanele mele, părea să-i spună vila, n-ar trebui să trăncănească cu servitorii". Doamna Menghini, de pildă, ar fi pus-o pe Celestina la locul ei ; și în nici un caz n-ar mai fi măsurat în lung și în lat odaia. „Nu poți avea totul", gîndi Fanny. Dacă Darrell ar fi înștiințat că va fi îna-

poi la unsprezece ar fi fost înapoi la unsprezece. Nu se putea pune bază pe Rob ca pe Darrell. Fără îndoială. „Ei dar îți place că e ca un argint viu, își spuse Fanny. S-a întîlnit cu cineva, sau s-a întîmplat ceva legat de munca lui, sau de anumite îndatoriri de afaceri. Tu ocupă-te de treburile femeiești" își spuse ea mai departe și se sili să urce în odaia ei, făcu o baie, își perie bine părul, se duse să arunce o privire lui Hugh, apoi luă o carte și se culcă.

„În felul acesta, dacă într-adevăr s-a întîmplat ceva, ai să fii în stare să faci față. Și dacă nu s-a întîmplat nimic, aici va dori Rob să te găsească. Nu fi niciodată sîcîitoare."

Fanny simțea că asta trebuie să fi fost deviza doamnei Menghini.

Fanny nu era sîcîitoare, încă nu. De fapt ațipise cînd Rob veni să se culce lîngă ea.

— Iartă-mă, Fanny.

— Ai întîlnit pe cineva ? Povestește-mi... murmură ea, pe jumătate adormită.

— Mîine dimineață. O sărută. Acum dormi.

Și dînsa adormi, fără să-și închipuie o clipă...

— Dar tu ești acela care ai stăruit ca Hugh și Caddie să plece imediat, spuse ea, năucită.

— Mi-am schimbat părerea. Se întîmplă. Rob se așeză pe pat. Dă-mi cafeaua.

— Dar de ce ? Ce te-a făcut să-ți schimbi părerea ?

— Caddie. Se aplecă și-i mîngîie mîna. Îți seamănă atîta !

— Îmi seamănă ? Fanny se înduioşă, apoi nu putu să împiedice gelozia să apară din nou. Prostii ! Afară de ochi şi de păr, Caddie este leită Darrell.

— Nimeni nu este chipul leit al nimănui, răspunse Rob. Întotdeauna sînt contradicţii.

Şi totuşi Caddie i se părea a fi aproape o Fanny pură. Avea aceeaşi stîngăcie uşoară, care i se păruse întotdeauna tinerească şi vulnerabilă, şi ceva nevinovat. Fanny, cu toate aerele pe care şi le dădea cînd era vorba de copiii ei, nu se descotorosise niciodată de această naivitate. „Are surîsul tău“, ar fi putut să adauge Rob, dar se abţinu — acel surîs timid şi discret care-l fermecase în cursul dineului la Margot, şi văzîndu-l reflectat pe chipul unui copil, îi umpluse inima de tandreţe ; dar în această dimineaţă, Fanny n-avea o dispoziţie drăgăstoasă şi cînd ajunseră să vorbească de Hugh, se iscă o ceartă.

— Nu văd, spuse Rob, de ce Caddie n-ar pleca împreună cu Hugh, diseară sau mîine.

Fanny se ridică de pe scaun.

— Hugh nu poate pleca nici azi, nici mîine.

— Trebuie, Fanny. Spui că febra a cedat, că este vindecat.

— Poate că-i vindecat, dar este slăbit şi Darrell îl va trimite imediat la şcoală.

— Şi admiţînd că ar face-o, crezi că ar fi rău ?

— Pentru Hugh, da. Întotdeauna a fost debil. N-are nici o rezistenţă.

Vorbele lui Darrell, „Vă previn; Fanny e nebună după el", îi răsunară lui Rob în ureche, dar se sili să discute cu blîndețe.

— În școli sînt supraveghetori, infirmiere calificate, Doctorul Isella spune...

— Doctorul Isella nu știe, îl întrerupse Fanny, și la urma urmei nici tu, Rob, nu știi cît de aspră este disciplina în școlile secundare engleze, pentru că nu le-ai urmat niciodată. În special Strode e una dintre cele mai severe. Mereu mi-am spus că Darrell a ales-o tocmai pentru acest motiv.

— Se pare că Hugh a constituit un subiect permanent de discuții, nu-i așa? întrebă Rob. Mai dă-mi, te rog, un pic de cafea.

Dar Fanny strîngea pumnii cu disperare.

— Nu mă obliga să-l trimit înapoi înainte de a se fi restabilit. Să mai așteptăm cîteva zile.

Vocea ei trăda iarăși că se află la capătul răbdării.

— Fanny, doar n-ai să-mi faci o scenă?

Fanny se stăpîni.

— Nu, dacă mă lași să fac ceea ce vreau, spuse ea luînd ceașca lui Rob.

— În orice caz, ești sinceră.

Rob se simțea prea satisfăcut pentru a o mai contrazice. Privi aburul care se ridica din ceașca plină, o spirală de aburi înmiresmați, care capta lumina. Reflexele lacului unduiau liniștit pe ziduri, soarele strălucea pe părul lui Fanny, pe pielea ei diafană. Rob mai era preocupat și de *Saladin* și de Bianca Letti.

— Ar fi o Bérengère încîntătoare, dacă am putea-o angaja pentru acest rol. Ar trebui să i se dea însă drumul, dar Aldo are relații — povestea asta a avut asupra lui efectul unui tonic. Voia să plece ca să reînceapă lucrul și nu să rămînă aici la discuție.

— Cîteva zile în plus, presupun, nu-i cine știe ce, spuse el. I-am putea explica lui Darrell că doctorul Isella...

— Darrell nu va avea încredere într-un doctor italian.

Dintr-o dată, Rob fu cuprins de mînie.

— Doamne, Dumnezeule ! Ce ți-e și cu voi, micii burghezi englezi.

Fanny replică pe același ton iritat.

— Darrell n-are *nimic* dintr-un mic burghez. Lady Candida...

— Puțin îmi pasă de Lady Candida. Purtarea lui Darrell este aceea a unui mic burghez cu spiritul îngust, convențional, incult și îmbîcsit de prejudecăți.

— Ca și mine, presupun ?

Se înfruntau de ambele părți ale tăvii cu cafea.

— Exact ca și tine, spuse Rob, cînd este vorba de copiii tăi.

— Mulțumesc. Spirit îngust, convențional, incult, îmbîcsit de prejudecăți.

Se ridică, îi întoarse spatele și se apropie de fereastră. Imediat Rob se ridică și el. Îl auzi cum aprinde o țigară.

— Fan. Nimeni nu putea rosti acest nume ca Rob și cînd o atinse, ea fremătă. Fan, oare o să ne certăm pentru o bandă de puști ?

— Nu sînt decît doi, spuse ea cu un hohot de plîns înăbuşit.

— Îmi face impresia că sînt o droaie. Ei bine, să-i tratăm ca atare. Un grup de copii, printre picioarele noastre. Bineînţeles, pot rămîne la noi pînă cînd îl vei socoti pe Hugh complet restabilit.

— Şi Darrell ?

— I s-ar putea trimite o altă telegramă.

Dar Darrell fu acela care trimise o telegramă, din Peru : „Întîrziere neprevăzută".

— Ţi-am spus eu că întotdeauna întîrzie, declară Fanny.

„Întîrziere neprevăzută stop prefer a nu lăsa Gwineth răspundere înapoiere Hugh şi Caddie la şcoală. Mă voi ocupa de ei personal stop. Rog reţineţi copiii pînă la douăzeci şi şase stop Clavering."

— 26, spuse Fanny. Înseamnă cam peste cincisprezece zile. Radia.

— Oh, Rob ! Eşti de acord, nu-i aşa ?

— N-am încotro, spuse Rob, apoi avu un fel de zîmbet melancolic. Nu mai rămîne decît un singur lucru.

— Ce anume ?

— Să-i scriu şi Piei să vie.

VIII

— Pia ? Cine-i Pia ? întrebă Caddie.

— Fetiţa lui Rob.

— Nu ştiam că are o fetiţă.

Fanny avea impresia că nici ea n-ar fi ştiut. Desigur, avea cunoştinţă despre Pia, dar nu-şi dăduse seama cu adevărat de existenţa ei şi poate că nici Rob. „El a fost ciudat de rezervat în ce priveşte viaţa sa particulară, pe cînd eu... eu, am bătut toba", gîndi Fanny ; mai făcuse această reflecţie atunci cînd atinsese măslinul despicat de furtună. Fusese egoistă, atît de preocupată de proprii ei copii încît uitase de existenţa fetiţei lui Rob. „Cum am putut oare ?" se întreba ea, ruşinată.

— Pia are zece ani, aproape cu doi ani mai puţin decît tine, îi spuse ea lui Caddie. Mama ei, Lucia, a murit cînd a născut-o.

— Mama ei este moartă ? Oh ! Atunci Rob n-a izgonit-o.

— Caddie, ce expresii sînt astea ?

— Aşa scrie în Biblie !

„Cuvîntul i-a atras pur şi simplu atenţia, îşi spuse Fanny ; n-a vorbit cu nici un fel de subîn-

țeles", dar cu toate acestea avu impresia de a fi surprins ceva formidabil la Caddie.

— Este absurd. Desigur că ea nu-și dă cu adevărat seama de ce se întîmplă.

Dar Rob nu părea a fi de aceeași părere.

— Fetița asta este un Hannibal în miniatură, declară el.

— De ce Hannibal ? întrebă Fanny, surîzînd.

— Hannibal a jurat solemn să nu facă niciodată pace cu romanii. Eu sînt romanii. A trecut Alpii ; nici o armată nu-i străbătuse înainte, după cum nu-mi amintesc să fi auzit vorbindu-se vreodată de un copil care să fi luptat împotriva unui divorț.

— Rob, nu fi absurd. Caddie nu luptă, în orice caz nu conștient. Hugh poate, dar...

— Caddie luptă, spuse Rob, și este o bună luptătoare. În realitate, bănuiesc că ea este generalul, iar argumentele ei sînt ca elefanții. Te strivesc.

De fapt, fusese greșeala lui. El ridicase spinoasa problemă, subiectul pe care îl evitaseră cu atîta grijă în tot timpul dineului de la „*Continentale*", pînă în clipa cînd, încălzit de vin, de hrana gustoasă și atmosfera intimă a restaurantului, prinsese poftă să vorbească despre el însuși și despre Fanny, în termeni pe care-i socotea pe înțelesul unui copil. Poate că și mintea lui era complet stăpînită de *Saladin*.

— Dacă ar fi fost vorba de un turnir — și viața este un turnir, spusese el — dacă tatăl tău și cu mine am fi fost cavaleri... ei bine, ne-am fi luptat și eu aș fi cîștigat-o pe Fanny. Și dacă

am cîştigat-o, nu este normal să mă bucur de izbînda mea ?

Dar Caddie nu se interesa de cavalerii trecutului, ea nu trăia decît în prezent.

— Eu l-am cîştigat pe Topaz şi nu m-am putut bucura de izbînda mea, răspunse Caddie.

Chipul ei reluase expresia ursuză şi rigidă pe care Rob o mai văzuse la ea ; fetiţa puse jos cuţitul şi furculiţa. Îi trebuiră zece minute lui Rob, şi toate linguşelile chelnerului şi toate bunătăţile expuse pe masa rulantă, pentru a o determina să mănînce mai departe. Luă o *torta di mandorle*[1]. În viaţa ei nu mîncase ceva atît de delicios, dar din ziua aceea, *torta di mandorle* păstră pentru Caddie gustul trădării.

— O să-i treacă după ce va fi dormit, spusese Rob.

Caddie însă nu dormi toată noaptea. La prima licărire a zorilor, fata intră în camera lui Hugh.

— Hugh ! Hugh ! Trezeşte-te !

El se trezi cu greutate din primul său somn adînc, fără vise, nici febră.

— Ce ? Ce este ? În sfîrşit îşi dădu seama că sora lui se găsea acolo. Aşa dar tu... tu n-ai plecat ?

— Rob m-a rechemat în clipa cînd eram gata să urc în avion. M-a luat cu el la masă şi, Hugh, mi-a *plăcut*.

Hugh o privi în silă.

— Tu nu poţi să uiţi nici un minut ? întrebă el. Du-te înapoi la culcare.

[1] Tortă de migdale (it.)

Caddie toată era o sursă de chinuri pentru el, un chin peste toate celelalte, gîndi Hugh.

Un imbold o împinsese pe Caddie să intre în odaia lui Fanny, pentru a căuta în Biblie versetul unde era vorba de izgonirea unei soţii, şi o dată în odaie, fu din nou vrăjită de căpătîiul patului. Tapisat cu un brocart de argint, cu motive de flori trandafirii şi albastre, avea o ramă aurită, sculptată şi canelată, de care atîrna un colier, un lanţ de aur cu pietre verzi :

— Smaragde ? întrebase Caddie puternic impresionată.

— Imitaţii, îi răspunsese Fanny, care se afla în odaie. Colierul se termina cu o cruce şi Caddie spusese :

— O cruce, ce idee ciudată să agăţi aşa ceva la patul tău !

Pentru Caddie, crucea n-avea o semnificaţie adîncă. Nu era decît unul din acele obiecte neaşteptate ce se găseau din belşug în vilă : piepteni japonezi, cutii de prizat tabac, bucăţi de pavele romane, pumnale încrustate cu pietre, aşa încît, spusese cu o voce foarte firească : „Ce idee ciudată să agăţi aşa ceva la patul tău !" Şi nu pusese pe cuvîntul *„tău"* accentul pe care sensibilitatea lui Fanny păru să-l perceapă, totuşi o repezi pe Caddie cu o bruscheţe uimitoare.

— Ce faci aici ? E odaia mea şi n-ai ce căuta aici fără să fii chemată. Acum ieşi şi să nu mai vii.

Dar Caddie reveni — nu renunţase să caute acel pasaj din Biblie — şi observă că atît colierul cît şi crucea dispăruseră.

Găsi versetul în Sfîntul Matei. Făcea parte din predica de pe munte, care li se citise la școală. După ce medită, se duse să-l caute pe Hugh.

— Ce înseamnă aia „păcat trupesc ?" întrebă în felul ei direct.

Reacția lui Hugh fu uluitoare.

— Ieși afară ! țipă.

Cu o lună mai înainte, i-ar fi răspuns cu aroganța lui obișnuită, dar acum, era ca și cum Caddie i-ar fi atins punctul sensibil.

„Trebuie să închid ochii asupra faptelor", își spusese Hugh. „De nu, nu voi putea suporta".

Și chiar Fanny era aceea, care, foarte nevinovat, nu-i îngăduia să închidă ochii asupra faptelor : de fapt, Hugh avea impresia că-l bagă cu nasul în ele ; de pildă, nu înceta să intre și să iasă din camera lui.

— Trebuie să-ți iau temperatura.

— N-am temperatură.

— Trebuie să fim siguri.

Și, redus la tăcere, era silit să se uite la ea în timp ce îi punea termometrul în gură și aștepta, lîngă fereastră, în picioare, fredonînd o melodie oarecare.

La Stebbings, Fanny nu-și petrecea o jumătate de dimineață în rochie de casă, ca aici, unde contempla lacul cu un surîs pe buze și atingînd în treacăt cu degetele ciuboțica cucului de pe comodă. Acolo, înainte de a se pieptăna, purta o cosiță pe spate, aici, părul îi cădea în cascadă pe un umăr ; șuvițele fluturau, îi încadrau obrajii.

Hugh își scoase termometrul din gură și spuse cu o voce agresivă :

— Te-ai schimbat !

— Hugh, pune-l la loc.

Ea știa însă că se schimbase.

Toate zilele acestea zăcuse în șezlong pe terasă, soarele o rumenise ușor, pentru că era abia primăvară, o primăvară italiană totuși, care-i bronzase brațele și picioarele și dăduse chipului ei o colorație vie „ca și cum o sevă nouă ar curge în mine“, gîndea Fanny. Rob, cu toate că se îngrășase, nu se putea bronza mai mult, tenul său smead fiind obișnuit cu soarele, dar ea se schimba zi de zi „ca un trandafir galben care se deschide“, o asemuise Rob.

— Iar un trandafir ? întrebase Fanny malițioasă.

— Da, un trandafir, răspunsese Rob. Într-o bună zi vom da unui trandafir numele de „Fanny Quillet“.

Fanny ajunsese, în sfîrșit, la același diapazon cu Rob. Ar fi putut spune că era copleșită de „bunăstare“. Aceasta se datora liniștii, soarelui, relaxării nervilor ei încordați. Înfășurase firul lung al grijilor și neliniștilor într-un ghem secret pe care-l pitise într-un colț. Această schimbare însemna o viață ușoară după ani de muncă aspră, „da, de muncă aspră“, gîndi Fanny ; Stebbings era o gospodărie mare și Gwineth nu venea decît cîteva ore pe zi, iar Prentice nu se ocupa de grădină decît trei zile pe săptămînă. „Schimbarea provine de asemenea și de la frumusețea care mă înconjoară“ ; lacul, în această lună mai, atît de

albastru încît l-ai crede pictat; glicina în floare, trandafirii încolăcindu-se în jurul chiparoşilor; fiecare pală de vînt aduce o mireasmă deosebită. Schimbarea se datora, de asemenea, bucătăriei Celestinei, cu acele *pasta* şi *rizotto*, brînza proaspătă, fructele, vinul. „Niciodată nu băusem vin la fiecare masă". Şi se mai datora lipsei de griji. La Stebbings n-avea vreme să-şi perie părul timp de zece minute, să şi-l spele săptămînal la coaforul ei, Luigi, să-şi îngrijească mîinile, să se ungă cu cremă pe faţă şi să-şi maseze obrazul; acolo, Giulietta nu-i călca rochiile de cîte ori voia să le îmbrace. Schimbarea se datora tuturor acestora, dar mai ales mîngîierilor lui Rob. „Ce ai spune tu, băieţaşul meu dispreţuitor, ar fi vrut să-l întrebe, pe Hugh, dacă ai şti că adineauri am fost sărutată din creştet pînă în tălpi?" Dar Hugh ştia mai mult. Era înzestrat cu un spirit de pătrundere ascuţit, şi gemu. Scoase din nou termometrul şi întrebă:

— Unde ai cumpărat capotul ăsta?

— La Fortnum. M-a costat treizeci de guinee. Pune înapoi termometrul.

Se părea că Fanny voia să-l provoace, ca şi cum şi Hugh ar fi fost un bărbat.

— N-ar fi trebuit să-l cumpăr, spuse ea, aproape mecanic, dar nu părea să nutrească nici cea mai mică remuşcare.

„E radioasă", gîndi Hugh.

Încruntă sprîncenele, dar în dimineaţa aceasta, Fanny era inaccesibilă, chiar şi pentru el. Se izola în ceea ce era poate un secret.

„Un secret fericit", ar fi putut spune ea. Asta i se vedea după mers, după ovalul feței, după surîsul pe care nu și-l putea stăpîni.

După ce se împăcase cu Rob — și o asemenea împăcare aproape că merita osteneala de a se fi certat — Fanny, periindu-și părul, luase jurnalul intim, și aruncase o privire distrată asupra datelor. „Am pierdut noțiunea zilelor și a săptămînilor, gîndi ea cu uimire. Săptămîni... Era în întîrziere cu două săptămîni, două săptămîni și cîteva zile ; lăsă peria și rămase nemișcată, cum fac toate femeile cînd prima bănuială le trece prin minte. „Dar nu-i cu putință, își spuse ea, sînt prea bătrînă. Sînt doisprezece ani de cînd s-a născut Caddie. Este o urmare a noii mele existențe..." dar o nădejde nebună continua să stăruie. „Periodul meu e întotdeauna regulat, cum se întîmplă cu majoritatea femeilor sănătoase. Șaisprezece zile înseamnă mult."

Nu-i spuse nimic lui Rob. E încă mult prea devreme ; să mai aștept o lună, apoi mă voi duce să-l văd pe doctorul Isella — dar în fiecare clipă, oriunde se ducea, avea impresia că ascunde un secret prețios, emoționant și sacru.

Hugh stătea întins în pat și, privind-o, avu dorința să sfarme termometrul în dinți.

Cînd se aplecă să i-l ia, nu se putu opri să-i zărească rotunjimea sînilor, albeața caldă a gîtului — „acest gît pe care Rob l-a atins" — gîndi el. Închise ochii, dar a-i închide nu servea la nimic ; putea vedea mîna lui Rob „mîngîind-o", își spuse cu mînie. Chiar atunci cînd refuza s-o

privească, ea tot părea să răspîndească un parfum, o aromă de care nu-şi amintea.

— De cînd ai început să întrebuinţezi parfum ? mormăi el.

— La Londra, spuse Fanny, pe un ton degajat. Nu-ţi place ?

— Îmi face greaţă. Pleacă !

— Dar, dragul meu, trebuie să-ţi fac patul.

— Pot să-l fac şi singur.

Voise să dea o notă gravă vocii lui, dar aceasta se înălţă cu o octavă, scoţînd cîteva sunete schelălăite, ceea ce îl înfurie.

— Nu spune prostii. Vreau să stai comod.

Dar Hugh îşi ridicase capul şi ochii lui aveau o strălucire ucigătoare pe sub şuviţele de păr care-i atîrnau pe faţă ; „Are aerul unui sălbatic“, gîndi Fanny.

— Aşadar, nu pot fi lăsat *niciodată* în pace ?

A fi lăsat în pace era tot ce pretindea pentru moment, dar gîndurile lui erau departe de a fi liniştite.

Raymond — colegul care-i arătase anumite fotografii la şcoală — n-avea decît un an mai mult ca Hugh dar, dacă ar fi să-l crezi, era cu mult mai vîrstnic în domeniul experienţei. Hugh ascunsese propria sa ingnoranţă refuzînd să acorde încredere celor spuse de Raymond. „Un băieţaş scîrbos, nu-i aşa ?“ exclamase el, ceea ce îi atrăsese o anumită admiraţie, dar Raymond nu era prost. Dacă era întîrziat cu un an la studii, aceasta se datora neglijenţei şi leneviei sale, însă poseda arta descrierilor bogate în imagini. Pînă acum, Hugh se mulţumise să le îngroape într-un colţ al

minții ; le înregistrase, dar nu admitea să se lase descumpănit de către Raymond. Acum, ațîțat de Rob și Fanny, i se părea că spiritul lui Raymond intrase în el, că-l stăpînea pe deplin. „Nu știam ce va însemna pentru mine faptul de a-i vedea împreună, pe ea și pe el", ar fi putut Hugh să geamă.

Imaginația părea să-i lucreze fără știrea lui, așa cum și trupu-i devenea, din cînd în cînd, grație unui fenomen înfricoșător, independent de voința sa...

— N-ai febră, constată Fanny bine dispusă. Scoală-te, să fac patul.

„În pijamaua mea subțire ? Niciodată ! Niciodată ! Niciodată !" gîndi Hugh.

— Hugh, nu fi ridicol. Sînt mama ta.

„Tocmai ! Tocmai de asta !" ar fi vrut să strige, desperat cum era.

Aparent, mergea spre însănătoșire ; febra și grețurile dispăruseră, avea însă gura amară și, cum se întîmplă adesea după o intoxicație alimentară, pielea și capul îi erau foarte sensibile ; cea mai mică atingere îi făcea rău, dar în el se cuibărise un rău cu mult mai puternic ; își vedea creierul sub forma unei mase negre, spongioase, care absorbea totul „chiar și ceea ce nu există", ar fi putut să strige. Nu înceta să-și imagineze mîna lui Rob pe gîtul mamei lui. Nu știa de ce acest gest îi lăsase o astfel de impresie. Și nu înceta să-și repete că „asta n-avea nici o importanță, nu era decît un gest de afecțiune", dar nu era adevărat. Acum, cînd era vorba de Rob și de Fanny, Hugh se afla într-o stare de receptivitate,

de alarmă. Judecînd după efectul produs, acest simplu și obișnuit gest de tandrețe, fusese parcă incandescent ; pecetluise cu fierul roșu mintea și spiritul lui Hugh. Fraze cărora niciodată nu le dăduse vreo atenție, cuvinte care l-ar fi făcut pe Raymond să rînjească, se iveau acum ca niște stîlpi indicatori. În „*Hamlet*", ultima piesă pe care o studiaseră la școală — McIndoe, profesorul de engleză prefera versiunile necenzurate — „pipăindu-i gîtul", spusese Raymond cu satisfacție. „Pipăindu-i gîtul, pentru a lipi două sărutări scîrnave." Ce însemna scîrnave ? Hugh nu știa, dar un fior fierbinte îl străbătu din nou. Ceea ce agrava și mai mult lucrurile, era faptul că începea să simtă afecțiune și respect pentru Rob. Hugh, ca și Caddie, îi considerase pe adulți drept fantasme, oameni neinteresanți, persoane bătrîne ; pentru Hugh, orice ființă între douăzeci și cinci și cincizeci de ani, era bătrînă. După care, erau pur și simplu scoși din uz. Domnul McIndoe, profesorul, era poate deosebit, avea bun simț, dar Rob era și mai mult decît deosebit. Comparativ cu el, Hugh avea pentru întîia oară impresia de a fi, nu inferior, dar prost pregătit ; ca și cum, la urma urmei, exista o rațiune în a îmbătrîni, a munci, a învăța ; ca și cum el, Hugh, n-ar fi fost o ființă în toată plenitudinea ei.

„Dar eu sînt un om întreg", gîndi și se văzu pe el, Hugh Clavering, om dintr-o bucată, sprinten, sigur de el, suplu, mai vioi decît toți oamenii pe care-i cunoștea. Însă acum, era ca și dezarticulat. Afară de asta, Rob îl făcea să-i fie milă de Darrell. Tatăl său, Darrell, era vrednic de milă și

lui Hugh îi era ciudă de acest lucru ; și îi era rușine de ceea ce el considera slăbiciunea lui Darrell. Dacă Rob i-ar fi vorbit lui de turnire, Hugh ar fi înțeles.

„Tata nu era în stare s-o păstreze". În adîncul sufletului său, Hugh avea sentimentul că o femeie trebuie să fie stăpînită, chiar dacă ar fi s-o bați pentru a reuși, iar acum, împrejurările îl sileau pe Darrell să-și lase copiii la inamic. Persoanele mari erau ciudat de slabe, ciudat de oarbe.

— Cincisprezece zile în plus, nu găsești că-i minunat ? întrebă Fanny.

— Nu pot rămîne aici. Hugh se ghemui în pat ; dacă rămînea lungit, poate că vocea nu-l va trăda.

— Nu spune prostii, dragul meu. După ce ai făcut o asemenea călătorie !

— N-ar fi trebuit să vin de loc.

— Dar ai venit.

Fanny era calmă, logică, „Jignește-o ! jignește-o ! jignește-o !" striga Raymondul care sălășluia în Hugh, „Spune-i lucruri scîrboase, întrebuințează cuvinte băiețești, cuvinte pe care ea nu le cunoaște."

În loc să se depărteze, Fanny se apropie și se așeză pe pat.

— În felul acesta vreau să trăiesc de acum încolo, Hugh. De ce nu poți accepta ?

El se îneca, se sufoca.

— Trebuie să plec !

— Vei pleca imediat ce tatăl tău se va întoarce.

— Ei drace ! Și nu pot pleca singur ?

— Trebuie să-l asculți.

— Nu, nu !

— Trebuie. Fanny se exprima scurt, pentru a-și ascunde frămîntarea. În primul rînd, n-ai bani.

— Voi merge pe jos. Voi face autostop.

Dar știa bine că nu va face. Altă dată... dar acum, era doborît.

— Hugh !

Băiatul deschise ochii și-i aruncă o privire plină de dispreț, care o atinse pe Fanny, străpungîndu-i carapacea. Ea se ridică brusc și ieși.

— Avem două săptămîni înaintea noastră, spuse Caddie. Mai mult de două săptămîni.

Din ordinul mamei sale, îi adusese lui Hugh ceaiul pe care doctorul Isella i-l prescrisese să-l bea la fiecare patru ore, trei zile de acum încolo ; ceai și pilulele de cărbune. Hugh se sculase, dar încă mai părea bolnav, avea pielea gălbuie, ochii încercănați, pleoapele aproape negre. Și era într-o dispoziție înfiorătoare.

Nu vru să se atingă de ceaiul Lapsang-Souchong al lui Rob. „Are un gust infam". Celestina declară că avea și ea ceai și arătă cu mîndrie o cutie foarte veche de tablă : „*Queen Mary's tea*" „Ceai *della* Regina Mary. *Eccelente !* exclamă Celestina.

— Sînt cam mulți ani de cînd regina Mary a murit, declară Caddie cu un glas bănuitor, iar Fanny confirmă că în adevăr ceaiul era mucegăit ; iar Caddie se duse cu Giulietta să cumpere o cutie la *alimentari.*

Prăvălia de produse alimentare, care aparținea vărului Celestinei, era una dintre cele de curînd deschise în fiecare sat, pe drumul lacului ; toate posedau o vitrină cu portocale și șiruri de sticle de vin de Chianti, îmbrăcate în paie. „Măcar de-ar fi Chianti, spusese Rob. Chianti sau Bardolina. Speculanții se servesc de aceste nume celebre, pentru a vinde vinuri falsificate, care sînt fabricate mai ales cu ajutorul prafurilor. Astăzi circulă o zicală în Italia și anume că „vinul se poate face și din struguri". Lui Caddie îi trebui multă vreme pînă să înțeleagă poanta.

Singurul ceai de la *alimentari* se vindea în punguțe asemănătoare celor văzute de Caddie în Elveția. „Mă întreb ce-ar gîndi Gwineth" spuse ea. Și ce-ar spune Gwineth cînd ar constata că nu există nici un ceainic în vilă ? Să fierbi ceaiul în crăticioara Celestinei lua de fiecare dată destul de mult timp, iar Hugh pretindea că avea un gust îngrozitor ; dar Fanny porunci :

— Du-i-l tu și vezi să-l bea.

— N-o să-l bea el de dragul meu, spuse Caddie.

Fanny refuză însă să urce.

— Te-ai purtat rău cu mama, nu-i așa ? îl întrebă Caddie, și Hugh dădu din cap. Foarte bine, zise Caddie. Purtarea ta și-a făcut efectul.

Totul părea să vie în ajutorul planurilor lor ; aceste cincisprezece zile suplimentare le dăruiseră un răgaz. Desigur, Hugh se arăta dezagreabil, așa cum numai el știa să fie, în timp ce Caddie se temuse că-l va vedea trecînd la inamic ; Pia

urma să sosească „Şi vor fi prea mulţi copii în această vilă", afirmă Caddie.

— Dacă vremea va fi rea, n-o să mai putem scăpa unii de alţii, spuse Fanny.

— Da, confirmă Caddie cu satisfacţie.

— Vai, Dumnezeule! Sper că Pia e drăguţă.

— Sper că-i odioasă, murmură Caddie.

Totuşi, toate acestea erau neliniştitoare. Pia, le povestise Fanny, trăia la Roma cu bunica ei; de fapt, fusese crescută de această bunică.

— Şi de străbunica ei, care încă mai trăieşte, adăugase Rob, şi de surorile şi fraţii bunicii şi bunicului şi de duzini întregi de veri.

Trebuia să fie o familie în felul clanului Celestinei.

— Dar Pia vorbeşte engleza? întrebă Caddie pe un ton îngrijorat.

— Desigur. M-am ocupat şi eu cîte puţin de educaţia ei şi are o guvernantă engleză.

— Nu este loc în vilă pentru o guvernantă engleză.

În adevăr, era foarte puţin loc. Hugh fusese din nou surghiunit în cabinetul de toaletă al lui Rob, iar în camera ce dădea spre nord, fusese pregătit, în vederea sosirii Piei, micul divan de nuc, acoperit cu tapiserii, deşi Celestina nu înţelegea de ce această nou venită nu putea să se culce în patul cel mare, cu Caddie. Dar Caddie era şi aşa destul de descumpănită.

— Nu mă pot culca în acelaşi pat cu Pia. N-o cunosc.

— Este o problemă spinoasă, îi spuse Fanny lui Rob. Nu ne putem aştepta să se simpatizeze imediat una pe alta.

— A trăi cu oameni care nu-ţi plac face parte din procesul de maturizare, răspunse Rob.

— *Trebuie* numaidecît să vină Pia? întrebă Caddie.

— Rob te suportă pe tine, aşa că trebuie şi eu să o suport pe ea.

Era un răspuns prea neplăcut pentru a fi exprimat cu voce tare, cu toate că acesta era adevărul — dar nu tot adevărul. „Ţin ca Pia să vină, ar fi putut spune Fanny. Cînd iubeşti pe cineva, vrei să iubeşti şi pe acei care-i sînt dragi".

— Dar ai să fii în stare? întrebă Caddie.

Aceasta era dificultatea. „Nimeni, gîndi Fanny, nu ne este atît de străin ca un copil străin". În ce o privea, toţi copiii italieni erau la fel — trupuri firave, piele de alabastru, păr şi ochi negri; dacă se putea spune că ochii băieţilor aveau o nuanţă cafenie, blîndă, cei ai fetelor păreau că strălucesc asemenea mărgeluşelor, ca şi cum ar fi ascuns de pe acum vicleşugul feminin — „şi aşa şi este", gîndi Fanny. Gianna, nepoata Celestinei şi fiica patronilor de la *trattoria* avea această expresie, şi toate, chiar şi copiliţele de doi ani, fetiţa din cafeneaua de unde se telefona, de pildă, aveau o eleganţă feminină. „Aşa o fi şi Pia? Aşa o fi?" se întreba Fanny.

Încrederea absolută a lui Rob nu făcea decît să înrăutăţească lucrurile.

— Şi dacă nu mă va îndrăgi?

— Nu va putea să nu te îndrăgească. N-a cunoscut-o niciodată pe mama ei, nu uita. O să i se pară minunat.

Fanny îl însoțise pe Rob cînd acesta telefonase la Roma. Vocea bunicii — „stridentă, expresivă și revoltată", își spuse Fanny, răzbea prin ușa cabinei și se auzea în toată cafeneaua. Era un torent năvalnic de vorbe, iar cînd Rob ieși și-și comandă o cafea și un coniac, spuse frecîndu-și urechea :

— Vocea Nonnei nu se îndulcește cu trecerea anilor.

— Am auzit-o, spuse Fanny și întrebă deodată : Pia este catolică ?

— Firește. Și Lucia era.

— Atunci, ce crede Nonna despre mine, ce gîndesc toți ?

— Nu i-am întrebat, spuse Rob. Această problemă nu-i privește. Nu mă privește decît pe mine.

— Dacă poartă răspunderea pentru Pia, prezența mea îi privește și pe ei, și Fanny adăugă : Mă surprinde că o lasă să vină.

— Întîmplător este vorba de fata mea.

— Vreau să spun... înainte de a ne fi căsătorit.

— Asta dovedește cît de puțin înțelegi situația, replică Rob, explicîndu-i apoi cu multă blîndețe : Niciodată, Fanny, nici chiar atunci cînd vom fi, ei nu ne vor considera căsătoriți. Cel puțin atîta timp cît Darrell este în viață.

— Dar vom fi căsătoriți legal. Vocea lui Fanny suna ca o sfidare.

— Legalitatea este opera omului. În ochii lor, căsătoria este o taină sacră.

„Şi pentru mine“, ar fi putut striga Fanny.

— Vreau ca şi căsătoria noastră să fie o taină sacră.

— Nu poate fi aşa ceva, spuse Rob. Decît pentru noi doi. Nu îţi ajunge ?

— Mie, da ; dar Fanny nu putea alunga din gîndul ei vocea Nonnei.

— De ce să-ţi faci sînge rău pentru nişte oameni cu care n-ai să te întîlneşti niciodată ?

„Îi voi întîlni prin Pia“, gîndi ea.

Rob se duse s-o întîmpine pe Pia la Milano. Urma să sosească, le spuse Fanny, cu *rapido di lusso* „care nu putea fi mult deosebit de trenul cu care am călătorit noi“, observă Caddie.

— Este cel mai luxos tren din Europa, le spuse Fanny ; nu lua decît puţini călători şi cuprindea saloane mari în fiecare vagon, un vagon-restaurant cu o bucătărie demnă de cele mai bune hoteluri, un ghid şi o însoţitoare, tocmai de aceea Pia călătorea cu acest tren, le explică Fanny.

Indiferent dacă fusese sau nu încredinţată însoţitoarei, faptul în sine părea să-i dea importanţă, s-o situeze foarte departe de ei. Caddie îşi făcu o toaletă îngrijită, îşi perie apăsat părul, îşi puse nişte şosete curate — acestea erau tot ce poseda ca lenjerie de schimb, dar de cum o zări pe Pia, înţelese că era mai bine să nu încerce să rivalizeze cu noua venită.

Fanny îl socotise întotdeauna pe Hugh zvelt şi graţios pînă în clipa cînd o văzu pe Pia, pe lîngă care acest trio britanic păru dintr-o dată

masiv și greoi. Era o fată delicios proporționată, cu picioare lungi de căprioară, pe care ciorapii negri le făceau să pară încă și mai lungi. „Nu-s ciorapi, ci pantaloni colanți" zise Caddie ceva mai tîrziu. „Mulți copii îi poartă în Italia și în Germania", îi explică Fanny. Pia avea o ținută frumoasă — niciodată Fanny nu văzuse un spate atît de drept — avea un fel frumos de a-și ține capul, mîini mici cu încheieturi subțiri și picioare mici. Avea de asemenea paloarea de ceară a unor anumiți copii italieni de la orașe — „care nu se bucură de aer curat, mănîncă o hrană prea bogată și se culcă prea tîrziu", gîndi Fanny — și o piele de o finețe aproape transparentă. Fanny se așteptase la toate acestea, dar nu și la frumusețea trăsăturilor Piei.

— Seamănă cu Nonna, spuse Rob, care era foarte frumoasă și mai este încă. Ambele sînt cu mult mai frumoase decît a fost Lucia. Poate acest lucru le și apropie.

Era o frumusețe de tip antic; puteai regăsi în ea chipul generațiilor dispărute, de proporții perfecte, cu o frunte mai mult lată decît înaltă, sprîncene orizontale, un năsuc de căprioară, o gură cu dinți atît de regulați și de perfecți, încît ai fi zis că-s dinți de lapte. Fanny căută pe obrazul Piei o asemănare cu Rob, „așa cum probabil face orice femeie, gîndi ea, care privește la copilul bărbatului pe care-l iubește, atunci cînd acest copil nu este al ei; „poate că într-o zi". își zise ea, și, pentru o clipă această nădejde vibră într-însa, cu o putere sporită. „Sînt prea bătrînă", își răspunse singură și acest lucru și-l repeta de

douăzeci de ori pe zi. „Au trecut aproape doisprezece ani de cînd s-a născut Caddie. Cu toate acestea am o întîrziere de șaisprezece zile, ba nu, acum sînt șaptesprezece" și puse cu tandrețe mîna pe umărul Piei.

— Bună ziua, Pia. Sînt atît de bucuroasă că te cunosc.

Caddie își dădu seama că mama ei avea de gînd s-o sărute pe Pia, dar aceasta făcu o mică reverență și întinse o mînă înmănușată.

Caddie fu impresionată de această reverență care, totuși, părea să fie rodul supunerii și al exercițiului. „Presupun că buna educație servește ca să ne ascundem sentimentele", gîndi Caddie. Nu-i trecuse niciodată prin minte că aceasta era chiar una din rațiunile manierelor elegante. Pia nu venise din propria ei voință, cum veniseră Caddie și Hugh, iar Caddie își aminti din nou cuvintele fratelui ei: „Expediați ca niște colete". Poate că Pia era tocmai pe punctul de a se întoarce la școală. Rob le spusese că era internă într-o mănăstire, „una din mănăstirile Ordinului Sacré-Coeur".

— Ce este aceea o mănăstire „Sacré Coeur"? întrebase Caddie.

Probabil că și Pia fusese absorbită de propriile ei probleme, atunci cînd prezența ei fu brusc „reclamată", după care fusese instalată în *rapido di lusso* și azvîrlită în mijlocul lor, aici, în vilă.

Hugh se gîndise că Pia va fi prea tînără pentru a prezenta vreun interes. „O altă Caddie", declarase cu un ton superior, căci el nu ținea cont decît de vîrstă. Dar observă, spre uimirea sa,

că o examina din cap pînă-n picioare, sau „centimetru cu centimetru“, gîndi el cu un surîs neobișnuit pentru Hugh, surîsul unui băiat care privește o fată cu o anumită curiozitate. Îi studia îmbrăcămintea. Pia avea un pardesiu cu cordon, pe care-l ținea pe umeri, o fustă plisată, un pulover ; era toaleta obișnuită a unei fetițe, dar totul păstrase o prospețime imaculată.

— Sora ta și cu tine ați petrecut toată noaptea în vagoane murdare, îi spuse Fanny, care, cu strania ei intuiție, ghicise la ce se gîndea el. Și Pia și-ar fi mototolit hainele într-o astfel de situație.

Iar Caddie exprimă cu voce tare părerea lui Hugh :

— Nu, nu cred.

Pia purta mănuși albe, o geantă roșie, puloverul era garnisit cu un guleraș alb din batist brodat cu roșu și avea o pălărie din fetru alb cu borurile ridicate și cu o panglică roșie. Cînd Caddie văzu această pălărie, se duse drept în odaia ei, puse mîna pe panamaua școlară și o îndesă după scrin.

Giulietta duse bagajele la primul etaj — nici un servitor din vilă nu îngăduia musafirilor să ducă indiferent ce — două valize, una mare și una mică, din piele roșie, și Rob se uită la romanul pe care Pia îl citise în tren *„Murder for ten dollars“* [1] dar ea mai avea și un album de

[1] „Un asasinat pentru zece dolari“ *(engl.)*.

comics-uri [1]. Lui Caddie nu i s-ar fi îngăduit vreodată să citească nici una nici alta.

— Caddie, vrei s-o conduci pe Pia în camera ei ?

De ce oare persoanele mari întrebuințează forma interogativă, atunci cînd este vorba de o poruncă ? „Și dacă aș răspunde : nu", gîndi Caddie, dar, bineînțeles, nu putea spune „nu", și îi arătă Piei drumul ; dădură la o parte ușa de brocart, căreia Pia nu-i aruncă nici măcar o privire, și intrară în odaia dinspre nord.

— Mi-e teamă că va trebui să împarți camera cu mine, spuse Caddie arătînd divanul. Sper că n-ai nimic împotrivă.

— La școală ești obligată să dormi cu tot felul de oameni, răspunse Pia.

Acest răspuns nu intenționase poate să fie atît de obraznic pe cît părea, însă Pia vorbea foarte bine engleza.

— Dacă preferi patul cel mare...

Pia dădu din umeri. Niciodată Caddie nu fusese redusă la tăcere printr-un gest atît de nepăsător ca această ridicare din umeri ; se așeză, țeapănă, pe propriul ei pat și privi cum Pia despachetează maldăre de lenjerie și două sau trei rochii, așezate pe umerașe în valiză. Pia le scutură.

[1] Albume cuprinzînd desene umoristice de un gust în general îndoielnic (n. tr.).

— Vrei să ți le atîrn eu în dulap ? întrebă Caddie, care era incapabilă să păstreze mult timp un aer rigid.

Pia îi îngădui să agaţe rochiile, să scoată încălţămintea din sacoşele de pînză albă şi să le aranjeze în partea de jos a şifonierului ; nişte espadrile, o pereche de pantofi, cu catarame, din antilopă albă, cizmuliţe din cauciuc cu nasturi, nici urmă de sandale pentru şcoală. „La voi la şcoală nu se poartă ?" Întrebarea îi ardea buzele, dar Caddie nu ţinea să atragă atenţia Piei asupra propriilor ei sandale. Pia mai poseda o perie şi un pieptene cu mînere de fildeş, o trusă de manichiură, batiste, încă o pereche de mănuşi albe. Persoana care-i făcuse valizele îşi dăduse multă osteneală. O carte de rugăciuni groasă, neagră, era învelită în hîrtie de mătase. Pia o puse lîngă pat.

— Nu este o adevărată carte de rugăciuni, constată Caddie după ce-şi aruncase ochii asupra ei.

— E un liturghier.

— Ce-i aceea un liturghier ?

„De necrezut", păreau că spun sprîncenele Piei, dar răspunse :

— Este o carte ce conţine slujbele liturghiei.

— Şi acest şirag ?

Caddie ştia că a pune întrebări nu era o dovadă de bună creştere, dar nu se putea reţine.

— Mătăniile mele.

— Un şirag de mătănii! Oh, explică-mi şi mie cum te serveşti de el, întotdeauna m-am întrebat.

— N-ai să înţelegi.

— Ba da.

Însă Pia puse şiragul la locul lui.

Caddie întoarse privirea înspre o fotografie, într-o ramă în formă de inimă, pe care Pia, de asemenea, o pusese lîngă pat.

— Cine-i ăsta?

— Prietenul meu.

Tonul era neşovăitor şi Caddie se înroşi. Nu voise să se arate indiscretă, ci doar cordială, cum ar fi fost cu o nouă colegă de şcoală.

— Ţine minte, îi spusese Fanny, dacă situaţia este supărătoare pentru tine, ea este şi mai mult pentru Pia.

— Nu văd de ce.

— Voi sînteţi doi, Hugh şi cu tine, iar eu sînt mama ta.

— Rob este tatăl ei.

Caddie se gîndea că ea avusese dreptate; Pia părea cu totul la largul ei.

Clopotul de la parter începu să sune.

— Presupun că ne cheamă la „*cena*", spuse Caddie care învăţase cîteva cuvinte italieneşti de la Giulietta.

Şi în timp ce coborau scara:

— Caddie ? spuse Pia. Asta nu este un nume. Îl poartă doar băieţii care duc bastoanele de golf [1].

— Mă numesc Candida, ca şi bunica mea.

— Bunica ta ? Un spasm ciudat străbătu chipul Piei ; vreme de o clipă, semănă cu o maimuţă.

— Pia...

— Trebuie să coborîm, spuse Pia cu răceală.

[1] În engleză, băieţilor care însoţesc jucătorii de golf, ducîndu-le mingile şi bastoanele, li se spune *caddie (n. tr.)*.

IX

— Copiii n-o fac dinadins. E o întîmplare.

— O întîmplare care de la sosirea lor se tot repetă, spuse Rob, dar Fanny clătină din cap.

De la început avusese parte de aceste mici suferințe : stîngăcia lui Renato, care nu prea știa cum s-o numească ; scena în legătură cu inelul ; și, mereu, durerea ei la vederea altor copii. Nu putuse suporta prezența copiilor de la *trattoria*, care veneau să se joace în grădină, înviorînd-o cu zgomotul alergăturilor și vocilor stridente, după cum nu suportase să privească procesiunea băieților de la orfelinat și trebuise să-și astupe urechile la bolboroselile încîntate ale copilașilor care hrăneau porumbeii, în fața bisericii. Aceste suferințe ușoare erau de așteptat, dar acum fiecare gafă, cît de mică, lua proporții. Hugh și Caddie îl denumiseră ceremonios pe Rob „domnul Quillet", dar Fanny protestase : „Spuneți-i Rob". Însă nu-i rosteau numele mic decît atunci cînd vorbeau despre el între ei. Felul în care trebuia să i se adreseze Pia lui Fanny ridica o problemă și mai spinoasă încă.

— Nădăjduiesc că într-o zi o să-ţi spună mamă, ca şi ceilalţi, zise Rob, dar Fanny clătină din cap.

— Nu putem decît spera.

Pia era prea politicoasă pentru a-i spune „Fanny". I se adresa cu „dumneavoastră" şi cînd vorbea cu Hugh şi Caddie spunea : „mama voastră".

— Dar pronunţi „*mozzer*".[1], zise Caddie.

— La urma urmei, eşti jumătate englezoaică, jumătate *spaghetti*, spuse Hugh, ceea ce o înfurie pe Pia.

— Nu trebuie să vorbeşti astfel ! Este vulgar. Sînt anglo-italiană.

— „*Tratează-i ca pe o droaie de copii care ţi se încurcă printre picioare*", dar trebuie să fii mereu atent să nu faci gafe, spuse Fanny.

Ea şi Pia erau adeseori silite să-şi ţină tovărăşie. Rob încerca să lucreze, iar Hugh, acum că se simţea bine, se ţinea tot timpul departe de casă.

Se împrietenise cu Mario. Fanny ştia că fumau împreună şi „beau vin", afirma ea îngrijorată.

— Aş vrea să stai de vorbă cu Mario, Rob.

— Nu mă pot amesteca, replică Rob, şi cred că se ocupă mai ales de pescuit şi de bărci.

Nu se înşela. Hugh îl ajuta pe Mario la bărci ; celălalt îi împrumutase o undiţă de pescuit, îi îngăduise să pună în mişcare motorul şi, mai mult încă, îl învăţase să manevreze pînzele.

[1] Pronunţare greşită a cuvîntului „mother" — mamă.

Stînd la marginea debarcaderului, pe scîndurile încălzite de soare, cu picioarele atîrnînd în gol şi privind locurile mai puţin adînci unde apa se învîrtejea şi unduia cu nesfîrşitul ei clipocit, Hugh izbutea să scape de obsesia Raymond. Redevenea el însuşi. De cîte ori lăsa să cadă cîrligul undiţei cu momeala, peştişorii ţîşneau din toate părţile.

— Ai fi zis că au ceva mai multă judecată, dar nu, n-au.

Căldura soarelui care-l ardea între umeri şi-i înfierbînta capul, sfîrşea prin a-l face să cadă într-o stare de toropeală şi atunci uita de Fanny, de Rob, de Caddie şi Topaz. Din cînd în cînd, Mario se apropia, îi îndrepta cu o mînă bronzată undiţa, mînjită de ulei şi de catran, examina momeala, mormăia şi o punea la loc sau o schimba.

— *Non abboccheranno mai.* N-o să muşte momeala niciodată. Uneori îi explica lui Hugh modul de a arunca undiţa. *Cosi,*[1] spunea el, arătîndu-i cum să arunce cîrligul la distanţă, departe în lac, iar Hugh îi lua undiţa din mînă şi o arunca în apă.

— *Gentilmente, non in modo brusco. Cosi,*[2] spunea Mario şi răsucea încetişor undiţa, fără să o scuture.

Caddie dădea tîrcoale pe acolo, dar Pia nu voia să coboare pînă la hangarul de bărci ; dă-

[1] Aşa (it.)
[2] Încet, nu brusc. Aşa. (it.)

dea a înțelege prin expresia chipului ei că pescuitul e o treabă pentru barcagii și pentru băieți. Lăsată în voia ei în vilă, rămînea adesea în tovărășia lui Fanny — ceea ce nu le încînta nici pe una nici pe alta.

— Las-o singură, fu de părere Rob.

— Sărmana micuță, spuse Fanny, pentru ea atmosfera de aici este extrem de plictisitoare.

Vila nu oferea nici o distracție pentru un copil și Pia nu adusese nimic care ar fi putut-o ajuta să-și omoare timpul.

— Ei bine, nici noi, declară Caddie.

Dar ea descoperise o mulțime de lucruri interesante. Șerpii de apă, de pildă. Erau șerpi mici, gălbui, tărcați cu maro deschis, cu capul ascuțit, în care ochii scînteiau ca niște giuvaere. Rob spusese că nu-s veninoși și Caddie se distra prinzîndu-i atunci cînd zăceau încolăciți pe o stîncă, pe jumătate îmbătați de soare; o luau repede la goană, dar uneori reușea să prindă cîte unul, îl zgîndărea pînă ce-l obosea, apoi îl lăsa să-i alunece din mînă. „Drăgălași șerpi mititei", fredona ea, dar Pia, cînd Caddie voise să-i arate șerpii, se înfiorase de groază. De asemenea, Caddie urmărea și șopîrlele, în special două specimene mari de o culoare fermecătoare, ca smaraldul, pe care la început le luase drept salamandre. Păsărelele Celestinei, care în micile lor colivii săltau, săltau mereu de la o bară la alta, o înduioșau întotdeauna pe Caddie, dar o pereche de pupeze își făcuseră cuib în grădină; rîndunelele se aciuiau foarte sus, sub jgheaburi, și

codobaturile se bălăceau și alergau de colo-colo. Jos în hangarul de bărci, o pisică tigrată urma curînd să nască — „îi și simți puii", spunea Caddie — și Mario avea un cîine, Cezar, cîinele la care făcea aluzie tăblița *Attenti al cane*, agățată la poarta de la intrare. Dar, cu toate că era mai întotdeauna legat, n-ar fi făcut niciodată rău cuiva și Caddie, care se împrietenise cu el, îl lua la plimbare. Era prea sfioasă pentru a încerca să stea de vorbă cu copiii de la *trattoria*, Gianna și Beppino, dar îi plăcea să-i privească jucîndu-se. Nimic din toate acestea nu prezenta nici cel mai mic interes pentru Pia.

— Nu există nici un joc în vilă, nici măcar un ping-pong, se plîngea ea.

Timpul era încă prea rece pentru a se putea scălda ; doar cîtiva turiști germani mai curajoși făceau cîte un plonjon rapid din înaltul trambulinei de la hotel. Pia ieși cu Fanny. Îi plăcea „Mercedesul" și felul cum conducea Fanny, și îi adresă chiar un compliment.

— Conduceți foarte bine, mai bine decît mătușile mele.

Era foarte ascultătoare. Ca și Hugh și Caddie, se supunea sărutului matinal și vesperal al lui Fanny — și „a se supune este chiar cuvîntul exact", gîndea Fanny. Mergea acolo unde i se spunea să se ducă, dar nu răspundea atunci cînd Fanny încerca s-o scoată din cochilia ei. Cînd Fanny îi spunea : „Trebuie să ne înveți o serie de lucruri despre Italia", Pia o privea fără să scoată o vorbă.

Ceea ce Pia avea mai puţin reuşit, erau ochii. Mici, negri, migdalaţi şi la fel de aspri ca şi coaja de migdală, cu un sîmbure de lumină, pe care Fanny se temea să-l sondeze. După cum voia, Pia putea să-i facă la fel de impenetrabili şi opaci „ca nişte diamante", gîndi Fanny exasperată, cînd, bunăoară, îi cerea Piei să-i vină în ajutor într-o fructărie sau la un restaurant.

— Ce înseamnă *lasagne*[1], Pia ?

— *Pasta*[2].

— Bineînţeles. Dar ce fel de *pasta* ?

Ridicare din umeri şi privire distantă.

— Nu ştiu niciodată ce gîndeşte, se văita Fanny.

— Nici n-ai să ştii vreodată, o consola Rob.

„Comparaţi cu Pia, copiii mei sînt ca nişte cărţi deschise", gîndea Fanny, cu o oarecare îngăduinţă, şi îi spuse lui Rob :

— Am considerat întotdeauna că inconvenientul faptului de a urma şcoala la călugăriţe este acela că deprinzi făţărnicia.

— Dacă numeşti stăpînirea de sine făţărnicie, răspunse Rob. Cînd trăieşti în colectiv sau numai cu alţi oameni, e mai bine să-ţi păstrezi sentimentele pentru tine. În orice caz, Pia nu este niciodată agasantă.

— Ceea ce înseamnă că Hugh şi Caddie sînt ?

— Hugh, da. Trebuie să recunoşti, Fanny. Oare nu te sîcîie şi pe tine tot timpul ? Pentru asta îl condamn, spuse Rob.

[1] Tăiţei (it.)
[2] Paste făinoase (it.)

El însuşi se simţea ciudat de tulburat. Vila era cît se poate de tăcută, dar nu putea lucra. Îşi părăsea chilioara, ieşea pe balcon şi rămînea acolo privind cu un aer morocănos grădina. Fanny se instala adeseori pe terasă, „ca de obicei“, gîndea Rob ; era întotdeauna în apropierea lui, dar nu mai rămînea întinsă în şezlong, liniştită ; şedea pe scaun, cosînd, aplecată peste cămaşa verde sau peste pijamaua lui Hugh. Rob trebui să recunoască, de altfel, că adeseori era propria lui cămaşă sau ciorapii lui pe care-i cîrpea, dar nu voia s-o vadă muncind, voia s-o vadă doar odihnindu-se ; nu muncind, ci existînd.

Uneori, vocile copiilor ajungeau pînă la el, cum ajungeau şi la urechile lui Fanny. Cînd Mario îl alunga pe Hugh din hangarul de bărci — căci uneori Mario era prost dispus — Hugh se aşeza de preferinţă pe zidul terasei, în faţa bucătăriei, cu Giacomino. Şi lui Caddie îi plăcea terasa din spate.

— Înţeleg acest lucru ; e un loc plăcut, spunea Rob.

El însuşi venea deseori aici să bea un pahar de vin cu Giacomino şi cu Celestina, sau rămînea cam o oră, tachinînd-o pe Giulietta.

În jurul acestei bucătării, totul era sărăcăcios, uzat, fără pretenţii ; rufăria se usca pe o frînghie, se zărea un butuc pentru despicat lemne, o grămadă de sticle goale zăcea într-un colţ ; mai era şi un bazin unde înotau peşti ; păstrăvii pe care Mario îi pescuise în lac şi care erau ţinuţi în viaţă pînă ce sosea Celestina cu plasa ei. Caddie se silea întotdeauna să nu-i privească. Lucru cu-

rios, Hugh n-o disprețuia pe robusta Celestina, care năduşea din belşug, vorbea tare şi mirosea a usturoi. Ca majoritatea italienilor, ea iubea copiii şi, în ochii ei, Hugh, Caddie şi Pia nu erau decît copii, indiferent dacă erau sau nu complicați. Hugh îl iubea şi pe Giacomino, care, fără să ridice un deget, ştia, după toate aparențele, să se facă ascultat de ginta feminină, dar acelaşi Hugh evita s-o privească pe Giulietta sau să rămînă lîngă ea. Fata manifesta o veselie şi o cordialitate prea zgomotoase pentru Hugh — şi prea senzuale. Fusta ei neagră era scurtă ; cînd urca scara alergînd, i se vedeau genunchii bruni, robuşti ; cînd umbla, mătura, se apleca sau ştergea praful, şoldurile ei păreau parcă înzestrate cu darul vorbirii ; purta un sutien care îi scotea în evidență sfîrcurile sînilor sub puloverul negru. Ochii lui Hugh păreau să se îndrepte de la sine către cele două sfîrcuri şi atunci urechile îi zumzuiau în mod curios. Caddie observase că Hugh se arăta prost dispus în această parte primitoare şi modestă a casei.

Ea şi Giulietta schimbau cunoştințe de limba engleză şi de italiană. *Pollo arrosto.* Pui fript. *Patate.* Cartofi. *Pane.* Pîine. *Pesce di lago.* Peşte din lac.

— Nu te gîndeşti prin urmare la nimic altceva decît la mîncare ? o întreba Hugh.

— Este atît de bună.

— Bună ! Bucătăria italiană este oribilă. Nimic decît *pasta,* brînză şi roşii.

— Nu-i adevărat ! protesta Caddie şi vocea ei indignată se auzea pînă la loggia. Aminteşte-ți

de carnea de porc pe care am mîncat-o la masă. Şi puişorii de primăvară fripţi, cu pătrunjel şi cartofi prăjiţi. Şi atîta sparanghel ! Era sezonul sparanghelului şi Celestina îl servea aproape zilnic. Cu unt topit şi parmezan, adăugă Caddie. Vai, scumpul, divinul sparanghel !

Mîrîitul lui Hugh se auzi şi el, în loggia şi pe terasă.

— Sparanghel este cît se poate de potrivit. Alimentele afrodiziace erau una dintre specialităţile lui Raymond. Mirodenii, sparanghel.

— De ce spui că-i potrivit ?

— Este un afrodiziac.

— Ce înseamnă un...

Dar Fanny nu aşteptă urmarea. Rob o văzu ridicîndu-se şi intrînd în casă. O primi în capul scării.

— L-am auzit, spuse el rîzînd, dar Fanny îşi muşcă buzele pentru a nu plînge. Un băiat de paisprezece ani n-ar trebui să vorbească astfel.

Glasul lui Fanny căpătă un ton tăios.

— N-ar trebui să fie determinat să spună astfel de vorbe.

Pia nu întreţinea relaţii cu servitorii. Din cînd în cînd, străbătea grădina pentru a se duce la debarcader şi acolo îl privea pe Hugh pescuind ; dintre cei trei Clavering, pe el se părea că-l preferă — sau el era cel care îi displăcea mai puţin. Hugh îşi dădea seama de prezenţa ei şi, cum aceasta avea asupră-i un efect contrar celui pe care îl produceau celelalte fete, pescuia cu mai multă iscusinţă ; dar dacă Hugh urca pe terasa bucătăriei sau intra în cămăruţa lui Mario, or în

hangarul de bărci, Pia se retrăgea în salon, unde se aşeza, după ce-şi netezea cu grijă fusta, şi citea unul din acele romane poliţiste, pe care Fanny le socotea prea puţin recomandabile pentru un copil de zece ani.

În ochii Piei, Caddie era o cantitate neglijabilă. Caddie o ştia, însă Pia îi aţîţa curiozitatea; viaţa ei la Roma, călugăriţele de la şcoală, bunica, despre care se spunea că-i o frumuseţe — şi care era iubită, gîndi Caddie — clanul unchilor, mătuşilor, al verilor, religia... O sîcîia pe Pia cu întrebări. După cum se schimbase Fanny de la sosirea ei în vilă, tot aşa se schimbase şi Caddie; orizontul i se lărgise, se transformase, cu toate că adeseori avea impresia de a tălmăci prost cuvintele Piei. De pildă, Pia îi vorbise despre îngerii păzitori.

— Fiecare avem cîte unul, cel puţin eu am unul.

— Dacă ai tu, am şi eu, spuse Caddie.

— În ce-i priveşte pe protestanţi, nu sînt sigură, replică Pia.

— Îngerii protestanţi sînt la fel de buni ca şi îngerii catolici, declarase Caddie cu energie, dar omisese să-i povestească Piei că-şi şi alesese doi, unul pentru ea şi unul pentru Hugh; era vorba despre cei doi îngeri cu aripi de aur care dominau căminul din salon.

Pia nu se însufleţi decît o singură dată, în ziua cînd Fanny o luă la Riva, cu Hugh şi Caddie, pentru a le cumpăra acestora îmbrăcăminte nouă. N-aveau decît costumul şi rochia cu care călătoriseră, în plus cîte o pijama, cîteva perechi

de șosete și batiste. Deoarece Hugh stătuse în pat, i se putuse spăla cămașa și netezi costumul.

— Dar n-ar trebui să poarte costumul ăsta frumos la pescuit sau la plimbările cu barca, spuse Fanny.

În ce privește rochia lui Caddie, era într-o stare vrednică de plîns.

— Chiar și pentru zece zile le trebuie altceva, îi spuse Fanny lui Rob.

În magazinul de confecții, ochii Piei, întreg chipul ei se lumină ; se ocupă de Caddie. Timp de o jumătate de oră, fură chiar prietene. Deși Riva era un orășel oarecare, confecțiile erau elegante „ca toate veșmintele italiene", gîndi Fanny — cu toate că tinerele fete din sat păreau să poarte o uniformă dezolantă ; impermeabile de nailon, ușoare și închise la culoare, pantofi plați cu vîrful ascuțit și baticuri pe cap. În magazin, Pia luă bucuros cuvîntul în locul lui Fanny, cu o siguranță pe care aceasta n-ar fi avut-o niciodată ; o puse pe Caddie să încerce cîteva rochii, dădu la o parte unele haine și examină altele cu un aer atît de serios, încît lui Fanny îi venea greu să nu surîdă.

Hugh o privea pe această fetișcană ciudată cu și mai mult respect, iar prea feminina Pia își dădea bine seama ; așa precum Hugh se arăta un pescar mai iscusit cînd era ea prezentă la debarcader, la fel Pia se arătă mai fermecătoare și mai hotărîtă din clipa cînd intră în magazin.

— Bineînțeles, nu roșu, îi spuse ea lui Caddie. Nici măcar ceva maro mergînd spre roșu. Asta ar face să-ți iasă la iveală pistruii. Și nici-

odată, niciodată n-ar trebui să porți albastru aprins. Ți-ar răpi orice culoare de pe figură. Verdele ăsta e foarte țipător. O să te obosească. Îl înlătură cu un gest. Acest ton în chihlimbar este frumos, foarte la modă, dar nu e pentru tine. Da, asta... și vocea ei deveni dezmierdătoare, în timp ce lua o vestă din piele de căprioară de culoarea zahărului ars, cu mîneci de jerseu — asta o să dureze veșnic.

— Pînă în ziua cînd va deveni prea mică, obiectă Fanny.

— Are rezerve, spuse Pia pe un ton de reproș. Și pipăiți să vedeți ce calitate.

— Da, dar e prea scumpă. Caddie n-are nevoie decît pentru cîteva zile.

— O s-o poată purta în timpul vacanțelor.

— Pentru acum e prea călduroasă.

— Nu sîntem decît în primăvară. Briza e încă răcoroasă și, priviți, ce bine merge cu asta ; era o fustă plisată ca aceea a Piei, de asemenea de culoarea zahărului ars, cu dungi de un albastru deschis.

— Cutele or să se desfacă.

— De loc, afirmă Pia. Numai s-o atîrne cum trebuie, am să-i arăt eu cum s-o împacheteze, înfășurată într-un ciorap de mătase. Priviți cît de bine îi vine !

Pia avea dreptate. Culoarea scotea în evidență reflexele din părul lui Caddie și rozul, pînă atunci nebănuit, al obrajilor ei.

— Vă rog, lăsați-o să și-o ia. Vă rog. Privirea Piei era atît de implorătoare încît Fanny cedă. Arăți foarte bine cu jacheta asta. Într-ade-

văr, foarte bine, îi spuse Pia lui Caddie, cu o voce a cărei uluire ar fi fost prea puțin măgulitoare, dacă n-ar fi fost atît de nevinovată. Părea la fel de mîndră și de fericită ca și cînd fusta și vesta ar fi fost pentru ea ; o fetiță îmbujorată și însuflețită.

Apoi, tot privindu-l printre gene, găsi pentru Hugh o cămașă de un albastru închis, țesută ca cele ale lui Rob, pe care Hugh le admirase în taină ; două cămăși, un pulover, două șorturi. Găsi de asemenea veste și chiloți scurți.

— Fiți atentă la bumbacul italian, îi spuse lui Fanny. Intră la spălat. Nu vreți să luați nimic pentru dumneavoastră ? o întrebă, iar ochii ei o cercetau pe Fanny, pe care era evident că ar fi vrut s-o îmbrace cu lucruri noi. Pe neașteptate, toți patru se simțiră uniți ; formau o familie fericită — „pînă cînd se ivi problema banilor", ar fi putut spune Fanny.

Cînd puse jos nota de plată, Hugh se întoarse brusc :

— Cine plătește pentru toate hainele astea ?

Tot ce amenința Hugh să spună, plutea în aer : „N-o să îngăduim acestui domn să ne plătească hainele. Dacă le plătește el, nu le vom purta. Nu vreau să cheltuiască bani pentru noi." Nările lui Hugh se albiseră la margini, Caddie părea descumpănită și Pia se îndepărtă imediat și se așeză în pragul ușii, cu spatele la ei, fredonînd o arie oarecare.

— Cine plătește ?

— Eu, spuse Fanny.

— Ai cui sînt banii ?

— Ai mei. Dar Hugh nu se mulțumi cu acest răspuns.

— De unde îi ai?

— De... de la tata, spuse Fanny șovăind.

— De la *tata?* Răspunsul era atît de surprinzător încît Hugh încetă să mai discute — și, gîndi Fanny copleșită de tristețe, „într-un fel, tot Darrell plătește."

„Soțul dumneavoastră s-a arătat generos, este lauda cea mai mică ce i se poate aduce", declarase domnul McCrae și îi explicase lui Fanny că Darrell, în mod legal și rezonabil, ar fi putut depune o plîngere împotriva lui Rob pentru seducere. „Dat fiind profesiunea domnului Quillet, seducerea este indiscutabilă", spuse domnul McCrae, întorcînd privirea.

„Dar asta n-are nici o legătură. Nici o legătură", ar fi vrut să protesteze Fanny, însă ar fi fost de prisos să spună aceste lucruri domnului McCrae, care adăugă că deși Darrell va fi lipsit de ajutorul și tovărășia soției sale, totuși nu depusese nici o plîngere, nu ceruse despăgubiri, cu condiția ca Rob să-i aloce lui Fanny o sumă corespunzătoare și „echivalentă", preciză domnul McCrae, „care vă va aparține în deplină proprietate, fără nici o rezervă."

„N-aș putea accepta! *N-aș putea!*" strigase Fanny, cu un glas aproape sugrumat de rușine și supărare, dar Rob stăruise și el. „Este foarte bine așa. Orice se poate întîmpla, oricînd, în lumea cinematografului. Nu este numai generos, este și rezonabil."

Acest gest era caracteristic pentru Darrell în ce privește onoarea lui și dorința de a o ocroti, dar, în același timp, o rănise pe Fanny mai mult decît orice.

Renta anuală a mătușii Isabel dispăruse o dată cu ea, dar după vînzarea casei și a mobilelor, avea să mai rămînă ceva și Fanny pusese cîteva sute de lire deoparte. Cheltuise din ele o sumă bunicică pentru propria ei întreținere de la plecarea din Stebbings ; mai trebuise să plătească onorariul domnului McCrae, șederea la Londra, călătoria cu avionul la Milano ; își cumpărase îmbrăcăminte, acest capot, de pildă ; dar acum, în afară de moștenirea mătușii Isabel, care s-ar fi împotrivit cu toată energia unui divorț, Fanny, care niciodată nu avusese un ban al ei, poseda un cont la bancă, valori mobiliare, dividende, scrisori de credit, așa că putu să spună cu ton semeț, în timp ce achita nota :

— Ascultă, Hugh, fii bun *te rog* și nu te mai amesteca într-una în treburile oamenilor mari.

Riva strălucea sub soarele de vară. De-a lungul golfului, sub sălcii, barcagiii se pregăteau pentru sezon vopsind carcasele bărcilor, făcînd să se reliefeze numele *Delfina, Maria Cristina.* Pe un vas mare de pescuit, un bărbat vopsea prora în albastru și auriu. Pia și Caddie se opriră să privească, dar Hugh își continuă drumul, singur, cu mîinile în buzunare, dînd cu piciorul în pietrele de pe drum. Nu fluiera ; Fanny nu-l auzise niciodată fluierînd de cînd sosise la vilă. Era încă tulburată de scena supărătoare din magazin. Și

pentru a-i mări indispoziţia, turiştii nemţi se zăreau peste tot. „Îmi plac nemţii, gîndi Fanny. dar nu ăştia !“ Erau femei greoaie cu pardesie de *tweed*, cu pălării de fetru minuscule în vîrful capului ; bărbaţii erau şi mai masivi. Invadaseră prăvăliile de cadouri şi cafenelele şi mîncau cantităţi uriaşe de prăjituri de ciocolată cu frişcă, tarte cu caise sau îngheţată. Aerul vibra de vocile lor guturale şi Fanny era nerăbdătoare să se întoarcă acasă, aşa că iuţi pasul să-l ajungă pe Hugh.

— Hughie !

Băiatul îndreptă spre ea o privire enervată. Era încă într-o dispoziţie proastă.

— Presupun că dînsul plăteşte notele de cheltuieli ale vilei.

— Fireşte. Doar el a închiriat-o, şi adăugă : Cred că trebuie să admiteţi o dată pentru totdeauna că sînteţi oaspeţii lui Rob.

Fanny ştia că uneori e umilitor să fii copil şi îi vorbea cu blîndeţe.

— Sînteţi oaspeţii săi.

— Oaspeţii sînt invitaţi.

— Bine. Să admitem atunci că nu sînteţi oaspeţi. Rob nu acordă nici o importanţă banilor. El şi cu mine sîntem gata să te primim oricînd. Eşti fiul meu, dar acum, tu reprezinţi familia *noastră*. Hugh pufni pe nări. Oricum, nu te voi vedea mult în cursul anilor viitori, spuse Fanny. Hugh, n-am putea căuta să... Nu putea rosti cuvîntul „să ne bucurăm“, n-am putea încerca să nu irosim aceste cîteva clipe ?

Dar Hugh ridică din umeri şi se grăbi înspre maşină.

Toate străduințele lui Fanny păreau zadarnice.

— Nu trebuie să-ți pierzi vremea degeaba în Italia, zicea ea. S-ar putea să nu mai revii niciodată.

— Nu, dacă voi putea evita o revenire.

— Dar este cu putință... să nu-ți *placă* Italia ?

O tăcere. „Date fiind împrejurările nu ne poate place", părea că spune această tăcere, dar Fanny stărui :

— Ar trebui să mergem la Verona. Acolo au trăit Romeo și Julieta.

— Credeam că Romeo și Julieta nu au fost reali, spuse Caddie, fără a manifesta cel mai mic interes.

— Este un ținut shakespearean. Fanny se silea să vorbească pe un ton entuziast.

„De ce, se întreba Rob, mamele se înverșunează întotdeauna să-și instruiască odraslele ?"

— Mantua, Padova, Verona. Toate aceste orașe se găsesc în piesele lui Shakespeare.

— Știam asta, replică Hugh.

— Sînteți proști dacă nu vă duceți să vizitați Verona, le spuse Rob.

Era enervat de atitudinea arțăgoasă pe care o adopta Hugh, în ciuda drăgălășeniei lui Fanny. Străzile de altă dată sînt foarte frumoase. Case vechi, galbene, ferestre cu gratii...

Hugh căscă.

Cu toate acestea, din dragoste pentru Fanny, Rob stăruia să trezească interesul băiatului.

— Există o arenă, ca și Coloseumul. Dacă înveți latina...

— Urmez secția modernă, spuse Hugh.

Fanny încercă s-o momească pe Pia.

— Se pare că magazinele din Verona sînt excepționale.

— Sînt provinciale, răspunse Pia, ca și cum acest lucru le-ar fi situat în afara societății.

— E o madonă celebră in Piața Centrală. Nu ți-ar plăcea s-o vezi ?

— Avem madone celebre la Roma, răspunse Pia.

Nici Caddie nu se lăsă înduplecată. Fanny îi arătă o carte aparținînd doamnei Menghini, consacrată orașului Mantua.

— Privește, Caddie. În palatul ducal, palatul familiei Gonzaga, există o sală ai cărei pereți sînt decorați cu cai în mărime naturală. Nu ți-ar plăcea s-o vezi ?

— Nu, mulțumesc, spuse Caddie. Nu-mi place să mă uit la cai.

Un „acum" subînțeles, părea că le sună în urechi.

— Se zice că în acest anotimp, tot drumul este mărginit de piersici în floare. Fanny tot mai încerca să fie ademenitoare. Și apoi e Cremona, unde se fac viorile... veți vedea boi la arat.

— I-am văzut din tren.

— Dacă n-au chef să meargă, să rămînă acasă, spuse Rob.

— Mulțumesc, dar aici nu este acasă, replică Hugh.

— Cine şi-ar fi putut închipui că Hugh ar fi în stare să se poarte atît de groaznic ? se plînse Fanny lui Rob. Întotdeauna a fost foarte drăguţ cu mine.

— Tocmai de aceea.

— N-aş fi crezut niciodată că un copil poate fi atît de aspru.

— Nu l-ai tratat ca pe un copil şi situaţia de acum îl doare.

— Am încercat să o compensez prin tandreţe şi atenţii.

— Prea multe atenţii, spuse Rob plictisit. Cred că aici a fost greşeala. Copiii sînt copii şi trebuie să înveţe să fie la locul lor.

Chiar cînd erau la locul lor, prezenţa li se făcea simţită. Mesele erau un chin.

— Pia îmi urmăreşte toate gesturile mele, iar Caddie pe ale tale, spuse Fanny. Hugh îşi priveşte farfuria şi nu scoate o vorbă.

— N-ar putea să mănînce separat ?

— Asta ar dubla munca Giuliettei şi a Celestinei, care şi aşa nu-şi mai văd capul de noi toţi. În afară de asta, am avea aerul că fugim de ei, zise Fanny.

Într-o seară, Rob se sili să însufleţească cina vorbind despre scenariul care-i dădea atîta de furcă, „ceea ce şi aşa îi complica destul viaţa", gîndi Fanny, cuprinsă de remuşcări. Aproape zilnic soseau la vilă telegrame din partea lui Renato, a prinţului sau a misteriosului Herz şi, tot mereu, aceştia îl chemau pe Rob la telefon ; Rob

denumea convorbirile telefonice „maratoane de o jumătate de oră."

— Ar fi mai simplu dacă te-ai instala la Malcesine sau la Milano, spunea Fanny.

— N-am să mă las tiranizat, replica Rob. Avea o răbdare uluitoare şi, cu toate că uneori mai înjura, de cele mai multe ori lua lucrurile în derîdere.

— Vor ca Saladin să se îndrăgostească de Bérengère, le spuse la masă.

— Dar nu era îndrăgostit de ea, protestă Caddie, care tocmai citise *Ivanhoe* şi *Talismanul.*[1]

— Ştiu asta, dar Renato, domnul Herz şi prinţul Brancati ar vrea s-o iubească şi spun că la urma urmelor filmul este al lor. Apreciază că în felul acesta rolul ar fi mult mai interesant pentru Bianca Letti — dacă vom reuşi s-o angajăm.

În clipa aceea, Hugh îşi dădu părerea :

— Italienii n-au dreptul să se amestece în istoria Angliei, spuse el cu nasul în farfurie.

— Oricum ar fi, continuă Rob, ignorîndu-l pe Hugh, vreau să încerc să scot în relief personajul lui Richard, astfel ca această poveste să fie şi a lui, dar pentru asta ar trebui să găsesc pe cineva foarte puternic, altfel mă tem că ar fi eclipsat de Saladin.

— Dar Richard era Inimă de Leu, comentă Fanny. Nu-i destul de romantic ?

[1] Roman istoric aparţinînd. ca şi *Ivanhoe,* lui Walter Scott. *(n. tr.).*

— Întotdeauna dușmanul ocupă primul plan, afirmă Rob. Trădătorul. Nu că Saladin ar fi fost un trădător, dar e pur și simplu inamicul.

— Întotdeauna în *Paradisul pierdut*[1], l-am preferat pe Satan spuse Fanny.

— Ați putea să-l jucați dumneavoastră pe Saladin, îi propuse brusc Caddie lui Rob.

— Sau pe Satan ? rîse el.

Dar Pia își strecură mîna într-a lui și privi la Caddie și Hugh ca și cum ar fi vrut să vîre cuțitul în ei.

De la venirea Piei, Caddie descoperise un gen de tată pe care niciodată nu și l-ar fi închipuit.

— Ai răsturnat toate concepțiile noastre, îi spuse Fanny lui Rob.

Era limpede că Rob și Pia nutreau unul față de celălalt o dragoste adîncă, de invidiat aproape, dar Rob se purta cît se poate de firesc cu fata. Era răbdător atunci cînd se simțea dispus să fie, uneori o lăsa să i se cațere pe genunchi, să-l tîrască în grădină, să-i taie vorba, să-i ia volanul „Mercedesului“ ori cîrma bărcii cu motor ; dar cînd nu era în apele lui, țipa la ea, îi poruncea să iasă din odaie, îi interzicea să-și mai bage nasul în biroul său.

— Pia nu știe niciodată cum stă cu tine, protestă Fanny.

— Ba da. Ea știe că trebuie să mă observe ca să afle în ce ape mă scald. Lucrul ăsta o va învăța cum să se poarte și cu ceilalți oameni.

[1] Referire la celebrul poem al lui John Milton. *(n. tr.)*

— Probabil că o faci să sufere.

Rob ridică din umeri.

— Copiii sînt şi ei *oameni,* stărui Fanny.

— Nu încă, spuse Rob. Nădăjduim că vor deveni într-o zi.

La fel se purta şi cu servitorii.

— Trebuie să-i cruţăm, spunea Fanny întotdeauna, dar dacă Rob avea chef să bea o cafea la miezul nopţii, o suna pe Celestina.

— Sărmana Celestina ! protesta Fanny.

— De ce sărmana ? E pe deplin fericită.

Şi, lucru curios, era adevărat.

— Eu una nu mi-aş permite niciodată aşa ceva. La mine s-ar împotrivi. De ce ?

— Eşti o femeie bună, scumpa mea, de aceea fiecare servitor şi fiecare copil din preajma ta îţi speculează amabilitatea. Îi strici, şi cînd spun „a strica", folosesc noţiunea exactă.

Vorbea serios.

— Cum îi stric ? întrebă Fanny.

— Le diminuezi personalitatea. Copiii trebuie lăsaţi să crească în libertate.

„Pia, gîndea Caddie, se bucura de o libertate nemaipomenită, aproape ca şi cum ar fi fost om mare".

— La ce oră te culci ? o întrebase Caddie în prima zi.

Pia păru surprinsă.

— La ce *oră* ?

— Eu trebuie să mă culc la ora nouă.

— Şi dacă nu eşti obosită ?

— Totuşi trebuie să mă culc. Ceea ce, fără îndoială, Pia găsea absolut stupid. „Aş vrea să-l am pe Rob de tată", fu cît pe aci să spună Caddie.

Era greu să-i rezişti lui Rob. La ora patru, cînd obosea de atîta lucru sau voia să telefoneze cuiva, cobora şi chiuia pe o arie tiroleză „Am nevoie de un copil !" Pia alerga, lăsînd la o parte orice demnitate, iar Caddie o urma, chipurile, în silă. Rob le ducea cu maşina spre munte „cu toate că drumul era prost pentru „Mercedes", sus pînă la Monte-Baldo, pentru a culege flori de cîmp : ciuboţica cucului, narcise, mărgăritărele, „Sînt cîmpuri întregi de flori", spunea Caddie.

Ea nu avusese habar că aceste flori creşteau sălbatice. Rob le conducea şi la Malcesine, la Sirmione, tocmai jos la capătul lacului, sau la Torbole şi la Riva. Fanny le interzisese copiilor să mănînce între mese, dar Rob le ducea pe Caddie şi pe Pia s-o vadă pe Rita, la cafeneaua de pe chei, le cumpăra casate, prăjituri cu frişcă umplute cu migdale şi fructe zaharisite, sau prăjituri de şocolată cu frişcă deasupra „cum mănîncă nemţii". Toţi erau uluiţi văzînd cît putea Pia să înfulece ; în Italia, o felie de tort este egală cu un întreg sfert de tort avînd un strat de îngheţată la mijloc şi umplut pînă la refuz cu frişcă ; chiar şi Caddie se declara învinsă după ce înghiţea o ju-

mătate de porție, însă Pia sfîrșea totul în cîteva minute și lingea ultima firimitură de pe degetele ei frumoase.

Rob le lăsa să ia din toate, chiar de față cu Fanny.

— Ce este asta ? întrebase Caddie, văzînd felii de *mortadela*[1] de un roz deschis, iar Rob îi puse cîteva felii pe o bucățică de pîine unsă cu unt și i-o întinse.

— N-o să-ți placă. Are usturoi, spuse Fanny.

— Poate c-o să-i placă, dacă nu-i bagi în cap că nu.

De cîte ori vorbeau despre copii, vocea lor lua un ton sever, așa se părea.

— S-ar zice că ne asmut pe unul împotriva celuilalt, observă Fanny cînd Rob și cu ea fură singuri.

— N-o fi din cauză că sîntem prea sensibili ? Fanny, nu te sinchisi, nu sînt decît înțepături de ac.

Dar nu se putea abține și, uneori, lucrurile degenerau într-o ceartă adevărată. Astfel, de pildă, în seara zilei cînd se duseseră să-și cumpere îmbrăcăminte : Fanny era în salon cu copiii, și toți îl așteptau pe Rob, care lucra tîrziu. Amintindu-și de comportarea Piei în magazin, Fanny își pusese una din rochiile ei noi, dintr-o mătase grea, de culoarea mierii. Pia se ridică și pipăi țesutul.

— *Seta pura*[2], spuse ea și adăugă : această culoare vă stă bine.

[1] Cîrnat mare făcut dintr-un amestec de carne de porc și de vită (n.tr.).

[2] Mătase naturală (it.).

Dar Caddie zise :

— Altă rochie nouă ? și Hugh aruncă mamei lui o privire de gheață.

Cînd Rob coborî, era obosit, dar vesel și mulțumit de sine.

— În sfîrșit, în sfîrșit, am nimerit-o ! spuse el. Scena dintre Saladin și Richard. E bună. Bine pusă la punct, slavă Domnului. Și îndreptîndu-se spre tava unde se găseau băuturile, i se adresă lui Fanny : Ai o rochie frumoasă.

Se aplecă, își lipi obrazul de al ei și o sărută. N-a fost decît o sărutare dată în grabă, dar trei perechi de ochi o înregistrară, dintre care Caddie și Pia fățiș, iar pe Hugh Fanny îl văzu ghemuindu-se în scaunul său și înfundîndu-și nasul în carte, în timp ce se înroșise pînă în vîrful urechilor.

— Rob ! În seara aceea, Fanny se opri brusc din periatul părului și-l privi în oglindă pe Rob, care stătea întins în pat, cu țigara în gură. Rob, n-ai să te superi dacă-ți cer ceva ?

El răspunse, cum le răspunsese și ea pe vremuri Antheei și lui Margot :

— Depinde despre ce-i vorba.

— Cred că ar fi mai înțelept...

— Mai înțelept ce ? Rob se întinse. Era obosit.

— Să nu mă săruți... și nici să nu mă atingi în fața copiilor, spuse Fanny pe nerăsuflate.

— Și de ce nu ?

— Îi stînjenește.

— Adevărat? spuse Rob, iar Fanny simţi că atmosfera se tulbură.

— Da. Fu nevoită să continue. Mai ales pe Hugh. Cînd m-ai sărutat astă-seară...

— Deci asta era!

Timp de o secundă, Rob se sili să păstreze tăcere. Cînd intrase în salon, îi găsise pe toţi aşteptîndu-l, „aşa cum o familie ar trebui să-şi aştepte tatăl", îşi spusese. Toate privirile se îndreptaseră spre el, capetele cu păr mătăsos ale fetelor, Fanny în mijlocul grupului, în rochia ei de culoarea mierii. Licărirea focului, odaia îmbietoare, primirea bucuroasă, gîndea acum Rob — crezuse că sosirea sa era aşteptată cu bucurie — toate acestea îl copleşiseră de mulţumire şi de mîndrie, mîndria stăpînului. Caddie şi Hugh nu erau ai lui, desigur, dar prin mijlocirea lui Fanny se simţea legat de ei, iar Pia părăsise atmosfera înăbuşitoare din casa Nonnei, atmosferă în care regreta de mult că o lăsase cufundată. „Acum are o adevărată mamă", gîndise el şi, sărutînd-o pe Fanny, îi sărutase pe toţi; dacă cel puţin ar fi ştiut să înţeleagă... Rob simţea o dezamăgire ciudat de amară şi răspunse tăios:

— Prin urmare, va trebui să-i dau socoteală lui Hugh de sentimentele mele.

— Asta nu schimbă cu nimic sentimentele *noastre*.

— Acest fel de manifestări poate să le schimbe foarte mult.

— Vai, Rob. Nu te supăra.

— Dar cum să nu mă supăr ? Ţi-a trecut măcar un singur moment prin minte, Fanny, că în toată povestea asta, mai suferă şi altcineva în afară de aceşti scumpi copii ?

— Da, închipuieşte-ţi că mi-a trecut prin minte. Mă simt de parcă aş fi sfîşiată.

— Şi ai să fii, dacă faci jocul copiilor. Te previn, Fanny... Se ridicase şi măsura cu paşi mari în lung şi-n lat odaia. Cît despre Hugh... Te-ai gîndit vreodată că îşi depăşeşte drepturile ?

— Le depăşeşte ?

— Da, le depăşeşte, Fanny, rolul copiilor este secundar. Aşa trebuie să fie. Perechea — bărbatul şi femeia — este pe primul plan. Pe primul. Învaţă bine acest lucru. Tu vezi fals.

— Văd fals ?

— Da. Legăturile dintre mamă şi copil nu sînt atît de trainice pe cît ţi le închipui tu şi, fără îndoială, alte sute de femei ca tine. Hugh va creşte, va rupe legăturile cu tine, îl vei pierde ; va trebui să-l pierzi. Ceea ce l-ar salva pe Hugh ar fi să se îndrăgostească.

— La *paisprezece* ani ?

— Vîrsta nu prea are însemnătate, şi nimic altceva nu-l va putea face să-şi schimbe gîndurile. Aşadar, tu nu înţelegi ? Povestea noastră l-a copt din punct de vedere fiziologic, şi e lipsit de echilibrul iubirii. Tocmai acest dezechilibru transformă băieţii, chiar şi pe bărbaţi, nu în monştri, ci în oameni stăpîniţi de dorinţi. În sufletul lor e o tulburare. Dacă Hugh ar putea iubi pe cineva cu tandreţe... Tandreţea este singurul leac. Să nădăj-

duim că acest lucru se va produce într-o zi sau alta. Pînă atunci, vor trece, probabil, doi sau trei ani penibili. Nu înrăutăți lucrurile, făcîndu-i viața un infern.

— Tu ești acela care-i dai această senzație, cînd mă săruți.

— Va să zică tot eu, hai ?

Și reajunși din nou la acest punct de plecare, cearta reizbucni.

X

— Pescuitul nu servește la nimic, spunea Caddie.

Cu toate acestea, era singura îndeletnicire care-ți dădea o mulțumire oarecare, pescuitul și barca cu pînze.

Fortuna, care-i aparținea lui Renato, era o șalupă mică de pescuit, de trei metri șaizeci lungime, de tip internațional. „Crema șalupelor", spunea Hugh. Rob îi îngăduise s-o folosească, nu fără a-l avertiza asupra pericolelor.

— Nu este o șalupă pentru începători. Ar fi fost mai bine pentru tine dacă ar fi fost mai mică.

Dar lui Hugh îi plăcea *Fortuna*.

Aproape în fiecare după amiază, cînd vîntul se stîrnea din sud, Mario și Hugh scoteau șalupa și această plimbare constituia pentru Hugh o minunată destindere. Lacul părea a fi o lume rezervată bărbaților ; micile ambarcațiuni pneumatice ale excursioniștilor părăseau săltînd țărmul, dar aproape întotdeauna la bordul lor erau numai bărbați, care, goi pînă la brîu, se bronzau la soare ; „poate că vor și ei să mai scape de femei", gîn-

dea Hugh. Dacă luau cu ei o femeie sau un copil, era ca un surplus. Bărcile rapide cu motor erau conduse de bărbați, oameni vrednici de acest nume, pescari din port. Purtau șepci de iahting cu galoane de aur, simpatic murdare, și își tratau încărcătura de turiști cum ar fi tratat o încărcătură de peștișori sau de păstrăvi. Seara, de-a lungul întregii coaste, bărbați pescuiau peștii care, în amurg urcă din fundul lacului ; niciodată nu găseai femei printre acești pescari. Mario, uneori cu Giacomino, dar mai ales cu unul din localnici, punea pe apă vechea sa barcă, de fapt o barcă cu vîsle ; motorul era aproape totdeauna în pană. Mergeau de-a lungul țărmului prin locurile mai puțin adînci, un om vîslind în timp ce un altul arunca plasele cu ochiuri dese, susținute de flotori de plută, pentru a prinde peștișorii de lîngă coastă. Mai tîrziu, ajungeau spre mijlocul lacului, momeau cu niște mici clame de argint și așezau plase mari pentru a prinde păstrăvi în apa adîncă. Era o lume a bărbaților. Mario, burlac tăcut, rezista chiar și Celestinei și nici o femeie nu pătrundea în hangarul de bărci, „slavă Domnului", spunea Hugh.

— Ia-mă și pe mine în barcă, îl implora Caddie.

„Nici în ruptul capului", ar fi vrut să răspundă Hugh, dar se mulțumea să spună :

— Nu-i pentru fete !

— Aiurea ! O mulțime de fete se plimbă cu barca.

— Da, dar eu încă nu sînt un bun marinar, iar tu nu înoți prea bine.

— Mario e cu noi.

— Nu-i plac femeile.

Dar Caddie era ca o lipitoare.

— Ascultă, îi spuse Hugh exasperat, dacă mă hotărăsc să iau pe cineva, îți făgăduiesc că tu o să ai întîietate, și Caddie trebui să se mulțumească cu atît.

Hugh pescuia în fiecare dimineață și împrumuta bicicleta lui Mario, pentru a merge la Riva să cumpere momeală.

— Ce-i asta ? întrebă Fanny, văzînd terciul dezgustător.

— Larve.

Se strîmbă și se depărtă. „Pînă și momelile le înspăimîntă", gîndi Hugh cu satisfacție. Să pescuiască toată dimineața, să-l ajute pe Mario să se ocupe de motorul recalcitrant al bărcii, sau să navigheze după amiază pe frumoasa și mica *Fortuna*, asta îi făcea șederea la vilă tolerabilă și chiar plăcută. Toate astea, și uneori Pia, trebuia să recunoască ; dar prietenia lui pentru Pia abia înmugurea și el prefera să rămînă pe debarcader, în hangar, sau pe lac, departe de sclifoselile oamenilor — văzute de acolo, toate se reduceau la sclifoseli.

— Noi am venit să luptăm, îi aminti Caddie. Au trecut șase zile și n-am făcut nimic. *Tu*, tu nu faci nimic, conchise ea pe un ton acuzator.

— Ce pot să fac ?

— Ceva. Chipul lui Caddie reflecta desperarea. Nu-i poți necăji, Hugh ?

— Nu, spuse el.

— Pe tata știai să-l provoci de minune. Și ar trebui...

Dar în loc de răspuns, Hugh aruncă undița iar, cu un plescăit care făcu să se încrețească fața apei și-i absorbi întreaga atenție.

— Nici nu te gîndești măcar, spuse Caddie.

— Cum poți să știi la ce mă gîndesc eu, cap sec ce ești? Dă-mi *pace!* spuse Hugh cu o voce mînioasă.

Caddie scoase un oftat din adîncul inimii. Hugh era și mai capricios în Italia decît la Londra.

Atunci se sili să-și asigure sprijinul Piei.

— Pia, tu vrei ca tatăl tău să se căsătorească cu mama mea?

— Desigur că nu, răspunse Pia.

— Și de ce nu? Doar ești obligată să trăiești cu bunica ta. Caddie nu-și putea închipui o soartă mai vrednică de milă. Nu ți-ar plăcea să ai un tată *și* o mamă?

— Nu pe a voastră, răspunse Pia cu o promptitudine puțin măgulitoare.

— De ce nu? întrebă Caddie, înțepată.

— Pentru că nu este *elegante.*

— Ce înseamnă aia *elegante?*

— N-are șic.

— Ce înseamnă aia șic? Caddie pronunța „cic".

— Prin urmare, tu nu știi *nimic?* întrebă Pia.

— Eu cred că mama are șic, declară cu sinceritate Caddie.

— N-ai de unde să știi, fiindcă nici tu nu ai, spuse Pia, ceea ce era adevărat.

Cu cît mai mult o observa pe Pia, cu atît se simțea Caddie mai stîngace și mai copilăroasă. Pia era foarte îngrijită. Partea de odaie de care dispunea ea avea întotdeauna un aspect ordonat. Pe noptieră se găsea ultimul roman polițist la modă, alături de cartea de rugăciuni pe care o citea în fiecare seară, de fotografia prietenului, al cărui nume Caddie nu avea dreptul să-l cunoască, și un vas cu flori adus chiar de ea. Deprinderile, de asemenea, îi erau ordonate ; se deștepta atunci cînd Caddie era încă pe jumătate adormită și înfășurată în cearceafuri ca o mumie și se îmbrăca pe sub cămașa de noapte, ceea ce Fanny ar fi socotit deplorabil. La fel de deplorabil era și faptul că Pia nu se prea spăla, nu practica toaleta completă pe care o pretindea Darrell — frecarea cu un prosop, capul în apă rece — dacă Hugh expedia toate acestea repede, Caddie urma cu fidelitate instrucțiunile. Pînă și șosetele Piei erau perfect aliniate ; nu-și mai punea pantalonii colanți. Își lua de pe umerașe fusta și puloverul ; Caddie o văzuse aruncînd o privire compătimitoare asupra felului în care ea, Caddie, își zvîrlea rochia sau fusta pe un scaun și își lăsa adeseori puloverul cu mînecile întoarse. Se întîmpla chiar ca Pia să-i facă un serviciu și să i le atîrne. Veșmintele ei proprii n-aveau niciodată cea mai mică cută.

Își peria timp îndelungat părul scurt, în picioare, la fereastră, iar chipul ei mic era de nepătruns. Fereastra, de asemenea, constituia un subiect de neînțelegere. Piei îi plăcea să doarmă cu

ferestrele şi storurile trase; Caddie voia să lase totul larg deschis. Fanny îi dădea dreptate.

— În casă este înăbuşitor, iar clipocitul valurilor te îndeamnă în mod plăcut la somn, spunea ea pentru a încerca s-o convingă pe Pia, dar aceasta se mulţumea să se uite la Fanny cu ochii ei „ca nişte diamante".

— Noaptea vîntul suflă dinspre munţi. Se ridică *tramontana*.

— Cu toate acestea, cred că ar trebui să ţineţi fereastra deschisă.

Pia îşi arătă dezaprobarea înfăşurîndu-se cu un şal mic alb în jurul capului şi scriind o scrisoare lungă bunicii sale.

După ce Pia se îmbrăca şi se pieptăna, îngenunchea pentru a-şi face rugăciunea. Din delicateţe sau sfială, Caddie se făcea întotdeauna că doarme, dar observa printre pleoapele pe jumătate închise mîinile Piei unite ca acele ale îngerilor de pe o imagine sfîntă, şi se întreba ce senzaţie îţi dădea oare certitudinea că Dumnezeu te ascultă.

— Pia, întrebă ea într-o zi, oare tu te rogi ca lucrul acela să nu se întîmple?

Pia n-avu nevoie să întrebe ce însemna „lucrul acela".

— Mă rog pentru tatăl meu.

— Nu şi pentru mama mea?

— Nu.

— N-am putea face *ceva* împreună?

Pia ridică din umeri, şi totuşi ea fu aceea care descoperi arma. Aceasta se întîmplă în ziua cînd

Caddie nu reuşise să-l facă pe Hugh să iasă din indiferenţa sa.

— Am observat, spuse Pia gînditoare, că persoanele mari se îngrijorează cînd copiii nu mănîncă. Dacă am încerca să mîncăm foarte puţin ? Cu toate că va fi foarte greu pentru tine, adăugă ea aruncînd lui Caddie o privire tăioasă, dar Caddie şi făcuse un mare pas înainte :

— Dacă n-am mînca absolut nimic ? Să facem greva foamei, propuse ea.

— Există copii care fac grevă, îl lămuri ea pe Hugh, care socoti ideea stupidă. Cîteva clipe mai tîrziu, îi aduse un ziar : „Copiii din cor fac grevă împotriva vicarului. Au refuzat să cînte pentru că li se interzisese să vină cu cărţi în biserică", îi arătă Caddie, şi se pare că nişte şcolari au făcut, de asemenea, grevă. S-au aşezat în bănci şi au refuzat să se ridice pentru că unul din colegii lor fusese eliminat.

— Da, dar să posteşti ? spuse Hugh. Ar fi fără rost. N-ai rezista nici o zi.

— Dacă Pia poate, pot şi eu.

— Ştii cît de pofticioasă eşti.

Caddie nu era numai pofticioasă. Mereu îi era foame. Aerul lacului şi al munţilor provoca foame oricui, cu excepţia lui Hugh. În afară de asta, Celestina era o bucătăreasă minunată. Caddie oftă adînc. Desigur, dacă priveai lucrurile bine, o grevă a foamei era o acţiune de temut, dar în acelaşi timp dramatică.

— Un adevărat sacrificiu, spuse Pia, ca şi cum această perspectivă era demnă de laudă. Putem începe chiar de pe acum, la dejun.

Dejunul, în ziua aceea, trebuia să fie alcătuit din *gnocchi alla Romana*[1]. Caddie îi văzuse în timp ce fuseseră preparaţi în ajun ; încă o mai gîdila în nări parfumul cuptorului. În Italia, nu exista obiceiul de a se lua dimineaţa, către ora unsprezece, o gustare, astfel că cele două fete nu mîncaseră nimic de la micul dejun, compus din cafea şi chifle.

— Ai mîncat patru chifle, două mere şi o banană, îi spuse Hugh lui Caddie.

— Da, dar au trecut ore întregi de atunci şi Caddie îi sugeră Piei : Să începem după prînz. Am putea mînca atîta, încît seara, masa să nu ne mai intereseze.

— Mie îmi va fi oricînd egal, spuse Pia şi Hugh i se adresă lui Caddie :

— Vezi, tu n-ai să reuşeşti niciodată.

— Vom începe la prînz, declară Caddie.

Pia clătină din cap ; Giulietta îi trecu farfuria lui Caddie şi aceasta refuză de asemenea. Cu farfuria în mînă, Giulietta îi adresă lui Fanny o privire întrebătoare.

— Nu vreţi *gnocchi ?*

— Nu, mulţumesc.

— Nu, mulţumesc.

— Credeam că vă plac.

— Da, însă nu astăzi.

— Nu vă simţiţi bine ?

— Mulţumesc, foarte bine.

— Mulţumesc.

[1] Colţunaşi la cuptor (it.).

— Foarte bine, Giulietta. Pune jos platoul.

— *Posalo sulla tavola*[1], traduse Rob și Giulietta, cum era obiceiul la dejun, puse pe masă gustoasa mîncare mirosind bine a brînză, și rumenită atît de apetisant. Întîmplarea făcu să fie pusă în apropierea lui Caddie. „Exact sub nasul meu“ — cum avea să spună ea mai tîrziu. Stomacul îi chiorăi imediat.

— Îți este foame, spuse Fanny. Nu fă pe proasta. Ia niște *gnocchi*.

— Nu, mulțumesc.

„Poate că s-au săturat de brînză“, gîndi Fanny. Își aminti de ce-l auzise spunînd pe Hugh — „dar el a spus-o pur și simplu pentru că este hotărît să critice orice“ — gîndi ea, iar Hugh mînca totuși puțin.

— Luați salată și pîine cu unt, îndemnă ea fetițele.

— Nu, mulțumesc.

— Nu vreți să mîncați nimic, nimic ?

— Nu, mulțumesc.

— Atunci vreți poate să plecați de la masă ?

Ușurate, Pia și Caddie o luară la goană.

— Credeam că n-am să rezist, spuse Caddie Piei, care avu amabilitatea să-i răspundă :

— *Gnocchi alla Romana* este ceva foarte bun.

După amiaza li se păru lungă. Simțeau o senzație de vid, care le făcea să caște.

— Cine ar fi crezut că o singură masă poate avea atîta importanță, și nu este decît prima, spuse Pia.

[1] Pune-l pe masă (it.).

Fanny, care trebuia să plece pentru a expedia o scrisoare a lui Rob, le luă la Malcesine, chiar în port, unde, spre stupefacția Ritei, refuzară și prăjiturile și înghețata, ba chiar și o oranjadă sau o cafea.

— Sînteți amîndouă bolnave ? le întrebă din nou Fanny.

— Nu ni-e foame, asta-i tot.

Fanny putea admite că ar fi cazul pentru Pia, al cărui ten de ceară indica poate un stomac capricios, dar Caddie ? Părea perfect sănătoasă, cu toate că era cam palidă.

— Ați avea poate nevoie de un purgativ bun, spuse ea, la care fetițele începură să chicotească. Este o glumă ? adăugă Fanny.

— De loc.

Cu toate acestea, la fiecare refuz, se uitau una la alta, și Caddie se silea să copieze privirea de nepătruns a Piei. Pentru prima oară de la vizita lor la Riva, se părea că amîndouă încheiaseră o alianță. Pia o prevenise :

— Trebuie să te aștepți să se supere, atunci cînd își vor da seama.

La cină, Fanny începu să înțeleagă.

Cina se compunea dintr-o supă de sparanghel ; friptură de porc fragedă, cum numai Celestina știa să prepare, cu un sos de morcovi trufanda și pătrunjel ; un pireu de cartofi ; anghinare, care se mîncau frunză cu frunză, cu sos de oțet ; în sfîrșit brînză — *bel paese* — care-i plăcea lui Caddie, și pere, iar Rob turna întotdeauna un pic de vin în apa minerală Perrier, destinată copiilor.

Fetele nu se atinseră de supă ; Giulietta o întrebă din nou cu privirea pe Fanny înainte de a lua farfuriile — Caddie și Pia nici măcar nu-și atinseseră lingurile. Refuzară printr-un semn al capului feliile de friptură de porc, cartofii și anghinarea, deși Caddie simți că este gata să leșine.

— Înțeleg, spuse Fanny. Nu vreți să mîncați nimic.

— Nu, mulțumesc.

— Ce înseamnă asta ? O grevă a foamei ?

Fetele priviră în farfurii.

— Hugh, ce înseamnă asta ?

Dar Hugh răspunse :

— Sînt tîmpite, asta-i tot.

— Ați face mai bine dacă ați pleca, le spuse Fanny lui Caddie și Piei, dar Rob fu mai răutăcios.

— Nu, nu le lăsa să plece. Să stea locului și să se uite cum mîncăm.

— Sfîntul Sebastian a fost străpuns de săgeți, spuse Pia. Privește, și îi arătă lui Caddie imaginea unui bărbat tînăr, gol, cu chipul senin îndreptat spre cer, cu toate că era legat de un stîlp și, asemenea unei pernițe de ace, corpul său era ciuruit de săgeți, fiecare din ele lăsînd o dîră de sînge roșu aprins.

— Vai ! exclamă Caddie.

— Și surîdea, spuse Pia.

Acum ochii ei erau extrem de expresivi, luminoși și gînditori, aproape extaziați.

— Sfintei Agata i s-au tăiat sînii, continuă ea. Se pot vedea tablouri unde şi-i ţine pe o tipsie ; şi tablouri ale sfintei Lucia, ţinîndu-şi ochii în mînă. I-au fost scoşi.

Voia să spună că îi fuseseră scoşi din orbite şi, cu degetele ei mici făcu gestul corespunzător. Caddie credea că Piei îi plăcea să povestească despre lucrurile acestea şi nu era sigură că e o idee prea fericită. Cu sau fără sfînta Agata, Pia şi Caddie aveau dureri de cap şi se simţeau foarte indispuse.

— Şi nu-i decît prima zi.

Le fusese peste putinţă să doarmă.

— Se înţelege de la sine, spuse Fanny. Auzindu-le cum umblă de colo pînă colo, intrase în odaia lor, şi după aceea ea nu mai putuse închide ochii.

— Aveţi stomacul prea gol ca să puteţi dormi, prostuţelor ce sînteţi !

Coborî în bucătărie şi după ce descoperi misterul maşinii de gătit a Celestinei, un vechi aragaz Calor cu patru ochiuri, tronînd pe înaltul unui cuptor arhaic, le aduse fetiţelor două ceşti cu lapte cald şi o farfurie cu biscuiţi.

— Mîncaţi şi încetaţi această absurditate !

— Dacă am mînca fiecare un biscuit, crezi că s-ar observa ? întrebă Caddie.

— Probabil că i-a numărat, spuse Pia. Vezi, *începe* să se neliniştească.

Pia numără ea însăşi biscuiţii — „ca şi cum nu s-ar încrede în mine", gîndi Caddie. Dar după

ce a văzut-o făcînd aceasta, pentru nimic în lume Caddie n-ar mai fi băut o singură înghițitură de lapte, cu toate că stătea trează, silindu-se să nu tragă mirosul pe nas, iar a doua zi, Giulietta găsi ceștile și farfuria cu biscuiți intacte, lîngă paturile lor.

— Martirii erau curajoși, continuă Pia. Au îndurat chinuri îngrozitoare.

„Oare ar putea exista ceva mai îngrozitor, se întrebă Caddie, decît să simți acest gol dureros în măruntaiele tale ?" Și decît rezistența continuă în fața ispitei ? A doua zi, la dejun, se servi *risotto* — orez fiert pînă ce absoarbe zeama gustoasă a găinii — *risotto,* însoțit de crochete cu țipari.

Prima oară cînd mîncaseră, Caddie, Fanny și Hugh nu știuseră că era vorba de țipari, iar cînd aflară, nu se mai sinchisiră, căci crochetele erau delicioase. Iar acum :

— Sînt sigură că dinadins servesc mîncărurile cele mai gustoase, zise Caddie.

— Firește, răspunse Pia. Tatăl meu este un om inteligent.

Subînțelesul era limpede : „Mama voastră poate că este simpluță, dar tatăl meu, el, este inteligent."

Era. Nu discuta cu ele, se mulțumea să prelungească masa cît mai mult cu putință, în timp ce Caddie și Pia erau țintuite pe scaunele lor.

— Mai ia, Fanny. Pia dă-i lui Hugh mazăre. Cafeaua este delicioasă în dimineața asta, Fanny. Chiflele sînt atît de calde... Lăptuca este de-o prospețime !

Pia şi Caddie priveau cu ochi ficşi peste capul lui Rob, dar era un chin pentru ele.

Mai ciudat ca orice, era comportarea lui Hugh. El, care condamnase mîncarea italiană, care mînca de obicei în silă, acum înghiţea ca niciodată înainte.

— Oare caută să fie rău ? întrebă Caddie pe Pia, care ridica din umeri.

Hugh urmărea într-adevăr să fie răutăcios ; mocnea în el o flacără, mică dar dură, de cruzime ; cu cît mînca mai mult, cu cît Caddie îl făcea să-şi piardă răbdarea, cu atît o ura mai mult pe Fanny.

Însăşi Fanny, chiar mai mult decît Caddie, era jignită de comportarea lui.

— Îl crezusem mai leal.

Dar — aşa părea — nimeni nu se manifesta cu lealitate. În acea zi, ea primi din Paris un pachet poştal, o cutie grea pe care sta scris „Fragil".

— De la Philippa ! spuse Fanny, privind pachetul cu uimire.

— Flip ? strigă Caddie.

Cît de împrăştiată era acum familia ! Trecuseră săptămîni de cînd Caddie nu se gîndise la Philippa, „ba nu, zile", rectifică ea. Nu se scurseseră oare doar cîteva zile de cînd ea şi Hugh o conduseseră pe Philippa la gară, cînd plecase la Paris ?

— Flip ! Fanny părea în acelaşi timp tulburată şi gata să plîngă. Nu mi-a mai scris de cînd...

Citi curiozitatea în ochii lui Caddie şi ai Piei şi duse cutia în biroul lui Rob.

După ce desfăcu ambalajul şi îndepărtă paiele, zări două ceşti şi două farfurioare, avînd gravate cu litere de aur, în spirale, cuvintele : *„Toi“* şi *„Moi“*.

— Vai, draga de ea ? spuse Fanny cu ton de scuză.

— Ia stai o clipă, exclamă Rob luînd ceştile. Philippa are ochiul mai priceput decît al tău. Nu este vorba, cum îţi închipui, de ceva de duzină pentru turişti. Aceste porţelanuri datează de la începuturile erei victoriene. Trebuie să le fi plătit foarte scump, mai ales la Paris.

Dar Fanny devora scrisoarea alăturată pachetului.

— Vai, Rob ! Spune că este un dar de nuntă !

— Ei bine, nu-i drăguţ din partea ei ?

— Philippa n-ar trebui să ne facă un dar ; un cadou de nuntă propriei sale mame ! Asta mi se pare deplasat. Şi mai întreabă dacă va putea veni la noi în vara aceasta. Spune că este dornică să te cunoască.

— Ei bine, nu-i o ştire bună ?

— Era preferata lui Darrell, spuse încet Fanny. Se bizuia pe ea.

— Şi asta te exclude pe tine ?

Dar Fanny răspunse simplu :

— Darrell o să sufere îngrozitor.

— Şi trebuie să mă chinuiesc şi eu gîndindu-mă la Darrell ? întrebă Rob.

Pentru prima oară vocea sa trăda enervare. Apoi :

— Iartă-mă, Fanny, toate aceste incidente neplăcute şi toate aceste necazuri mărunte mă scot din sărite. Cu tine m-am căsătorit, nu cu familia ta.

Dar Fanny, aşezată lîngă masă, cu un aer vrednic de milă, trebui să răspundă :

— Eu sînt familia mea.

XI

Rob le întinse o cursă Piei și lui Caddie. La ora patru, ieși din birou și strigă :

— Am nevoie de un copil !, și fără să stea pe gînduri, Caddie și Pia veniră în goană.

— Plec la Malcesine. Haideți, o să mîncăm înghețată.

— Ce o să facem cînd va comanda înghețată ? întrebă Caddie în mașină.

— Să-l lăsăm să comande, noi n-o să mîncăm. Asta o să-l înfurie mai mult ca orice, spuse Pia.

Niciodată după amiaza nu fusese mai călduroasă, nici ele mai însetate, niciodată drumul nu fusese mai prăfuit și din tot ce întîlnise în Italia, cel mai mult îi plăceau lui Caddie portocalele la gheață, care se preparau la Garda ; portocale întregi umplute cu un lichid congelat, avînd gustul siropului de fruct proaspăt. Acum, ea și Pia ședeau pe niște scaune de răchită, avînd pe masă, în fața lor, înghețatele, din care nici nu gustaseră.

— Nu-i bună ? întrebă Rita.

— *Grazie, sono buoni, molto buoni,*[1] spuse Pia, apoi nici Caddie nici ea nu mai mişcară.

— Aş avea poftă să vă las să vă întoarceţi pe jos acasă, le spuse Rob.

La cina din cea de a doua zi — sparanghel, cotlete de viţel stropite cu lămîie, mazăre proaspătă, tarte cu caise — Fanny începu să înghită cu greu şi Rob nu mîncă nici el cine ştie ce.

— Ţi-am spus, declară Pia, ceva mai tîrziu. Nimic nu-i poate enerva mai mult.

— Scumpa mea, nu-i decît un joc de copii, reluă Rob, cînd Fanny şi el rămaseră singuri.

— În cazul acesta, jocurile de copii pot fi nemaipomenit de crude. Ochii lui Fanny se umplură de lacrimi. Faptul că au simţit nevoia să procedeze astfel, asta mă doare.

Rob înjură.

— Încep să cred că nu există decît un singur mijloc de a trata copiii şi animalele: să dai dovadă de o totală lipsă de imaginaţie. Nu le da nici o atenţie, Fanny. Niciodată nu vor fi în stare să reziste.

— Se vede că au găsit mijlocul de a se hrăni *în altă parte*, spuse el, după ce Caddie şi Pia refuzaseră să se atingă de micul dejun, în ziua a treia.

— Unde?

— La *trattoria.*

— Nu se duc acolo şi apoi Celestina ar şti. Ea ştie tot ce se petrece în vilă.

[1] Mulţumesc, sînt bune, foarte bune (it.).

— De altfel, n-au nici un ban, spuse Rob. Pia mi-a încredințat banii ei, iar tu nu i-ai dat nimic lui Caddie. Dar mai e, desigur, și Hugh.

— Hugh nu le aprobă purtarea, spuse Fanny, dar am s-o întreb pe Celestina.

— Nu, zise Celestina. *Trattoria* nu vînduse nimic nici unuia dintre copii. Celestina era sigură că nu mîncaseră nimic nicăieri, *Nessun boccone*[1].

Aproape nimic. Către prînz, în ziua a doua, Caddie îndreptîndu-se înspre hangarul de bărci, zărise două chifle și cîteva măsline așezate pe o foaie de ziar. Probabil gustarea unui pescar, căci în apropiere era un morman de plase. Caddie aruncă o privire înspre lac și văzu doi bărbați care lucrau pe un vas al cărui motor funcționa defectuos. Păreau prea ocupați și prea enervați pentru a privi înspre mal. Fiecare din chifle era umplută cu salam. Asta era prea mult. Caddie aruncă o privire pe furiș în jurul ei și le mîncă.

Cel mai greu fu cînd îi mărturisi Piei.

— Ar fi mai bine să renunțăm, spuse Pia.

— Oh, nu! Nimeni nu m-a văzut. Nici măcar Celestina. Îl dezlegasem pe Cezar, se va crede că le-a mîncat el.

Dar avu mult de furcă pentru a o hotărî pe Pia să nu pună capăt grevei. Caddie avea impresia că Pia încerca să facă situația mai neplăcută decît era. În cele din urmă, Pia cedă, dar mai mult în silă.

Celestina făcu uitată o farfurie în apropierea lor — nu cînd erau împreună, ci cînd se aflau

[1] Nici o îmbucătură (it.).

despărțite, ceea ce era mult mai subtil — o farfurie cu o omletă rumenită și suculentă, șuncă pe un strat de lăptuce, bezele cu frișcă.

— Eu nimic spus, murmură Celestina și dispăru, lăsîndu-le față în față cu ispita.

— Întocmai cum au procedat diavolii cu sfîntul Anton, spuse Pia.

— Care diavoli ?

— Diavolii care luaseră chipuri de femei, spuse Pia, iar ochii i se aprinseră de interes.

— Celestina nu-i un diavol. E drăguță. Poate că ar tăcea, spuse Caddie cu voce melancolică.

— Nu. S-ar duce să raporteze imediat.

Caddie știa că Pia avea dreptate și lăsară farfuriile intacte, nu luară măcar o îmbucătură, nimic. *„Neppure una bricciola“* [1], spuse Celestina lui Fanny, cu o anumită notă de triumf în glas.

La început, Celestina se simțea jignită. *„Due ore per fare le lasagne“* și Pia tradusese pentru Caddie : „Mi-a luat două ore această *pastă*“. Nu exista nici o bucățică de *pasta*, care să nu fie făcută în casă ! În aceste condiții, a întîmpina un refuz era supărător, dar în ziua a treia, *dezamăgirea* Celestinei se transformase în admirație.

— E ca la hinduși, spuse ea lui Rob. Tara Singh. Acest sikh, despre care s-a vorbit la radio. Și Gandhi. Oameni foarte sfinți, adăugase Celestina.

Satul nu era prea departe de părerea Celestinei. Povestea eroicelor fetițe se răspîndise. Să nu mănînci cînd puteai s-o faci ! Aceasta părea su-

[1] Nici măcar o firimitură (it.).

praomenesc, s-ar putea spune, nebunie mistică. Satul își mai amintea de anii grei de după război, cînd cu toată afluența turiștilor, a forfotei din baruri, din *ristoranti*, hoteluri, campinguri cu cantinele lor, mai erau încă familii care trăiau în bordeie dărîmate și chiar în grote ; copii care-și pierdeau o zi întreagă păzind o singură gîscă ori o singură capră ; femei, care n-aveau palton pentru iarnă. Prețul alimentelor se urcase într-o asemenea măsură, încît fiecare gram de hrană devenise prețios, mai ales carnea. Aceste fetițe, se spunea, se lipseau chiar și de carne !

Fanny simțea cum popularitatea ei descrește. Celestina nu mai venea să trăncănească cu ea, nici să-i dea bună ziua cînd o vedea în grădină. Masa ei de toaletă nu mai era împodobită cu flori proaspete. Surîsul larg al Giuliettei dispăruse, iar Giacomino întorcea capul. Și chiar bătrîna lăptăreasă încetase s-o salute și să bombăne în dialectul ei de neînțeles — și doar Fanny începuse s-o îndrăgească pe bătrînă. Perechea de la *alimentari* îi întindea fără o vorbă fulgii de săpun și șervețelele pentru demachiat. Chiar la Malcesine, oamenii se uitau chiondorîș la Fanny ; o priveau insistent, se adunau în grupuri mici și șușoteau cînd trecea.

— Începe cu adevărat să se îngrijoreze, spunea Caddie Piei și îl implora pe Hugh : Nu vrei să te solidarizezi cu noi ? Dacă ai înceta și *tu* să mănînci, ar fi și mai nenorocită.

Oricine ar fi putut crede că în ziua a treia disprețul lui Hugh urma să facă loc respectului,

ceea ce, pentru Caddie, ar fi însemnat cea mai mare îmbărbătare, dar nu, el se arătă şi mai tăcut.

— Dacă te-ai alătura nouă, poate că ar ceda. Poate că s-ar întoarce.

— Nu sînt sigur dacă ţin să se întoarcă.

— *Tu... nu... ţii?* Dacă acoperişul vilei s-ar fi prăbuşit peste ea, Caddie n-ar fi fost mai surprinsă. Dar... pentru asta doar am venit aici.

— Ştiu. Şi a fost o dobitocie. Ascultă, Diddie. O dată în plus Hugh o alinta cu diminutivul de copil, şi Caddie se alarmă. Ascultă-mă. Faptul este consumat — înţeleg despărţirea — şi nimic nu va mai putea fi ca altădată.

— De ce nu?

— Mama nu mai este aceeaşi. Toţi ne-am schimbat, eu, tu, tata. Chiar de s-ar întoarce, s-a sfîrşit pentru totdeauna. Nu poţi înţelege?

— Nu, spuse Caddie. Totul trebuie să redevină iarăşi ca altădată.

Dar la aceste vorbe, Hugh o părăsi brusc. Mario îi spusese că putea ieşi singur cu *Fortuna* cu condiţia să nu se îndepărteze prea mult de ţărm. „*Non allontanarti*", spusese Mario.

— Presupun că nu riscă nimic, zise Fanny privind pînza albă legănîndu-se în clipa cînd Hugh îndrepta *Fortuna* în bătaia vîntului.

— Mario i-a dat lecţii serioase, afirmă Rob, iar lacul este astăzi ca o oglindă.

— Dar se poate schimba foarte repede. Toată lumea spune aşa.

— Hugh ştie să înoate, nu? întrebă Rob.

— Desigur.

Iar Caddie adăugă:

— A cîştigat medalia de bronz a salvatorilor.

Lucru curios, ziua a treia fu cea mai puţin supărătoare pentru Pia şi pentru Caddie.

— Ni se obişnuieşte stomacul, observă Caddie, dar amîndouă aveau ameţeli.

— Ne pierdem puterile, comentă Pia.

— Crezi că o să murim ?

Imediat, Caddie se imagină pe ea şi pe Pia, întinse pe paturile lor, în mijlocul unor superbe flori artificiale trimise de către pompele funebre, în timp ce Rob, Fanny, Hugh, Celestina şi toţi locuitorii satului plîngeau în hohote. Pia era însă mai realistă.

— Poţi răbda şi trei săptămîni fără să mănînci.

— Trei săptămîni ! exclamă Caddie cu glasul slăbit.

Tulburarea ei fu fără îndoială vizibilă, căci, lucru curios, Pia încercă s-o consoleze.

— Ei, se va întîmpla ceva pînă atunci. Mama ta arată foarte rău. Este neliniştită. Ţi-am spus doar, întări Pia.

În ziua aceea, Fanny apelă la Caddie.

— *Vrei* cu orice chip să mă îndurerezi ?

— Da

— O, Caddie !

— Şi tu ne-ai îndurerat, declară această nouă Caddie, cu inima înăsprită.

— N-am vrut. Trebuie să mă crezi.

— Şi totuşi ai făcut-o. Caddie o privi pe Fanny drept în ochi, fără să cedeze. Dacă vrei să mîncăm, ştii ce ai de făcut.

— Ce ?

— Să te întorci cu noi în Anglia.

— Ești o fetiță absurdă și proastă, spuse Fanny. Te amesteci în lucruri pe care nu le poți înțelege.

Se duse să-l caute pe Rob și Caddie rămase în camera ei, lîngă patul cu brocart argintiu, de unde crucea dispăruse. Unul din efectele postului era că plîngea rușinos de ușor. Caddie ridică bărbia, dar lacrimile începură să-i șiroiască de-a lungul obrajilor.

În această după amiază, Fanny luă ceaiul pe terasă. Părea să fi plîns, iar Rob coborîse cu ea.

— L-a văzut cineva pe Hugh ? întrebă Fanny de cîteva ori, dar cu toate că Hugh adusese înapoi *Fortuna*, la un semnal al lui Mario, nu era de găsit nici în hangar, nici la debarcader, nici pe terasa din fund și nici în odaia sa.

— S-o fi dus poate să cumpere momeală, spuse Caddie. Aruncă o privire în garaj. Așa se pare. A luat bicicleta lui Mario.

În seara aceea, Rob o luă pe Fanny în oraș, la masă.

— Să ieșim. Dacă n-o să fim aici, poate vor accepta să mănînce. În orice caz, nu vom fi obligați să le privim. Să încercăm. Din nou închiriaseră *Nettuno*, dar pentru un motiv temeinic, cum spunea Pia.

El și Fanny plecau la Sirmione, le spuse copiilor.

— O plimbare de un ceas, oftă Caddie cu nostalgie.

La ora opt, Salvatore aduse iahtul cel mare, duduind ca tunetul în fața vilei. Dar nici de astădată Fanny n-avea chef să plece.

— Hugh încă nu s-a întors.

„N-ai putea găsi un mijloc de a-i neliniști", îl întrebase Caddie. Ei bine, Fanny era neliniștită.

— Rob, crezi oare că s-a putut întîmpla vreun accident ?

— Am fi aflat. Toată lumea de partea aceasta a lacului îl cunoaște pe Hugh.

— Dar unde să fie ? Unde ?

— Probabil că se distrează pe undeva, spuse Rob. Are paisprezece ani, Fanny. O să se întoarcă. Să mergem. O să traversăm lacul și o să ne întoarcem pe clar de lună, se adresă el copiilor.

— Ca să admirăm luminile și toate răsfrîngerile lor în apă, adăugă Fanny.

— Încearcă să ne momească, șopti Pia cu o voce șuierătoare și, într-adevăr, în clipa plecării, Rob le spuse pe un ton degajat :

— Puteți să ne însoțiți, dacă vreți.

— Putem ? Cu toată prezența Piei, Caddie nu se putuse împiedica să nu cadă în această nouă capcană. Într-adevăr ?

— Da, dacă ne făgăduiți amîndouă să cinați. Fanny întări :

— O să fie foarte amuzant. Haide, veniți. Vocea era seducătoare.

— Credeți că ne puteți ademeni cu o barcă ? întrebă Pia, dar Caddie gîndea că ar fi fost foarte ușor.

Niciodată nu a știut cum de avusese puterea să reziste și, cu o sfîșiere de inimă, văzu vaporul depărtîndu-se, lăsînd în urma lui o dîră scînteietoare.

— Unchiul meu Betrand are un vas mult mai frumos decît ăsta. Mă plimbă deseori cu el. Uneori Caddie o ura pe Pia.

— *Niente cena ; ne carne, ne verdura, e neppure il dolce, niente* spuse Celestina cu aceeași notă de triumf. „Nici tu cină, nici carne, nici legume, nici dulciuri !" traduse Rob și Celestina îi șopti la ureche : *Il signorino non e rientrato* [1].

Auzul fin al lui Fanny percepuse.

— A spus că Hugh încă nu s-a întors ?

După ce părăsiseră debarcaderul, străbătuseră grădina tăcută, scăldată de lună, pentru a o găsi pe Celestina care-i aștepta.

— Hugh ? Nu s-a întors. Oh, Rob !

— Nu încă, spuse Rob. Vorbea liniștit, dar chipul îi deveni pe neașteptate foarte obosit. Lua-i-ar dracu de copii ! Pe toți ! strigă el.

— Te rog, Rob, se vede că s-a întîmplat ceva. Ochii lui Fanny erau îngroziți.

— Am fi aflat. Rob nu renunța la părerea sa. Nu locuiesc prea mulți băieți englezi pe aici.

— Atunci cred că a fugit. A spus că o s-o facă.

— *Ha preso la bicicletta di Mario, senza chiedergliela.* Celestina lăsă să-i scape un torent de cuvinte italienești și Rob traduse :

[1] Domnișorul nu s-a întors (it.).

— A luat bicicleta lui Mario fără să-i ceară voie. Mario s-a dus pînă la Tempesta. Oamenii de la *alimentari* l-au văzut pe Hugh pedalînd în direcția Riva.

— *Presto, presto* [1], spuse Celestina, imitînd pe cineva care ar pedala cu furie. *Schnell, schnell* [2].

— N-a putut merge prea departe, spuse Rob. N-are mulți bani, iar bicicleta este veche și greoaie. Foarte bine, adăugă el cu un oftat, scoțînd din buzunar cheile mașinii. Fanny, du-te și te culcă.

— Să mă culc ? În timp ce Hugh...

— Da. Nu cred să fie în pericol. Mă duc să-l caut.

— Cum poți ști unde să-l cauți ?

— Dacă a fugit, a luat-o înspre Brenner. Am să-l găsesc și am să-l readuc ; și, fără tine, va fi mai ușor.

— De ce ? întrebă Fanny revoltată.

— Tu poate n-ai remarcat că Hugh devenise în ultima vreme foarte nervos.

— Remarc orice îl privește pe Hugh, și mi se părea că se mai liniștise un pic.

— Dimpotrivă, se pare că nu ; oricum, ceva a dezlănțuit o criză și cred că un bărbat va fi mai capabil să aranjeze această situație.

— Dar n-ai să...

— Am să întrebuințez blîndețea, spuse Rob. Fanny, tu ești la capătul puterilor. Trebuie să mergi la culcare. Făgăduiește-mi că te culci.

[1] și [2] Repede, repede(it. și germ.).

Şi la Riva, de-a lungul cheiului, Rob zări o siluetă subţire şi solitară sprijinită de parapetul portului. Alături de el se găsea o bicicletă veche.

— Rob, la ce vîrstă e normal să...

Hugh pipăia răchita mesei de bar. Rob îl adusese la „Marbella Club".

— Un local de noapte ? avea să se mire Fanny a doua zi dimineaţa.

— Era singurul loc unde se mai putea găsi ceva de mîncare.

— Credeam că hotelurile italiene servesc masa la indiferent ce oră.

— Sezonul e la început, spuse Rob, şi era cam pe la miezul nopţii. Noi ne-am întors de la Sirmione pe la unsprezece. Am avut noroc să găsesc deschis la „Marbella".

Rob îl privise pe Hugh înfulecînd o supă şi o porţie de pui ; chipul său recăpătase acum puţină culoare şi degetele-i nervoase nu încetau să rotească paharul de vin ; aşezat în faţa lui, Rob degusta un coniac şi aştepta.

— La ce vîrstă e normal să... Cuvintele păreau să aibă capcane din care Hugh nu reuşea să scape. Să te aştepţi să ai... Vreau să zic să faci dra... vreau să zic... să te culci cu... Ridică spre Rob ochi imploratori.

— Vrei să spui : să te culci cu o femeie.

— Ce vîrstă trebuie să aibă un bărbat ?

— Nu este o regulă absolută, răspunse Rob. Asta depinde de individ, dar, în general, cam la şaptesprezece, optsprezece, nouăsprezece ani.

Hugh păru uşurat. Abia peste trei ani va avea şaptesprezece, gîndi Rob.

— După părerea dumitale... la paisprezece ani eşti prea tînăr ?

— Aş spune că e cam precoce.

— O femeie nu s-ar aştepta ca... ? Întrebarea era atît de timidă, încît vocea lui Hugh coborî cel puţin cu o octavă.

— Nu, doar dacă e, să zicem, foarte temperamentoasă.

— Oh ! Hugh avu o mişcare netă de retragere. Apoi îşi ascunse obrazul în mîini şi spuse : N-am să mă pot reîntoarce niciodată la vilă. Niciodată !

— Să presupunem, zise Rob cu o extraordinară blîndeţe, să presupunem că ai încerca să-mi povesteşti ce s-a petrecut ?

Strîngînd pînzele *Fortunei*, Hugh alunecase.

— Apa îmi ajunsese pînă la mijloc şi am fost nevoit să mă schimb. Voiam să mă întorc la hangar, dar Giulietta...

Evident, acesta era numele fatal. Hugh nu putu continua. Silindu-se să păstreze o figură nepăsătoare, Rob întrebă :

— Giulietta ?

— Giulietta mătura scara. Vorbele erau rostite sacadat.

— O mătura ? După masă ? se miră Rob silindu-se să dea convorbirii un ton obişnuit.

— Da. Nu ştiu de ce. Poate că n-avusese timp s-o măture mai devreme, sau poate că n-o măturase cum trebuie.

Mătura, dar în aşa fel, încît Hugh se oprise s-o privească. Treaba nu prezenta vreun interes. Giulietta împrăştia rumeguş pe fiecare treaptă, apoi mătura.

— E un mijloc folosit din totdeauna pentru a împiedica praful să se ridice, spuse Rob. Continuă !

Fata era prea absorbită şi prea obişnuită cu prezenţa lui Hugh pentru a se opri sau a întoarce capul, dar el, rămînînd în picioare pe o treaptă, continuase s-o observe.

Giulietta era cu cîteva trepte mai jos şi spatele ei voinic era frînt în două ; în clipa cînd se întorcea să cureţe prin colţuri, şoldurile strînse în fusta neagră, se legănau asemenea crupei unui splendid animal ; părul negru îi cădea pe obraji, descoperindu-i gîtul, şi, „presupun că sînt obsedat de gîturi“, spuse Hugh. Acel al Giuliettei era arămiu, sănătos ca un măr şi împodobit cu un lanţ de aur care, ca şi rumeguşul, era puţin umed. Hugh putu să zărească o picătură de transpiraţie.

Giulietta era probabil singura persoană care întîmpinase cu plăcere sosirea lui Caddie şi a lui Hugh în vilă ; se interesa de ei prieteneşte, cu tot surplusul de muncă pe care îl implica prezenţa lor. Ea era aceea care îi învăţase să spună „*Grazie*“, „*Tante grazie*“ [1], şi răspundea „*Prego*“ [2] cu

[1] Mulţumesc. Mii de mulţumiri (it.)
[2] Vă rog (it.).

un surîs ce-i descoperea dinții albi și perfecți. Giulietta mai glumea și cu Rob, care niciodată nu era gata cînd ea deschidea ușa cu geamuri a sufrageriei, strigînd *„A tavola“* [1] sau, în zilele cînd era într-o dispoziție mai serioasă : *„Il pranzo e pronto“* [2]. Acum, în ochii lui Hugh, devenise o ființă deosebită. Privise picătura de sudoare pe lanțul de aur și-și închipuise contactul cu acest gît jilav, puțin lipicios, dar care era carne vie de femeie. „Îndrăznește, fetele atîta așteaptă !“, ar fi spus Raymond, dar nu Raymond fu acela care-l împinse pe Hugh să întindă mîna. Fu chiar Hugh. Se aplecă și șterse cu degetul picătura de sudoare.

— Giulietta, murmură el și mîna sa făcu ceea ce făcuse mîna lui Rob cu Fanny : mîngîie gîtul tinerei fete.

Degetele lui Hugh erau atît de ușoare, încît această acțiune nu s-ar fi putut numi „pipăit“, dar era incontestabil o dezmierdare. Totul nu dură decît o secundă ; Giulietta se îndreptă numaidecît din șale. Era mai înaltă decît Hugh, dar se găsea la aceeași înălțime deoarece el se afla cu o treaptă mai sus : îi văzu sclipind ochii ei negri — de mînie, de plăcere ? Nu știa nimic. „Haide, nu te comporta ca un băiețaș“, părea că-i spune Raymond ; „Îndrăznește“ și : „Fetele atîta așteaptă“, dar acum, că erau față în față, Hugh habar n-avea de ceea ce va face Giulietta. Chipul ei părea că devine mai mare, ochii văzuți de

[1] La masă (it.)
[2] Masa e servită (it.).

aproape nu erau negri, ci bruni cu o urmă de galben, nasul era drept și gura tulburătoare. Răsuflarea, ca și a Celestinei, mirosea a vin și usturoi. „Mă rog, era la puțin timp după masă". Hugh fu cuprins de panică. I se oprise respirația. Ar fi vrut ca scara să se deschidă și să-l înghită, dar vocea stăruia :

„Nu te comporta ca un băiețaș". Întinse din nou mîna și, tremurînd, atinse unul din sfîrcuri, sub puloverul Giuliettei ; nu erau tari, cum făceau impresia „ci moi și elastici", gîndi Hugh, uimit. Fiorul arzător și ciudat părea că-i urcă de-a lungul picioarelor pînă în stomac. Îi strînse sînul. Giulietta se porni pe rîs ; un rîs în hohote ; fără a se sinchisi de răsunetul rîsului în toată vila. Înconjură cu brațul gîtul lui Hugh, îl atrase înspre ea și-l sărută din plin pe buze, zdrobindu-i-le cu un sărut lung, ciudat de umed și cald. Simți atingerea limbii ei și tresări ca ars, dar ea nu-l mai lăsă să-i scape. În cele din urmă, Giulietta spuse „*Cosi*", ca și cum ar fi spus : „Ce-ai căutat, ai găsit", „*Questo è quanto hai chiesto*". Acum ești servit și încă mai mult decît ai sperat", apoi reluă mătura și se apucă să împrăștie rumegușul pe scară.

— Asta-i tot ? întrebă Rob cu prudență.

— Tot.

Hugh reușise într-un fel să coboare scara și să iasă din casă. Alergase la garaj, unde rămase o clipă să-și frece buzele, copilărește, cu dosul palmei. Apoi luase bicicleta lui Mario și pedalase ca un nebun pînă la Riva, pe partea interzisă a drumului, pînă ce un șofer îl oprise și,

înjurîndu-l pe italienește, îi făcuse semn s-o ia pe dreapta.

— Și pe urmă am ajuns la Riva, spuse Hugh.

— Și de atunci stai aici ?

— Așa cred.

Hugh bău o înghițitură de vin și gustul îl înfioră. Rob văzu cum fiorul îi alunecă de-a lungul șirei spinării, apoi Hugh ridică din nou capul spre Rob.

— Ar fi trebuit să insist ? întrebă el cu o voce tulburată. Ar fi trebuit ? Asta ar fi trebuit să fac după aceea ? Raymond, un coleg de-al meu, mi-a spus... Dar în realitate, izbucni Hugh într-un acces de sinceritate, nu cred că aș *putea* face ceva... nu încă. Îndreptă spre Rob o privire rătăcită. Dar dacă ea ar fi vrut ca eu ?... Presupunînd că... i-a plăcut ?

— Problema este dacă ție ți-a plăcut, spuse Rob.

— Nu...u. Sărmana voce se sparse, tăind cuvîntul în două.

— Atunci nu mai stărui. Nu uita că numai bărbatul trebuie să aibă inițiativa. Tu trebuie să alegi. Atîția oameni lasă pe alții să aleagă pentru ei, mai ales pe femei le lăsăm să aleagă în locul nostru. Dacă vei proceda astfel, niciodată nu vei fi un bărbat. Un bărbat ia o hotărîre... și se ține de ea, spuse Rob, a cărui bărbie exprima hotărîre.

— Dumneata ai ales-o pe mama.

— Din prima clipă cînd am văzut-o.

— Dar ce trebuie să fac cînd am s-o revăd ?

— Pe mama ta? întrebă Rob ironic, poate fiindcă se simţea uşurat; dar Hugh răspunse, tot îngrijorat:

— Pe Giulietta. Ce trebuie să fac?

— Nimic.

— Dar... dacă ea aşteaptă să se întîmple ceva?

— În acest caz, deşi sînt convins de contrariu, se va resemna repede. Admit că prima oară cînd ai s-o revezi ai să te simţi poate stingherit. Poate să fie chiar dureros.

Rob vorbea fără să-l privească, Lucru pentru care Hugh îi era recunoscător, căci roşise.

— Dar aceasta este singura soluţie şi, la urma urmei, e bine să-ţi exprimi limpede intenţiile; înseamnă să dai dovadă de corectitudine. De altfel, nu cred că trebuie să fii deosebit de amabil cu Giulietta. E logodită cu un băiat din sat, foarte drăguţ, un oarecare Carlo Lucchini.

— Logodită? Chipul lui Hugh se lumină. Vai, mulţumesc, Rob, mulţumesc!

— S-a întors, o vesti Rob pe Fanny, şi este în siguranţă în patul lui. O să doarmă, dacă ai să-i dai pace.

— Dar unde... Fanny se ridică în pat pe pernă.

— Am să-ţi povestesc totul mîine dimineaţă. Deocamdată sînt obosit şi sătul pînă peste cap de toţi copiii. Lasă-mă să dorm!

XII

— L-o fi ademenit, spuse Fanny așezată pe marginea patului.

— Nu cred. Rob mai era culcat; se simțea cumplit de obosit... „și slinos“, gîndi el.

Timpul se încălzise treptat și aerul era înmiresmat, dar această zi de luni, a patra de la începutul grevei, se anunța caldă, prea caldă pentru luna mai; cerul nu era azuriu, ci amenințător. Rob n-avea chef să discute cu Fanny, n-avea nici poftă de lucru. „Nu mă simt de loc în formă“, gîndi el.

— Îmi făcea impresia unei fete cumsecade.

— Este o fată cumsecade. Hugh a avut noroc.

Rob se întinse și se sculă.

— Noroc?

— Da. L-a făcut să-i treacă cheful, să tragă o spaimă îngrozitoare. Am avut mult de furcă să-l conving că nu riscă nimic reîntorcîndu-se aici, răspunse Rob rîzînd.

— Și asta-i de rîs? Fanny ridică spre el o privire acuzatoare.

— Nu, nu tocmai. Dar poate ar trebui să rîdem. Încearcă și tu să rîzi puțin.

— Nu pot să rîd, spuse Fanny.

Petrecuse o noapte aproape albă. Acum o durea capul. De fapt, simţea o indispoziţie fizică, dar aceasta nu avea nimic de a face cu suferinţele ei morale, cu toate că le accentua ; adăugă :

— E vina noastră. Tu ai spus că noi doi l-am maturizat prea repede. La paisprezece ani ! Cu o servitoare !

— S-a întîmplat de mii de ori, spuse Rob. De mii de ori, în toate părţile şi în toate vremurile. Singurul neajuns este că a trebuit ca tu să afli. Pentru că acest mic imbecil a ştears-o.

— Şi ce-o să facem cu el ?

— O să-l lăsăm Giuliettei.

— *Giuliettei ?* După cele ce s-au petrecut ?

— Da.

— Ar trebui s-o concediem.

— Nu-i servitoarea noastră. Este a doamnei Menghini. Ascultă, Fanny ! Giulietta este o fată cu bun simţ. E logodită şi are o grămadă de fraţi şi de veri. Îţi dai seama, cred, că ştie foarte bine cum să se poarte cu un puştan care şi-a băgat idei în cap — dacă le-o mai fi avînd, lucru de care mă îndoiesc.

— Te rog ! Fanny îşi ascunse faţa în mîini, dar Rob se aplecă spre ea şi le depărtă.

— Unde ţi-e raţiunea ? Nu face pe regina dintr-o tragedie.

— Nu e numai din pricina lui Hugh.

— Ştiu.

— Ce-i cu copiii ăştia, Rob ? Mi-e teamă.

— Teamă ? De copii ?

Şi Fanny spuse din nou :

— Am impresia că sînt sfîşiată.

— Cred, spuse Rob aruncînd cuverturile şi sculîndu-se, că a sosit clipa să jucăm cu cărţile pe faţă.

— Rob vrea să stea de vorbă cu voi, în biroul lui.

Rămăseră în picioare în faţa lui Rob, care sta aşezat la masa lui de bucătărie.

— Ştiţi de ce v-am chemat ?

— Da. Cuvîntul aproape că scăpase de pe buzele lui Hugh.

— Tu, Hugh, spuse Rob, nu faci parte din complot, aşa cred, dar ţin să mă auzi şi tu. Se întoarse spre Caddie şi Pia. În ce mă priveşte, puteţi să muriţi de foame, mi-e indiferent.

Hugh îl privi cu respect. Caddie surprinse această privire şi ocheada cu care Rob îi răspunse : era un fel de camaraderie între ei, un armistiţiu.

— Mi-e indiferent, repetă Rob, dar nu voi îngădui, băgaţi-vă bine în cap, nu voi îngădui să otrăviţi viaţa mamei voastre.

— Nu este mama mea, spuse Pia.

— Să otrăviţi viaţa lui Fanny.

— Şi cum ai să faci ca să ne împiedici ? întrebă Pia cu un glas suav.

— Ai să vezi, spuse Rob. Se împlinesc trei zile şi jumătate de cînd aţi început această comedie ridicolă. Pentru o comedie ridicolă, părea să fi dat rezultate remarcabile, şi cu toată pseudo-indiferenţa sa, Rob avea chipul descompus. Dacă

nu veți mînca la dejun, lucrurile or să ia o întorsătură proastă. Acum puteți pleca.

Plecară.

— Nu ne poate obliga să mîncăm, spuse Pia. Putem să ținem buzele strînse.

— În închisoare te alimentează cu forța, declară Caddie. Dacă or să procedeze și ei la fel?

— N-au mijloacele necesare. Le trebuie tuburi.

— Tuburi? țipă Caddie îngrozită.

— Ți se vîră unul în gîtlej și apoi se trece mîncarea prin el.

— Dar ce se poate băga în tuburi?

— Supă, spuse Pia iar lui Caddie îi veni să vomite.

Fu o dimineață groaznică pentru toată lumea și o zi de o căldură copleșitoare.

— Tunetul. *Tuoni, Donner,* spuse Celestina.

Fanny era foarte palidă, trasă la față și avea ochii înroșiți de lacrimi sau de oboseală. Hugh încercase un refugiu în hangarul de bărci, dar motorul șalupei era din nou în pană, și Mario părea enervat. Îi ordonă tăios lui Hugh s-o șteargă și el se gîndi că Giulietta i-o fi povestit tot.

Acest gînd îl înfricoșă. „Niciodată n-am știut că sînt pînă într-atîta de laș". De fapt, nu îndrăznea să rămînă singur. Nu voia să-i dea lui Fanny ocazia de a-i pune întrebări — și așa îl urmărea cu ochii ei triști, ori de cîte ori făcea un pas. În cele din urmă, n-o mai părăsi o clipă pe Pia.

Prețuia din ce în ce mai mult tovărășia ei. Părea să fie singura persoană care nu-l scotea din

sărite. Trupușorul ei osos era încă plat din cap pînă în picioare, pe cînd pînă și silueta familiară a lui Caddie avea pe piept două rotunjimi, pe care el nu se putea împiedica să le vadă, cînd purta rochia aceea de bumbac, prea strîmtă pentru ea. Îi plăcea, de asemenea, indiferența Piei, care mai avea marele merit de a nu fi guralivă. Ea prefera lectura. Acum citea *„Moartea bate de două ori“*, dar avea obiceiul supărător de a fredona distrată, în timp ce citea, un cîntec înnebunitor, nazal și ascuțit.

— Nu face asta, Pia.

— Ce?

— Nu cînta.

Dar ea nici nu-și dădea seama și reîncepea, inconștient. În această dimineață, Fanny trebui să-și astupe urechile, dar melodia pătrunse pînă în birou, la primul etaj.

Caddie găsise un șarpe de apă adormit pe gardul de chiparoși, aproape de masa de piatră. Dormea atît de adînc, cu capul pe unul din inelele lui, încît n-o simțise pe Caddie călcînd pe pietriș.

— De obicei, încearcă imediat să fugă, îi spuse lui Fanny. Trebuie să fii tare șiret ca să-i poți prinde.

Din nefericire, Celestina, care ieși pe terasă. îl văzuse și ea.

— *Non velonoso*[1]. *Nicht schlimm.*[2], îi strigă lui Caddie pentru a o liniști ; dar alergă să caute

[1] Nu-i veninos (it.).
[2] Nu-i rău (germ.).

o mătură și cu coada ucise șarpele. Dacă nu era veninos, de ce îl omorîse ? Aceasta i se păru lui Caddie atît de absurd și de crud, încît, enervată și de postitul ei, izbucni în plîns ca un copilaș ; Rob o auzi de sus și strigă :

— Încetează cu gălăgia asta, pentru Dumnezeu !

Era prea neliniștit în această dimineață pentru a fi amabil. Îl obseda chipul lui Fanny și nu putea să se concentreze. Afară de asta, ajunsese cu *Saladin* în faza cînd ar fi avut nevoie de o dactilografă și de o secretară. „Și nimeni, în jurul afurisitului ăstuia de lac nu știe o boabă englezește, nici gînd să mai și scrie", spuse el. I-ar fi putut cere lui Renato să-i trimită o secretară din Milano, dar :

— Cum am putea instala aici o secretară, cînd copiii ocupă toate locurile disponibile ?

— Ar putea locui la hotelul Lydia, sugeră Fanny, și să lucreze la masa din sufragerie. O să mîncăm pe terasă.

— Pe căldura asta ? În toiul zilei ? Oricum, eu tot nu pot lucra. Casa este invadată de copii, și *este oare obligatoriu* să facă acest zgomot infernal ?

— Rob, fii drept. În general, nu sînt zgomotoși.

— Astăzi sînt. Caddie zbiară pe terasă, iar Pia cîntă ca un derviș hipnotizator.

— Știu. Îți găurește timpanele !

— Atunci de ce n-o silești să tacă ?

— Fiindcă ea e Pia. Și cu ea trebuie să umblu cu mănuși.

— Trebuie deci ca fiecare dintre noi să fie obligat a cruța slăbiciunile copiilor celuilalt? Ei drăcie!

— Așa cred, spuse Fanny pe un ton obosit. Migrena i se agravase; o durea și spatele, o durere ascuțită care-i punea nervii pe jăratec și adăugă cu glasul crispat: Habar n-ai cum să te porți cu copiii.

— Ba da. Și eu am fost copil.

Plictisit de atitudinea distantă a Piei, Hugh începu să învîrte butonii unui aparat vechi de radio și un val agresiv de muzică de jazz invadă casa.

— Ajunge! Ajunge! Ajunge! urlă Rob.

Peste toate plutea spaima de ce va face Rob la masa de prînz.

— Crezi că vor trimite după doctorul Isella? întrebă Caddie.

— Nu, dar s-ar putea să ne bată, răspunse Pia.

În cartea de rugăciuni a Piei, era o imagine a sfintei Agnes cu mielul ei.

— Au omorît-o, spuse Pia, și abia de era mai în vîrstă ca noi.

Dejunul începu cu *tagliatelle alla Bolognese* [1], fîșii subțiri de *pasta* în sos tomat, cu carne tocată. Ca de obicei, Giulietta, trecu tava în jurul mesei. Fanny se servi; așezat lîngă ea, Hugh făcu același lucru, cu ochii în farfurie. Caddie refuză, dînd din cap. Rob luă o porție și Giulietta ajunse în dreptul Piei. Pia, cu părul bine pieptănat, mîi-

[1] Tăiței à la Bolognese (it.).

nile şi faţa curate, cu şervetul îndoit pe genunchi, şedea liniştită, cu toate că respira scoţînd pe nas uşoare smiorcăieli ciudate. Caddie îngheţase de spaimă. Giulietta oferi tava. Pia refuză şi ea, dînd din cap. Giulietta voi să se depărteze, cînd Rob spuse :

— *Un momento,* Giulietta. Întinse mîna şi o servi el însuşi pe Pia. Dă-i şi *signorinei* Caddie.

— *Servo la signorina*[1] ? întrebă Giulietta uluită.

— *Si.*

— *Permeso ?*[2], i se adresă Giulietta lui Caddie, servindu-i o porţie de *tagliatelle.*

Rob presără pe cele două farfurii parmezan şi spuse :

— Mîncaţi.

Nimeni nu se clinti. Pia şi Caddie priveau drept în faţa lor.

— Am spus : mîncaţi.

Rob luă o lingură, desprinse cîteva *tagliatelle* şi le puse sub nasul Piei. Pia strînse buzele şi respiră pe nas.

— Mănîncă ! Şi cu cealaltă mînă îi trase o palmă zdravănă pe ceafă. Scuturătura o puse pe Pia în contact atît de brusc cu lingura, încît deschise gura. Lingura pătrunse înăuntru. Cînd Rob o trase înapoi, gîfîia pînă şi el. Acum înghite !

Pia îl privi cu ochii ei mici negri şi scuipă afară înghiţitura de *tagliatelle.* Acţionase cu precizia ei obişnuită şi bucăţica ateriză pe faţa de

[1] S-o servesc pe domnişoara ? (it.).
[2] Îmi daţi voie ? (it.).

masă, pe care o pătă cu sos roşu şi grăsime. Caddie scoase o şuierătură de groază şi Rob îşi ieşi cu totul din sărite.

O smulse pe Pia de pe scaun şi, în clipa următoare, o întinse pe genunchii lui, cu faţa la podea. Îi ridică fusta, descoperind un fund mic pe care îl modela un chilot de un alb imaculat, tivit cu dantelă.

— Tu ai voit-o ; o să ai ce-ai vrut !

Şi, în faţa întregii asistenţe, îi trase Piei o bătaie zdravănă.

Hugh şi Caddie erau prea tulburaţi pentru a scoate un cuvînt. Lui Fanny i se albiseră pînă şi buzele. Numai Giulietta contempla scena cu o privire amuzată, ca şi cum vedea ceva foarte firesc. În cele din urmă, zgomotul palmelor încetă şi Rob o ridică pe Pia pe genunchiul său puternic.

— Şi acum, ai să mănînci sau nu ?

Dar Pia, a cărei figură convulsionată o făcea să semene şi de data aceasta cu o maimuţă, se şi repezise pe scară. Pe treapta a treia, se opri şi-i adresă lui Rob un val de injurii în limba italiană. Fanny, Hugh şi Caddie nu înţeleseră ; dar o auziră pe Giulietta scoţînd o exclamaţie de uimire.

— *Vigliacco, cattivo, ti odio !* [1]

— Nu ! Nu ! *Santo Cielo* [2] ! strigă Giulietta îngrozită şi alergă înspre Pia pentru a o face să tacă, dar Pia o respinse.

[1] Laşule, răule, te urăsc ! (it.).
[2] Cerule ! (it.).

— *Mostro, non ti posso vedere.*[1] Chipul ei părea ciudat de pătat, ca și cum el era acel care primise palmele, bluza de batist era strîmbată, părul în dezordine, însă nu vărsase nici o lacrimă. *Cattivo, Vigliacco.* Apoi se întoarse către Fanny. *Anche te, strega*[2].

— *Taci, taci, vergognati*[3], strigă din nou Giulietta.

Deodată, „Pia își aminti", gîndi Caddie, „își aminti" că era Pia. Își aranjă cu grijă bluza, își trase fusta și își netezi părul. Apoi se îndreptă și i se adresă lui Rob în engleză, cu un ton de nemărginit dispreț.

— Voi ruga pe Dumnezeu să te ierte, spuse ea.

Acestea zise, dădu la o parte portiera de brocart și urcă la etaj.

— Caddie, vrei și tu o porție ?

Caddie îl privi pe Rob cu ochii înspăimîntați ai unui animal prins în capcană.

— Atunci mănîncă, dacă nu, cu toată prezența mamei tale, ai să capeți și tu o bătaie.

— Caddie, mănîncă, trebuie !

Cu ochii mereu îndreptați spre Rob, Caddie luă furculița și apucă o îmbucătură de *tagliatelle*. Dar mîncarea se răcise și era sleită. Brusc, Caddie își aminti de șarpele strivit. Avu un sughiț violent și vomită.

[1] Monstrule, nu pot să te văd (it.).
[2] Și pe tine, vrăjitoare (it.).
[3] Taci, taci, să-ți fie rușine (it.).

— *Nessuno la toccato cibo*, anunţă Giulietta la bucătărie. De astă dată, nimeni n-a mîncat nimic.

— Doamne Dumnezeule ! strigase Rob, ridicîndu-se şi împingînd scaunul cu atîta violenţă încît îl răsturnă : Oare copiii tăi trebuie să-şi petreacă vremea vomitînd ?

— Eşti nedrept ! Fanny sărise la rîndul ei. Nu sînt obişnuiţi să vadă cum sînt bătuţi oamenii.

— Bătuţi ! N-am bătut-o pe Pia. I-am administrat corecţia pe care o merita.

— Ai întrebuinţat forţa.

— Desigur. Ce altceva puteam întrebuinţa ?

— Asta nu-i niciodată drept.

— Drept ! Nu era vorba de dreptate, ci de disciplină.

— Disciplina nu trebuie să fie umilitoare.

— Înţeleg, spuse Rob cuprins de o mînie surdă. Tu socoteşti că n-ar fi trebuit s-o bat pe Pia ; trebuia să îngădui acestor şoricei să facă orice le-ar trece prin cap.

— Nu sînt şoricei. Sînt fiinţe omeneşti. Fiinţe omeneşti. Şi Fanny adăugă : Noi nu i-am bătut niciodată pe Hugh şi pe Caddie.

Acest „noi" păru să răsune.

— N-am vrut să...

Fanny se reaşeză la locul ei, în mijlocul învălmăşelii de farfurii şi feluri de mîncare, şi-şi trecu mîna peste ochi.

— Dacă ar fi fost bătuţi cînd trebuia, spuse Rob, care-şi recăpătase calmul, fără îndoială că n-ar fi fost acum aici. Ar fi ascultat. Vino ! Nu

putem lua masa acum. Să ieșim ! Asta ne va limpezi gîndurile. Vreau să mergem la San Vigilio.

— În nici un caz nu voi putea să mănînc.

— Atunci o să bem ceva. Haide !

— Caddie...

— Hugh, du-o pe Caddie sus la etaj în camera ei și mergi de o caută pe Celestina. Ea se va ocupa de sora ta.

Giulietta se și grăbise să aducă o găleată și o cîrpă și ștergea murdăria făcută de Caddie.

— *Poverina, povera anima innocente* [1].

Celestina o urmă pe Caddie și o conduse pe scară. Fanny se ridică, șovăi și ieși după Rob. Rămas singur cu Giulietta, Hugh sări ca fript și alergă la debarcader. După ce Giulietta mătură podeaua, duse înapoi, intactă, tava cu *tagliatelle*.

[1] Sărăcuța, biet suflet nevinovat (it.).

XIII

Pia își schimbase fusta și bluza cu o rochie de pînză de culoare vișinie, cu dungi albe. Din nou elegantă, se așezase pe pat, cu ochii închiși ; buzele i se mișcau. Deschise ochii auzind-o pe Caddie revenind din baie. Celestina îi spusese lui Caddie să se întindă.

— Te-au silit să mănînci ?

— Am vomitat, și Caddie se crezu obligată să adauge : Te consider foarte curajoasă, Pia, mult mai curajoasă decît mine, mai ales că ai stomacul gol. Eu... eu...

„Veșnic pe cale să urle", spunea Hugh vorbind despre sora sa. Lacrimile stăteau gata să-i curgă și Caddie se grăbi să schimbe conversația.

— Te rogi lui Dumnezeu să-l ierte pe Rob ?

— Da, și ai putea să mă ajuți, spuse Pia. Roagă-l și tu s-o trimită pe mama ta înapoi în Anglia.

— Îl rog mereu, spuse Caddie. Dar el nu este de loc atent. Tare aș vrea să fiu catolică, conchise ea.

— Eu aș vrea ca mama ta să fie.

— De ce ?

— O mamă *catolică* nu se căsătorește cu tatăl altora, cînd soțul ei mai trăiește.

— Nu-u ? Caddie rumegă această informație. Și ce se întîmplă cînd aceste mame se îndrăgostesc ?

Întrebarea o găsi pe Pia nepregătită. N-avea cum să nege că și mamele catolice se îndrăgostesc ; ca să constați, ajungea să mergi la operă sau la teatru ori să privești la televizor.

— Și ele se amorezează, spuse Pia, dar nu întorc lumea cu susul în jos.

— Vrei să spui că dacă mama era catolică, n-ar fi făcut ce a făcut ?

— Sigur că nu, zise Pia. Ar fi fost un păcat. Dacă nu s-ar fi simțit atît de slabă și bolnavă — o durea capul și avea impresia că i se muiaseră picioarele, Caddie n-ar fi fost atît de naivă. O impresiona întotdeauna și siguranța Piei.

De pildă, duminică, pentru Pia problema nu se pusese, ca pentru Claveringi, de a ști dacă trebuie sau nu să meargă la biserică. La zece fără un sfert, apăruse, cu pălăria ei albă cu panglici roșii, pardesiul, mănușile, ciorapii albi și pantofii cu catarame, geanta și cartea de rugăciuni, iar Rob își întrerupsese lucrul pentru a o conduce la Malcesine și apoi o așteptase într-o cafenea pînă ce slujba se terminase.

— Nu mă însoțești ? întrebase Pia, nădăjduind fără îndoială un răspuns afirmativ, dar Rob declară simplu și surîzînd :

— Sînt un păgîn ; afară de asta, am chef de o cafea. Va merge Celestina cu tine. Celestina, Giulietta și copiii din *trattoria* veniseră în mașină cu ei.

— Pot să vă însoţesc ? întrebase Caddie.

— Întreabă pe mama ta, spuse Rob.

— Dacă ţii să mergi, răspunse Fanny. Dar n-ai să înţelegi.

Totuşi, printr-un proces misterios, Caddie înţelesese. Desigur, liturghia era în mare parte de neînţeles ; un amestec de latină şi italiană, care constituia, aşa cum îi explicase Pia după aceea, limbajul bisericesc ; dar Caddie fusese uluită văzînd că nu numai Pia, dar toţi ceilalţi copii ştiau ce trebuie să facă. Ea imitase genuflexiunile Piei, cu toate că mîna aspră a Celestinei ar fi forţat-o în orice caz să îngenuncheze ori de cîte ori suna clopoţelul. Caddie avu o imagine de lumînări aprinse, tămîie parfumată, fum, cîntări, mister şi profundă solemnitate şi, totuşi, toată lumea părea la largul ei. Către sfîrşitul ceremoniei, Celestina şi Pia se îndreptaseră spre altar, în acelaşi timp cu o mulţime de alţi oameni : ţărănci bătrîne îmbrăcate în negru, moşnegi, tineri — toţi bărbaţii erau aşezaţi de o parte a bisericii iar femeile de cealaltă parte — femei tinere gătite de sărbătoare, mame cu copilaşii lor, băieţi şi fete.

— Unde v-aţi dus cu toţii după aceea ? întrebă Caddie.

— Pînă la altar pentru a primi împărtăşania.

— *Tu*, tu primeşti împărtăşania ?

— Desigur. Am zece ani, explică Pia, ca şi cum ar fi fost o vîrstă matură. M-am împărtăşit prima oară cînd aveam opt ani.

— Ca Beppino ?

Beppino, cel mai vîrstnic dintre cei doi copii de la *trattoria*, trebuia, după spusele Celestinei, să

primească prima comuniune în a treia duminică a lunii mai. Va purta o haină gri, nouă, şi o brasardă albă cu franjuri de aur.

— Pia, purtai una din rochiile acelea frumoase, albe şi lungi, pe care le-am văzut la Riva ?

— Doamne fereşte ! spuse Pia. A mea era cusută la casa de mode „Lavori Artigiani Femminili", de la colţul Viei Condotti, din Roma. Toate pliseurile, toate incrustaţiile erau lucrate de mînă. Aveam un voal alb şi o coroană de trandafiri din mătase albă.

Caddie îşi putea închipui trandafirii pe căpşorul oacheş al Piei, precum şi lunga ei rochie albă.

— Cred că semănai cu o mireasă.

— Da. Şi am primit treizeci de daruri.

Caddie nu se mai îndoia că Pia era o expertă în materie de religie şi întrebă plină de încredere :

— Cum devii catolică ?

— Dacă nu eşti născută catolică, trebuie să înveţi, spuse Pia.

— Cum să înveţi ?

— Presupun că trebuie vorbit cu un preot sau cu o călugăriţă.

Caddie nu se putea imagina vorbind cu o călugăriţă, cu toate că ştia că toate profesoarele Piei erau călugăriţe, dar ea văzuse preoţi la Malcesine. Era unul pe care Celestina îl trata cu respect, *padre* Rossi, căruia i se zicea *arciprete* [1], ceea ce părea să-i dea o importanţă uriaşă, aceea a unui arhanghel, bunăoară ; dar Caddie luase o hotărîre. Se duse la Hugh şi-l întrebă :

[1] Protoiereu (it.).

— Au mai rămas ceva bani de la Topaz ?

— Puţini. Am folosit o parte pentru momeală. Credeam că n-ai să-mi iei în nume de rău.

— Îmi trebuie ceva bani.

— Cît ? întrebă Hugh, prost dispus. Vreau să cumpăr o undiţă de pescuit. Cît îţi trebuie ?

— Atît cît e necesar pentru a merge la Malcesine cu autobusul.

— De ce nu mergi pe jos ?

— Nu cred să pot, spuse Caddie. Nu mă simt bine.

Hugh îi dădu în silă o bancnotă de o sută de lire.

— Adu-mi înapoi restul, dacă-ţi rămîne. Probabil că fu izbit de paloarea ei, căci întrebă : Te duci singură ?

— Da, spuse Caddie repede. Avea impresia că Hugh n-ar fi aprobat demersul ei.

Era foarte cald, chiar pentru un început de după amiază, partea cea mai caldă a zilei. Cerul era apăsător, de un alb cenuşiu. Lui Caddie îi era mereu greaţă iar autobusul mirosea a cauciuc ars, ulei încălzit, praf... „şi oameni năduşiţi", gîndi ea. Fu fericită să coboare la Malcesine, dar şi aici, orbitoarea lumină albă apăsa asupra întregului oraş.

Caddie o luă de-a lungul autostrăzii pînă cînd ajunse la treptele care coborau în piaţa bisericii, unde căldura iradia din cărămizi. Întotdeauna era lume în jurul bisericii : acum băieţii jucau fotbal, femeile aşezate pe balustrada joasă, sub copaci, tricotau şi flecăreau, în timp ce copilaşii se jucau şi păşeau nesiguri pe picioarele lor.

Femeile și băieții se uitară insistent la Caddie și ea avu senzația că este o intrusă. Își aminti să fi observat, în ajun, că biserica avea o ușă laterală și trecu prin fața marelui portal încercînd să fluiere, cu mîinile înfundate în buzunarele vestei de culoarea zahărului ars, ceea ce Pia ar fi condamnat. Fanny avusese dreptate; vesta din piele de căprioară era prea călduroasă pentru Italia; „mă topesc de căldură, gîndi Caddie, dar nu puteam vizita un *arciprete* într-o rochie mototolită și care e prea scurtă și prea strîmtă". Ar fi dorit să aibă o rochie de pînză, ca a Piei.

Într-o parte a bisericii, sub o arcadă, se deschidea o curte cu o scară ducînd la o căsuță. Oare acolo o fi locuind părintele Rossi? Caddie străbătu tiptil curtea în direcția unei uși mici capitonate cu piele și se strecură în biserică. Dădu de o penumbră răcoroasă și binefăcătoare, căci chiar și drumul scurt de la autobus la biserică o făcuse să transpire; în realitate, se simțea cuprinsă de amețeală și trebui să se așeze și să-și reazime capul de lemnul lustruit al unei bănci. „Ar trebui să îngenunchez", gîndi ea, dar genunchii îi erau prea slabi.

„O biserică catolică nu este niciodată goală", spusese Rob și se părea că e adevărat. Cu toate că era într-o luni după amiază, niște lumînări ardeau în fața altarelor laterale ale marii biserici — cel puțin păreau să fie altare; erau acoperite de cuverturi cu dantelă pe margine, iar pe deasupra stăteau vase cu flori. Pia îi explicase lui Caddie că lumînările se aprindeau pentru a cere ceva Dom-

nului sau pentru a-i mulțumi de o favoare ; fără îndoială că astăzi mulți ceruseră sau mulțumiseră.

Lumînările mari costau o sută de lire, cele mici cincizeci. Caddie ar fi vrut mult să aprindă și ea una, dar bancnota ei de o sută de lire ajungea exact pentru plata autobusului.

Oamenii se rugau. Unele dintre femei aveau sacoșe sau coșuri, altele erau în papuci. Un moșneag dormea fără nici o grijă. O femeie intră, ținînd cu băgare de seamă și mîndrie o ulcică cu rodul pămîntului. O lumină roșie strălucea în fața altarului principal și Caddie văzu în prima bancă un bărbat îmbrăcat în negru, care citea o carte. Înaintă în vîrful picioarelor înspre o femeie bătrînă care ducea o cutie conținînd mucuri de lumînări arse și un pămătuf de șters, și-l arătă pe bărbatul în negru.

— *Il prete*[1] *?* șopti ea.

— *Si, si, il prete, padre Rossi, arciprete.*[2] Era deci *arciprete*, iar femeia bătrînă înălță capul încurajînd-o. *Si, si*, și se întoarse la lumînările ei.

Caddie se apropie cu prudență. Văzu un bărbat robust, cu părul tuns ca o perie, cu fața rumenă și strălucitoare, al cărui gît ieșea din gulerul strîmt al sutanei. Nu părea om rău și era singur, dar îndrăzni-va oare să-l deranjeze în timp ce el se ruga sau citea o carte sfîntă ?

Apoi își aminti de un fapt care o impresionase în ajun. Sosiseră cu mult înainte de ora liturghiei. Celestina le spusese că se ținea la ora zece, pe

[1] Preotul ? (it.).
[2] Da, da, preotul, părintele Rossi, Protoiereul (it.).

cînd de fapt începea la zece și jumătate și, în timp ce așteptau, văzuseră un preot, nu pe *arciprete,* ci pe un bătrîn cu părul alb, îngenuncheat, cufundat în rugăciune. Intrase și o fetiță ; purta un batic pe cap ; toate fetele din sat purtau baticuri și nu pălării, ca Pia. Înaintînd cu pași mărunți, gravi, fetița se apropiase de bătrînul preot și-l bătuse pe umăr ; el se ridicase imediat în lunga lui sutană neagră și se îndreptase spre ușa care părea să fie o gheretă de sentinelă, din naosul lateral al bisericii, dar o gheretă tapetată cu perdele stacojii. Fetița intrase prin cealaltă parte și îngenunchease în dosul perdelei, Caddie putuse să-i vadă picioarele.

— Ce face ? șoptise ea Piei.

— Se spovedește.

— Dar l-a întrerupt.

— Desigur. Doar de asta e aici dacă-i un preot bun, spuse Pia.

Caddie știa că părintele Rossi era un preot bun. Auzise pe Rob și pe Fanny vorbind despre el. Cu toate că era încă tînăr, fusese numit *arciprete* și studiase latina, greaca și ebraica. Vorbea germana, franceza — „multe limbi", zicea Celestina. Caddie ruga cerul ca preotul să vorbească și engleza.

„Dar dacă am să-l bat pe umăr, o să creadă că vreau să mă spovedesc, și atunci ce fac" ? se întrebă Caddie. Îi părea rău că nu o însoțise Pia. Pia n-ar fi șovăit, știa asta „și ce poate să facă Pia, pot să fac și eu", se gîndi ea.

Îl atinse pe preot atît de ușor cu mîna, încît acesta nici n-o simți. Trebui să repete gestul, mai

tare de astă dată. Ea însă nu știa că ora spovedaniilor nu sosise și, o clipă, preotul păru enervat.

— *Was wollen Sie? Wer sind Sie?* [1]

„Și-a dat seama că nu sînt italiancă, mă ia drept nemțoaică, gîndi Caddie. Aici, întotdeauna englezii sînt luați drept germani. Probabil că nu vorbește engleza", își spuse ea, și inima i se strînse.

— Englezește? întrebă Caddie, și cu o voce desperată: eu sînt englezoaică.

Preotul, dintr-o singură privire a ochilor lui albaștri, cuprinse chipul palid și vrednic de milă, pleoapele înroșite, și se ridică. Era înalt și trupeș, în realitate corespundea ideii ce ne facem despre un preot bine hrănit, dar nu era numai asta: dădea o impresie de seninătate și putere. „Simți că ar putea să-ți spună o mulțime de lucruri", gîndi Caddie.

— Englezoaică? spuse el cu blîndețe. *I speak a little English.* [2]

Pronunță *spik și liiitl,* dar Caddie simți o asemenea ușurare, încît pentru a șasea oară în această zi izbucni în lacrimi.

De astă dată, fu incapabilă să se oprească și, în cele din urmă, preotul o luă de mînă și o scoase din biserică — el îndoi genunchiul trecînd prin fața altarului principal și Caddie îl imită; străbătură curtea, acum pustie, și urcară scările. Caddie ghicise bine, această scară ducea la casa preotului. Ajunseră la capătul scării, după ce străbătură o

[1] Ce vreți? Cine sînteți? (germ.)
[2] Vorbesc puțin englezește (engl.).

mică *piazza* umbrită de leandri și un măslin. Erau acolo mușcate în vase, o găină și puișori care tocmai scormoneau pămîntul, un coteț plin de iepuri, și viță de vie formînd o boltă de verdeață deasupra unei mese și a cîtorva scaune.

Ușa din față era prevăzută cu două sonerii, din care pe una scria *notturno* [1]. Cu toate lacrimile, Caddie se întrebă pentru ce putea să aibă cineva nevoie de un preot în toiul nopții. Apoi fu introdusă într-o anticameră îngustă, cu pardoseală de marmură, al cărei mobilier se reducea la o masă acoperită cu o mușama, cîteva scaune tari, un crucifix și un portret al papei. Preotul o îndemnă pe Caddie să se așeze. *Subito, subito* [2], spuse el și dispăru.

Odaia era tot atît de liniștită și pașnică pe cît era de săracă și goală ; era greu să-ți imaginezi un contrast mai izbitor cu prezbiteriul din Whitcross. Caddie încercă să-și șteargă lacrimile, dar batista nu era decît un boț muiat. Renunță, puse capul pe mușama și plînse în hohote.

— Dar, scumpa mea fetiță, n-o pot face pe mama ta catolică.

— Nu puteți ? Lacrimile reîncepură să curgă și părintele Rossi se grăbi să spună :

— Bea-ți cafeaua.

Era, într-o ceșcuță, cafeaua aceea groasă și neagră pe care Rob o bea cînd mergeau să mănînce înghețată. O femeie bătrînă — „mama mea“,

[1] Pentru noapte (it.).
[2] Imediat, imediat (it.).

spusese părintele Rossi — o adusese pe o tăviță. Caddie găsi curios ca un *arciprete* să aibă o mamă. „Îl credeai căzut din cer" ? o întrebă Hugh pe un ton de dispreț, atunci cînd ea îi istorisi întîmplarea ; dar mama acestui *arciprete* era bună la inimă.

— Una *Inglesina* [1], spuse ea cu blîndețe, mîngîind obrazul lui Caddie.

Din nenorocire, acest gest binevoitor dezlănțui o nouă criză de lacrimi. Bătrîna femeie o mîngîie pe umăr, cu mici șușoteli îngrijorate, apoi părăsi repede odaia și părintele Rossi îi spuse :

— Bea, bea înainte de a încerca să vorbești.

Cafeaua era atît de tare încît îi tăie respirația, dar îi opri și lacrimile.

— Acum, poți să-mi povestești, spuse părintele Rossi, și Caddie începu :

— Eu... eu..., dar nu izbuti să găsească vorbele potrivite și spuse : Vai, dacă cel puțin aș fi adus-o pe Pia !

— Pia ? Este un nume italienesc. Cine-i Pia ? Și adăugă : Trebuie să vorbești rar dacă vrei să înțeleg. Așadar, povestește-mi.

— Nu pot.

Dar el nu era degeaba *arciprete*, și încetul cu încetul, frîntură cu frîntură, mulțumită cîte unei întrebări discrete pusă din cînd în cînd, află toată povestea. Dar asta nu servi la nimic.

— Scumpa mea fetiță, n-o pot face pe mama ta catolică.

— De ce nu puteți ?

[1] O mică englezoaică (it.).

— Numai Dumnezeu ar putea.

— Atunci de ce n-o face ?

Părintele Rossi dădu din cap.

— Nu ne este dat să ştim. Trebuie să te rogi, şi mă voi ruga şi eu.

Caddie nu găsi răspunsul prea încurajator, dar el se ridicase.

— Vino, am să te conduc la autobus, şi imediat ce te vei fi înapoiat, ai să ceri Celestinei — o cunosc, este o femeie cumsecade — să-ţi dea o supă consistentă. Şi micuţei Pia de asemenea. A te lăsa să mori de foame, nu este un procedeu.

— Dar care este procedeul ? întrebă Caddie.

— Şi eu aş vrea să-l ştiu, şi preotul oftă din nou.

Bătrîna mamă îi aduse o pălărie neagră şi turtită, care părea să fie din castor — Caddie avusese pe vremuri o boneţică din castor — şi ieşiră în curtea însorită.

Aşteptau la staţia autobusului — o săgeată albastră pe un cerc galben unde se putea citi *Fermata* [1], cînd pe şosea apăru „Mercedesul" ; Fanny şi Rob se întorceau de la masă. Instinctiv, Caddie făcu cu mîna. Rob frînă, cauciucurile scrîşniră, iar maşina opri exact după staţia autobusului. Imediat Fanny coborî din maşină.

— Caddie ! S-a întîmplat ceva ? Toţi oamenii care aşteptau autobusul întoarseră capul. Trecătorii se opriră văzîndu-l pe *padre* al lor cu *Signora* engleză.

— Sînteţi mama lui Caddie ?

[1] Staţie (it.).

Rob se apropiase.

— Mi-e teamă, padre Rossi, ca fetița aceasta să nu vă fi dat o idee falsă asupra situației, spuse el.

Rob cunoștea pe toată lumea, și părea, de asemenea să-l cunoască și pe *arciprete*, dar acesta nu-i surîse.

— *Signor*, ea mi-a dat o idee *foarte* clară asupra situației, spuse părintele Rossi.

— Noi nu sîntem catolici și n-avem dreptul să vă deranjăm.

— Oricare copil are dreptul să mă deranjeze.

Părintele Rossi continua să țină mîna pe umărul lui Caddie. În lunga sa sutană, părea cu mult mai voinic decît Rob, iar vocea îi răsuna de-a lungul șoselei. O mică mulțime se și adunase. Fără nici o îndoială, nu era vorba de o conversație obișnuită.

— Priviți la această fetiță, spuse părintele Rossi. Vedeți în ce hal este.

Obrazul lui Fanny se îmbujorase.

— Vedeți în ce hal este ; și ea îmi spune că sînt două, două fetițe, care consimt să moară de foame pentru a vă aduce pe drumul cel drept.

Cineva din grupul de curioși traducea pentru ceilalți. Fata de la stația de benzină și doi mecanici ieșiseră din garaj, oamenii se iveau de prin prăvălii, cîțiva turiști se opriseră. Se ridicau murmure admirative pentru Caddie, dezaprobatoare în privința lui Rob și a lui Fanny. Părintele Rossi le auzi și coborî vocea pentru a-i spune lui Fanny :

— Nu sînteți catolică, *signora*, dar vă sfătuiesc să veniți în biserica mea, să îngenuncheați și să reflectați asupra purtării dumneavoastră.

Fanny făcu un pas spre Rob.

— Îngenuncheați și reflectați înainte de a fi prea tîrziu, spuse părintele Rossi.

— Caddie, urcă imediat în mașină! Imediat, porunci Rob.

Era înspăimîntată de tăcere. Nimeni nu scotea o vorbă. Rob conducea atît de repede, încît Caddie, așezată singură în spate, era proiectată în toate direcțiile. Fanny ținea capul plecat. Rob privea drept înainte. Se opri înaintea portalului vilei, dar nu-l trecu.

— Mă duc la Riva, îi spuse el lui Fanny. Mă însoțești?

Ea clătină din cap și Rob se aplecă pentru a-i deschide portiera. Înainte de a coborî, îi luă bărbia în mîini și o sili să-l privească. Caddie se aștepta să audă ceva important, dar el declară simplu:

— Trebuie să-i telefonez lui Renato și să mă duc să iau niște bani.

Caddie putu vedea buzele mamei ei tremurînd, dar nu-i răspunse nimic și Rob îi dădu drumul. Apoi, întinse brațul pentru a-i deschide și lui Caddie portiera și îi spuse: „Coboară", la fel de tăios cum îi spusese „Urcă". Ea înțelese că era în dizgrație. Rob trînti portiera și se depărtă într-un nor de praf.

Fanny intră în casă. În cursul acestei după amieze lungi, indispoziția ei se agravase și știa cărui lucru s-o atribuie. Intră în odaia de baie, ieși, trecu fără să spună un cuvînt pe lîngă Caddie, care stătea în picioare pe palier. Caddie o auzi

deschizînd nişte sertare, mergînd de acolo pînă colo prin odaie, apoi se aşternu tăcerea. Cu prudenţă, împinse uşa şi aruncă o privire înăuntru. Fanny era culcată cu faţa în jos de-a curmezişul patului.

La Riva, drumurile de-a lungul cheiurilor erau pustii. În această după amiază, excepţional de călduroasă şi apăsătoare, oamenii îşi făceau siesta sau erau plecaţi la plajă, ori căutaseră refugiu prin cafenele. Rob coborî din maşină şi se aşeză pe o bancă, la umbra unor sălcii, dar scena de la Malcesine îi juca mereu pe dinaintea ochilor. Nici măcar chef de fumat n-avea ; rămase pe bancă, cu coatele pe genunchi, cu capul în mîini, privind fix praful, un praf presărat cu pietricele. Revedea obrazul lui Caddie. Şi pe acela al lui Fanny. „Sărmană broscuţă", murmură el. „Sărmană broscuţă", dar, la drept vorbind, nu ştia la care din ele se gîndea. Poate chiar la el însuşi. Sărman broscoi. Hugh, Caddie, Pia, cumulînd toate necazurile, era prea mult. Cînd se gîndea la greva foamei sau la povestea lui Hugh şi a Giuliettei, nu se putea abţine să surîdă, dar în adîncul sufletului său era cuprins de o tristeţe adîncă. Mai simţea sub mînă trupul uşor al Piei, oasele ei mici ; avusese impresia că loveşte o pasăre — contrar celor spuse de el lui Fanny, Pia nu fusese niciodată bătută — şi indignarea îl copleşi. „Niciodată n-ar fi trebuie să fie tîrîţi în toate astea" şi, amintindu-şi că el era acela care îi tîrîse, oftă adînc. Hugh şi Pia îi dădeau şi aşa prea mult de furcă, dar cu Caddie problema lua alte proporţii. „Cad-

die, gîndi Rob, te pune nas în nas cu adevărul gol goluț. Am înțeles încă de prima oară cînd am văzut-o pe terasă, această mică fetișcană ignorantă și stîngace și... au cîștigat partida încă din prima zi“, conchise Rob.

Niciodată n-a știut cît timp șezuse pe bancă. Aerul se mai răcorise, orașul se însufleți. O adiere bruscă de vînt făcu să freamăte frunzișul sălciilor și stîrni praful. În depărtare, înspre Brenner, tunetul bubui, asemănător unui duruit de tobă înăbușit de distanță. Apoi totul se liniști. „Vremea nu s-a răcorit de loc“, își spuse Rob.

În sfîrșit se sculă, aprinse o țigară. Enervarea îi dispăruse, chibzuia profund. Mai aprinse o țigară, o aruncă, se ridică și-și aranjă haina, săltînd din umeri. Apoi se îndreptă spre poștă și la bancă.

— Mamă ! Caddie avea impresia că stătuse un ceas în fața ușii. Mamă !

Nici un răspuns.

— Nu te simți bine ?

— *Mamă !* Era un geamăt.

Auzindu-l, Fanny înălță capul. Tulburarea, remușcările lui Caddie găsiră ecou în inima ei. „Unsprezece, doisprezece ani este o vîrstă dificilă, gîndi ea. Ești prea tînăr ca să înțelegi, prea în vîrstă pentru a nu-ți da seama.“

— Doar n-ai comis o crimă, spuse ea, haide, nu mai face mutra asta.

Dar în clipele acestea, Fanny nu avea prisos de milă pentru a dărui altora. Pielea îi era lipicioasă, avea ochii încercănați, era toată numai durere și

dezamăgire. Tainica ei speranță se spulberase. „Eram în întîrziere, asta a fost tot. Slavă Domnului că nu i-am spus nimic lui Rob. Numai că am avut o întîrziere de aproape trei săptămîni".

— Șterge-o, îi spuse lui Caddie.

— Dar, mamă...

— Pentru numele lui Dumnezeu, Caddie, lasă-mă *singură*. Trebuie să rămîn *singură!*

Și Fanny se sculă, coborî scara alergînd și ieși în grădină.

Caddie o urmă și o observă.

La Stebbings, de cîte ori Fanny avea necazuri și trebuia să-și stăpînească nervii, cînd, de pildă, Lady Candida abuza de răbdarea ei, cînd primea vești proaste, or în ziua cînd veterinarul trebuise să-l ucidă pe Bracken, predecesorul lui Danny — avea obiceiul să se plimbe în grădină, pe sub copacii familiari, printre florile pe care le mîngîia, ca și cum acest contact cu natura o reconforta, îi reducea mînia sau supărarea la proporții mai reale. Asta făcea și acum. Caddie o văzuse oprindu-se lîngă glicine și făcînd să-i alunece pe mînă ciorchinii albi. Exploră cu degetul scoarța despicată a unui măslin, evită magnolia, unde Celestina își agăța coliviile, dar se opri în fața unui liliac, se aplecă și atinse ușor tija unui rosmarin. Și cu toate acestea, îi era cu neputință să-și regăsească liniștea ; umerii îi erau aplecați, ca și cum ar fi fost lovită. Continua să meargă, să pipăie. Caddie nu putu îndura mai mult. Ce dezlănțuise ea oare mergînd să-l vadă pe părintele Rossi ? În cele din urmă, copleșită, o luă înspre hangarul de bărci.

Fortuna cu vela mare întinsă și legată, se găsea în micul debarcader, ancorat lîngă vechea barcă cu vîsle. „Nici Hugh și nici Mario nu-s aici", gîndi Caddie. Apoi, ajunsă la debarcader, rămase nemișcată. Se auzeau voci, voci de copii care trăncăneau și rîdeau. Păreau că vin din fundul hangarului ; și dincolo de glicina care acoperea bariera ce înconjura hangarul, dincolo de crengile sinuoase și înflorate, Caddie zări o pată vișinie : rochia Piei.

Lui Caddie i se păru curios ca Pia să se găsească la hangar. Se apropie. Și trebui să se apropie și mai mult pentru a-și crede ochilor. În spatele camerei lui Mario era o mică verandă, unde se păstrau plasele și vîslele. Se mai aflau acolo o bancă și o masă. Ascunși de vița agățătoare și de plase — astfel că nu puteau fi văzuți dinspre vilă — se zăreau Beppino și Gianna și, așezată la masă, în rochia ei imaculată, Pia. Hugh era lîngă ea, pe bancă, iar masa era plină de sticle de oranjadă, cu paiele respective, farfurii, cești de înghețată, iar Pia tocmai „mînca", gîfîi Caddie. „Mînca !" Ținea în mînă o chiflă cu șuncă trandafirie și Caddie o văzu luînd în gură o îmbucătură serioasă, pe cînd cu cealaltă mînă strîngea o linguriță de carton pentru înghețată. Și Hugh privea la acest spectacol, rîzînd. Împietrită, Caddie o văzu pe Pia terminînd chifla, iar limba ei subțire ca a unei pisicuțe recupera ultimele firimituri ; apoi veni la rînd o a doua chiflă. Acum farfuria era goală și Pia îi porunci lui Beppino :

— *Va a comperare due altri panini con prosciutto ed un altro gelato,* și Caddie înțelese ce

însemnau aceste cuvinte: „Du-te și cumpără-mi alte două sandvișuri cu șuncă și încă o înghețată".

Îl văzu pe Hugh scoțînd portofelul din buzunarul șortului și întinzînd o bancnotă lui Beppino. Îl plătea pe Beppino pentru ca acesta să alerge să-i împlinească porunca. „Cumpără *panini* cu banii mei, cu banii primiți pe Topaz!" Era o supremă jignire. Caddie se repezi înspre ușa hangarului, escaladă treptele verandei și se năspusti asupra Piei.

Masa fu împinsă într-o parte. Farfurii, sticle și linguri se rostogoliră și, în clipa următoare, Pia era la pămînt, iar Caddie o snopea în bătăi, îi tăvălea capul în pîrîiașele de oranjadă.

Zgomotul încăierării ajunse pînă în vilă, punctat de țipetele Piei, ale lui Beppino și ale Giannei, ai căror părinți năvăliră din *trattoria*, de cealaltă parte a drumului, și coborîră alergînd pe aleea din spate; iar mama lor, văzînd farfuriile și sticlele sparte, nu mai contenea cu înjurăturile, ceea ce mărea și mai mult vacarmul. Celestina și Giulietta sosiră în galop din vilă, cu Giacomino pe urmele lor, iar Hugh, silindu-se să apuce brațele lui Caddie, îi striga s-o lase în pace pe Pia. La auzul strigătului în englezește: „Las-o, Caddie! Caddie! Las-o!" Fanny alergă la rîndul ei.

— Caddie! Caddie! Caddie! țipa Fanny, alergînd de-a lungul gardului cu glicine.

Caddie înălță capul și Hugh profită de această secundă de neatenție pentru a-și trage sora la o parte, răsucindu-i încheieturile atît de puternic, încît fetița scoase un strigăt, în timp ce patronul *trattoriei* o ridica pe Pia.

— Caddie ! Ai înnebunit ? strigă Fanny gîfîind.

— Mînca ! urla Caddie incoerent. Mînca ! Cred că nici o clipă n-a postit.

— Taci, Caddie, taci !

Dar Caddie nici nu voia să audă. Continua să zbiere.

— Hugh ! Hugh o ajuta... o ajuta să mănînce şi mie nu-mi spuneau nimic. Erau banii mei... banii luaţi din vînzarea lui Topaz !

Hugh îi dăduse drumul şi Caddie îşi freca încheieturile înroşite care o dureau, plîngînd în hohote, cu disperare. Băiatul stătea nemişcat, posac, dar cu acea expresie de sfidare proprie lui cînd era prins în flagrant delict. Pia, silindu-se să păstreze un aer nepăsător, îşi ştergea rochia cu un şervet şi-şi scotea din păr bucăţi de îngheţată şi şuncă.

Un mic grup de săteni se adunase, uluiţi de a vedea pe cei trei englezi dezlănţuiţi pe neaşteptate. Beppino şi Gianna îşi căutaseră salvarea lîngă mama lor şi toată lumea, inclusiv Celestina şi Giulietta, discutau pe nerăsuflate. Numai Mario, care revenise din sat, stătea deoparte, la capătul plajei ce mărginea hangarul.

— Îi cumpăra de mîncare cu banii mei !

— Este adevărat, Hugh ? întrebă Fanny.

— Am ajutat-o pe Pia o dată sau de două ori, mormăi Hugh.

— Dar cum se face că Celestina n-a ştiut nimic ? Din moment ce cumpărai totul la *trattoria ?*

— Nu cumpăram noi ; Beppino ne aducea de-ale mîncării pe ascuns. Eu îl plăteam, recunoscu Hugh cinstit.

— Cu banii mei ! Banii luați pentru Topaz !

— Taci, Caddie ! Hugh, tu ai comis o asemenea ispravă, în timp ce Pia ne făcea să credem că posteşte.

— Nimeni în afară de Caddie nu poate fi atît de prost încît să postească într-adevăr !

— Dar de ce nu mi-ai spus nimic ? sări Caddie. De ce nu m-ai înştiinţat şi pe mine ?

Auzind aceste vorbe, Pia înălţă capul :

— *Dumneata* ai fi fost incapabilă să joci teatru, spuse ea şi, cu toată nenorocirea ei, Caddie trebui să recunoască exactitatea afirmaţiei.

Dar i se părea că Hugh, acţionînd astfel, dăduse dovadă de cea mai neagră perfidie. Propriul ei frate ! Hugh ! Caddie crezuse că-şi epuizase toate rezervele de lacrimi la părintele Rossi, dar se puse pe hohotit de-ţi rupea inima.

— Ce ne mai rezervă oare ziua de astăzi ? spuse Fanny şi apoi întorcîndu-se către Hugh : Consider purtarea ta dezgustătoare ! Pia, ai să spui oamenilor de la *trattoria* că voi plăti sticlele şi farfuriile sparte şi Celestinei că vreau să-i vorbesc. Şi acum, urmaţi-mă toţi trei.

O cuprinse pe Caddie cu braţul şi o conduse spre casă.

XIV

— Foarte bine, spuse Fanny. Foarte bine.

Așezați în jurul mesei, în sufragerie, luau ceaiul. Îl preparase chiar Fanny, în timp ce, din porunca ei, Celestina pregătise ouă cleioase și pîine prăjită. Fanny unsese pîinea cu unt, o tăiase în bucățele și spărsese ouăle deasupra. Pentru o clipă, redevenise Fanny de odinioară, care prezida ceaiurile și mic-dejunurile din Stebbings.

— Postești cam de mult, așadar mănîncă încet, ca să nu ți se facă rău.

Printr-o ironie a soartei, acum cînd Caddie putea să mănînce, îi pierise foamea.

— Am să vomit din nou, spuse ea, dar Fanny o încurajă și, încetul cu încetul, înghiți un dumicat de pîine cu unt și ceva din ou, dar ceaiul i se păru mai bun ca orice. O întremă mai mult decît cafeaua părintelui Rossi, și, cu toate că mai simțea încă umezeala sărată a propriilor ei lacrimi, o dureau ochii și avea un gol în cap, totuși mîndria pe care o încerca îi refăcea puterile. „Eu am postit, gîndi Caddie, am postit cu adevărat și am fost singură.“ Fu în stare să se îndrepte din șale și să țină sus capul, tot atît de sus ca Hugh și Pia.

— Foarte bine, spuse Fanny. Chipul ei părea o mască de hîrtie, cu două găuri pentru ochi. Foarte bine. Cînd veți termina de băut ceaiul, vom urca să facem bagajele.

— *Ce spui?* întrebă Caddie.

— Vom petrece noaptea la hotel, urmă Fanny. Tu, Hugh, Caddie și cu mine. Vom trimite o telegramă lui Gwineth și mîine vă duc înapoi în Anglia. Vom putea găsi probabil locuri la un avion. Presupun că Rob te va conduce la Roma, Pia.

— Vrei să spui că te întorci să locuiești... Hugh nu putu continua. Fu rîndul lui Caddie să completeze :

— Cu noi și cu tata ?

— Poate... dacă el va fi de acord.

Expresia chipului acestei noi Fanny o neliniști pe Caddie.

— Ești sigură ? întrebă ea, dar Pia interveni brusc.

— Făgăduiești ?

— Făgăduiesc, spuse Fanny.

— Ce va spune... el ? întrebă Hugh.

— Rob ? S-a dus să telefoneze la Milano. Presupun că pentru același motiv, replică Fanny cu un surîs forțat.

— Dar tu nu i-ai spus *nimic,* observă Caddie.

— Rob și cu mine n-avem nevoie să ne spunem anumite lucruri.

— Atunci, vina este a mea, izbucni Caddie.

— Nu poate fi vorba de „vină", cînd ai procedat corect.

— Am procedat corect ?

— Foarte corect.

Hugh, Caddie și Pia se priviră. Cîștigaseră bătălia ? Atunci, de ce oare erau stăpîniți de acest sentiment copleșitor ? Ca și cum totul s-ar fi prăbușit. Hugh se apropie de Fanny și-i înlănțui umerii cu brațul, dar acționa ca un automat și Fanny îi spuse :

— Te rog, nu mă atinge, cu o voce pe care nu i-o cunoștea.

Rămase lîngă ea, în picioare, cu brațele atîrnînd. Era ca și cum ei toți ar fi fost niște marionete trase de sfori ; sforile fuseseră tăiate brusc și marionetele nu mai reacționau. Doar Pia rămăsese așezată drept pe scaunul ei. În cele din urmă spuse :

— Parcă aveați de gînd să vă faceți bagajele ?

— Pia se va duce să-și facă bagajele.

Tresăriră. Rob era în pragul ușii. Venise de pe terasă și espadrilele lui cu tălpi de sfoară nu făcuseră nici un zgomot. De cînd oare se găsea aici ? Era un intrus și, cu toate acestea, imediat sforile fură reluate în mînă, întinse, și totul se însufleți din nou.

— Pia își va face bagajele !

Rob se îndreptă spre scaunul lui Fanny și Hugh se dădu la o parte.

— Dar nu va pleca cu voi ; noi sîntem acei care plecăm, spuse Rob.

— Voi plecați ?

— Da, Fanny cu mine.

— Ne părăsiți ? Întrebarea fusese pusă de Caddie.

— Da, vă părăsim, spuse Rob. Ne-ați declarat război; acum veți suporta consecințele. Fanny vru să protesteze, dar el îi impuse tăcere. Celestina va avea grijă de voi pînă va veni cineva să vă ia.

— Să vie cineva să ne ia? Păreau că nu mai sînt în stare de altceva decît să repete vorbele lui Rob.

— Am vorbit cu Nonna la telefon, spuse el Piei. Miss Benson va fi aici mîine dimineață; te va lua cu ea. Hugh și Caddie vor trebui să aștepte pînă vineri sau sîmbătă. Colonelul Clavering nu va putea sosi aici înainte.

— Darrell va veni aici? Fanny părea buimăcită.

— Așa cred. Pentru el, o călătorie în plus sau în minus... In tot cazul, va face ce va crede de cuviință. Celestina se va ocupa de copii. I-am dat bani. Rob se întoarse spre Fanny. Renato ne-a găsit un apartament la Milano. De aceea am lipsit atît de mult, trebuia să aștept telefonul lui. Este apartamentul unui văr de-al său. Ne vom instala într-însul; serviciul este inclus și nu există nici un metru pătrat în plus pentru a găzdui copii.

— Dar... mama a făgăduit.

Caddie se ridicase și se cramponase de scaun.

— A făgăduit, repetă și Pia lui Rob.

— Ai auzit-o. A făgăduit.

— Sub constrîngere, ceea ce echivalează cu un șantaj, răspunse Rob, și niciodată nu este bine să folosești șantajul. Or, asta ați făcut de cînd sînteți aici. În mod legal, o făgăduială stoarsă

prin constrîngere nu leagă pe nimeni. Fanny n-a făgăduit nimic. Văd că s-a sfîrşit cu greva, adăugă Rob privind masa de ceai şi-i spuse Piei : Se pare că eşti o trădătoare. Caddie, ai fost foarte curajoasă şi am multă stimă pentru tine, dar trebuie să înţelegi că nu se poate îngădui copiilor să dicteze sau să conducă. Într-o zi, veţi veni din nou să ne faceţi o vizită, dar numai cînd *noi* vă vom chema. Ţi-ai terminat ceaiul, Fanny ?

Fanny nu răspunse, nu se mişcă. Rob se aplecă, îşi strecură mîinile sub coatele ei, o ridică de pe scaun, ca şi cum ar fi fost neputincioasă, şi o duse spre scară.

— Este o răpire, spuse dînsa cu un mic surîs, pierzîndu-şi respiraţia.

— De loc, zise Rob şi îi dădu drumul. Tu mergi cu mine, asta-i tot. Apoi îi întinse mîna : Vino, scumpa mea. Vino cu mine.

Fanny îşi puse mîna într-a lui şi, lăsînd acolo copiii, urcară scara.

XV

— *Tortellini*[1], spuse Celestina. *Cannelloni*[2]. Știa că lui Caddie îi plăceau mai cu seamă *cannelloni*. Pește. *Pollo arrosto*, pui la tavă, *Patate*.[3] *Asparagi*[4].

Celestina căuta să-i facă plăcere, dar Caddie nu asculta acest pomelnic de bunătăți ; ciulea urechile să audă ce se petrece acolo sus. „Își fac bagajele ; vor cu adevărat să plece". Aceste cuvinte băteau ca niște ciocane în capul ei. Giulietta cărase toate valizele în cameră. „Sîntem învinși". Caddie intrase în bucătărie „pentru a fi cu cineva", ar fi putut să spună, și-i era frig, ceea ce era curios, căci reșoul funcționa din plin iar aerul era încins și închis.

Se întuneca. Dacă n-ar fi fost atît de tulburată și năucită, Caddie ar fi putut gîndi că era prea devreme ca să fie atît de întuneric, deoarece pendula nu arăta decît ora șapte ; totuși, această întunecime părea potrivită cu împrejurările.

1 Colțunași minusculi (it.).
2 Tăiețe laţi (it.).
3 Cartofi (it.).
4 Sparanghel (it.).

— În curînd mult ploaie, declarase Celestina aruncînd o privire pe fereastră.

Părea normal ca și cerul să plîngă peste sfîrșitul acestei zile îngrozitoare. Nici Caddie nu mai avea lacrimi de vărsat. Era pur și simplu apatică, înghețată, învinsă. „Cîștigasem — pleoapele ei tremurară — cîștigasem, și victoria ne-a fost smulsă". Auzea pași apropiindu-se și îndepărtîndu-se la primul etaj. Da, fără îndoială se făcea o împachetare generală. Putea, de asemenea, să audă vocea lui Rob, care păstrase tonul acela autoritar. Părea c-o păzește pe Fanny. Chiar cînd își triase hîrtiile în biroul său, ceea ce îi luase oarecare timp, o reținuse pe Fanny lîngă el. „Poate că voi fi despărțită pentru totdeauna de mama", gîndi Caddie. Părea melodramatic, dar era cu putință.

Hugh și Pia dispăruseră. În ceea ce o privea pe Caddie, puteau foarte bine să dispară. Nu ținea să-i revadă, nici pe unul, nici pe celălalt și, așezată în fața noii mese de bucătărie, se gîndi că acum pierduse totul : pierdut era Topaz, pierdut Hugh, pierdută bătălia : și, peste cîteva minute, o va pierde și pe Fanny ; toți și toate cîte îi erau dragi ; rămăsese o Caddie singură de tot, și nu se putea agăța de nimic și de nimeni. De acum încolo, va fi întotdeauna singură și, în clipa aceea, făcu o descoperire uluitoare : era singură, învinsă, pierduse tot... și totuși rămînea ea însăși, Caddie, întreagă. „Atunci, se vede că tot ce ți se întîmplă nu are însemnătate, gîndi ea. Tu mergi mai departe, pe drumul tău."

Din nou avu impresia că o crustă tare plesnise în ea, o crustă compactă, alcătuită din spaimă, mînie, gelozie și necazuri. Acum, crusta se rupsese sau se dizolvase, lăsînd să apară o Caddie înzestrată cu alte dimensiuni, o Caddie mai mare decît era în realitate ; de o măreție din care avusese o scurtă viziune în acea noapte la Milano : iubirea, muzica, suferința, toate păreau să-i confere această nouă putere.

Ca și cum ar fi fost o foarte, foarte bătrînă doamnă, părea că stă să evoce vremurile trecute : „m-am maturizat mult în aceste cîteva săptămîni, gîndi ea, poate mai mult decît anumiți oameni în cursul întregii lor vieți". Această transformare fusese dureroasă, dar creșterea se făcuse ca urmare a unui proces continuu și lui Caddie i se păru că străbătuse o lungă distanță : plecarea lui Hugh la școală, ceea ce marcase sfîrșitul fericitei lor inconștiențe — „înainte de asta eram o fetiță mică, mică de tot" — și își aminti cît de copilăroase i se păruseră colegele ei care se întorceau la școala Sfînta Anna, atunci cînd așteptase în bufetul din gara Victoria. Apoi Topaz, altă perioadă fericită, din care soarta o smulsese. Numai gîndindu-se la acest lucru și se închircea de durere. „E ca și cum ți-ai sparge cochilia pentru a intra într-o alta, mormane și mormane de cochilii", gîndi Caddie obosită. Apoi își aminti de clipa aceea de la Scala din Milano, „clipa Gildei", cum o numea în mintea ei, care părea s-o daurească pe vecie, ca niște aripi de înger ; clipa cînd, ca un puișor înspăimîntat tîrît într-un vîrtej, ea, Caddie, ridicase capul... și văzuse, văzuse cu o limpezime neaș-

teptată. „A fost clipa cea mai de seamă a vieții mele, și doar am cunoscut clipe însemnate, ar fi putut ea să spună, cu toate că n-am împlinit încă doisprezece ani". Și cu tot caracterul înfricoșător al ceasului de față, n-avea teamă. Știa ce are de făcut. Nu era decît o nouă ruptură, o nouă fază a creșterii. În această singură zi, Caddie fusese sfîșiată, batjocorită, trădată, și totuși era ea, în această seară, așezată acolo, în bucătărie; „sînt totuși eu", gîndi Caddie.

Existau chiar și compensații: bucătăria era teatrul unei activități intense și acum domnea aici o atmosferă de dramă, ca și cum Caddie ar fi fost o eroină. Beppino și Gianna aduseseră nota de plată pentru sticlele și farfuriile sparte și o priveau cu ochi mari pe Caddie. Tot satul știa despre vizita ei la *arciprete*; *trattoria* știa că Rob și Fanny urmau să plece, iar Beppino și Gianna, în semn de admirație și de simpatie, aduseseră și o grămadă de portocale și lămîi. Celestina stoarse două portocale pentru Caddie.

— Gandhi, el trăit trei săptămîni cu zeamă de portocale. Erau sanguine, cu zeama roșie, ca rodiile.

„Roșul este culoarea martirilor", ar fi spus Pia. Caddie mai mîncă și salam pe o felie de pîine. Celestina ar fi vrut s-o hrănească din cinci în cinci minute, și în locul pîinii prăjite cu unt și a ouălor recomandate de Fanny, le-ar fi dat lui Caddie și Piei o farfurie plină cu *pasta* caldă, ca să astîmpere gazele stomacale. „E la mintea cocoșului că un stomac gol, este plin de gaze" își spunea Celestina.

Fusese zguduită pînă în străfundurile inimii ei simple de plecarea lui Fanny și a lui Rob. Dacă trebuiau să plece, de ce nu luau cu ei și copiii? Cu cît sînt mai mulți copii în casă, cu atît e mai bine, gîndise întotdeauna Celestina, dar, așa cum o spusese și Giuliettei, englezii procedau cu totul altfel decît restul lumii; își trimiteau copiii să se culce devreme, ca și cum ar fi fost bolnavi, chiar cînd erau perfect sănătoși; îi băgau în internate, ca pe orfani — *questa povera piccola Caddie*[1] era internă; nu le permiteau să bea un pahar de vin sau de Martini. Celestina, care trăise un an la Londra, cunoștea obiceiurile englezești și o compătimea foarte mult pe Caddie.

O rafală de vînt scutură cu un geamăt prelung casa; jaluzelele se loviră; peste cîteva clipe, un vîrtej de picături biciuiră geamurile.

— *Il mio bucato, i miei panni, le mie lenzuola!*[2] țipă Giulietta. Rufele mele!

Urmată de Beppino și de Gianna, alergă în grădină. Caddie fugi după ei, dar vîntul sufla cu o asemenea putere pe terasă, încît abia se putea ține pe picioare. Vîntul îi arunca șuvițe de păr în ochi, îi lipea fusta de picioare. Tot lacul și cerul se schimbaseră; norii și ploaia ascundeau munții, zarea era întunecată. Deodată, tunetul izbucni de două ori cu atîta violență, încît Gianna scoase un strigăt; ea și cu Beppino dădură înapoi acoperindu-și ochii cu mîinile.

[1] Această biată, micuță Caddie (it.).
[2] Rufele mele, albiturile mele, cearceafurile mele! (it.)

— *Stupidi, paurosi, vigliacchi!* [1] Ajutați-mă! urla Giulietta.

Alergînd înspre frînghia cu rufe, Caddie putu să vadă că în depărtare, pe lac, apa era albă și agitată iar vîntul, biciuind-o, ridica valuri, a căror spumă împroșca stîncile. În clipa cînd vîntul izbi muntele, o rafală izbucni de pe partea opusă, o rafală care o învălui pe Caddie și aproape că o răsuci. O dată cu ea, tunetele se întețiră și vuiră atît de aproape, încît ai fi zis că trăsnetele erau chiar în grădină, și fiecare din ele părea că se rostogolește din munte în munte, deasupra lacului. Caddie o ajută pe Giulietta să strîngă cearceafurile agitate de furtună, fețele de pernă umflate de aer. Prosoapele jilave le biciuiau obrajii, fețele de masă le erau smulse din mîini. Pînă cînd, în cele din urmă, strînseră toată rufăria, și rămaseră cu răsuflarea tăiată, transpirate, cu obrajii biciuiți de ploaie, cu părul și hainele leoarcă. În clipa cînd ajunseră în ușa bucătăriei, îl văzură pe Mario, cu mantaua pe cap, sosind în goană din hangar.

— Trebuie să mai așteptăm, spuse Rob.

— Nu vreau să aștept, ripostă Fanny. Nu pot.

— Totul se va termina în cîteva minute. Așa-i întotdeauna pe aici, Ar fi absurd să plecăm acum. O să te ia vîntul pe sus și o să te ude pînă la piele, iar bagajele se vor uda și ele.

Erau gata, valizele de asemenea. Fanny purta costumul de călătorie cu care venise și aceeași pă-

[1] Netoți, fricoși, lași! (it.).

lărioară din fetru moale. Puse geanta și mănușile pe pat și spuse :

— Să nu mai amînăm !

Mîna pe care scînteia rubinul lui Rob era atît de încleștată, încît încheieturile deveniseră proeminente.

— Scumpa mea, nu mai fi atît de încordată. În curînd toate acestea nu vor fi decît o amintire.

— Nu-mi vine să cred.

— Ba da.

— Ascultă vîntul, spuse Fanny și se înfioră.

— Nu-i decît vînt, replică Rob. O furtună care se va liniști de la sine... ca și furtuna astălaltă, a noastră. Să fim rezonabili. S-au luptat vitejește. Și au pierdut. Asta-i tot ! Cînd vom fi căsătoriți totul va fi din nou în ordine. Nu te mai gîndi, stărui el. Mă duc să-ți dau ceva de băut.

Urmă un bubuit de tunet, apoi un altul, atît de aproape, încît zguduiră întreaga cameră. Fereastra se deschise brusc, lăsînd să răzbată o rafală de vînt și de ploaie, și în aceeași clipă Celestina deschise ușa. Fanny sări să închidă fereastra și Rob întrebă repede :

— *Che cosa succede ? Cosa ?* [1]

Rezemată de ușă, Celestina încerca să-și recapete suflarea. „Se vede că a urcat scara alergînd“, gîndi Fanny, care se străduia să țină fereastra închisă, or a alerga nu era lucru ușor pentru Celestina. În spatele ei, pe palier, se iviră Giacomino — el, care nu intra niciodată în această

[1] Ce se întîmplă ? Ce e ? (it.)

aripă a casei — Mario, și Giulietta, ai cărei ochi negri reflectau spaima. Beppino și Gianna se foiau sub brațul Celestinei și Fanny o văzu pe Caddie lipită de perete.

— *Ma che diavolo succede?*[1] întrebă Rob. și adăugă în engleză: V-am spus să n-o deranjați pe *signora*.

— *Signorino* Hugh, articulă penibil Celestina, și, în spatele ei, Giulietta țipă pentru a domina zgomotul vîntului:

— Hugh! Pia!

— Hugh și Pia. Ce-i cu Hugh și Pia? Rob întinse mîna, împinse și zăvorî fereastra. Ce au făcut Hugh și Pia?

De pe palier se auzi vocea profundă a lui Mario și Fanny îl văzu pe Rob schimbîndu-se la față.

— Ce este? Ce se întîmplă? Glasul lui Fanny suna ascuțit ca un cearceaf care se rupe. Ce s-a întîmplat? și Rob răspunse:

— Hugh și Pia au plecat în larg cu *Fortuna*.

[1] Dar ce dracu s-a întîmplat? (it.)

XVI

— Se vor întoarce spuse Rob.

— Pe o asemenea vreme ?

— Se poate ca vîntul să-i fi împins pe malul celălalt. Probabil că în clipa aceasta sînt la Limone. Nu li s-a întîmplat nimic, Fanny. Sînt sigur.

— De ce nu i-a împiedicat Mario să plece ? De ce nu i-a însoțit ?

— Nu i-a văzut cînd au plecat. Dusese motorul șalupei la garaj. Și chiar dacă-i vedea, chiar dacă motorașul ar fi funcționat, un velier, pe acest vînt, merge mai repede decît orice barcă cu motor. Dar cred că Hugh a coborît pînzele, stărui Rob. O fi avut el atîta minte.

— Numai dacă a fost în stare. Buzele lui Fanny erau amorțite de parcă ar fi fost înghețate.

Ascultă vîntul. Își astupă urechile pentru a nu-i mai auzi vaierul, dar simți cum toată vila se cutremură.

Coborîră cu toții în salon. Celestina, Giulietta, Giacomino, Mario și copiii de la *trattoria* formau un grupuleț puțin mai la o parte. Gianna

plîngea în poala Celestinei, Celestina şi Giulietta se rugau. *Arciprete* o sfătuise pe Caddie să se roage, şi ea se silea s-o facă, aţintindu-şi ochii asupra îngerului pe care-l destinase lui Hugh ; aripile lui luceau în penumbră dar, bineînţeles, avea acelaşi surîs zugrăvit pe chip.

Rob măsura odaia în lung şi în lat cu paşi mari.

— Imbecilul ăsta mic şi afurisit ! N-are ochi să vadă ? Mario a lipsit doar o jumătate de oră. O jumătate de oră. Doamne, Dumnezeule ! Cînd s-or întoarce, o să le trag o bătaie, să mă ţină minte toată viaţa.

Fanny oftă uşor. Rob îngenunche lîngă ea şi-i luă mîna.

— Nu li s-a întîmplat nimic, Fanny, sînt sigur : dar ea îl simţea cum tremură. Să mai aşteptăm cîteva minute, o rugă el. Dacă nu-i zărim, vom da alarma.

La început, cînd sosise în vilă, îi plăcea să asculte vîntul, singură cu Rob, „dar poate că în acele clipe mi-ar fi plăcut orice" îşi mărturisi ea. Pe atunci, geamătul vîntului, violenţa lui, nu făceau decît să-i accentueze impresia de izolare şi de siguranţă, îi dădeau senzaţia că această odaie, cu cărţile şi florile ei, cu aurăria şi tablourile, cu focul cel mare din lemn de măslin, le aparţineau şi mai mult, îi apropia şi mai mult. Şi astăzi, aşa se pare, trebuiau să plătească pentru acele zile. S-ar fi putut spune că toată vila era expusă furtunii, izbită de uragan şi ridicîndu-se între Fanny şi Rob.

— Il vreau pe tata, exclamă brusc Caddie. Rugăciunile murmurate cu vocea scăzută, plînsul cu sughițuri al Giannei și, mai ales mersul fără astîmpăr al lui Rob, erau prea mult pentru nervii lui Caddie. Darrell nu i-ar fi lăsat să se comporte astfel.

Aș vrea ca tata să fie aici !

— Taci, Caddie.

Dar Fanny dorea și ea prezența unei ființe solide ca stînca, „un englez", gîndi ea instinctiv, „cineva care n-ar fi compătimit, ci ar fi poruncit. „Darrell n-ar fi tremurat", își spuse ea ; își reproșă amarnic acest gînd și-l respinse imediat ; Rob făcea tot ce se putea.

— Trebuie așteptat ca cerul să se lumineze. Nimic nu se poate menține pe apă pe o asemenea vreme, nu înceta el să repete, dar după cîteva minute, așteptarea îi devenise de nesuportat. Luă o manta, își acoperi capul și umerii.

— Unde vrei să mergi ? Unde poți merge ?

— Pot merge pînă la Malcesine, cel puțin. Fanny, cînd vîntul va înceta, du-te și așteaptă-mă la hotelul Lydia. Am să-ți telefonez pînă într-o jumătate de oră ca să aflu dacă ai vreo știre.

— Și dacă n-o să am, ce-ai să poți face ?

— Să trimit bărci pe lac. Să anunț poliția. Mario, Giacomino, veniți de mă ajutați să deschid ușile garajului.

— *Signore, la Fortuna è una piccola imbarcazione, un semplice dingby* [1].

[1] Domnule, *Fortuna* nu-i decît o ambarcațiune mică, un simplu *dingby* (it.).

— *Sta zitto, chetati* [1], zise Rob.
— Ce spune? Ochii lui Fanny se plimbau de la Mario la Rob și de la Rob la Mario.
— Nimic de care să nu știm și noi: că *Fortuna* nu-i decît un mic *dingby*.
— *Non è possibile che possa sipravivere a tutto ciò.* [2]
— *Basta* [3], spuse sec, Rob. Haideți.
Fanny alergă pînă la ferestrele primului etaj, cu Caddie pe urmele ei. Se învîrteau de la o fereastră la alta, silindu-se să străpungă ploaia cu privirea, contemplînd marea furtunoasă a măslinilor, chiparoșii îndoiți aproape la jumătate.
„Furtuna de la Scala nu era o adevărată furtună", gîndi Caddie. Valurile pe stînci împroșcau nori de spumă și apa clocotea cît vezi cu ochii.
— Cu neputință să se zărească o pînză în tot albul ăsta, spuse Caddie.
„Nici urmă de pînză n-ar mai fi putut rămîne pe lac", gîndi Fanny, dar fără s-o spună.
Vîntul cedă. Brusc, ca și cum o mînă uriașă l-ar fi potolit, încetă să sufle și ploaia se opri. Chiparoșii își reveniră, măslinii nu se mai legănau, cu toate că nu încetau să tremure și să șiroiască. În depărtare, pe cer, deasupra munților, soarele, înainte de a dispare, străpunse norii cu o rază palidă. Fanny și Caddie se instalară pe balconul de pe palier. Ușile garajului erau deschise. Rob

[1] Taci din gură, potolește-te (it.).
[2] Nu-i cu putință să poată supraviețui la toate astea (it.).
[3] Destul (it.).

plecase. Mario alergase pînă în sat, Giacomino, de pază pe promontoriu, scruta lacul. Fanny şi Caddie coborîră pe terasă, unde Celestina şi Giulietta li se alăturară. În amurgul din ce în ce mai întunecat, puteau vedea cum crestele albe ale valurilor se turteau, se transformau în gigantice talazuri. Îşi încordară ochii, Giulietta ţinîndu-şi mîna streaşină, iar Fanny şi Celestina îşi treceau din mînă în mînă binoclul. La un moment dat, Celestina scoase un ţipăt şi întinse degetul către o pată întunecată pe apă, dar apoi o văzură rostogolindu-se. *Una latta di benzina!* strigă Giulietta. Era un bidon de benzină. Nici urmă de *Fortuna*, şi Fanny spuse :

— Mă duc la hotel, să telefonez. *Vado a telefonare*. Era o propoziţiune pe care o învăţase pe vremea lui *Saladin*.

— *Si, si.*

Fanny o făcu pe Celestina să înţeleagă că Mario trebuia să caute de-a lungul lacului într-un sens, iar Giacomino în celălalt.

— Priveşte. Întreabă. Pretutindeni.

— *Si, si,* spuse Celestina.

Noutatea se răspîndise în sat ca fulgerul şi perechea de la *alimentari* sosi alergînd pentru a anunţa că doi dulgheri care lucrau la un bufet, pe malul lacului, văzuseră o barcă cu pînze îndreptîndu-se înspre Riva, exact înainte de a începe furtuna.

— Nu au putut ajunge în nici un caz pînă acolo, spuse Fanny.

— Pe lacul Garda, mulţi, mulţi oameni se îneacă, începu Celestina cu voluptatea nenoroci-

rilor și, în amestecul ei de engleză, germană și italiană, depănă un șir de povești. — Cinci pescari povestea Celestina. Pescari din sat, înecat cincizeci metri lîngă vilă. Aici în vilă auzit țipetele ajutor „*Aiuto! Aiuto!*" și nimic nu putut face. Nimic! Noaptea cade, strigătele slăbesc, pe urmă nimic, afară doar femeile rugîndu-se în grădină și plîngînd. Toți înecați, conchise ea. Dacă scufundat trei ori, nimic venit sus la suprafață, continuă Celestina. *Nulla risale a galla.* Nimic la suprafață. O barcă cu un ofițer german, el crede că știe să navigheze, o mică barcă pneumatică, noaptea. Se găsește cizme de la el, în barcă goală. Barcă pierdut catarg. Crede că știe să înoate. Regăsește corpul. Fără cap, spuse Celestina, făcînd cu mîna un semn care indica tăierea gîtului.

— Îl vreau pe tata! repetă Caddie.

Adesea trupurile nu se regăseau.

— În mijloc lac, adînc, adînc, spuse Celestina punctînd cu mîna solul. Trei sute de metri adîncime, grote, mari, mari grote. Apa furtunoasă le mătură așa... Nu regăsește nimic, adăugă Celestina. Veni mai aproape. Anul trecut, trei doctori, trei în barcă cu motor. Dispăruți. *Kaput.* O fetiță. Tatăl o vede în genunchi pentru privit pești mari. Niciodată regăsit.

— Mă duc la hotel, spuse Fanny. Vino, Caddie!

Îi strîngea mîna lui Caddie într-o încleștare care o durea.

Cu toate că nu servea la mare lucru, ambarcațiunile locale ieșiră pe lac. Fanny și Caddie îi văzură pe Giacomino și pe Mario în bărcuța cu

vîsle, şi pe alţi pescari într-ale lor. Mulţimea înconjurase *alimentari* şi la hotel explicaţiile erau de prisos. Clienţii hotelului, împinşi de curiozitate, formau mici grupuri, iar directorul, un german, *Herr* Untermeyer, veni în întîmpinarea lor.

— Vor fi regăsiţi. Cu siguranţă că vor fi regăsiţi, repeta el cu o voce liniştitoare, dar părea îngrozit.

Le invită pe Fanny şi pe Caddie în biroul său, departe de privirile curioşilor, şi aşteptară în tăcere să sune telefonul. Fanny îl apucă înaintea lui *Herr* Untermeyer. Vocea lui Rob se auzi :

— Aveţi vreo veste ?

Fanny îi spuse despre dulgheri.

— Ei cred că Hugh a încercat să ajungă la Riva.

— Mă îndoiesc. Ar fi prea departe, chiar dacă era vorba de *Fortuna*. Au încercat probabil să se întoarcă şi să meargă împotriva vîntului. Se poate să fi fost împinşi prea departe. Foarte bine. Cel mai bun lucru ar fi să te înapoiezi la vilă. Dacă vezi ceva sau ai vreo ştire despre ei, întoarce-te la hotel şi telefonează poliţiei, carabinierilor, aici, la Malcesine. Dacă aflu ceva îl voi chema pe *Herr* Untermeyer. Vom avea în curînd ştiri, spuse Rob. S-a dat alarma în toate oraşele şi satele din jurul lacului.

— Oare s-au gîndit să... începu Fanny, dar Rob îi tăie vorba.

— Ştiu ei ce au de făcut. Asemenea accidente se întîmplă adesea.

— Nădăjduiesc să-i găsească ? dar Rob nu voi să răspundă la această întrebare.

Acum, aproape se înnoptase, iar seara era încîntătoare. Apa se mai înălţa şi se rostogolea, împroşcînd stîncile, dar lacul devenise de un albastru închis, de safir, abia pătat cu puţin alb. Munţii se detaşau limpede pe un cer de culoarea opalului şi steaua păstorului urcase mai sus ca de obicei. În timp ce Fanny şi Caddie o priveau, coborî, ca trasă de un fir nevăzut, şi dispăru în spatele munţilor. Văzură cum începeau să scînteie luminile din Limone, şi zăriră la suprafaţa apei puncte luminoase, asemenea unor licurici. Bărcile de pescari îşi aprinseseră lanternele.

— Dar lacul e atît de mare! exclamă Fanny.

— Treizeci şi două de mile în lungime, unsprezece în lăţime, preciză Caddie.

Bărcile de pescari se numărau cu duzinile.

— Domnul a oferit o recompensă de un milion de lire, spuse Celestina.

— *Un milion!* exclamă Caddie.

Poliţiştii cercetau drumul, oprindu-se în fiecare sat, şi duduitul motoarelor lor se confunda cu vîjîitul bărcilor cu motor care brăzdau lacul.

— *Tre,* spuse Celestina. La Malcesine nu erau decît trei bărci cu motor. *Tutti i motoscafi a Malcesine* [1].

Una din ele luă direcţia sudului, alta care mergea de-a lungul ţărmului, în partea vilei, o luă spre nord, „asta e *Nettuno* cu Salvatore" ; a treia tăie apa în zigzag străbătînd Limone. Alte vase, spuse Celestina, urmau să părăsească Riva.

[1] Toate motoscafele din Malcesine (it.).

— *Vi sono palombari, scuadre di soccorso*[1]. Scafandrii, echipe de salvare, după aceea vor explora grotele.

Pe Fanny o trecu un fior.

Fu chemată la hotel. Rob era la capătul firului și, cu inima bătînd și gîtul uscat, Fanny luă receptorul din mîna lui *Herr* Untermeyer, dar Rob spuse simplu :

— Poliția ar vrea să știe cum erau îmbrăcați. Poți să confirmi spusele mele ?

Pe terasă, amîndouă continuau să-și încordeze privirile ca să poată vedea.

— E prea întuneric acum, spuse Fanny și degetele ei strînseră umărul lui Caddie atît de puternic, încît o duru. Caddie încerca să-și liniștească mama.

— Poate că nu-i caută acolo unde sînt. Poate că nici nu sînt pe lac. Poate au fost aruncați pe coastă. Poate...

Acum bărcile se distingeau pe apă mai precis decît în timpul amurgului. Unele erau destul de mari ; una din ele semăna cu un *ferry steamer* și, cînd își schimba direcția, i se vedeau lucind farurile verzi sau roșii. Ici și colo, reflectoare aruncau fascicule de raze albe, luminînd o fîșie de lac.

Ora zece urma să sune cînd se auziră pașii lui Rob. Erau atît de înceți, atît de greoi, încît Fanny se ridică și se încleștă de scaun, avînd-o alături pe Caddie. Cu chipul livid de oboseală și umerii aduși, Rob apăru în pragul ușii.

— Ce se aude ? șopti Fanny. Ce se aude ?

[1] Sînt în ele scafandri, echipe de salvare (it.).

— *Fortuna* a fost regăsită.

Gîtul lui Fanny zvîcni, dar nu fu în stare să articuleze un cuvînt.

Nu departe de Campagna, satul ce se află ceva mai încolo de Limone. Hugh nu coborîse vela, catargul probabil se rupsese, căci zăcea trîntit pe flancul ambarcațiunii care se împotmolise.

— Și ei ?

— Nici o urmă. Poate c-au fost salvați. Poate au izbutit să ajungă la mal.

— Hugh știe să înoate. Era vocea lui Caddie. Are o diplomă de salvator. A putut s-o salveze pe Pia.

Dar aceste vorbe contraziceau fapte evidente : nimeni nu poate înota pe o astfel de furtună ; dacă te scufunzi a treia oară, nu mai poți reveni la suprafață ; curenții subacvatici te duc departe ; grote de trei sute de metri adîncime.

— A putut s-o salveze pe Pia. Știu că este capabil s-o facă, repetă Caddie.

— Să nu pierdem nădejdea, îi spuse Rob lui Fanny. Nu trebuie pierdută nădejdea, dar mi-e teamă, scumpa mea, că vei fi obligată să mergi la postul de poliție. Am venit să te iau.

„Copiii, gîndi Caddie, sînt ținuți întotdeauna deoparte. Ori de cîte ori se produce o neînțelegere — un eveniment neplăcut sau dureros — sînt tratați ca niște străini, sînt lăsați să aștepte fără a li se spune ceva." Fără să-i acorde măcar o privire, Rob o luase pe Fanny la Malcesine. Caddie rămase din nou singură pe terasă.

Dacă Hugh ar fi luat-o pe ea ca pasageră — era pentru prima oară că luase pe cineva pe bordul *Fortunei* — „și îmi făgăduise că eu voi fi aceea", gîndi Caddie — ea și nu Pia ar fi fost în centrul dramei. Ar fi fost o adevărată eroină. „Aș fi vrut", își spuse Caddie, în timp ce lacrimi de desperare i se iviră din nou în ochi, „aș fi vrut..." dar știa că nu era întru totul sinceră cu ea însăși. Mai bine era să fii singură dar în viață, decît înecată în această imensă întindere de apă. Odată, pe cînd înota în piscina școlii, se scufundase prea adînc și își aminti acum de sforțările făcute pentru a-și recăpăta suflul, acea impresie că inima ți se sfarmă, durerea ascuțită în nas, în gură, în urechi. Era mai bine să fii în viață, chiar dacă te simțeai pe jumătate moartă. Abia tîrîndu-se, intră în salonul pustiu și rămase în picioare în apropierea ferestrei, observînd luminile ca niște puncte pe lac.

Celestina îi aduse pe o tavă supă cu *pasta,* această *pasta* în care avea o atît de mare încredere, dar o zbughi imediat — bucătăria era centrul unor discuții însuflețite, pe care nu voia să le piardă.

— *Cerca di mangiare qualcosa,* spuse ea cu un ton încurajator. Încearcă să mănînci ceva. O bătu pe Caddie ușor pe umăr și dispăru ! Caddie ar fi putut s-o însoțească. La bucătărie ar fi făcut aproape figură de eroină, dar era prea obosită. Această nesfîrșită zi părea s-o fi sfredelit, așa cum valurile sfredelesc stîncile. Era la capătul puterilor. Deodată, totul îi deveni indiferent și, la fel de brusc, nu mai putu îndura surîsul îngerilor.

Urcă pe un scaun și îi întoarse pe amîndoi cu fața la perete. Apoi înghiți două sau trei linguri de supă, lăsă lingura, se îndreptă clătinîndu-se spre canapea și se întinse.

Giulietta o găsi așa cînd veni să ia tava. Vru s-o trezească pentru a o culca în camera ei, dar Caddie dormea prea adînc. Giulietta îi puse o pernă sub cap, îi scoase sandalele și se duse să aducă o cuvertură cu care s-o învelească.

— *Poverina. Poverina*[1], murmură ea, învelind-o pe Caddie. Deodată privirea îi căzu pe îngeri.

— Pfui ! *Che diavolo*[2], spuse Giulietta. Scandalizată, se urcă pe un scaun și întoarse îngerii la loc.

[1] Sărăcuța. Sărăcuța ! (it.)
[2] Ce dracu (it.)

XVII

Ciudățenia locului fu cea care o trezi pe Caddie, sau poate duritatea canapelei doamnei Menghini — visa că se găsește din nou în tren — ori poate frigul ; n-avea pe ea decît o cuvertură subțire și genunchii îi erau goi. „Am dormit îmbrăcată cu jacheta cea bună de antilopă", își spuse ea, încă ațipită. Fusta îi era răsucită în jurul taliei, cutele erau mototolite și instinctiv se întrebă ce va spune Pia. Își frecă picioarele unul de altul, și observă că ciorapii îi căzuseră. Nu era de mirare că i se făcuse frig. Apoi își dădu seama că se găsea în salon ; poleiala îngerilor lucea în lumina palidă. „Dar îi întorsesem cu fața la perete. Cine i-o fi pus la loc ?" Era un semn prevestitor ? Amintirile din timpul serii năvăliră cu duiumul. „Cum de am putut să dorm ? Ce s-o fi întîmplat în timp ce dormeam ?"

Se sculă. Avea un gust neplăcut în gură, datorită faptului, asta o știa din experiență, că nu se spălase pe dinți. Cineva îi pusese sandalele una lîngă alta, o acoperise cu o cuvertură, stinsese lumina și întorsese îngerii cu fața la ea. Celestina ? Giulietta ? Fanny ? Caddie puse picioarele pe po-

dea, își scoase ciorapii și se dădu jos. Pardoseala era atît de rece că-și răsuci degetele picioarelor și această atingere îi dădu aceeași senzație bruscă a realității ca și aceea pe care i-o dădeau dalele camerei ei, mai de mult, atît de demult, de parcă lucrurile s-ar fi întîmplat unei alte Caddie. Lăsă sandalele acolo unde erau, își netezi fusta — Pia ar fi fost într-adevăr scandalizată văzînd cutele atît de mototolite — își potrivi jacheta, își trecu mîna prin păr și rămase în picioare, cu urechile la pîndă. Vila era tăcută, chiar pentru păsărelele Celestinei ora era prea matinală, nu se auzea decît clipocitul lacului, acum potolit. Caddie se îndreptă în vîrful picioarelor spre sufragerie.

Pendula din salon arăta șase fără douăzeci. Storurile erau trase, dar ușa înspre terasă era deschisă și Caddie ieși.

Afară se luminase de-a binelea, cu toate că soarele încă se mai ascundea în spatele muntelui Baldo, iar cerul era palid și munții întunecați; pantele lor abrupte nu se coloraseră încă în trandafiriu. Caddie străbătu grădina în care iarba era uscată sub picioarele ei goale. Căuta cu privirea șerpii iubiți, dar încă nu era destul de cald pentru a fi ispitiți să se instaleze pe stînci; stăteau în apă și acest gînd îi evocă oribila viziune a lui Hugh și a Piei. Îi văzu plutind, săltîndu-se în mijlocul șerpilor vii care înotau în jurul lor, și își reaminti cîtă frică îi era Piei de șerpi. „Cum poți să-i iubești?" spunea ea înfiorată. „Acum, șerpii puteau s-o atingă, s-o încolăcească", gîndi Caddie.

Era uşor să şi-o închipuie pe Pia moartă ; chipul ei mic şi palid putea foarte uşor să-i apară împietrit, ud, cu părul negru lipit de-a lungul obrajilor ; dar Hugh... Pentru Caddie, Hugh rămînea cu încăpăţînare el însuşi şi în viaţă.

„Full fathom five, thy father lies" [1] se silea să spună Caddie chinuită de gîndul acelor grote. *„Of his bones are coral made* [2]". „Dar n-a trecut atît de multă vreme, gîndi ea. Mărgeanului îi trebuie o veşnicie ca să se formeze şi oare o fi existînd corali în lac ?" „Perlele acestea au fost ochii săi", dar ea îi vedea mai degrabă sub forma unor ochi de peşte mort, albi de tot, pentru că erau daţi peste cap... Caddie intră repede în casă.

Vila părea cufundată în somn. Să doarmă toată lumea atunci cînd Hugh şi Pia ?... Acest lucru părea de necrezut, dar ea însăşi adormise adînc pe canapea, pentru a nu se trezi decît dimineaţa. La urma urmei, dacă Hugh şi Pia se înecaseră, ar fi fost stupid ca toată lumea să rămînă trează. Poate că singurii care dormeau erau Celestina, Giacomino şi Giulietta. Şi ceilalţi italieni trebuie să se fi întors acasă la ei ; Mario e la hangar, Beppino, Gianna, tatăl şi mama lor la *trattoria ;* perechea de băcani, la *alimentari* şi sătenii în sat. Poate că Fanny cu Rob nu reveniseră, poate că descoperiseră... La acest gînd, stomacul lui Caddie se contractă într-un fel ciudat şi începu să tremure toată. Îi era frig, se

[1] „Tatăl tău zace la cinci braţe adîncime" Shakespeare. *Furtuna.*

[2] „Din oasele lui sînt alcătuiţi coralii..."

simţea încă slăbită şi îşi spuse că ar fi o idee bună dacă s-ar duce în bucătărie şi ar îmbuca ceva.

Picioarele ei goale alunecară în tăcere pe dalele sufrageriei. Fără acest contact rece, ar fi crezut că pluteşte în atmosferă, dar ajunsă la piciorul scării, uită că voise să meargă la bucătărie ; ceva o îndemna să urce la primul etaj, să treacă pe uşa de brocart şi să intre în camera ei. Nu era nimic de văzut în această cameră. Ambele paturi erau goale şi păstrau aspectul îngrijit pe care Giulietta li-l dăduse în ajun, „ieri dimineaţă", gîndi Caddie ; „ieri, sînt secole de atunci" ; douăzeci şi patru de ore care păreau că se prelungesc la infinit. La vederea mesei lui Pia, a liturghierului ei, a vazei de flori, a fotografiei „prietenului meu", inima lui Caddie se opri din nou. Oare Rob va duce corpul Piei la Roma, dacă va fi regăsit ? Şi cînd ajunse aici, Caddie îşi aminti cu precizie povestirile Celestinei. Cu siguranţă că trupul Piei dispăruse pentru totdeauna ; ofiţerului neamţ nu i se mai găsise capul ; cealaltă fetiţă n-a fost găsită niciodată. Acum, Pia, probabil se afla în grote şi chiar cu ajutorul scafandrilor nu va putea fi descoperită, cu toate că Rob oferise un milion de lire drept recompensă. Aceste fraze atît de puternic evocatoare, îi produseră o stare de ameţeală lui Caddie, încît dădu drumul în chiuvetă la apa rece şi îşi cufundă capul în ea. În timp ce-şi usca faţa şi îşi pieptăna părul, constată cu surprindere că mîna îi tremura.

Părăsi odaia, avînd încă impresia că plutește și ieși pe palier. Își aminti prima seară cînd Hugh și ea exploraseră vila pustie, văzuseră cămașa lui Rob uscîndu-se pe balcon, pătrunseseră în biroul său și citiseră anunțul, înregistraseră că Fanny trecuse prin odaia de baie și zăriseră patul cel mare, desfăcut. Caddie ciuli din nou urechea; păsărelele Celestinei începuseră să ciripească, lansînd cîteva triluri somnoroase, ca răspuns păsărelelor din grădină. O jaluzea scoase un pocnet slab și se putea auzi zgomotul lin al valurilor lovindu-se de stînci. Caddie aruncă o privire în birou; masa era goală; cîteva hîrtii se împrăștiaseră pe podea. Reveni pe palier, se întoarse, intră în cabinetul de toaletă unde dormise Hugh... și rămase deodată încremenită pe covor, complet trează, ca și cum i s-ar fi insuflat brusc viață în oase. Hugh stătea întins pe pat.

„Mort?" gîndi Caddie. Dacă era mort ar fi fost oare adus înapoi în vilă? N-ar fi fost învelit în cearșafuri? Caddie credea că morții erau acoperiți cu un cearșaf; și abia atunci văzu, neîndoielnic, cum pătura se ridica și se lăsa într-un ritm regulat. Hugh respira.

Se apropie. Dormea, poate prea adînc, căci respira într-un chip ciudat; oamenii tineri n-aveau această răsuflare greoaie. Urechea dinspre ea era julită și încercuită de o crustă neagră de sînge închegat. Caddie putu vedea o altă julitură pe obraz și o umflătură albăstrie. Îl atinse timid cu un deget, ca și cum s-ar fi putut ivi un șarpe de sub pături — acum, începuse și ei să-i fie groază

de şerpi — dar pielea era jilavă şi caldă. Hugh trăia. „Dar cum oare ? se întreba ea. Cum ?"

Buimăcită, strănută brusc, cu zgomot.

— Caddie ?

Era vocea lui Fanny, dar nu-i porunci lui Caddie să iasă afară, aşa cum făcea de obicei cînd Hugh era bolnav. Era un fel de strigăt gîtuit, „un strigăt de ajutor ?" gîndi Caddie. Da, parcă era un strigăt de ajutor, dar desigur că se înşela.

— Caddie, repetă vocea cu mai multă stăruinţă. Caddie !

Uşa dintre cabinetul de toaletă şi dormitor era deschisă. Instinctiv, seara sau dis-de-dimineaţă, copiii evitaseră această parte a palierului ; se simţeau cuprinşi de sfială cînd vreunul din ei trebuia să treacă prin faţa uşii acestei camere pentru a se duce în odaia de baie, mai ales cînd auzeau vorbindu-se în încăpere sau îl vedeau pe Rob ieşind în halatul de casă. Caddie şi Pia erau prea tinere pentru a înţelege, dar ceva tot înţelegeau ele şi cei trei copii păstrau distanţele, nu ascultau, nu priveau ; dar vocea melancolică şi cavernoasă, strigă din nou „Caddie !" ca şi cum Fanny, iar nu Hugh şi Pia s-ar fi înecat.

Caddie se apropie de uşă, ascultă din nou şi intră.

Fanny era aşezată lîngă fereastră, îmbrăcată ca în ajun „în costum de călătorie", gîndi Caddie. Nu-şi scosese decît pălăria, care rămăsese pe pat, unde o aruncase în seara trecută. Patul, ca şi acel al Piei şi al lui Caddie, era neatins.

Cu toate că Fanny era aceea care o chemase, Caddie stătu lîngă ea, poate un minut, mai înainte ca mama ei să se întoarcă.

— Caddie ?

Caddie nu răspunse : „Da", ci, pentru un motiv pe care nu-l înțelegea, spuse : „sînt aici".

— Te-ai... te-ai trezit ?

Lucrul era evident, dar Caddie devenită deodată plină de înțelegere, reacționă cu blîndețe.

— Da. De curînd. Hugh nu s-a înecat.

Și asta era evident, dar Fanny se mulțumi să dea din cap.

— Și Pia ?

— Nici ea. Și-a rupt un picior.

Fanny vorbea ca de la o mare depărtare, „parcă prin văluri", gîndi Caddie.

— Pia este la spitalul din Riva, dar Rob o va transporta la Milano. Bunica ei o să vină și ea. Au scăpat cu bine amîndoi.

— Cum ? întrebă Caddie. Cum ?

— Hugh știa, cînd a ieșit ieri din casă că o să fie greu și că se apropia furtuna, dar nu-i păsa. A fost greșeala noastră. Vocea lui Fanny tremura. Apoi, cînd a văzut cerul întunecîndu-se și a auzit tunetul, l-a cuprins teama. A încercat să ajungă la Riva, apoi să se refugieze pe o plajă, dar furtuna a izbucnit, știi cît de neașteptată a fost. S-a străduit să dea jos pînza, dar n-a reușit. A spus că Pia se agățase de el iar vîntul îi împingea de-a curmezișul lacului spre Limone. Cu-

vintele ieşeau încet, ca împinse de o maşină. Catargul s-a rupt şi *Fortuna* s-a răsturnat. Pia şi Hugh se cramponaseră de carcasă. Au fost duşi din ce în ce mai mult spre coastă. O scîndură din punte plutea lîngă ei. Hugh a reuşit s-o apuce, a împins-o pe Pia pe jumătate pe scîndură, iar el s-a agăţat, trecîndu-şi mîna peste ea, tot încercînd să înoate.

— Aşadar curentul nu i-a tras la fund?

— Erau foarte aproape de mal. *Fortuna* era trasă la fund de greutatea pînzei, dar ei, de îndată ce au părăsit vasul, au fost împinşi spre stînci. Lovindu-se de ele, şi-a rupt Pia piciorul. A leşinat. Desigur, şalupa nu se afla prea departe, dar cu valurile acelea... Nu s-ar fi putut salva. Toţi spuneau că aşa ceva este cu neputinţă, dar totuşi s-a întîmplat... Vocea lui Fanny se însufleţi puţin. Celestina spune că-i un miracol. Hugh a fost curajos, Caddie. Curajos ca un bărbat, aşa mi s-a spus. A scos-o pe Pia din apă. Apoi a leşinat. Cînd şi-a revenit a dat peste o crăpătură în stîncă... Ajunsă la acest punct al povestirii, vocea lui Fanny se frînse şi Caddie nu mai prinse decît cuvintele „tufişuri cu ierburi... oleandri... căţărat pînă la şosea. Unul din camioanele acelea mari. doi bărbaţi... unul a rămas cu Hugh, celălalt s-a dus la Limone... Un doctor a venit cu şalupa s-o ia pe Pia... au trimis după noi.

— Hugh este rănit?

— Vînătăi, zgîrieturi şi şocul... Doctorul Isella i-a prescris un somnifer.

Numai lovit și șocat, nimic mai mult. Se așternu o tăcere, apoi Caddie puse întrebarea pe care trebuia s-o pună :

— Unde-i Rob ?

— Rob a plecat.

— *Plecat ? !*

Caddie nu se înșelase. Fusese un strigăt de ajutor.

Fanny întinse mîna, bîjbîind ca o oarbă.

— Caddie. Ajută-mă ! Ajută-mă !

XVIII

Odinioară, cînd cîştigau o bătălie, cuceritorii aduceau acasă, în captivitate, pe duşmanii lor învinşi. Aceeaşi senzaţie aveau Hugh şi Caddie.

— Ne vom întoarce în apartament ? întrebă Caddie.

— Presupun că da. Aş face mai bine să trimit o telegramă tatei.

Hugh era la fel de încet pe cît de vioi fusese altădată. Fiecare idee părea că-i cere o sforţare.

— Oare mama va locui în apartament ?

— Nu ştiu. Cred că asta va depinde de tata.

— Unde s-ar putea duce ?

— Putem s-o conducem la un hotel, dar Hugh avea acelaşi aer descumpănit ca şi Caddie.

Nici unul, nici altul nu ştiau ce-ar putea face cu Fanny, care nu mai era decît umbra ei însăşi.

Trebuiseră să aştepte douăzeci şi patru de ore. Abia la începutul după amiezii, Hugh deschisese ochii.

Îi deschise mari de tot, ca şi cum ar fi văzut camera sau vila pentru prima oară dar, de fapt, era treaz de mult. Mai întîi, se trezise pe la ora zece şi zăcuse ascultînd tăcerea casei, o tăcere

care-şi găsise ecoul în el. Acum nu mai lupta, nu era cuprins de nici o nelinişte. Atunci cînd Fanny, adusă de doctorul Isella, se aplecase asupra lui, nu simţise nimic. Cînd Giulietta intrase să tragă storurile ca să stăvilească soarele şi să-i aducă un pahar de apă proaspătă, nici nu-i trecuse prin cap să se întoarcă pe partea cealaltă. Nu erau decît Fanny şi Giulietta. „De ce ? De ce această schimbare bruscă ?“ se întreba el. Se datora oare, aşa cum susţin unii oameni, faptului că fusese cît pe ce să moară ? Toată viaţa lui, Hugh avea să-şi amintească de îmbrăţişarea mortală a apei ; frigul acela lichid i se cuibărise în oase — dar nu, nu aceasta îl schimbase. Era ceva misterios, în legătură cu Pia. Nu înceta să aibă în faţa ochilor viziunea de coşmar a chipului ei inconştient, cînd zăcuse pe stînci. „Credeam că o omorîsem“.

Fusese curajos, i se spusese, iar el replicase pe un ton repezit :

— Nu era curaj. Era instinct şi antrenament.

Dar minţise. Era acel fel curios în care Pia îl stimula să facă lucrurile mai bine, să se arate mai puternic decît era în realitate, iar el ştia că niciodată n-ar fi părăsit-o, chiar dacă ar fi trebuit să se înece cu ea. „Aş fi preferat să mă înec eu“, îşi spuse el cu uimire, căci nu-şi amintea ca altcineva să fi avut vreodată în ochii lui mai multă importanţă decît el însuşi. Pe Fanny, pe Caddie, le iubea, desigur, dar pe micuţa Pia ! „Este nostim, nu ştiam că o iubesc cu adevărat“, gîndi el. În realitate, acest sentiment părea să-i fi conferit o stranie independenţă faţă de Fanny şi de Giulietta — „şi de Raymond ?“ ar fi putut el să se

întrebe. Apoi înţelese că nu-i adevărat: nu va fi niciodată eliberat de Raymond, dar printr-un proces misterios, Raymond reluase adevăratul său loc, adevărata proporţie. Toate acestea îl uluiau, poate pentru că îl durea atît de rău capul şi Hugh îşi spuse: „Nu înţeleg *nimic* din toate astea".

Exista o persoană care ar fi putut să-i explice — îşi dădu seama de aceasta spre seară, cînd durerea de cap îi mai slăbise — era singura persoană care ar fi discutat şi nu i-ar fi ţinut predici: şi cînd Caddie intră — ea servea ca agent de legătură între parter şi primul etaj, între camera de culcare şi cabinetul de toaletă — Hugh croncăni:

— Caddie?

— Da, Hugh.

— Aş vrea să-l văd pe Rob.

— Nu-i cu putinţă. A plecat.

— Plecat? Hugh vorbea greu din cauza buzelor rănite şi a obrazului umflat. De ce a plecat?

— Pentru că, la urma urmei, noi sîntem învingătorii, răspunse Caddie şi izbucni în plîns.

Dacă Rob plecase, asta însemna că şi Pia plecase, smulsă din viaţa lor, tocmai în clipa în care... Hugh stătea întins, nemişcat. O va mai revedea vreodată pe Pia? Probabil că nu. Poate doar cînd amîndoi vor fi adulţi. Se amuză o clipă cu acest gînd, se închipui bărbat tînăr; Pia va fi atunci o tînără străină, elegantă; putea să-şi imagineze cît va fi de elegantă. Dar acea vreme era încă destul de îndepărtată, „ani de zile",

gîndi Hugh ; deşi se zice că tinerele italience cresc repede, de pildă Julieta lui Shakespeare ; Pia n-avea decît zece ani şi pentru moment el se vedea pe el şi pe ea, şi pe Caddie bineînţeles, pe Rob şi pe Fanny, ca pe nişte mici personaje privite printr-un binoclu întors, subţiindu-se şi micşorîndu-se ; fu cuprins de panică. Era puterea zdrobitoare a adulţilor care strivesc ceea ce nici măcar nu văd şi, pentru întîia oară, lui Hugh îi veni să plîngă ; nu lacrimi de amărăciune, ci lacrimi obişnuite. „N-am să-i las, îşi jură el. Am să mă duc la Roma şi am s-o regăsesc“ — el care detestase Italia — „nu pot exista două Pia Quillet“. Apoi îşi aminti că ea trăia cu bunica ei, acea Nonna, despre care vorbea, şi el nici măcar nu ştia cum o mai cheamă pe Nonna. Să-i scrie lui Rob ? Putea fi găsit prin mijlocirea filmelor sale, dar nu putea să-i scrie lui Rob. S-o întrebe pe Fanny dacă nu cunoaşte adresa Nonnei ? Hugh ştia că acum nu-i va mai putea cere niciodată aşa ceva.

Renato trimise o maşină să-i ducă la Milano. Şoferul venise cu biletele de avion şi o notiţă pe care Caddie o citi. „Totul este plătit. Dacă băiatul — ăsta eşti tu, Hugh — nu este în stare să călătorească, spune şoferului să-mi telefoneze şi voi reţine locuri de avion pentru altă zi. Păstrează maşina“.

Dar Hugh, cu toate că era frînt de oboseală şi rănit, plin de vînătăi şi zguduit de emoţii, stărui să plece.

Vila, de asemenea îi izgonea. Să părea că doamna Menghini îi alungase. În cursul dimineţii, hotelul Lydia făcuse cunoscut Celestinei că trebuia să telefoneze la Milano. Vila era din nou închiriată sau împrumutată.

— Atît de curînd ? întrebă Caddie.

Întrebarea păru lipsită de tact chiar şi Celestinei, dar nepoata soţului doamnei Menghini sosea în vacanţă. Celestina spuse :

— Şi de ce s-ar duce la hotel, dacă vila oricum va fi goală ?

Nepoata sosea a doua zi cu soţul şi cu cinci copii.

— Toate odăile ! Toate paturile ! *Fünf Kinder* [1] ! spuse Celestina. Totul de primenit.

Vila îşi reluase aspectul de altădată ; perdeluţele reapărură la ferestre, şerveţelele fură puse din nou sub vaze şi scrumiere, scaunele aranjate în jurul mesei centrale, plantele din ghivece aliniate. Biroul lui Rob redeveni o cameră de culcare. Din clipa cînd Fanny îşi va părăsi camera, mătăniile şi crucea urmau să fie puse din nou la capul patului. Singurul lucru care se schimbase în vilă, era că acum Celestina avea la îndemînă două mese de bucătărie.

Totuşi rămăseseră urme : Celestina găsise panamaua lui Caddie în spatele scrinului. Era atît de deformată încît Caddie refuză s-o mai ia. Celestina o dărui Giannei, care o purtă pentru a merge la biserică ; emblema sfintei Anna părea nepotrivită, dar Gianna era foarte mîndră. Ce-

[1] Cinci copii ! (germ.).

lestina găsi, de asemenea, şi iconiţa sfîntului Sebastian, pe care Pia o lăsase pe pervazul ferestrei; după ce Pia şi Rob plecară, Celestina o dărui lui Beppino pentru prima sa împărtăşanie. În odaia de baie, Fanny lăsase săpunul, sărurile de baie şi pudra „Jicky“. Giulietta o întrebă dacă voia să le ia, dar Fanny răspunse doar întorcînd capul, iar Giulietta păstră totul pentru nunta ei.

Cînd Hugh şi Caddie o conduseră pe Fanny prin grădină, jos, pentru a ajunge la maşină, ea se opri lîngă un măslin bătrîn. Părea că vrea să-l mîngîie.

— Mereu face aşa cînd e amărîtă, şopti Caddie.

Fanny lăsă mîna să-i lunece de-a lungul trunchiului, pipăind lemnul uscat, apoi privi spre Hugh şi Caddie cu ochii dintr-o dată măriţi.

Hugh nu fusese aici devreme dimineaţa cînd Caddie trebuise să stea lîngă mama ei, silindu-se zadarnic să-i potolească o cumplită suferinţă, dar acum, cînd şi el îndura aceeaşi suferinţă, Hugh nu-i putu suporta privirea.

— Vino, mamă, vino, dar nici chiar Hugh nu mai putea s-o emoţioneze pe Fanny.

Înainte de revărsatul zorilor, „cînd micsandrele miroseau atît de puternic în grădină, murmură Fanny şi era atît de umed şi de răcoare“, ea rămăsese aşezată la căpătîiul lui Hugh, aşa cum Rob, îşi spuse ea, stătea la spital, lîngă Pia — „fiecare dintre noi singur cu copilul său, şi total despărţiţi“. Despărţiţi nu numai de acest partaj al copiilor, dar pentru că şi ea, în cursul

acelor ceasuri, făcuse ecou strigătului lui Caddie: „Îl vreau pe tata!" „Îl vreau pe Darrell!" Hugh era copilul lui Darrell.

— Ar trebui să-i telefonăm, spusese Rob.

Nu puteau face aceasta, atîta timp cît încă avea să mai dureze acel supliciu.

— Nu înainte de a ști ce s-a întîmplat.

— Să așteptăm pînă dimineață, propusese Rob.

Dimineața.

Fanny ațipise, probabil, pe scaunul ei, căci i se păruse că un sunet, o impresie, nici ea nu știa ce, o trezise. Lumina pătrunsese în odaie, prima lumină, aceea a zorilor, incoloră, aducînd o prospețime care-i mîngîia obrajii și ochii. Își dădu seama de îmbrăcămintea ei, de cordonul care o strîngea, de spatele ce-o durea, de picioarele care și ele o făceau să sufere, pentru că rămăsese încălțată toată noaptea, și „am avut o senzație de sufocare, gîndi Fanny, de teroare". Teroarea nopții se risipise — ca prin miracol, cum spunea Celestina — dar era vorba de o nouă amenințare. „Ca și cum Rob și cu mine am fi încheiat un tîrg!"

„Dacă acea nădejde ar fi fost întemeiată, dacă într-adevăr aș fi așteptat un copil, copilul lui Rob și al meu..." Acest gînd îi provocă o asemenea nostalgie, încît era aproape să țipe. „Am fi fost invulnerabili, gîndi ea, legați între noi așa cum te leagă copiii", dar acum, tot ce o învățase odinioară mătușa Isabel, îi revenea în minte. „Cine păcătuiește, este pedepsit, pedepsit cumplit."

Hugh dormea, Fanny se ridică și, ajungînd pe palier, văzu ușa biroului lui Rob deschisă, iar pe el așezat la masă, cu lumina aprinsă : nu observase că ziua se ivise și scria de zor.

O clipă numai, Fanny crezu că lucrează la *Saladin. Saladin* după o asemenea noapte ! „Scriitorii sînt ca lăcustele, gîndi ea. Se hrănesc cu clipa prezentă, și trec mai departe..." apoi văzu că este vorba de o scrisoare.

— Rob, ce faci ?

El înălță capul.

— Îi scriu lui Darrell.

— Asta-i de neiertat ! Părea că-i vine greu să respire.

— Știu, dar tu nu ții să-i dai explicații.

— Explicații ? Eu... eu... trebuie să merg în grădină, spuse Fanny. Era ca un țipăt.

— Fan ! Rob se ridică.

— Nu, Rob. Nu-mi spune așa. Și strigă din nou : Nu pot respira !

Obloanele de la parterul vilei fuseseră închise ; Celestina socotea că trebuie neapărat închise chiar într-o asemenea noapte. Rob deschise ușa sufrageriei care ducea înspre terasă ; printr-un acord tacit, evitară să privească lacul și ocoliră casa, coborîră treptele, trecură prin fața mușcatelor incolore în această semi-lumină, străbătură grădina înclinată în pantă, pentru a intra în livada cu măslini, unde iarba mai era cenușie, iar tulpinile răsucite ale copacilor bătrîni se conturau vag, apoi, cînd treceai de ele, se estompau. Frunzele luceau, arcada acoperită cu glicină bătea în cenușiu. „Fantomele au și invadat grădina", gîn-

dea Fanny. Florile erau încă pe jumătate ascunse de întuneric, erau încă ude de apa furtunii ; numai micsandrele răspîndeau un miros puternic și formau coroane întunecoase sau albe în jurul măslinilor. Umiditatea pătrunsese prin pantofii și ciorapii lui Fanny, dar chipul i se răcorise și putea respira.

— Ne-am predat, spuse ea.

— Da. Ne-am predat, repetă Rob.

— Acum sînt liniștită. Întoarse capul spre Rob. N-am să fac mare tapaj.

Clopotul din Malcesine începu să bată.

— Trebuie să fie douăsprezece, șopti Caddie. „*Arciprete* va fi mulțumit aflînd ce s-a întîmplat, gîndi ea ; cel puțin va exista o persoană care se va bucura din toată inima".

Amiază.

— Mamă, haide, vii ? spuse Hugh. Mașina ne așteaptă.

Nici un răspuns.

— Mamă, trebuie să ajungem la Milano.

Dar lipită încă de măslin, Fanny nu se clinti. Caddie îl privi pe Hugh, Hugh o privi pe Caddie. Apoi aceasta se apropie de Fanny, și îi luă mîna.

— Vino, mamă.

Ea se supuse și merse, încadrată de ei, pînă la mașină.

Celestina și Giulietta își întrerupseră lucrul pentru a le ura drum bun. Giacomino coborîse treptele, Beppino și Gianna erau și ei acolo.

— *Arrivederci* strigară ei. *Arrivederci*, dar aveau prea multe de făcut pentru a mai întîrzia. Celestina trînti portierele mașinii și se retrase pentru a flutura mîna în semn de rămas bun.

În timp ce mașina trecea pe porți, Caddie observă un lucru pe care nu-l văzuse înainte: florile de măceș căzuseră, petalele lor erau presărate pe drum. Gardurile vii nu-și mai ascundeau ghimpii și aproape înainte ca mașina să cotească drumul, Giulietta alergă să închidă poarta.

În timp ce se depărtau, cu Fanny așezată între ei doi, ultima viziune pe care Hugh și Caddie o luară cu ei, fu aceea a literelor aurite care indicau: *Villa Fiorita.*

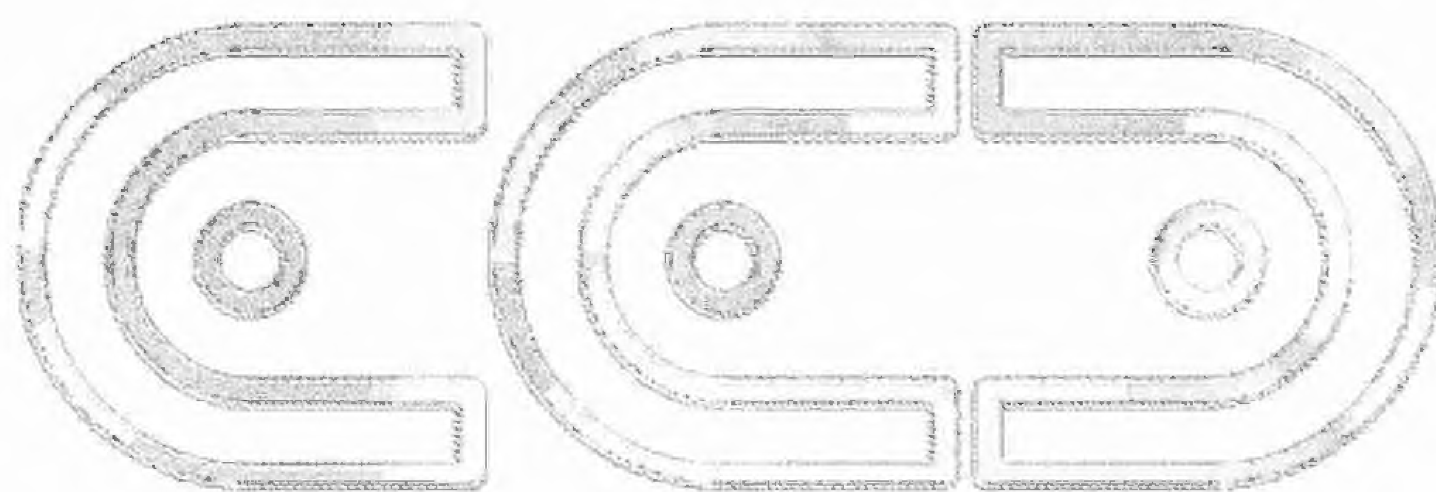

TIPARUL EXECUTAT LA

ÎNTREPRINDEREA POLIGRAFICĂ „13 DECEMBRIE 1918"

Coli tipo: 12,50; comanda nr. 864

Scanare și prelucrare digitală

de

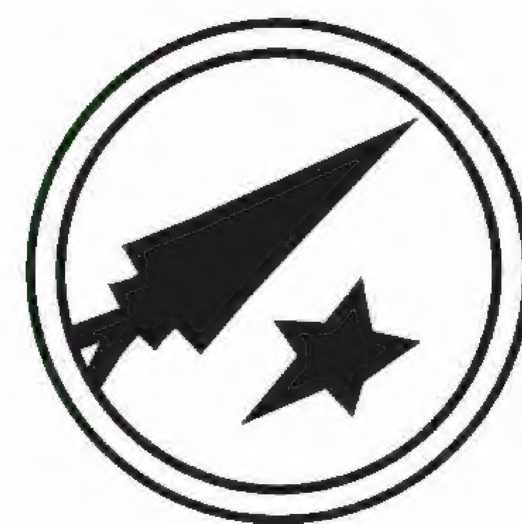

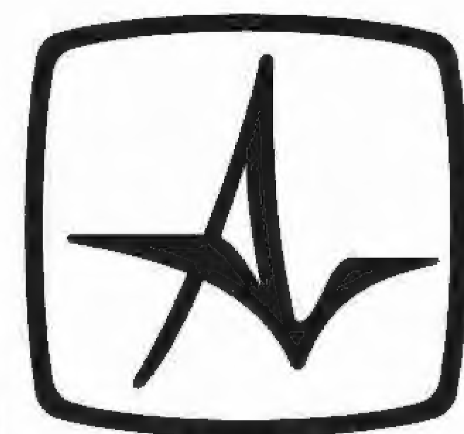

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2023

